

Etukansi:
Porin taidemuseo / 17.06. – 08.09.2013 / Halli
KERÄILIJÄN KATSE – TAIDETTA KRISTIAN JA KIRSI GULLICHSENIN
SEKÄ JUHANI JA HANNELE PALLASMAAN KOKOELMISTA
LE CORBUSIER, "Oct 1923-1960" (yksityiskohta)

Porin taidemuseo / 27.09. – 24.11.2013 / MEDIApiste
JOHNNY AMORE (DE): PERFORMERS – PORTRAITS OF PERFORMANCE ARTISTS,
Heinrich Obst (GER), 2011

Porin taidemuseo / 01.02. – 26.05.2013 / Halli
FELICE VARINI
Onze disques pour onze carrés / Yksitoista ympyrää yhdessätoista neliössä
ANAMORPHIC VARIATIONS -tanssiesitys,
koreografia Ismo-Pekka Heikinheimo

Porin taidemuseo / 27.09.2013 – 19.01.2014 / Halli, Siipi
RAJANYLITYKSIÄ – BODIES, BORDERS, CROSSINGS
ELENA NÄSÄNEN, Wasteland, 2009

Porin taidemuseo / 01.02. – 26.05.2013 Siipi, MEDIApiste
IT'S THE POLITICAL ECONOMY, STUPID
Dread SCOTT, Still from Money to Burn, 2010

Takakansi:
Porin taidemuseo / 27.09.2013 – 19.01.2014 / Halli, Siipi
RAJANYLITYKSIÄ – BODIES, BORDERS, CROSSINGS
MARJA PIRILÄ, Minä olen/joka pojalla on siivet, 2009

Kansikuvat: Erkki Valli-Jaakola / Porin taidemuseo ja taiteilijat
Toimitus: Kati Kunnas-Holmström ja Esko Nummelin / Porin taidemuseo

Porin taidemuseon julkaisuja 127
ISSN 0359-4327
ISBN 978-952-5648-46-1

KATSAUS VUOTEEN 2013	3
Toiminta-ajatus	8
Hallinto	11
Henkilökunta	12
Toimitilat ja varusteet	21
KULTTUURIVARALLISUUS, YLLÄPITO JA KARTUTTAMINEN	
MUSEO MUISTIORGANISAATIONA, KOKOELMAT	25
Maire Gullichsenin taidesäätiö ja taidesäätiön kokoelma	25
Porin kaupungin taidekokoelma	33
Kokoelmien kartunta	33
Tallennekokoelmat	39
Porin julkiset teokset	45
KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN	
MUSEO MUISTIORGANISAATIONA, TIETOPALVELUT JA ASiantuntijatoiminta	49
Kirjasto, tutkimus-, lehtileike-, kuva- ja media-arkisto	49
NÄYTTELYTOIMINTA	59
Taidemuseo	59
Pedagogiset näyttelyt ja näyttelyt maakunnassa	75
Porin galleria	77
TUTKIMUS- JA JULKAISUTOIMINTA	81
Verkkopalvelut	84
MUSEO JA YLEISÖ	87
Kävijät	87
Tapahtumat ja tilaisuudet	88
ASIAKASVIESTINTÄ	
Tiedottaminen ja kehittämishankkeet	105
Mesenaatti- ja vuosikortti	106
Museokauppa	107
ASIAKASRYHMITÄIN KOHDENNETUT PALVELUT	
Aluetaidemuseotoiminta	112
MUSEOPEDAGOGIIKKA	135
Toimintamallit ja kehitystyö	135
Oppilaitosyhteistyö	152
Aikuisryhmät ja seniorityö	161
Luentosarja	165
PÄIVÄHOIDON TYÖPAJA	169
PORIN LASTENKULTTUURIKESKUS - SATAKUNNAN LASTENKULTTUURIVERKOSTO	175
Paikallinen ja maakunnallinen toiminta	177
Valtakunnallinen toiminta	187
Kansainvälinen toiminta	189
Julkaisut ja tilastot	191
Porin taidemuseo numeroina	192
TALOUS	196

01.02.–26.05.2013 Halli
FELICE VARINI
(s.1952, Locarno, Sveitsi)
Kuvissa Felice Varini ja Matteo Cavallini toteuttavat teoksia
Onze disques pour onze carrés / Yksitoista ympyrää yhdessätoista neliössä ja
Deux cimaies-dix cadres / Kaksi puitetta - kymmenen kehystä

Kuvat Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo

2

3

KATSAUS VUOTEEN 2013

Porin taidemuseon toimintavuosi 2013 oli taas kerran monella tavalla menestyksellinen. Kaikki museon tuotannolliset prosessit toteutuivat suunnitelmien mukaan. Kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen – siis näyttelyt ja julkaisutoiminta sekä pedagogiset palvelut – täyttivät sekä laadullisesti että myös sisällöllisesti korkeat kansalliset ja kansainväliset kriteerit. Näyttelytoiminnan kirkkaimpina kärkinä sveitsiläisen, Pariisissa asuvan Felice VARINIn näyttely sekä itävaltalais-yhdysvaltalaisen kuraattoritiimin Oliver Resslerin ja Gregory Sholetten kokoama laaja, lähes 20 taiteilijaa käsittänyt näyttely ja siihen liittynyt julkaisu *It's the Political Economy, Stupid*.

Kulttuurivarallisuudesta huolehtiminen – taidekokoelmien ylläpito ja hoito – tapahtui museoalan standardien mukaisesti ja tietovarantoja kehitettiin edelleen valtakunnallisesti integroituen. Museoiden yhteisen kokoelma-keskuksen suunnittelua jatkettiin. Kansallista verkostoyhteistyötäan edelleen vahvistaneen ja kansainvälistä integraatiota vauhdittaneen Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen eteni kuitenkin vain osittain.

Taidemuseon talous toteutui talousarvion mukaisesti. Museorakennuksen julkisivujen laaja, koko kevätkauden kestänyt kunnostusremontti sekä suuret sähköjärjestelmä- ja kosteusvauriokorjausremontit kestivät kuukausien ajan ja sulkivat ajoittain osan yleisötiloista. Tämä heijastui kokonaiskävijämääriin ja sen myötä myös museon tulokertymään edelliseen toimintavuoteen nähden alentavasti. Kokonaiskävijämäärän heikompi kehitys ei kuitenkaan heijastunut asiakaskontaktien osalta ydinprosessin yksikkökustannuksiin, jotka toteutuivat talousarviosuunnitelmaan nähden lähes kymmenen prosenttia halvemmalla. Kustannusten nousu kohdistui asiakasryhmittäin kohdennettuihin palveluihin. Kulttuurivarallisuuden hoitokustannukset säilyivät lähes suunnitelmien mukaisena.

Porin taidemuseon ydinprosessien yksikkökustannukset

	TALOUSARVIO		TOTEUTUNUT 2013		
	Suoritemäärät	Yksikköhinta	Suoritemäärät	Yksikköhinta	Muutos
1. Asiakaskontaktit	30 000	18,92 €	34 647	17,18 €	9,20%
2. Kohdennetut palvelut	12 000	35,48 €	10 475	42,61 €	-20,10%
3. Kulttuurivarallisuus	3 663	113,55 €	3 899	114,48 €	-0,82%

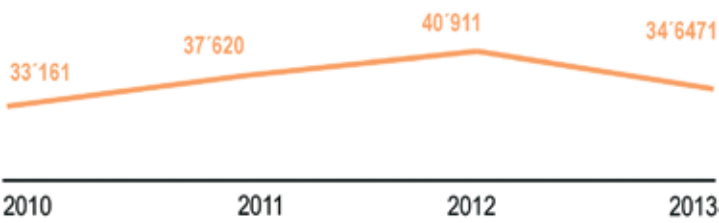
Taidemuseon bruttomenot vuonna 2013 olivat asukasta kohden laskettuna 21,98 € kun mukana on myös Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston toiminnan kustannukset. Kaupungin saama museoiden valtionosuus huomioiden museotoiminnan nettomenoiksi yhtä asukasta kohden muodostui kertomusvuonna 13,24 euroa.

Kestävät arvot

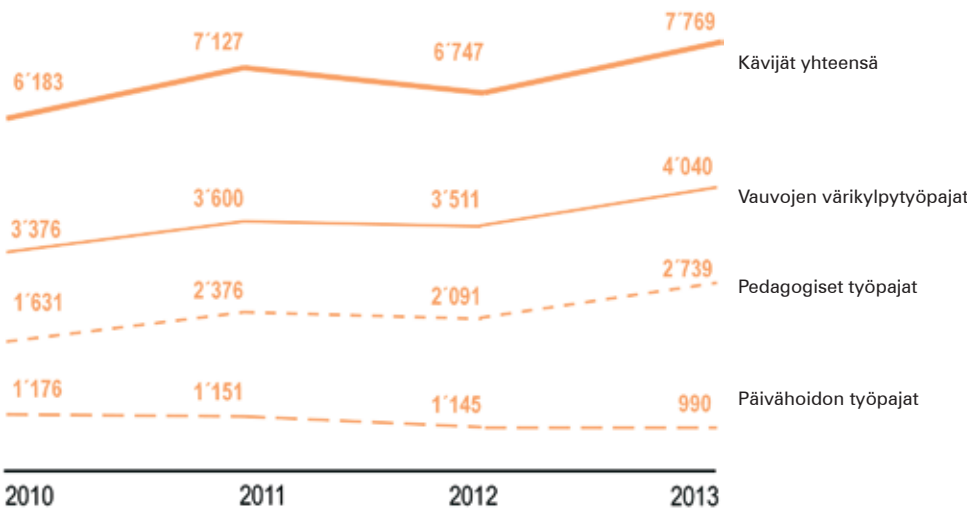
Porin kulttuuritoimen yhteisten arvojen mukaisesti Porin taidemuseon tehtävänä on edistää hyvinvointia, sivistystä ja elinikäistä oppimista. Toiminnan tulee lisätä luovan osaamisen ja innovatiivisuuden määrää sekä tukea alueen elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta, elinkeinoelämää ja työllisyyttä. Porin taidemuseon toimintaa ohjaa yhteiskunnallisen markkinoinnin mukainen näkemys tuotteen kerroksellisuudesta museolaitoksen kontekstissa (Kotler & Lee, 2008), jota museonjohtaja Esko Nummelin tarkasteli mm. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämistätiö CUPOREn järjestämässä, teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuusuudistusta käsitelleessä seminaarissa syyskuussa 2013.

Kaiken onnistuneen toiminnan edellytyksenä on kyky vastata jatkuvassa muutoksessa olevan toimintaympäristön asettamiin haasteisiin. Tämä tapahtuu tässä ja nyt, mutta ratkaisujen tulee osoittautua kestäviksi myös pitkällä aikajänteellä. Muiden julkisen sektorin laitosten tavoin myös kulttuurilaitosten tulee tuottaa kansalaisille lisäarvoa joko yksilön tai koko yhteisön näkökulmasta. Alan tutkijat puhuvat julkisten laitosten osalta arvonmuodostuksesta, joka koostuu toiminnan 1. välittömän ja 2. välillisen, toiminnallisen ja taloudellisen tuloksellisuuden ohella myös mm. 3. sosiaalisesta, 4. yhteisöllisestä ja 5. kulttuurisesta merkityksestä sekä sen myötä muodostuvasta arvosta. Maamme taidemuseoiden tavoin myös Porin taidemuseon tuotannolliset prosessit perustuvat museolakiin ja -asetukseen sekä siihen, miten Kansainvälinen museoneuvosto ICOM määrittelee museolaitoksen ja sen tehtävät. Museolain mukaisia ydinprosesseja on kolme:

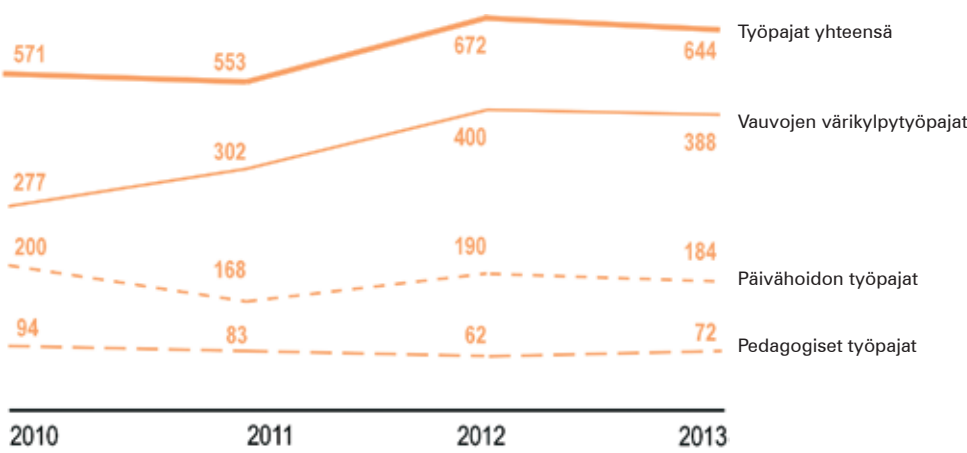
1. Kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen. Perustutkimus, näyttely- ja julkaisutoiminta;
2. Kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen. Taidekasvatus ja tietopalvelut;
3. Kulttuurivarallisuudesta huolehtiminen.

Porin taidemuseo. KÄVIJÄT 2010–2013

Päivähoidon työpaja, Vauvojen värikylpytyöpajat, pedagogiset työpajat

Päivähoidon työpaja, Vauvojen värikylpytyöpajat, pedagogiset työpajat

4

5

On helppo huomata se, miten huonosti perinteinen, kävijämääriä ainoana mittarina käyttävä seurantatapa kykenee kuvaamaan museon toiminnan tehokkuutta, tarkoituksenmukaisuutta ja onnistumista. Seurattaessa asiakaskontaktien, kohdennettujen palveluiden ja ylläpidetyn kulttuurivarallisuuden prosesseja ja niistä muodostuvia kustannuksia kadotamme näköpiiristä taidemuseolaitoksen roolin taiteen ja tutkimuksen kentän toimijana, uuden tiedon tuottajana.

Porin taidemuseo kehittää alan toimintakäytäntöjä. Museoiden muistiorganisaatirooliin liittyvästä uuden tyyppisestä verkottumisesta ja toimintamuodosta voidaan kertomusvuoden osalta mainita esimerkiksi Opetus- ja kulttuuriministeriön tuella käynnistynyt *Performanssi, esitystaide ja digitaalisten aineistojen mahdollisuudet taiteilijoiden työllisyyden ja uusien palvelumuotojen avaimena* -hanke, jonka tavoitteet liittyvät samanaikaisesti sekä taiteilijakunnan työllisyyteen että nykytaiteen tallennukseen ja aineistojen kaupalliseen hyödyntämiseen.

Hankkeen käytännön päämääränä on kehittää uusia visuaalisen kulttuurin dokumentaatiomenetelmiä, sitouttaa alan toimijat yhteisten tavoitteiden ja tallennuskäytäntöjen piiriin sekä jalkauttaa tallennustyö kentälle, toimijoiden pariin. Hankkeen yhteydessä kehitettiin mm. performanssitaitelijoiden tekijänoikeussopimusten malleja, jotka on tarkoitettu saadaan käyttöön vuonna 2014. Samassa yhteydessä kartoitettiin performanssitallenteille soveltuvia internetjulkaisukanavia sekä Creative Commons -lisensoinnin ja metadatan avoimen julkaisemisen mahdollisuuksia.

Kulttuurin merkitys ja palvelutuotannon vaikuttavuus

Kulttuurin kansantaloudellinen merkitys on vahvistunut ja kulttuurin tuotannon, jakelun, markkinoinnin ja myynnin edellytykset ovat monipuolistuneet. Se, että julkisia palveluja tuotetaan kustannustehokkaasti, ei kuitenkaan enää riitä. Palvelutuotannolla tulee olla välittömien tavoitteiden ohella myös koko yhteiskunnan tasolla näkyviä vaikutuksia.

On selvää, että julkisen toiminnan arvoa ei voida arvioida vain tarkastelemalla yksittäisen asiakkaan välitöntä tarvetta. Yhä merkittävämmäksi kriteeriksi tulee palvelutuotannon vaikuttavuuden ja kestävän julkisen arvon syntyminen pitkällä aikavälillä. Toiminnan tulee olla merkityksellistä yhteisön, yhteiskunnan näkökulmasta, yhtälailla tänään kuin myös huomenna. Tähän tavoitteeseen vastaavat Porin taidemuseon pedagogisen yksikön sekä Porin lastenkulttuurikeskuksen tuotannolliset prosessit.

Kulttuuritoiminnan ja yksilön kulttuurisen käyttäytymisen vaikutukset hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä on jo periaatteessa tunnistettu ja tunnustettu poliittisella ja hallinnollisella tasolla. Rakenteiden ja käytännön toimintaa ohjaavien toimintamallien tasolla johtopäätökset ovat kuitenkin vielä tekemättä. Tieto ei ole muuttunut aina toiminnaksi. Ajallemme ominainen tapa, jolla toiminnan onnistumista mitataan kiinnittämällä huomiota vain välittömien palvelutapahtumien asiakasmääriin johtaa helposti lyhytjännitteiseen tavoitteidenasetteluun. Toiminta ei välttämättä kohdennu sinne ja niihin kohderyhmiin, joiden osalta olisi saatavissa suurin vaikuttavuus. On huomattavasti helpompaa tavoitella maksukykyisiä nuoria vapaa-ajanpalveluiden käyttäjäksi kuin tarjota työpajatoimintaa syrjäytymisvaarassa oleville eri ikäluokille ja ihmisryhmille.

Kulttuuritoiminnan vaikuttavuutta on vaikea mitata. Pitkällekin meneviä aloitteita on tosi tehty. Opetusministeriön julkaisemassa *Ehdotus toimintaohjelmaksi 2010–2014, Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia* (Opetusministeriön julkaisuja 2010:1) esitettiin, että Sosiaali- ja terveysministeriön alaisen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yhteyteen perustettaisiin ”Kulttuurin ja hyvinvoinnin yksikkö”, jonka tehtävänä olisi edistää kulttuurin hyvinvointivaikutuksiin liittyvää kehittämistä, tutkimusta, taidelähtöisiä menetelmiä sekä niiden juurruttamista koko Suomeen.

Samassa julkaisussa korostettiin kulttuurin hyvinvointia ja terveyttä edistävien tavoitteiden merkitystä myös kuntastrategioita laadittaessa. Kuntatasolla tavoitteet tulisi määritellä ja liittää ne kiinteäksi osaksi kunnan budjettivalmistelua. Esityksen mukaan ne tulisi sitoa vuotuisen toiminta- ja taloussuunnitelmaan niin, että ne konkretisoituvat jokaisen hallintokunnan toiminnan suunnittelussa.

- * kulttuuri nähdään kunnassa hyvinvointipalveluna
- * kulttuuripalvelut ovat mukana kunnan ja alueen strategioissa
- * kulttuuri on osa kunnan muita palveluketjuja
- * yhdessä tuotetaan hallintokuntarajoja ylittäviä palveluja

01.02.–26.05.2013 Halli
FELICE VARINI
Onze disques pour onze carrés / Yksitoista ympyrää yhdessätoista neliössä

Kuva Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo

6

7

(Sosiaali- ja terveys-, opetus-, nuoriso- ja liikuntatoimi)
* asiasta tehdään päätöksiä ja luodaan rakenteita yhteisille prosesseille

Porin taidemuseo on kehittänyt määrätietoisesti asiakasryhmittäin kohdennettuja palveluja aina 1990-luvun alusta alkaen. Toiminnan ytimessä ovat olleet lapset ja erityisesti alle kouluikäiselle suunnatut palvelut, vuodesta 1992 yhtäjaksoisesti toiminut päivähoidon työpajatoiminta sekä vuonna 2003 toimintansa aloittaneen Porin lastenkulttuurikeskuksen kehittämä Vauvojen värikylpytoiminta, jotka molemmat ovat päivittäisiä toimintamalleja. Nämä tavoittavat tänä päivänä merkittävän osan koko ikäluokastaan kaupungissa.

Yhdessä pedagogisten työpajojen kanssa tämän toimintamuodon piirissä oli vuonna 2013 lähes 8000 lasta. Kävijämäärä on vuosikymmenen korkein, vaikka toteutuneiden työpajojen määrässä jäätiinkin hieman edellisestä vuodesta. Nykyiset toimitilat eivät käytännössä mahdollista työpajatoiminnan määrällistä kasvattamista. Perinteisten, koululaisille suunnattujen palveluiden rinnalla Porin taidemuseo on lähes kahden vuosikymmenen ajan työskennellyt määrätietoisesti myös muiden ikä- ja asiakasryhmittäin kohdennettujen palveluiden kehittämiseksi. Muun muassa seniorikansalaisille tuotetaan omat, heille räätälöidyt työpajat ja näyttelyesittelyt. Kaiken kaikkiaan taidemuseon tapahtumatuotannon piirissä oli vuonna 2013 lähes 16 000 asiakasta.

Asiakaslähtöisyys

Aikamme kulttuurille on ominaista identiteettien monimuotoistuminen ja yksilöllistyminen. Käyttäjien, asiakkaiden tarpeet eriytyvät – myös lapset ovat yksilöitä yksilöllisine tarpeineen! Vapaa-ajan ja elämyspalveluiden rinnalla museoista haetaan yhä enemmän tietoa ja asiantuntemusta. Palveluiden kysyntä - markkinat - sirpaloituvat yhä pienempiin segmentteihin samaan aikaan kun viihdeteollisuuden tuotantoa hallitsevat yhä suuremmat kansainväliset produktiot. Kehitys kulkee paradoksaalisesti kahteen, keskenään vastakkaiseen suuntaan samanaikaisesti.

Mikäli museo tavoittelee näkyvyyttä julkisessa mediassa, kannattaisi näyttelytarjonta rakentaa yksiselitteisesti suurelle yleisölle jo perin pohjin tuttujen nimien varaan. Kun kevään suurnäyttelyn lähes 20 kansainvälisesti merkittävästä taiteilijasta yksikään ei sattunut olemaan eräälle yleistöimittajalle tuttu, tokaisi tämä kommenttinaan, ettei näyttelystä kannattaisi oikeastaan edes kirjoittaa mitään.

Maamme taloudellisesta kilpailukyvyystä huolestuneet ihmiset puhuvat innovaatioista ja luovuudesta – ja mitä muuta luovuus edellyttääkin, niin ainakin kykyä ihmetellä, innostua ennen näkemättömästä, innostaa ja innovoida. Toistuva vaatimus tutun, turvallisen uuden kohtaamisesta sopii huonosti tähän yhteyteen. Porin taidemuseolle luovuus on yhä edelleen kykyä nähdä asioita tuoreista näkökulmista, rakentaa jotain uutta, omaperäistä ja toimivaa. Uusien alakulttuurien ja uudenlaisten sosiaalisten yhteisöjen tuntemus vaatii museoilta aktiivisuutta ja vuorovaikutusta. Asiakaslähtöisten palveluiden kehittäminen edellyttää käyttäjän osallistamista palveluiden suunnitteluun ja niiden tuottamiseen. Perinteinen museorakennukseen ja näyttelytiloihin suuntautuva vierailu ei enää riitä, vaan museon palvelutuotannon on siirryttävä sinne, missä asiakkaatkin ovat – verkkoihin ja arjen toimintaympäristöihin.

Prosessien määrätietoista kehittämistä ja sen myötä syntyvää toiminnan tehostamista saattaa haitata niinkin yksinkertainen seikka kuin museoalan hallinnon haluttomuus ymmärtää muuttuvan toimintaympäristön asettamia vaatimuksia ja sen seurauksena muodostuva kyvyttömyys tuottaa käsitteistöä, jonka avulla todennettaisiin toimintaympäristön muutoksen myötä muodostuvia uudentyyppisen palvelutuotannon suoritteita. (<http://blogi.nba.fi/2013/museoiden-tilastoinnin-mahdottomuudesta>)

Jos tapahtuman tavoitteena on yksiselitteisesti vain tuottaa taloudellista voittoa järjestäjälle, riittää asiakaslähtöisyyttä kehitettäessä, että keskitytään toimenpiteisiin, jotka lisäävät maksavien kävijöiden määrää. Mikäli tavoitteet asetetaan julkisen palvelutuotannon, koko yhteisön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin ja sen kehityksen näkökulmasta, kysymykset monimutkaistuvat. Julkisen toimijan on huomioitava myös ne asiakkaat ja palvelutarpeet, joiden varaan ei voi rakentaa kannattavaa yritystoimintaa. Asiakasvolyymit saattavat jäädä liian pieneksi tai sitten toiminnan tuloksellisuus realisoituu vasta pitkän ajanjakson kuluessa niin, että sitä ei voi palauttaa välittömästi jonkun yksittäisen kuluttajaryhmän kustannettavaksi hyötyjen kohdentuessa koko yhteisöön ja yhteiskuntaan.

TOIMINTA-AJATUS

Porin kulttuuritoimen toiminta-ajatus	Kulttuuritoimen arvot
Kulttuuri on Porissa kunnallinen peruspalvelu, johon kaikilla on oikeus. Kulttuuri edistää hyvinvointia, sivistystä ja elinikäistä oppimista, lisää luovaa osaamista ja innovaatioita sekä tukee alueen elinvoimaisuutta, elinkeinoelämää ja työllisyyttä.	• Asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys • Asiantuntijuus ja korkea laatu • Kulttuuriperintö, rohkeus ja innovatiivisuus

Porin taidemuseon toiminta-ajatus
Porin taidemuseo toimii elämyksiä ja tietoa tuottavana taide- ja tiedelaitoksena. Museo ylläpitää, hoitaa ja kartuttaa taidevarallisuutta, harjoittaa näyttely-, julkaisu- ja taidekasvatustoimintaa sekä tekee kokoelmiin ja toimialaansa kohdistuvaa dokumentointityötä ja tutkimusta. Porin taidemuseo on Satakunnan aluetaidemuseo. Valtakunnalliseen Taikalamppu-verkostoon kuuluva Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuri-verkosto toimii Porin taidemuseon yhteydessä.

VAIKUTTAVUUS	TALOUS
1. Kulttuuripääoma muodostaa yhden keskeisimmistä menestystekijöistä globalisoituvassa ja digitalisoituvassa länsimaaisessa yhteiskunnassa. 2. Museolaitos on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpidosta ja hoidosta. 3. Lastenkulttuurilla ja siihen liittyvällä osaamisella on erityinen painoarvo.	4. Talous on tasapainoinen ja kestävällä pohjalla. 5. Palvelujen tuotannossa hyödynnetään verkottumisen ja poikkihallinnollisuuden tarjoamia mahdollisuuksia sekä sovelletaan läpäisyperiaatetta.
PROSESSIT	OSAAMINEN
6. Prosessit tapahtuvat nykytaiteen ja tutkimuksen metodisen ja teoreettisen kehityksen muodostamalla perustalla jatkuvasti tehostuen ja uudistuen. 7. Museo verkottuu kansallisesti ja kansainvälisesti.	8. Huolehditaan pitkäjänteisesti henkilökunnan hyvinvoinnista, ammattitaidosta ja sen kehittämisestä. 9. Huolehditaan rakenteiden ja laitteistojen ajan- ja tarkoituksenmukaisuudesta sekä resurssien riittävyydestä.

TOIMENPITEET JA TAVOITETASOT 2013 (2014–2015)

Toimenpide / Mittari	Tavoitetaso 2013
1., 2., 8., 9. Taidekokoelmien ja tietovarantojen ylläpito sekä kehittäminen. (Museonjohtaja sekä kokoelma-amanuenssi ja intendentti)	- Kokoelmia kehitetään museoalan standardien mukaisesti. - Tietovarantoja kehitetään valtakunnallisesti integroituen. - Kokoelmakeskuksen toteutuminen etenee suunnitellusti.
1., 2., 6., 7., 8., 9. Tutkimus, tiedon tuotanto ja välitys sekä elämysten tuottaminen. (Museonjohtaja sekä näyttelyamanuenssi, museolehtori, intendentti, määräaikainen tutkimushenkilökunta)	- Näyttely- ja julkaisutoiminta täyttää laadullisesti ja sisällöllisesti korkeat kansalliset ja kansainväliset kriteerit. Kärjet: Felice VARINI (CH); Oliver RESSLER (AT) & Gregory SHOLETTE (USA) / Austrian Cultural Forum New York (ACFNY) / julkaisujen kirjoittajina mm. Slavoj Žižek, PlutoPress, London; KERÄILIJÄN KATSE - Juhani ja Hannele Pallasmaa & Kristian ja Kirsi Gullichsen; BODIES, BORDERS, CROSSINGS / Finnish Cultural Institute New York; Cherie Sampson (USA) retrospektiivi. - Museo on edelläkävijä sekä näyttelytoiminnassa että pedagogisten toimintamuotojen kehittäjänä. Asiakasryhmittäin kohdennetut palvelut mm. Päivähoidon työpaja, seniori- ja perhetoiminta sekä TEEMApajat ja opastukset.

8

9

2., 4., 5. Asiantuntija-, tieto- ja tukipalvelut sekä tiedotus ja markkinointi. (Museonjohtaja sekä näyttelyamanuenssi, museolehtori, määräaikainen tutkimushenkilökunta)	- Museon tietojärjestelmiä kehitetään valtakunnallisesti integroituen ja Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) standardien mukaisesti. E-KUVA -hanke. - Tiedotusta ja markkinointia kehitetään.
3., 5., 8., 9. Lastenkulttuuri (Lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja)	- Lastenkulttuurikeskus toimii valtakunnallisen TAIKALAMPPU -verkon asettamien tehtävien mukaisesti. Toiminta on luovaa ja tunnettua valtakunnallisesti sekä vakiintunutta koko maakunnassa. - Kansainvälistä yhteistyötä toteutetaan näyttelyiden ja koulutuksen muodoissa. Vauvojen värikylpy jatkuu.

PORIN TAIDEMUSEON YDINPROSESSIT

1. KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN - PERUSTUTKIMUS, NÄYTTELY- JA JULKAISU-TOIMINTA

Museolaissa ja asetuksessa todetulla tavalla ja Kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in museomääritelmän mukaisesti kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen tutkimuksen, näyttely- ja julkaisutoiminnan muodossa.

2. KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN - TAIDEKASVATUS JA TIETOPALVELUT
Museolaissa ja asetuksessa todetulla tavalla ja Kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in museomääritelmän mukaisesti kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen taidekasvatuksen, tietopalveluiden ja vuorovaikutusverkostojen muodossa.

3. KULTTUURIVARALLISUUDESTA HUOLEHTIMINEN
Museolaissa ja asetuksessa todetulla tavalla ja Kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in museomääritelmän mukaisesti kulttuurivarallisuudesta huolehtiminen taidekokoelmia ylläpitämällä ja kehittämällä sekä kokoelmiin liittyvää dokumentaatio- ja tallennustyötä harjoittamalla.

4. PORIN LASTENKULTTUURIKESKUS - SATAKUNNAN LASTENKULTTUURIVERKOSTO
Kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen sekä lasten kulttuuristen oikeuksien tukeminen lapsille, nuorille ja heidän perheilleen sekä laajemmalle yleisölle suunnatulla toiminnalla. Lastenkulttuurin saavutettavuuden ja osaamisen kehittäminen.

Museolaitos on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuripääoman tuottamisesta, ylläpidosta ja välittämisestä osana eurooppalaista kehitystä. Kulttuurinen pääoma on innovaatiopääomaa. Yhteisön näkökulmasta se on strateginen menestystekijä, jonka merkitys korostuu globalisoituvassa ja digitalisoituvassa länsimaaisessa yhteiskunnassa.

MUSEOTOIMINNAN PÄÄMÄÄRÄT

Museoviraston julkaisemassa, vuonna 2007 valmistuneessa MUSEOT VAIKUTTAJINA -kartoituksessa määriteltiin museoiden kulttuurisiksi ja sivistyksellisiksi päämääriksi identiteettien rakentuminen ja vahvistuminen, kulttuurisen vuoropuhelun lisääntyminen ja aktiivinen kansalaisuus, sivistyksen laventuminen ja syveneminen sekä kulttuuri- ja luonnonperinnön arvostuksen kasvu.

Hankkeen yhteydessä laadittiin toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi indikaattorit. Vaikka nämä indikaattorit mitä ilmeisemmin sovitettiin palvelemaan lähinnä kulttuurihistorian ja erikoismuseoiden tehtäväkuvaa, voidaan niitä hyödyntää myös taidemuseoiden kentällä, kunhan muistetaan ottaa huomioon taidemuseoiden rooli tieteen ja tallennuksen kentän ohella taiteen kentän instituutioina sekä tallennustyön ja taidekokoelmien kulttuurihistorian museota kapeampi rooli.

Keskeiset indikaattorit **identiteettien rakentumiselle ja vahvistumiselle, kulttuurisen vuoropuhelun lisääntymiselle ja aktiivisen kansalaisuuden tavoittelemiselle** ovat:

- Aineistojen ja ilmiöiden tutkiminen, tulkitseminen ja esittely useista näkökulmista.
- Omien kokoelmien hyödyntäminen aktiivisesti ja monipuolisesti toiminnassa.
- Kävijöiden erilaisten lähtökohtien huomioon ottaminen historiallisen jatkuvuuden välittämisessä.
- Museon palveluiden aktiivinen käyttö (yhteisöt ja yksilöt).
- Väestön kannustaminen kulttuuriperinnön aktiiviseen ja omatoimiseen vaalimiseen.
- Kansalaisvaikuttamisen mahdollisuuksien tukeminen kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevissa kysymyksissä.

Museon **sivistyksellisen vaikutuksen** muodostumisen indikaattoreita ovat:

- Aktiivinen yhteistyö tiede- ja taideyhteisön, päiväkotien, koulujen ja muiden oppilaitosten sekä vapaan sivistystyön toimijoiden (mm. kansanopistot, työväenopistot, harrastajayhdistykset) ja median kanssa.
- Kotimaisiin ja kansainvälisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin osallistuminen.
- Alaan liittyvät esitelmät ja alustukset konferensseissa, seminaareissa, kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa.

Keskeisiä **indikaattoreita kulttuuri- ja luonnonperinnön arvostuksen lisääntymiselle** ovat:

- Oman toimialan tai sitä sivuavien alojen politiikka-, strategia- ja ohjelmatyöhön osallistuminen.
- Kulttuuri- ja luonnonperintötietoisuuden aktiivinen edistäminen sidosryhmien ja yleisön keskuudessa.
- Tietoaaineistojen, selvitysten ja tutkimusten tuottaminen suunnittelun ja päätöksenteon tueksi (tilaustyöt).
- Museon tutkimustiedon ja tietoaaineiston (arkistot, inventointiaineistot, jne.) hyödyntäminen sidos- ja intressiryhmien toimesta paikallisessa ja alueellisessa suunnittelussa.
- Museon toiminnan saama julkisuus.

Tiedon ja palvelujen tasavertaisen saatavuuden ja saavuttamisen indikaattoreita ovat:

- Museon kokoelmien tuominen laajasti yleisön nähtäville perus- ja vaihtuvissa näyttelyissä.
- Erilaisille yleisöille suunnattujen näyttelyiden ja julkaisujen toteuttaminen (esim. eri ikäryhmät, aistiesteiset, maahan- ja maassamuuttajat, erilaiset kulttuuritautat).
- Erilaisille yleisöille suunnatut avoinnapito- ja opaspalvelut.
- Kokoelmien esittely verkkoympäristössä.
- Erilaisten asiakkaiden tarpeiden huomioonottaminen tieto- ja neuvontapalveluissa.
- Museon kokoelmien saattaminen muiden museoiden hyödynnettäviksi (esim. esinelainat) ja tutkijoiden ulottuville.
- Asiakaspohjan laajentaminen aktiivisella toiminnalla.

Suotuisia **sosiaalisia vaikutuksia** kuvaavia indikaattoreita ovat:

- Näkyvyys paikallisena kulttuuritoimijana.
- Aseman vakiintuminen kohtauspaikkana.
- Museot oppimisympäristönä.
- Toiminnan aktiivinen kehittäminen osana paikallisia / alueellisia hyvinvointipalveluja.
- Toiminta syrjäytymisen vähentämiseksi.
- Toiminta asiantuntijatehtävissä (lausunnot, yleisökyselyt).
- Yhteistyö sosiaali- ja terveystoimen ja / tai alan järjestöjen kanssa.

Museoiden toiminnan **taloudellisten vaikutusten indikaattoreita** ovat:

- Osallistuminen hankkeisiin, joissa syntyy uusia tilapäisiä / pysyviä työpaikkoja ja / tai yritystoimintaa.
- Museon toiminnan merkitys paikkakunnan vetovoimaisuuteen asuin- ja työympäristönä.
- Museon toiminnan merkitys paikkakunnan vetovoimaisuuteen matkailukohteena.
- Museon toiminnan tuloksena tapahtunut ymmärryksen kasvu kulttuuri- ja luonnonympäristön taloudellisesta merkityksestä.

10

11

HALLINTO

Porin taidemuseo toimii Porin kaupungin kulttuurilautakunnan alaisuudessa. Kulttuurilautakuntaan kuuluivat kertomusvuoden aikana seuraavat jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen:

puheenjohtaja

koulukuraattori Hanna Hildén
varajäsenenä opetushoitaja, terveydenhoitaja Marju Sjösten

varapuheenjohtaja, vs. toiminnanjohtaja Raisa Ranta
varajäsenenä sairaanhoitaja Eeva Louhela. 09.12. alkaen sairaanhoitaja Sini-Charlotta Kivelä

jäseninä

sosiaalihjaaja Helena Isoviita
varajäsenenä osastosihteeri Aulikki Harju

projekti-insinööri Jori Lope
varajäsenenä rehtori, KTM Mauri Viitanen

majuri, tietokirjailija Antti Pekola
varajäsenenä myyntipäällikkö, sosionomi Jussi Kuusiniemi

opiskelija Jemi Heinilä. 24.10. alkaen putkistokuvaaja Jani Forström
varajäsenenä putkistokuvaaja Jani Forström. 24.10. alkaen palveluesimies Paula Kivimäki

toimistosihteeri Ulla Nordman
varajäsenenä sosiaalihjaaja Terttu Nuolivaara

sairanhoitaja Sara Palenius
varajäsenenä pääluottamusmies Satu Joensuu

teologian maisteri, tietokirjailija Hannes Tiira
varajäsenenä opettaja Vesa Turvanen

autonasentaja Jorma Rinnemäki
varajäsenenä toimitusjohtaja Reijo Lehto

erikoislääkäri Helena Kilpi
varajäsenenä asiakasneuvoja Irma Anttila

manageri, tuottaja Toni Sillanpää
varajäsenenä opiskelija Jani Wahlman

opettaja, emäntä Marjatta Salonen
varajäsenenä suntio Ari Paltamaa

Kaupunginhallituksen edustajana kulttuurilautakunnassa on ollut Diana Bergroth-Lampinen ja 28.10. alkaen Martti Lundén. Nuorisovaltuuston edustajana on ollut Sonja Pukkila ja 12.06. alkaen Veera Hellman. Käsiteltujen asioiden esittelijänä taidemuseon osalta on toiminut taidemuseonjohtaja Esko Nummelin.

Kulttuurilautakunnan pöytäkirjoihin merkittiin 41 taidemuseonjohtajan esittelemää pykälää.

HENKILÖKUNTA

Vakinainen henkilökunta:

- Pia Hovi-Assad, FM, näyttelyamanuenssi

Kati Kunnas-Holmström, FM, museomestari

Hilkka Kuusijärvi, Huk, amanuenssi

Pirjo-Maija Laaksonen, yo-merkonomi, toimistonhoitaja

Anu Lankinen, FM, palveluvastaava

Jyrki Mattila, yo-merkonomi, toimistosihteeri

Esko Nummelin, FL, taidemuseonjohtaja

Mirja Ramstedt-Salonen, FM, museolehtori

Simo Rissanen, palveluassistentti, 21.05.–31.12.

Kai Ruohonen, kuvataiteilija, tuottaja-gallerianhoitaja

Anni Saisto, FM, intendentti

Henri Smura, hallimestari

Erkki Valli-Jaakola, valokuvaaja

Anni Venäläinen, TaM, asiakaspalveluvastaava, työloma 01.01.–28.02. ja 21.10.–31.12.2013
- Kirsi Jaakkola, kuvataiteilija, assistentti, Porin lastenkulttuurikeskus

Päivi Setälä, TaT, toiminnanjohtaja, Porin lastenkulttuurikeskus

Veijo Setälä, kuvataiteilija, järjestelymestari, Porin lastenkulttuurikeskus

Tilapäinen henkilökunta:

- Annina Cerón, taideohjaaja . 01.01.–31.12.

Heidi Hietala, asiakaspalveluvastaava 01.01.–30.09. ja 21.10.–31.12.

Anna Jensen, tutkija, 01.07.–01.09.

Sara Kärpänen, tutkija, 01.07.–01.09.

Noora Lindén, media-assistentti, 10.06.–09.08.

Saara Losoi, museoapulainen, 06.06.–05.08.

Antti-Jussi Marjamäki, media-assistentti, 01.01.–31.12.

Eda Mäkinen, museoapulainen, 10.06.–09.08.

Sanna Pajunen, kulttuuriohjaaja 01.01.–31.12.

Niko Palokangas, museoassistentti, 14.01.–01.02., 27.05.–07.06. ja 09.09.–23.09.

Anne Salmela, taideohjaaja, 01.01.–31.08.

Johanna Salmi, tuotantoassistentti, 20.05.–20.07., tuotantoharjoittelija, 09.09.–08.10. ja tuottaja 09.10.–31.12.

Terhi Sammalmaa, taideohjaaja, 19.08.–31.12.

Jari Vulli, museoassistentti, 27.05.–07.06. ja 09.09.–27.09.

Janne Vuollet, museoassistentti, 27.05.–07.06.

Työllisyysvaroin palkattu henkilökunta:

- Sakari Hanhimäki, asiakaspalveluassistentti, 03.06.–02.08.

Janne Raappana, museoassistentti, 28.05.–28.07.

Janne Sammalmaa, museoapulainen, 01.01.–31.12.

Riku Santikko, tutkimusassistentti, 04.03.–03.09.

Camelia Stefan, museoapulainen, 30.12.–31.12.

Työpajaohjaajat:

- Irmeli Hyden-Walden, Vappu Jalonen, Ulla Lampinen,Toni Lehtola, Outi Lähteenlahti, Laura Myllykangas, Niko Palokangas, Anne Salmela, Terhi Sammalmaa, Ilmo Setälä, Anu Sukanen, Päivi Sundholm, Katri Tella, Anna Turunen, Jenni Uusitalo

12

13

Työharjoittelijat:

- Maria Hurskainen, 13.05.–07.06.

Bea-Sofia Limnell, 09.09.–08.12.

Henna Mikama, 16.09.–27.09.

Riku Santikko, 01.02.–01.03.

Camelia Stefan, 26.11.-27.12.

Outi Suominen, 02.04.–30.05.

Katarzyna Wojnicka, 19.03.-31.05.

Kansainvälinen harjoittelijavaihto:

- Galway Technical Institute, Irlanti

Emma Sullivan, 18.03.–07.04.

Ciara Curran, 18.03.–07.04.

KOULUTUS 2013

29.01.	Info toimistotarvikkeiden tilaamisesta, Jyrki Mattila
10.01.	Info hotellisopimuksesta ja varauspalveluista, Pia Hovi-Assad, Jyrki Mattila ja Päivi Setälä
21.01.	Kutsuseminaari. Museoalan tulevaisuustyöpaja TULEVAISUUDEN TRENDIT JA MUSEOALA. SITRA - Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, Helsinki, Esko Nummelin
07.–08.02.	Taidemuseoalan teemapäivät, Helsinki. Oikeus kokoelmiin! Esko Nummelin ja Anni Saisto
07.02.	TEM-koulutus, Pirjo-Maija Laaksonen, Jyrki Mattila ja Päivi Setälä
11.02.	Kulttuuritoimen hankintakoulutus, Porin taidemuseon henkilökunta. 20 osallistujaa
15.02.	Palveluiden tuotteistaminen, Avara museo -hanke, Helsinki, Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen
27.02.	FPM-järjestelmän käyttökoulutus, Pirjo-Maija Laaksonen
01.03.	Talous- ja henkilöstöhallinnon koulutus, Pirjo-Maija Laaksonen, Esko Nummelin ja Päivi Setälä
07.03.	Arkistonhoitajien/arkistovastaavien tapaaminen, Anni Saisto
08.03.	Arkistopedagogiikka-seminaari, Svenska Litteratursällskapet, Helsinki, Anni Saisto
11.03.	Palveluiden tuotteistaminen II, Avara museo –hanke, Tampere, Mirja Ramstedt-Salonen
14.–15.03.	Hämmennys ja huippuhetki – tuottaako museokokemus hyvinvointia? –seminaari, Turku, Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen
21.03.	Kuljettajan ammattipätevyyspäivät: Ajo- ja lepoaika-asetus / piirturit, Erkki Valli-Jaakola
22.03.	Kuljettajan ammattipätevyyspäivät: Ennakoivan ajon koulutus, Erkki Valli-Jaakola
09.04.	Taidemuseon henkilökunnan koulutusmatka. Tutustuminen Suomalaisen kirjan museo Pukstaaviin Sastamalassa, Ossi Somman taidepihaan Nokialla sekä Tampereella Sara Hildénin taidemuseoon, Museokeskus Vapriikkiin ja Tampereen taidemuseoon. 16 osallistujaa
17.04.	Työturvallisuuskoulutus, Erkki Valli-Jaakola
18.04.	Taidekasvatuspäivä Taire, Tampere, Päivi Setälä
18.–19.04.	Ensiapu 1 -koulutus, Erkki Valli-Jaakola
23.04.	Info esityslistojen ja pöytäkirjojen liite- ja oheismateriaalien käsittelystä, Pirjo-Maija Laaksonen ja Esko Nummelin
24.04.	Outlook-koulutus, Porin taidemuseon henkilökunta
25.04.	Tuotteistamistyöpaja, Avara museo -hanke, Pia Hovi-Assad, Esko Nummelin, Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen
05.–07.05.	Valtakunnallisen Taikalamppu-verkoston kokous- ja koulutusmatka Tukholmaan, Annina Cerón, Kirsi Jaakkola, Sanna Pajunen ja Päivi Setälä
20.05.	Videotykiesittely, Helsinki, Erkki Valli-Jaakola
05.06.	Museopalveluiden tuotteistamistyöpaja, Avara museo -hanke, Helsinki, Anni Venäläinen
11.06.	Mesenaatti.me-yhteisörahoitustyöpaja, Pia Hovi-Assad
17.06.	Infotilaisuus henkilöstösuunnittelusta, Pirjo-Maija Laaksonen ja Päivi Setälä
21.08.	Avara museo -jatkohankkeen itsearvointityöpaja, Tampere, Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen
26.08.	Kuvankäsittelykoulutus, Kati Kunnas-Holmström, Esko Nummelin, Simo Rissanen, Anni Saisto ja Erkki Valli-Jaakola
29.–30.08.	Checkpoint Helsinki, Open Institutions -seminaari, Helsinki, Pia Hovi-Assad, Anni Saisto ja Anni Venäläinen
11.09.	Taikalamppu-seminaari, Hämeenlinna, Päivi Setälä
14.–15.09.	Tutustuminen Göteborgin Biennaaliin kohteissa Göteborgs Konsthall, Hasselblad Center ja Röda Sten Konsthall sekä vierailu Göteborgin taidemuseossa, Pia Hovi-Assad
17.09.	Asiakirjahallinnon peruskurssi, 1. lähipäivä, Turku, Simo Rissanen
18.09.	Kirjaaminen ja rekisteröinti -koulutus, Pirjo-Maija Laaksonen
18.09.	Teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuusuudistus 2008 – 2010: vaikutus laitosten talouteen ja toimintaan. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö (Cupore) seminaari, Helsinki, Esko Nummelin
23.09.	Maakuntamuseoiden, aluetaidemuseoiden ja valtakunnallisten erikoismuseoiden johtajien tapaaminen, Helsinki, Esko Nummelin

14

15

25.09.	Digitoi kokoelmiesi kulttuuriperintöä -seminaari, Mikkeli, Simo Rissanen ja Anni Saisto
01.10.	Eläköön arkistosi! -seminaari av-materiaalin säilyvyydestä, saavutettavuudesta ja avoimuudesta, Helsinki, Simo Rissanen
01.10.	Taidemuseon henkilökunnan koulutustilaisuus: Talousnäkömät. Näyttelyn pystytys. 13 osallistujaa
01.10.–01.12.	Juridiska pusselbitar för kultursektorn -verkkokurssi, Anni Saisto
02.10.	Arkistonhoitajien / arkistovastaavien tapaaminen, Pirjo-Maija Laaksonen
03.10.	E-kuvapäivä, Pia Hovi-Assad, Kati Kunnas-Holmström, Esko Nummelin, Mirja Ramstedt-Salonen, Simo Rissanen, Anni Saisto, Erkki Valli-Jaakola
05.–10.10.	Opintomatka Venetsian Biennaaliin, Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen
08.10.	Asiakirjahallinnon peruskurssi, 2. lähipäivä, Turku, Simo Rissanen
10.10.	Ulkoinen tiedottaminen -koulutustilaisuus, Pia Hovi-Assad
22.10.–20.05.	Tietokoneavusteinen piirtäminen CAD-iltakoulutus tiistaisin ja torstaisin, Henri Smura
04.11.	HIMO 4 -avoin lähdekoodi taiteeseen -seminaari, Helsinki, Päivi Setälä
05.11.	Puhelinyhdyshenkilöiden infotilaisuus, Jyrki Mattila
05.11.	Facebook-työpaja, Anu Lankinen
06.–07.11.	Taitoja museoon – museopedagogisia menetelmiä yleisötyöhön, Jyväskylä, Anu Lankinen ja Mirja Ramstedt-Salonen
14.11.	Taidemuseon henkilökunnan koulutusmatka. Tutustuminen Lönnströmin taidemuseon näyttelyihin Raumalla ja Wäinö Aaltosen museon, Aboa Vetus & Ars Novan sekä Turun taidemuseon näyttelyihin Turussa. 14 osallistujaa
15.11.	AudioVisual -messut, Helsinki, Erkki Valli-Jaakola
19.–20.11.	Kuvankäsittelykoulutus, Kati Kunnas-Holmström, Simo Rissanen, Anni Saisto ja Erkki Valli-Jaakola
20.–21.11.	Viestintäkoulutus, Helsinki, Kirsi Jaakkola
11.12.	Diaarikaavakoulutus, Pirjo-Maija Laaksonen
15.12.	Heimon päivä -seminaari, Helsinki, Pia Hovi-Assad
17.12.	Diaarikaavakoulutus, Jyrki Mattila

Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen tekivät opintomatkan Venetsiaan ja Venetsian Biennaaliin 05.10.–10.10.2013.

Kuvat Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen

16

17

JÄSENYYDET, EDUSTUKSET JA MUUT TEHTÄVÄT VUONNA 2013

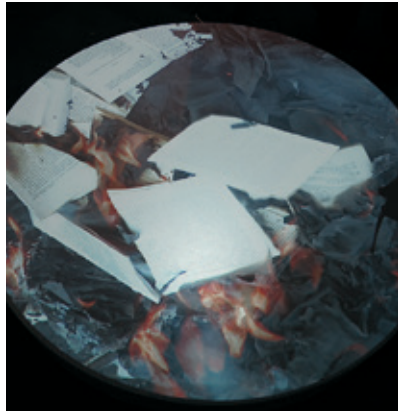
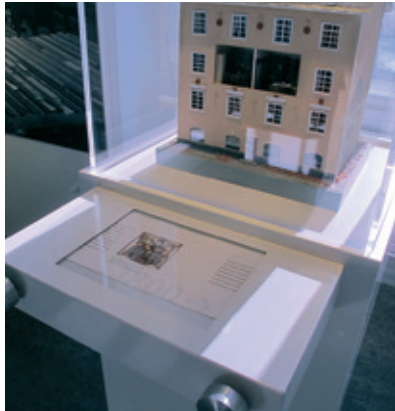
Taidemuseonjohtaja Esko Nummelin on ollut kertomusvuoden 2013 aikana *Maire Gullichsenin taidesäätiön hallituksen* varsinainen jäsen sekä kolmevuotisen, valtakunnallisen, ESR -rahoitteen AVARA MUSEO -hankkeen, jatkohankkeen ohjausryhmän jäsen. Vuodesta 1991 alkaen Esko Nummelin on toiminut *Satakunnan Käsi- ja taideteollisen oppilaitoksen* kulttuuritieto- ja taiteenteoreettisten aineiden tuntiopettajana. Kokemäenjokilaakson koulutuskuntayhtymän ja Pohjois-Satakunnan koulutuskuntayhtymän fuusioituttua syntyi *SATAEDU, Satakunnan koulutuskuntayhtymä*, joka aloitti toimintansa 01.01.2010. Uuden koulutuskuntayhtymän piirissä on noin 3000 opiskelijaa. Kertomusvuonna Nummelin jatkoi SATAEDU / Satakunnan ammattiopiston Nakkilan yksikön kulttuuritietoaineiden tuntiopettajana. Laitoksen opetushenkilöstölle hän on luennoinut nykyaikaisesta ja museoinstituution tehtäväkuvan muutoksista. Nummelin osallistui Suomen itsenäisyyden juhlarahasto SITRAn kutsuseminaariin Museoalan tulevaisuustyöpaja Helsingissä 21.01.2013. Museoalan valtakunnallisilla TEEMA-päivillä Ateneumissa 07.02.–08.02.2013 hän osallistui kutsuttuna paneelikeskusteluun, jonka aiheena oli kulttuuriperinnön avoimuus ja saavutettavuus. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö CUPORE järjesti 18.09.2013 Helsingissä seminaarin, jonka aiheena oli Teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuusuudistus 2008 – 2010 ja sen vaikutus laitosten talouteen ja toimintaan. Nummelin käytti seminaarissa pyydettyä puhujana museolaitokselle varatun puheenvuoron.

Näyttelyamanuenssi Pia Hovi-Assad on kulttuuritoimen viestintäryhmän jäsen sekä jatko-opiskelija Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa. Hovi-Assad vieraili ”Att fånga platsens själ. The Art of cultural planning”. Sociala processer och stadsutveckling -seminaarissa Boråsissa Ruotsissa 12.–13.09.2013. Seminaarivierailu tapahtui yhteistyössä Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman kanssa. Samalla matkalla näyttelyamanuenssi vieraili Göteborgin kansainvälisessä biennaalissa GIBCA Göteborg Biennial for Contemporary Art. Hovi-Assad osallistui kutsuttuna vertaistapaamiseen ArtovaMallin lanseeraustilaisuuteen 06.09.2013 Helsinkiin. Näyttelyamanuenssi on osallistunut seuraaviin valtakunnallisiin seminaareihin vuoden 2013 aikana: ”We are open! Organising openness in artistic, curatorial and institutional practices” Kiasma 29.–30.08.2013 ”Meikäläisiä ja teikäläisiä: paikallisuus ja sen kokeminen kunnissa” 15.11.2013 Turun yliopisto, Kun taide kohtaa aktivismin. Keskustelua yhteiskunnallisten taidehankkeiden mahdollisuuksista sekä Heimon päivä 15.12.2013 Kiasma. Hovi-Assad kutsuttiin puhujaksi Porin ensimmäiseen PechaKucha-tilaisuuteen 18.04.2013.

Museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen on Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry:n jäsen. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää museopedagogista toimintaa taidemuseoissa ja muissa museoissa. Pedaali ry vahvistaa museopedagogien ammattikunnan identiteettiä ja arvostusta sekä tukee jäsentensä ammatillista kehittymistä. Ramstedt-Salonen kuuluu kansainvälisenä jäsenenä Iso-Britanniassa toimivaan ENGAGE-järjestöön (The National Association for Gallery Education), jonka tehtävänä on edistää visuaalisen kulttuurin saavutettavuutta kehittämällä taidekasvatustyötä museoissa, gallerioissa ja muissa kulttuurilaitoksissa. Hän on myös kansainvälisen museoneuvoston ICOMin osaston CECA (Committee for Education and Cultural Action) jäsen. Museolehtori on jäsenenä Porin kaupungin kulttuuritoimen ja perusturvan asettamassa seniorityöryhmässä, jonka tavoitteena on kehittää senioriväestölle suunnattuja kulttuuripalveluja. Hän on toimintavuonna asetetun kulttuuritoimen saavutettavuuden työryhmän jäsen. Lisäksi Ramstedt-Salonen on jäsenenä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston LaitosPRO-ryhmässä.

Mirja Ramstedt-Salonen teki opintomatkan Venetsiaan ja Venetsian Biennaaleen 05.10.–10.10. Ramstedt-Salonen on osallistunut valtakunnalliseen Avara Museo -hankkeeseen yhdessä Porin taidemuseon ”Aikuisväestö, seniorit ja karttuva kulttuuripääoma” -osahankkeen projektisuunnittelijan Anni Venäläisen kanssa vuosina 2010–2012 sekä hankkeen jatkoajalla 1.1.–30.9.2013. Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry palkitsi Avara museo -kehittyvä oppimisympäristö aikuisille -hankkeen Vuoden museopedagoginen teko 2013 -palkinnolla. Mirja Ramstedt-Salonen on toiminut kouluttajana teemalla Vauvaperhe taidenäyttelyssä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston järjestämässä Vauvojen värikympy -metodia esittelevässä täydennyskoulutuksessa 25.10. Museolehtori esitelmöi Cygnaeuksen koulun kuvataideluokille nykyaikaisesta 13.5. Mirja Ramstedt-Salonen käynnisti ja ohjaa PIMEÄSTÄ – Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle -näyttelyprojektin, joka toteutetaan yhteistyössä opiskelijaryhmän kanssa Aalto-yliopiston Taiteen laitoksen Porin yksiköstä. Mirja Ramstedt-Salonen valittiin opiskelijaksi Sibelius-Akatemian täydennyskoulutuksen järjestämään Yleisötyön ytimessä - yleisöyhteistyön keinot ja johtaminen -erikoistumisohjelman.

Intendentti Anni Saisto on kansainvälisen museoneuvosto ICOMin ja sen alakomitea CIDOCin jäsen. Hän on jäsenenä Porin kaupungin kulttuuritoimen saavutettavuustyöryhmässä. Hän konsultoi Porin kaupungin Teknistä

09.04.2013 Henkilökuntaretki Suomalaisen kirjan museoon Pukstaaviin Sastamalaan ja Ossi Somman taidepihaan Siuroon

Kuvat Kati Kunnas-Holmström, Porin taidemuseo

18

19

palvelukeskusta Otso Karpakan lasimaalauksen kunnostus- ja siirtoprojektissa, vieraili kutsuttuna puhujana Porin kaupungin Ympäristöviraston uusien tilojen avajaisissa ja kirjoitti artikkelin *Otso Karpakan lasimaalaus sai uuden elämän* Suomen Pankin henkilöstölehteen. Hän järjesti museoalan ammattilaisille suunnatun valokuvien luettelointia ja arkistointia käsittelevän E-kuvapäivän 3.10. ja konsultoi SAMKin konseptoinnin opiskelijoiden kurssisuoritteita syksyllä 2013. Saisto kertoi taidemuseon Open Café -konseptista SataSAFAn PechaKucha -tilaisuudessa 11.12.

Asiakaspalveluvastaava Anni Venäläinen on Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry.:n jäsen. Hän on myös kansainvälisen museoneuvoston ICOMin osaston CECA (Committee for Education and Cultural Action) jäsen. Venäläinen työskenteli lehtorin sijaisena Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun taiteen laitoksen Porin yksikössä ajalla 1.11.2012–28.2.2013. Anni Venäläinen on toiminut valtakunnallisen Avara Museo -hankkeen Porin taidemuseon ”Aikuisväestö, seniorit ja karttuva kulttuuripääoma” -osahankkeen projektisuunnittelijana yhteistyössä museolehtorin kanssa vuosina 2010–2012 sekä hankkeen jatkoajalla 1.1.–30.9.2013. Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry palkitsi Avara museo - kehittyvä oppimisympäristö aikuisille -hankkeen Vuoden museopedagoginen teko 2013 -palkinnolla. Anni Venäläinen teki opintomatkan Venetsiaan ja Venetsian Biennaaliin 05.10.–10.10. Venäläinen luennoi Turun yliopiston museologian opiskelijoille aiheesta Taidemuseo-näyttelyt ja museopedagogiikka 4.10. Anni Venäläinen siirtyi Tampereelle tekemään museolehtorin sijaisuutta Kulttuurikasvatusyksikkö TAITEssa ajalla 21.10.2013–29.08.2014.

Museomestari Kati Kunnas-Holmström osallistui *Juhani Tarna METROPOLIS. Kuvituksia vuosilta 1950–57* aluetaidemuseoprojektiin. Juhani Tarnan säilyneistä sarjakuvista toteutettiin Kankaanpään kaupunginmuseon ja Porin taidemuseon yhteistyönä digitointi- ja näyttelyprojekti. Sen tuloksena esiteltiin Metropolis-strippejä, guassimaalauksia ja luonnoksia orginaaleina sekä suurennoksina. Kati Kunnas-Holmström suunnitteli näyttelyiden esitysgrafiikat, julisteet ja kutsukortit. Näyttelyt pidettiin Porin galleriassa 27.03.–16.04.2013 ja Kankaanpään kaupunginmuseossa Niinisalossa 18.5.–8.8.2013. Projektia koordinoivat Porin taidemuseosta Anni Saisto ja Kati Kunnas-Holmström ja Kankaanpään kaupunginmuseosta Eeva-Kaisa Haikonen. Kunnas-Holmström on kansainvälisen museoneuvoston ICOMin jäsen.

Porin taidemuseon julkisivun rappauksen uusiminen.

Kuvat Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo

20

21

TOIMITILAT JA VARUSTEET

Taidemuseorakennus

Porin kaupungin pakka- ja vaakahuone valmistui vuonna 1864 lääninarkkitehti Carl Johan von Heidekenin (1832–1888) piirustusten mukaan. Arkkitehti Gustaf Nyströmin (1856–1917) suunnittelema pakkahuoneen laajennus- ja muutostyö valmistui vuonna 1897. Kaupunginvaltuusto päätti vuonna 1967 perustaa taidemuseon, jonka paikaksi varattiin pakkahuone. Suunnitelmat muutostöille laati arkkitehtitoimisto Arkkitehdit Ky Kristian Gullichsenin johdolla. Ulkoasultaan rakennus on saneerattu joitakin yksityiskohtia lukuun ottamatta vuoden 1897 asuun. Sisäosat on rakennettu lähes kokonaan uudelleen.

Pakkahuoneen lähes 3000 m² käsittävä saneeraustyö toteutettiin vaiheittain. Kesäkuussa 1979 päättyneen ensimmäisen vaiheen aikana valmistuivat museon pieni näyttelysali, so. nykyinen kahvila, aula ja silloinen kahvilatila, so. projektihuone, joka nykyisin toimii näyttelytilana (yhteensä noin 300 m²). Toukokuussa 1981 saatiin käyttöön suuri näyttelyhalli (noin 800 m²). Kokonaisuudessaan rakennus valmistui syyskuussa 1981, jolloin museo virallisesti vihittiin käyttöönsä. Mainittujen tilojen lisäksi pakkahuoneeseen saatiin taideteosten varastotilat, pakkaushuone, arkisto, valokuva-arkisto, käsikirjasto, valokuvauslaboratorio, valokuvausstudio, toimistotilat ja luentosali. Museon ilmastointi hoidetaan koneellisesti ja museossa on automaattiset murto- ja palohälyttimet. Porin kaupungin rakennusvirasto on vakuuttanut museorakennuksen.

Itäpäädyn toiseen kerrokseen sijoitetut, kattoikkunalliset ateljeetilat suunniteltiin alun perin Porin taidekoulun käyttöön. Taidekoulun muutettua omaan rakennukseensa 1990-luvun alkuun tultaessa, tilat voitiin osoittaa Porin taidemuseon pedagogisen yksikön käyttöön. Alkuvaiheessa ateljee varattiin kaupungin sosiaalitoimen kanssa yhteistyössä käynnistetyn päivähoiton työpajan päivittäiseen käyttöön. Vuodesta 2003 lähtien päivähoiton työpaja sai rinnalleen toiseksi toimijaksi Porin lastenkulttuurikeskuksen, joka lähti kehittämään valtakunnalliseen menestykseen noussutta Vauvojen värikylpy -metodiaan samoissa ateljeetiloissa. Taidekoulun muutto avasi uusia mahdollisuuksia myös rakennuksen länsipäädyn toisen kerroksen osalta. Ensimmäisessä vaiheessa sinne voitiin keskittää taideteosten kehystys- ja kunnostustyöt.

Taidemuseon lisärakennuksen, siiven, rakentamisen yhteydessä vuosina 1999–2000 taidemuseon kahvio siirrettiin tarkoituksenmukaisempaan paikkaan ja se uusittiin täydellisesti. Kahvion yhteyteen toteutettiin museon kirjakauppa. Tähän liittyen projektihuone järjestettiin uudestaan ottamalla aiemman kahvion tuotantotilat museokaupan myyntivaraston käyttöön. Vuoden 2006 aikana toteutettiin taidemuseon länsipäädyn porraskäytävän kulkujärjestelmiin liittyvät muutokset ja seuraavana vuonna saatiin pääsisäänkäynti palvelemaan liikuntaesteisiä. Vuoden 2009 aikana valmistui luentosalin hissi ja inva-WC -tilat. Samana vuonna organisoitiin museon kehystystoiminta uudestaan. Museon arkisto siirtyi kokonaisuudessaan länsipäädyn toisen kerroksen tiloihin. Samassa yhteydessä voitiin osoittaa Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston henkilöstölle omat tilat samoin länsipäädyn toisesta kerroksesta.

Siipi, MEDIApiste ja taideteosvarastot

Vuonna 1999 käynnistyivät taidemuseorakennuksen eteläsivulle, raatihuoneen alapuolelle sijoittuvan uuden näyttely- ja yleisöpalvelutilan rakennustyöt. Laajennuksen suunnittelusta vastasi Arkkitehdit Ky Gullichsen, Vormala arkkitehti Kristian Gullichsenin johdolla. Näyttelytilan harjannostajaisia vietettiin 15.10.1999. Piha- ja ympäristötyöt valmistuivat keväällä 2000, jolloin rakennus otettiin käyttöön. Uudisrakennuksen vihkiäisiä vietettiin 10.06.2000. Laajennusosan bruttoala on 430 m², josta tilasta taidenäyttelykäyttöön on osoitettu 264 m². Laajennusosa sijoittuu asemakaavallisesti Porin kaupungin vanhimmalle alueelle. Rakennustöiden yhteydessä paikalta löytyi 1600-luvulle palautuva holvattu kivikellari, joka päätettiin säilyttää osana uudisrakennusta. Kellari konservoitiin ja siihen liittyen rakennettiin noin 65 neliömetrin suuruinen erillinen näyttelytila. Tila nimettiin MEDIApisteeksi ja varattiin ensisijaisesti mediataiteelle.

Alkuperäisen taidemuseorakennuksen taideteosten varastointitilat käsittävät maalausten ja grafiikan varastointiin kalustetun varastohuoneen sekä veistosvaraston, joiden yhteinen kokonaiskapasiteetti on vain 160 m². Tästä johtuen taideteosten varastointikäyttöön on jouduttu ottamaan erilliseen murtosuojausalueeseen kuuluvia käytäviätiloja noin 38 m². Vuodesta 1998 taidemuseolla on ollut Otavankadulla taideteosten säilyttämistä varten varustettu ja asianmukaisesti ilmastoitu varastotila. DNA Palvelut Oy:n omistamassa kiinteistössä sijaitsevan varaston kokonaispinta-ala on 550 m² ja se on liitetty taidemuseon sisäiseen tietoverkkoon. Tila on suojattu auto-

maattisilla murto- ja palohälyttimillä. Taidemuseon käytössä olevat varastotilat ovat kokonaisuutenaan kuitenkin riittämättömät ja Otavankadun osalta kalustukseltaan ja käytettävyydeltään osin puutteelliset.

Kokoelmakeskushanke

Jotta Porin taidemuseo voisi vastata kulttuurivarallisuuden tallentamiseen liittyvistä velvoitteista, taidemuseo käynnisti yhdessä Satakunnan Museon kanssa vuonna 2008 hankkeen, joka tähtäsi molempien museoiden yhteisen kokoelmakeskuksen toteuttamiseen. Vielä samana vuonna valmistui museoiden yhdessä Teknisen palvelukeskuksen kanssa laatima ensimmäinen tarveselvitys. Seuraavana vuonna tavoitteeksi asetettiin koko maakunnan yhteisen kokoelmakeskuksen aikaansaaminen. Satakunnan Museon johdolla toteutettiin selvityshanke, jonka ohjausryhmässä olivat edustettuna kaikki maakunnan ammatillisesti hoidetut museot. Lisäksi työhön osallistui Museovirasto. (Alueellisen kokoelmakeskuksen selvityshanke, Satakunta, 01.01.2011–30.9.2011.) Työn tuloksena valmistui alueellisen kokoelmakeskushankkeen tilatarveselvitys 17.06.2011. Loppuvuodesta käynnistyneen jatkohankkeen yhteydessä selvitettiin mm. ulkopuolisia asiantuntijoita käyttäen maakunnallisen yhteishankkeen eri toteuttamisvaihtoehtoja sekä yhteistoiminta- ja rahoitusmalleja investointihankkeelle. (Selvityshankkeen jatkohanke 01.10.2011–31.12.2011)

Vuonna 2012 laadittiin suppeammalta pohjalta uusi hankesuunnitelma, jonka tavoitteeksi asetettiin Satakunnan Museon, Porin taidemuseon ja Friitalan Nahkamuseon yhteisen kokoelmakeskuksen toteuttaminen uudisrakennuksena Porin Vähäraumalle. Tekninen lautakunta hyväksyi kokouksessaan 02.10.2012 hankesuunnitelman lähtökohdaksi ja esitti Porin kaupunginhallitukselle kiinteistöyhtiön perustamista. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 22.10.2012 palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Uusi, 25.07.2013 päivätty esitys ehdotti hankkeen toteuttamista niin, että kokoelmakeskuksen tarvitsemat tilat vuokrataan yksityiseltä taholta ja ne kilpailutetaan hankintalain mukaisesti. Vuokranantaja vastaa tilojen saneeraamisesta kokoelmakeskuksen käyttötarkoitusta vastaavaksi. Porin kaupunki hankkii omana investointinaan toiminnan edellyttämät kalusteet kuten hylly- ja säilytysjärjestelmät. Suunnitelman mukaan tilat tuli kilpailuttaa vuoden 2014 aikana. Vuoden 2015 kuluessa hankitaan ja asennetaan hyllyjärjestelmät, jonka jälkeen sekä taide-museo että Satakunnan Museo muuttavat pois vanhoista varastoista uusiin tiloihin. Kulttuurilautakunta käsitteli suunnitelmaa kokouksessaan 28.02.2013 (§ 120).

Teknisen palvelukeskuksen ja museoiden edustajat kokoontuivat 07.11.2013. Perustettiin työryhmä, jonka tavoitteeksi asetettiin 28.12.2012 päivätyn hankesuunnitelman päivittäminen sekä kokoelmakeskuksen vuokratilojen tarjouspyyntöasiakirjojen laatiminen. Työryhmä tutustui Tampereen kokoelmakeskukseen 21.11. Säilytys- ja hyllyjärjestelmien määrittelyä varten perustettiin erillinen mitoitus-alatyöryhmä.

Julkisivurappauksen uusiminen ja kosteusvaurioiden korjaukset sekä sähkö- ja av-tekniset työt

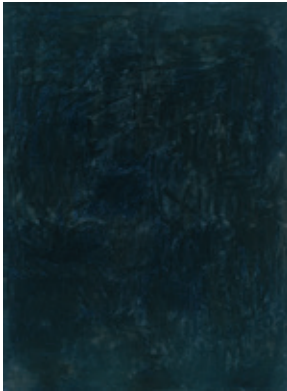
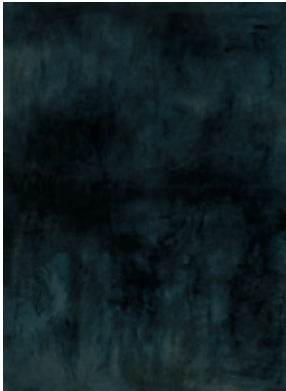
Lokakuussa 2012 käynnistyneen taidemuseon julkisivujen korjaushanke jatkui vuonna 2013. Arkkitehtisuunnittelusta vastasi Arkkitehtisuunnittelu GULLICHSEN VORMALA Arkkitehdit Ky/Arkkitehti Nikolas Davies. Pääsuunnittelu ja työselvitysten laadinta rakennusteknisten töiden osalta oli Rakennuskonsultointi TREUTHARDT Oy/ Lasse Treuthardtin ja pintakäsittelyt Päivi Karlssonin vastuulla. Kaupungin edustajana toimivat rakennuttajainsinööri Miia Kurri sekä konsulttivalvojana Aimo Salsoila.

Hankkeen viimeinen työmaakokous pidettiin 30.05.2013. Taidemuseorakennuksen Selim Palmgrenin kadun ja Etelärannan puoleiset sivut käsittänyt ensimmäinen urakkavaihe saatiin valmiiksi. Työn suorituksesta vastasivat Kiinteistösaneeraus Oy Koskinen ja Entisöinti Athene Oy sekä K.T.Tähtinen Oy, Kauppamestari, Järvenpään Hiekkapuhallus Oy ja Aperak Oy.

Samassa yhteydessä kunnostettiin taidemuseorakennuksen sadevesien poistojärjestelmät sekä tehostettiin kokonaisuuden toimivuutta suurentamalla mm syöksytorvien vedenkerääjien kokoa. Viallinen sadevesijärjestelmä oli vuosien ajan uittanut vettä museon seinärakenteisiin aiheuttaen kosteusongelmia. Julkisivutöiden valmistuttua oli mahdollista käynnistää kosteusvaurioiden korjaus. Tekninen palvelukeskus otti kohteekseen aulatilán, jossa

keskityttiin pääsisääkäynnin viereisiin seinäpintoihin, kahvion sekä toisesta kerroksesta luentosalin ja vauvojen värikylpytilan varaston seinät. Työt käynnistyivät 26.07. Alkuperäisten suunnitelmien mukaan kaiken tuli olla valmiina 13.08. Kuivaustöitä oli kuitenkin jatkettava aina 23.09. saakka, jonka jälkeen pintakäsittelytyöt voitiin vasta aloittaa. Viimeisenä työnä saatiin aulan lattiat valmiiksi joulukuun puolivälissä.

Taidemuseorakennuksen suuren näyttelyhallin valaisin- ja sähkötekniikan uusimistyöt sekä av-järjestelmien rakentaminen käynnistyi 15.04. ja valmistui pääosin 05.05. Viimeisenä valmistuivat av-asennukset 24.05.2013. Lattiakaivoihin (17 kpl), näyttelyhallin yläosassa olevalle hoitosillalle sekä näyttelyseinien yläosaan sijoitetut (32) liityntäpisteet yhdistettiin lähdelaitteita varten varattuun pääteräkkiin, joka asennettiin hoitosillan välittömässä yhteydessä, rakennuksen toisessa kerroksessa sijaitsevaan tekniseen tilaan.

24

Carolus Enckell, Alkuvalo, 4 osaa, 76,5 x 228 cm, 1982, MG 0493
Tor Arne, Numero 7, sarjasta ”8 maalausta vuosilta 1986-87”, 122 x 156 cm, 1987, MG 0530

25

MAIRE GULLICHSENIN TAIDESÄÄTIÖ JA SÄÄTIÖN KOKOELMA 2013

Maire Gullichsenin taidesäätiö ja säätiön hallitus

Maire Gullichsenin taidesäätiö on perustettu 31.08.1971. Taidesäätiön toiminnasta vastaa hallitus, jonka koonpano on kertomusvuonna ollut seuraava. Hallituksen puheenjohtajana on 06.06.2008 alkaen toiminut *Maire Gullichsen-Ehrnrooth*. Jäsenet olivat kertomusvuonna taidemaalari *Carolus Enckell*, hallintotieteiden tohtori *Heikki Koski*, Porin kaupungin kulttuurijohtaja *Jaana Simula* ja taidemuseonjohtaja *Esko Nummelin* sekä varajäseninä Ahlström OY:n entinen lakimies *Johan Borgström* ja Porin kaupungin apulaiskaupunginjohtaja *Kari Hannus*. Taidesäätiön sihteerinä ja asiamiehenä on 01.12.2003 lähtien toiminut Porin kaupungin henkilöstöpäällikkö *Helena Metsälä*.

Taidesäätiön sääntöjen ajantasaistamiseksi sekä hallinnon uudelleenjärjestämiseksi ja hyvän hallinnon takaimiseksi päätti taidesäätiön hallitus kokouksessaan 30.05.2006 esittää Patentti- ja rekisterihallitukselle säätiön sääntöjen muuttamista. Patentti- ja rekisterihallitus vahvisti säätiön hallituksen esittämän sääntömuutoksen päätöksellään 03.05.2007. Tehty muutos ei koskenut säätiön tarkoitusta. Uusittujen sääntöjen mukaan Porin kaupunginhallitus valitsee taidesäätiön hallitukseen kaksi jäsentä ja yhden varajäsenen. Maire-säätiö valitsee hallitukseen kolme jäsentä ja yhden varajäsenen.

Porin kaupunginhallitus nimesi kokouksessaan 11.10.2013 § 179 Maire Gullichsenin taidesäätiön hallituksen varsinaisiksi jäseniksi toimikaudelle 2014–2016 taidemuseon johtaja Esko Nummelinin ja kulttuurijohtaja Jaana Simulan sekä varajäseneksi apulaiskaupunginjohtaja Kari Hannuksen.

Taidesäätiön toiminta vuonna 2013

Maire Gullichsenin taidesäätiön hallitus kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa. Sääntömääräisessä vuosikokouksessa Porin kaupungintalolla 19.04. käsiteltiin säätiön sääntöjen 8 § mainitut asiat, toiminta- ja tilintarkastuskertomus sekä tilinpäätös. Syksyllä kokoonnuttiin Porin kaupungintalon tiloissa 27.09.2013. Asioita kertyi kertomusvuonna kaikkiaan 14 pykälää.

Säätiön tilintarkastuksesta on kuluneella kolmevuotiskaudella vuoteen 2012 vastanneet JHTT Hannu Liukonen ja Porin kaupungin entinen kaupunginkamreeri Martti Kataja. Säätiön vuoden 2012 tilintarkastuksen suoritti Porin kaupungin tilintarkastusyhtiö KPM Oy/Ab, tilintarkastajat KHT Anne Hakala ja HTM Jyrki Määttä.

07.06.–08.09.2013 Halli, Siipi, MEDIApiste, projektihuone, aula
KERÄILIJÄN KATSE – TAIDETTA KRISTIAN JA KIRSI GULLICHSENIN SEKÄ JUHANI JA HANNELE PALLASMAAN KOKOELMISTA
Näyttelyarkkitehti: Kirsi Gullichsen

Tor Arne, Punaista valoa, jossakin. öljy kankaalle, 110x190 cm, 1980, MG 0426
Tor Arne, Yö, Vänö, öljy kankaalle, 110 x 220 cm, 1981, MG 0425
Tor Arne, Numero 7, sarjasta 8 maalausta vuosilta 1986-87, öljy kankaalle, 122 x 156 cm, 1987, MG 0530
Tor Arne, Päivänvalomaalaus III, öljy kankaalle, 115 x 139 cm, 1989, MG 0540
Tor Arne, Maalaus 3, akryyli kankaalle, 47 x 180 cm, 2004-2007, MG 0549
Carolus Enckell, Alkuvalo (4 osaa), akvarelli paperille, 76,5 x 57 cm, 1982. MG 0493

Kuvat @ Rauno Traskelin

26

27

MAIRE GULLICHSENIN TAIDESÄÄTIÖN KOKOELMA

Porin taidemuseon peruskokoelmana on professori Maire Gullichsenin 31.08.1971 perustama Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma, joka vuonna 1971 käsitti yli 300 teosta. Säädekirjan mukaisesti kokoelma siirrettiin taide-museon hallintaan kun museotilat valmistuivat syyskuussa 1981. Porin kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin ja taidesäätiön välisen sopimuksen kokoelman säilyttämisestä, hoidosta ja yleisölle esittelemisestä 25.08.1980.

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma käsittää pääasiassa kotimaista taidetta vuosisadan vaihteesta 1980-lu-vulle pääpainon ollessa uudemmassa, sotien jälkeisessä kuvataiteessa. Kokoelmassa on edustettuina useita modernin suomalaisen kuvataiteen piiriin lukeutuvia taiteilijoita, joilla on ollut kiinteät suhteet kansainväliseen, erityisesti ranskalaiseen taiteeseen.

Taidesäätiön pitkäaikaisen puheenjohtajan, professori Lilli Alasen sanoin Maire Gullichsenin taidesäätiön taide-kokoelma edustaa taidetta, jossa *”pääpaino ei ole niinkään tunteiden ja ahdistuksen ilmaisussa eikä käsitteiden, sosiaalisten tai poliittisten realiteettien kuvaamisessa vaan etupäässä valon ja materian, värin, muodon, tilan ja massojen yhteisvaikutuksien tutkimisessa ja hallitsemisessa.”* *”Kokoelma kertoo määrätietoisesta, vuosikymme-niä kestäneestä, itsepäisestä ja uskollisesti samoja periaatteita ja ihanteita noudattaneesta, johdonmukaisesta uurastamisesta. Tämän myötä myös kokoelman voima on syntynyt. Porin kaupungin ja taidesäätiön välisen sopimuksen nojalla kokoelma on talletettu Porin taidemuseoon, joka omalta osaltaan huolehtii sen säilyttämi-sestä ja yleisölle esittelemisestä.”*

Kokoelman ylläpito

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma on kokonaisuudessaan sijoitettu Porin taidemuseoon, jossa sitä säi-lytetään museon taideteosvarastoissa. Teosten kokonaismäärä oli kertomusvuoden päättyessä kaikkiaan 535. Ne on kirjattu inventaarionumeroille 1-549. Kokoelmaa ei kartutettu kertomusvuonna.

Porin kaupunki on vastannut Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman säilytykseen ja hallinnointiin liittyvistä menoista omalla kustannuksellaan vuodesta 1981 lähtien. Porin kaupunki on huolehtinut myös teosten vakuu-tuksesta.

Taidesäätiön kokoelman ylläpidossa noudatetaan alan vakiintuneita käytäntöjä, jotka Porin taidemuseon osalta on kirjattu myös museon kokoelmapoliittiseen ohjelmaan. (Porin kaupungin kulttuurilautakunta 21.01.2010, § 9.) Kokoelman teosten kuvailutiedot ovat alan luettelointistandardien mukaiset. Kuvailutietoja ja teoskuvia hallinnoi-daan Valtion taidemuseon taideteoskokoelmien ylläpitoa varten kehittämällä MUUSA -luettelointiohjelmistolla. Valtion taidemuseo muuttui 01.01.2014 alkaen valtion virastosta julkisoikeudelliseksi säätiöksi, Suomen Kansal-lisgalleriaksi. Tällä hetkellä ei ole tiedossa se, tuleeko Kansallisgalleria ylläpitämän maan taidemuseolaitokselle tarjottua MUUSA-ohjelmistoa myös jatkossa.

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman säilytyksen laskennalliset yksikkökustannukset ovat Porin taidemu-seon vuoden 2013 talousarviosuunnitelman mukaan 113,55 € kutakin teosta kohden. Kokoelman ylläpidon ja hallinnoinnin kokonaiskustannukset ovat tämän mukaan vuositasolla noin 60 ´ 000 euroa. (TA2013, 60 ´ 749,25 €.)

SÄÄTIÖN KOKOELMAN ESITTELYT VUONNA 2013

21.09.2012–13.01.2013 Projektihuone, Aula
MAIREN VÄRIT. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja
Yhteistyössä: Maire Gullichsenin taidesäätiö
Kuraattorit Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen

Intohimoisen taiteen ystävän Maire Gullichsenin taidekokoelman sydän on värien herkkyyys ja lyyrisyys. Keskiössä ovat värin ja muodon kysymykset sekä Mairen kiinnostus kansainvälisyyteen, uuteen ja oman ajan taiteeseen. Näyttely on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä Seniorien Suunnistus Taidekokoelmaan -opintopiirin kanssa. Opintopiiriläiset valikoivat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta näyttelyn, joka kuvastaa ryhmän jäsenten omakohtaisia taidekokemuksia. Uteliaisuus ja rohkeus jakaa omat ajatuksensa ryhmän kesken synnyttivät kiinnostavia yhteisiä keskusteluja, joiden myötä värit nousivat näyttelyn pääosaan. Näyttely sai nimekseen Mairen värit, joka kuvastaa hyvin myös keräilijän omia lähtökohtia taidekokoelmansa luomisessa.

01.02.–26.05.2013 Projektihuone
PINTAA SYVEMMÄLTÄ. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja
JYRKI RIEKKI, KAUKO LEHTINEN, MAILIS SARALEHTO REKOLA
Kuratointi ja toteutus: Yhteistyössä Porin taidemuseon näyttely- ja pedagoginen yksikkö

Maire Gullichsen ja modernismi -sarjassa on useamman vuoden ajan tarkasteltu uusista ja osin kokeellisistakin näkökulmista käsin Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmien kautta avautuvia modernismin murroskausia suomalaisessa kuvataiteessa. Näyttelyissä modernismin perinne rinnastuu kotimaisten ja kansainvälisten nykytaiteilijoiden teoksiin Porin taidemuseon tallennekokoelmista.

PINTAA SYVEMMÄLTÄ -näyttely esittelee taiteilijoita, joiden teoksissa on surrealismin perinteestä muistuttavia tyyllillisiä piirteitä. Kauko Lehtinen edustaa taiteilijasukupolvea, joka sai ensikosketuksen surrealismiin turkulaisen modernismin kautta 1950-luvulla. Jyrki Rieki ja Mailis Saralehto Rekola ovat nykyaiteen kentällä toimivia taiteilijoita, joiden työskentelyä monet surrealismille ominaiset piirteet soveltuvat kuvaamaan. Kyse ei ole elämän metafyyysisistä pohdinnoista, vaan teosten *lihallisesta* läsnäolosta, hämmennyksestä ja outoudesta, joka nousee esiin muotojen deformaatioista sekä materiaalien käytöstä ja yllättävistä rinnastuksista.

Surrealismi-termiä käytetään usein väljästi kuvaamaan jotakin outoa, epätodellista tai järjellä selittämätöntä. Taidesuuntauksena surrealismiin juuret ovat kirjallisissa piireissä, joista se laajeni kansainväliseksi avantgarde-liikkeeksi läpäisten myös kuvataiteen, elokuvan ja musiikin. Innoitusta haettiin unista ja alitajunnan syövereistä. Surrealismin historiasta löytyy tyyllisesti hyvinkin erilaisia taiteilijoita. Suomen taiteessa surrealismilla ei ole selkeää paikkaa ja sen tunnusmerkit hajaantuivat moniin eri suuntauksiin ja taiteilijoihin. Yhteyttä 1920-luvulla syntyneeseen pariisilaiseen surrealismiin on vaikea löytää. Ensi kerran surrealismi liitettiin mm. *Edwin Lydéniin* ja *Turun koulun modernismiin* 1930-luvulla, myöhemmin Otto Mäkilään. Turkulainen modernismi oli maaperä myös Kauko Lehtisen taideuran kehitykselle.

Kauko Lehtinen (1925–2012) irtaantui realistisesta maalaustyylistä 1950-luvulla Picasson vaikutuksesta. Muutokset näkyivät selkeimmin Lehtisen henkilökuvissa. Lehtisen värisevällä viivalla toteutetut figuurit ja tapahtumat johdattavat helposti surrealistisiin tulkintoihin. Lehtinen ei kuitenkaan työskennellyt surrealistien tavoin tottelemalla automaattisesti mielen liikkeitä. Hän oli kiinni konkreettisessa maailmassa ja tekemistä ohjasi mielen ja käden tiukasti kontrolloitu yhteistyö. Teoksista huokuva irrationalisuuden vaikutelma syntyykin tietoisesta, välittömään ja spontaaniin ilmaisuun pyrkivästä työskentelytekniikasta.

Jyrki Riekin (1976) taide rimpuilee kaikkia mahdollisia konventioita ja raja-aitoja vastaan. Teokset ovat kollaasin-omaisia, eri taiteenaloja ja populaarikulttuurin kuvastoa räikeästi yhdisteleviä ja nyky-yhteiskuntaa voimakkaasti kommentoivia. Maalausten voima kumpuaa estotta syvältä ihmisen tiedostamattomasta ja synnyttää yllättävän, joskus nykyihmistä hämmentävänkin maailman. Eteemme aukeaa kuvia, jotka voivat olla välähdyksiä pahimmasta painajaisesta tai todellisesta maailmasta. Värimaailma hyöky katsojan yli ja herättää tunteita.

Mailis Saralehto Rekola (1976) käyttää teoksissaan eri tekniikoita ja materiaaleja. Teoksissa ovat usein samanaikaisesti läsnä materian orgaanisuus ja epäorgaanisuus, menneisyys ja nykyisyys, fiktio ja todellisuus, jotka synnyttävät mielenkiintoisia, osin ristiriitaisia merkityksiä. Katsojan mieltä eri suuntiin repivät teokset näyttävät, miten rumuus voikin olla kaunista, tai miten materiaalin kovuudesta syntyy herkkyyys ja hauraus. Teokset koskettavat usein ihmisen perustunteita kuten pelkoa ja kauhua, joihin samalla kätkeytyy tunne kauneudesta ja elämän hauraudesta.

28

29

Seuraavat kokoelman teokset olivat esillä näyttelyssä:
Kauko Lehtinen: Kolme miniatyyriä, tussi ja pastelli paperille, 9 x 7,6 cm, 6 x 6,5 cm ja 10 x 7 cm, 1974, MG 0225
Kauko Lehtinen: Kannukset, tussi paperille, 64 x 47 cm, 1974, MG 0439
Kauko Lehtinen: Uudet silmälasit, tussi paperille, 64,5 x 47 cm, 1973, MG 0442

07.06.–08.09.2013 Halli, Siipi, MEDIApiste, projektihuone, aula
KERÄILIJÄN KATSE – TAIDETTA KRISTIAN JA KIRSI GULLICHSENIN SEKÄ JUHANI JA HANNELE PALLAS-MAAN KOKOELMISTA
Näyttelyarkkitehti: Kirsi Gullichsen

Nykyisin taidemuseoissa museorakennus on pääasia ja taide alibi talon pystyttämiseen. Teoksilla sitten koristellaan näitä oivallisia tiloja. Porin taidemuseossa on ihan käänteinen ajatus.
Kristian Gullichsen

Porin taidemuseo käynnisti vuonna 2006 näyttelysarjan KERÄILIJÄN KATSE. Taidetta Kristian ja Kirsi Gullichsenin sekä Juhani ja Hannele Pallasmaan kokoelmista -näyttely on sarjan neljäs kokonaisuus ja sellaisena aivan poikkeuksellinen. Taidemuseon näyttelytilat kohtaavat museorakennuksen suunnittelijan henkilökohtaisen kokoelman. Mukana ovat läheiset kollegat ja heidän kokoelmansa.

Mitä tapahtuu taideteokselle, kun se siirretään yhdestä tulkintayhteydestä, ympäristöstä toiseen – taiteilijan ateleesta galleriaan, sieltä keräilijän kotiin ja edelleen taidenäyttelyyn? Miten näyttelytilan, taiteen ja arkkitehtuurin välinen vuoropuhelu muodostuu? Mitä tapahtuu rakennustaiteelle, jos se irtaantuu napanuorastaan, etääntyy kuvataiteista, jotka liittävät sen taiteiden yhteiseen eksistentialistiseen maaperään?

Mitä on kerääminen, mikä on kokoelma? Onko se jotain, joka on tietoisesti rakennettu? Vai kävikö niin, että taide vain muodostui osaksi elämää ja teokset löysivät tiensä keräilijän kotiin? Taidehistorian tuottama ja museolaitoksen vaalima taidekäsitys on vain vaivoin sietänyt viittauksia yksityiseen taidemakuun. Käytännössä kaikki maamme merkittävimmät taidemuseot ovat kuitenkin syntyneet yksityisten ihmisten keräämien kokoelmien perustalle. Voi sanoa, että taidemuseoiden kokoelmat ovat kokoelmien kokoelmia. Useammin kuin ehkä ajatellaankaan, taustalla on yksityinen, asialleen vihkiytynyt henkilö, keräilijä. Näin on Porin taidemuseonkin kohdalla. Museon peruskokoelman muodostaa lahjoituksena saatu Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma. Yksityisen kokoelman subjektiivisuudessa ovat yhtäaikaisesti sen voima ja hauraus.

Kristian ja Kirsi Gullichsenin kokoelma käsittää pääosin suomalaisten ja pohjoismaisten aikamme eturivin taiteilijoiden teoksia sekä vähäisemmältä osin joitakin ranskalaisten modernistien töitä. Juhani ja Hannele Pallasmaan kokoelma edustaa lähinnä kotimaista aikamme taidetta ryyditettynä mm. Viron ja Tšekin avantgardetaiteen merkittävimmillä edustajilla. Lisäksi kokoelmaan kuuluu perinteisiä töitä Aasiasta. Maalausten ja grafiikan ohella molemmissa kokoelmissa on jonkin verran veistoksia sekä luonnollisesti myös arkkitehtien piirustuksia. Yhteensä viidestäsadasta taideteoksesta näyttelyyn valittiin esille hieman yli 200 työtä.

Kristian Gullichsen (s.1932) vietti lapsuutensa Villa Maireassa Noormarkussa ja aloitti arkkitehdin taipaleensa Alvar Aallon toimistossa värikynien teroittajana. Kuusikymmentä vuotta kestäneen ammattiuransa aikana hän on suunnitellut kirkkoja, kulttuurikeskuksia, kirjastoja ja asuinrakennuksia Suomeen ja ulkomaille. Gullichsenin suunnittelema Porin taidemuseo valmistui vuonna 1981 ja museon laajennusosa vuonna 2000. **Juhani Pallasmaa (s.1936)** on arkkitehdin työn ohella toiminut näyttely-, esine- ja graafisena suunnittelijana sekä kirjoittajana ja arkkitehtuurin opettajana. Lisäksi hän on ollut Taideteollisen oppilaitoksen rehtori, Suomen rakennustaiteen museon näyttelypäälikkö ja johtaja, Teknillisen korkeakoulun professori sekä useiden ulkomais-ten yliopistojen vieraileva professori. Hän on julkaissut arkkitehtuurin ja taiteiden filosofiasta yli neljäkymmentä kirjaa, joita on käännetty viidelletoista kielelle.

Seuraavat kokoelman teokset olivat esillä näyttelyssä:
Tor Arne, Punaista valoa, jossakin. öljy kankaalle, 110x190 cm, 1980, MG 0426
Tor Arne, Yö, Vänö, öljy kankaalle, 110 x 220 cm, 1981, MG 0425
Tor Arne, Numero 7, sarjasta 8 maalausta vuosilta 1986-87, öljy kankaalle, 122 x 156 cm, 1987, MG 0530
Tor Arne, Päivänvalomaalaus III, öljy kankaalle, 115 x 139 cm, 1989, MG 0540

porin taidemuseo

vuosikertomus 2013

Tor Arne, Maalaus 3, akryyli kankaalle, 47 x 180 cm, 2004-2007, MG 0549 Carolus Enckell, Alkuvalo (4 osaa), akvarelli paperille, 76,5 x 57 cm, 1982. MG 0493	
27.09.2013–19.01.2014 Projektihuone, Aula KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle Alvar Aalto, John R. Fisher, Hubert Kiecol, Axel Knipschild, Ahti Lavonen, Lars-Gunnar Nordström, Elena Näsänen ja Samu Raatikainen Kuraattorit: Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen	
<i>”Kaikki aistit, näköaisti mukaan lukien, ovat kosketusaistin jatkumoa; aistit ovat ihokudoksen erilaisiin tehtäviin erikoistumisen tulosta. Siten kaikki aistikokemukset ovat pohjimmiltaan koskettamisen muotoja.”</i> <i>Juhani Pallasmaa</i>	
<i>Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle</i> -näyttelysarja jatkaa Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmia esittelevää Maire Gullichsen ja modernismi -sarjaa. Sarjassa tutkitaan erilaisia katsomisen tapoja sekä tehdään yhteistyötä erilaisten yleisöjen kanssa. Modernismin perinteestä ammentavat taiteilijat saavat rinnalleen nykyaiteen tekijöitä.	
Kova reuna ja kosketuspinta -näyttely tutkii modernistisen teoksen suhdetta aikaan, kokemukseen ja kehollisuuteen. Konkreettisen taiteen (engl. Hard-edge eli ”Kova reuna”) periaatteen mukaan taiteen oli lähdettävä älylliseltä perustalta, matematiikasta ja tieteestä. Tämä taidesuuntaus korosti järkeä, suunnitelmallisuutta ja hallintaa, jonka tarkoitus oli eliminoida teoksesta sattumanvaraisuus. Konkretismin periaatteiden mukaan kuva on rakennettava kokonaan puhtaista plastisista elementeistä eli tasoista ja väreistä. Kuvallisella elementillä ei ole muuta merkitystä kuin se ”itse”. Kuvan rakenteen, kuten myös sen elementtien, on oltava yksinkertaisia ja visuaalisesti hallittavia. Tekniikan tulee olla mekaanista, siis tarkkaa. Yksi tunnetuimpia suomalaisia kova reuna -konkretisteja on Lars-Gunnar Nordström.	
Kova reuna ja kosketuspinta -näyttely virittää teosten rationaalisuuteen kutsuvan tarkastelun rinnalle aistimellisuutta ja katsomisen haptisuutta. Elena Näsänen videoteoksessa <i>Ohikulkija</i> näemme naisen vaeltelevan miettiväisenä ja havaintoja tehden Alvar Aallon rakennusten miljöissä. Arkkitehti Juhani Pallasmaan mukaan visuaalisen kuvan mukana seuraa aina muitakin aistikokemuksia; tuntoaistin, kuuloaistin, hajuaistin ja jopa makuaistin välittämiä tuntemuksia. Samalla tavalla jokaisella arkkitehtonisella miljööllä on omat auditiiviset, haptiset, hajuaistiin ja makuaistiinkin liittyvät ominaisuutensa. Näköaisti on herkkä havaitsemaan pinnan tekstuureja ja sen materiaalisuuden. Kosketamme katseellamme sekä alitajuisesti että tietoisemmin. Pinnan karheus, kovuus, sileys, materiaalien tuntu välittyvät meille. Kivi voi puhua kaukaisesta geologisesta alkuperästään, kestävyyydestä, puu herättää tunteen lämmöstä, sementti kylmyydestä, metalli viileän kovuuden. Kirjojen sivuilla ja tietokoneen näytöllä teosten materiaalisuus katoaa. Myös konkreettisen teoksen ”kielletty” aistimellisuus tulee esiin kun teoksen kohtaa tilassa.	
Seuraavat kokoelman teokset olivat esillä näyttelyssä: Alvar Aalto, Satakunta (Satakunnan synteesi), öljy pahville, 32 x 33,5 cm, 1939, MG 0405 Alvar Aalto, Puureliefi, mänty, 44,5 x 44,5 cm, 1937, MG 0404 Alvar Aalto, Arkkitehtoninen luonnos, lyijykynä paperille, 28 x 21 cm, MG 0284 Alvar Aalto, Epila, Espanja, lyijykynä paperille, 21 x 28 cm, MG 0285 Ahti Lavonen, Luonnon varjoja, tussi paperille, 62,5 x 73 cm, 1963, MG 0224 Ahti Lavonen, Kohtaavat muodot, akryyli kankaalle, 170 x 170 cm, 1968, MG 0444 Lars-Gunnar Nordström, Dimensionaalinen tilanne, öljy kovalevyllä, 200 x 122, 1964, MG 0097	
Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman teosten digitoidut kuvat jaettiin säätiön hallituksen jäsenille säätiön syyskokouksessa DVD:lle tallennettuna.	
Taidemuseon aulassa on pysyvästi esillä: Alberto Viani, Miehen torso, 1966, marmori, MG 0484	

Teoslainaukset Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta muihin näyttelyihin

Art Deco ja taiteet, France-Finlande 1905–1935
Amos Andersonin taidemuseo, Helsinki, 07.03.–21.07.2013
Sakari Tohka, Tanssijatar, 1935, MG 0376

Helene Schjerfbeck
Prins Eugens Waldemarsudde, Tukholma, 10.11.2012–24.02.2013
Göteborgs konstmuseum, Göteborg, 16.03.–18.08.2013
Helene Schjerfbeck, Omakeuva, 1913–1926, MG 0408

Puutarhajuhlat
Halosenniemi, Tuusula 15.6.–29.9.2013
Helene Scjerfbeck, Koristekurpitsoja, 1935, MG 0409

Laila Pullinen - Valon kaari
Lönströmin taidemuseo, Rauma, 28.9.2013–5.1.2014
Laila Pullinen, Ruhjottu Nike (Mata Hari -sarjasta), 1966, MG 0368

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman kunnostustoimenpiteet

Kehykset ja passepartout uusittiin teoksessa
Kauko Lehtinen: Kolme miniatyyriä, tussi ja pastelli paperille, 9 x 7,6 cm, 6 x 6,5 cm ja 10 x 7 cm, 1974, MG 0225

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmaan kuuluvista teoksista on kertomusvuonna ollut sijoitettuna Villa Maireaan seuraava teos:

Gunnar Elfgren, Maire Gullichsenin muotokuva, 1935, marmori, MG 0406

Mairea-säätiön taideteokset Porin taidemuseossa

Mairea-säätiön omistamia teoksia on kertomusvuonna ollut säilytyksessä Porin taidemuseossa 23 teosta ja Maire Gullichsenin perillisten omistamia teoksia yhdeksän.

27.09.–24.11.2013 MEDIApiste
JOHNNY AMORE (DE): PERFORMERS – PORTRAITS OF PERFORMANCE ARTISTS

TM 2149 Johnny Amore, Performers installation, DVD,142 photos, Edition 6+2, overview of performers, metronome
TM 2150 Johnny Amore, Performing Grounds installation, DVD, 59 photos, Edition 6+2

Kuvat Johnny Amore

32

33

PORIN KAUPUNGIN TAIDEKOKOELMA

Porin kaupungin taidekokoelmia on kartutettu säännöllisesti vuodesta 1959 lähtien. Vuodesta 1981 alkaen toiminnan koordinoinnista on vastannut kulttuurilautakunta ja sen alaisuudessa Porin taidemuseo.

Kaupungin taidekokoelmien kartuttamisen periaatteet rakentuvat museotoiminnassa yleisesti vakiintuneiden päämäärien ja toimintakäytäntöjen mukaan. Kartuttamisen perustan muodostavat taidemuseon peruskokoelmat. Kartuttamisen suuntaviivat ja kehittäminen muotoutuu osana museon näyttely- ja tutkimustoimintaa – museon profiilia. Kansainvälisen ja kotimaisen uudemman taiteen kehityksen rinnalla kokoelmapoliittista toimintaa on ohjannut myös museon rooli Satakunnan aluetaidemuseona. Hankitut taideteokset sijoitetaan huomattavalta osin kaupungin virastoihin ja laitoksiin, joissa ne ovat julkisesti esillä. Tutkimus- ja dokumentointityön kannalta merkittävät teokset - ns. Porin taidemuseon kokoelma - talletetaan pääsääntöisesti museon tarkoitusta varten varustettuihin, asianmukaiset säilytysolosuhteet tarjoaviin varastotiloihin.

Taidemuseo huolehtii teosten luetteloinnista, kuvaamisesta, tietokonepohjaisesta rekisteröinnistä sekä sijaintirekisteristä. Virastoihin sijoitetun kokoelman taideteosten kierron - palautuksen ja uudelleensijoittamisen – yhteydessä museo on vastannut kuntokartoituksesta sekä paperipohjaisten teosten osalta uudelleenkehystyksestä. Porin taidemuseon henkilökunta vastaa virastoihin sijoitetun kokoelman ripustusteknisistä töistä.

Yksittäistapauksissa myös muut Porin kaupungin hallintokunnat hankkivat teoksia tiloihinsa. Porin taidekoulu on vuodesta 1981 kartuttanut talousarviovaroin koulun oppilastöiden kokoelmaa. Tähän taidekokoelmaan liitetystä teoksista taidekoulu pitää omaa rekisteriään.

Porin taidemuseon ylläpitämä Porin kaupungin taidekokoelma käsitti kertomusvuoden päättyessä 2150 teosta.

Porin kaupungin taidekokoelma on kertomusvuoden 2013 aikana karttunut hankinnoin ja lahjoituksin seuraavilla teoksilla

TM 2122	Into Linturi, [Maalaismaisema], 1964, öljy kankaalle, 27 x 35,5 cm
TM 2123	Into Linturi, [Rivoli], ei vuotta, öljy kankaalle, 22,5 x 27,5 cm
TM 2124	Anne Kimiläinen, Långskär, 2012, väripuupiiirros, 29 x 41,4 cm
TM 2125	Oliver Ressler, “Fly Democracy”, 1-channel video installation and leaflets, 2007, 2/5 (of an edition of 5+1)
TM 2126	Juhani Tarna, Sommitelma I, 1956–1957, guassi kartongille, 29,5 x 21 cm
TM 2127	Juhani Tarna, Sommitelma II, 1956–1957, guassi kartongille, 29,5 x 21 cm
TM 2128	Juhani Tarna, Sommitelma III, 1956–1957, guassi kartongille, 29,5 x 21 cm
TM 2129	Juhani Tarna, Sommitelma IV, 1956–1957, guassi kartongille, 29,5 x 21 cm
TM 2130	Juhani Tarna, Sommitelma V, 1956–1957, guassi kartongille, 29,5 x 21 cm
TM 2131	Juhani Tarna, Golf, 1962, öljy kankaalle, 100 x 82 cm
TM 2132	Juhani Tarna, Tulevaisuuden matka, 1990, akryyli kankaalle, 125 x 200 cm
TM 2133	Viljami Heinonen, Instant Decomposition, 2012, akryyli, tussi, lyijykynä ja kollaasi paperille, kiinnitetty levyille, 50 x 42 cm
TM 2134	Viljami Heinonen, Stone, 2012, akryyli, tussi, lyijykynä ja kollaasi paperille, kiinnitetty levyille, 31,5 x 24 cm
TM 2135	Viljami Heinonen, “Evil Skin”, 2012, akryyli, öljyväri, kollaasi ja spray levyille, 150 x 142 cm
TM 2136	Viljami Heinonen, Messy Floor, 2013, akryyli, öljyväri, kollaasi ja spray levyille, 147 x 140 cm
TM 2137	Ville Kirjanen, Tapio ja metsän eläimet, 2013, maalattu keramiikka, 47 x 30 x 23 cm
TM 2138	Paavo Paunu, Afrikasta/From Africa, 1997–2012, alkydi ja öljy puulevyille, 46,5 x 28 cm
TM 2139	Tuomo Rosenlund, RO-Projects: “On the Way”, 2012-13, akryyli ja öljy vanerille ja puulle, 91 x 76 x 17,5 cm
TM 2140	Hanna-Riikka Heikkilä, Kevätpuuhut, 2012, akryyli ja spray mdf-levylle, 140 x 170 cm
TM 2141	Pavel Ekrias, Nimetön, 2013, alumiini, uretaaniaalidytilakka, puu, metalli, moottorit, sähkötekniikka, 3500 x 6000 x 300 mm
TM 2142	Sirpa-Helena Viljanen, Temppeli, 2003, väripuupiiirros, 53 x 42,5 cm
TM 2143	Sirpa-Helena Viljanen, Hedelmätarha, väripuupiiirros, 40 x 33,5 cm
TM 2144	Sirpa-Helena Viljanen, Ve’en koira vengottavi, väripuupiiirros, 25 x 37 cm
TM 2145	Sirpa-Helena Viljanen, Pallokala, väripuupiiirros, 26 x 30 cm
TM 2146	Sirpa-Helena Viljanen, Lysti on venon vesillä, purren juosta jolkutella, 2001, väripuupiiirros, 30 x 25 cm
TM 2147	Arto Pennanen, Pauli Haposen muotokuva, 1984, öljy kankaalle, 80 x 61 cm
TM 2148	Sonja Kangas, “Holy rabbit”, 2013, reliefisyövytys, 24,5 x 18 cm

TM 2149 Johnny Amore, Performers installation, DVD,142 photos, Edition 6+2, overview of performers, metronome
TM 2150 Johnny Amore, Performing Grounds installation, DVD, 59 photos, Edition 6+2

Touko Palojoen kokoelma Porin raatihuoneella

Vaatetusallalla toimivien Palojoeki-yhtiöiden perustaja, porilainen tukkukauppias Touko Palojoeki (1918) lahjoitti Porin kaupungille kahdessa eri vaiheessa vuosina 1991 ja 2001 merkittävän, 24 taideteosta käsittävän kokoelman. Teokset edustavat ensisijassa vanhaa suomalaista maalaustaidetta vanhimpien sijoituessa aina 1800-luvun alkuun. Merkittävimmän kokonaisuuden muodostavat maamme maalaustaiteen uranuurtajiin kuuluneen, turkulaissyntyisen ja Roomassa kuolleen Alexander Lauréuksen teokset lahjoituskokoelman pääpainon ollessa hänen Italian vuosiansa (1820–1823) aikaisessa tuotannossa. Laureuksen rinnalla toisen kokonaisuuden Palojoen lahjoituksessa muodostavat ruotsalaissyntyisen, Lauréuksen tavoin Roomassa työskennelleen Severin Falkmanin teokset.

Aleksander Lauréuksen tuotannon myötä Touko Palojoen kiinnostus taiteeseen heräsi jo 1940-luvulla. Teoksensa keräilijä hankki sekä arvohuutokaupoista että tunnetuilta taidevälittäjiltä käyttäen apunaan alan tunnettuja asiantuntijoita kuten Aimo Reitalaa sekä Lars Petterssonia. Porin raatihuoneen juhlasalikerroksen tiloihin sijoitettu Touko Palojoen kokoelma kirjattiin vuonna 2012 taidemuseon ylläpitämään kaupungin taidekokoelmien kokoelmarekisteriin.

Noormarkun kunnan kokoelma / NKK

Vuoden 2010 alussa tapahtui kuntaliitos, jossa Noormarkun kunta liittyi Porin kaupunkiin. Noormarkun kunnan virastoihin sijoitetut taideteokset on inventoitu sekä kuvattu Porin taidemuseon toimesta. Kokonaisuus nimettiin Noormarkun kunnan kokoelmaksi, joka koostuu 47 taideteoksesta. Entisen Noormarkun kunnantalon teokset siirrettiin Porin taidemuseon varastoon taloon tulevien saneeraustöiden ajaksi. Noormarkun kunnan kokoelman omistaa Porin kaupunki ja sen hoidosta vastaa Porin taidemuseo.

Noormarkun kunnan kokoelmasta lainattiin kertomusvuoden aikana seuraava teos muiden museoiden näyttelyihin:
Ilkka Lammi ja menneisyyden kaiku
Salon taidemuseo Veturitalli, 12.10.2013–05.01.2014
Ilkka Lammi, [Poika ja siili], 1995, öljy kankaalle, 89 x 73 cm, inv. NKK 0026

Noormarkun kunnan julkiset veistokset inventoitiin ja kuvattiin 02.08.2013. Kuvat talletettiin e-kuvaan.

Porin taidemuseon ja Poriginalin näyttelyissä vuonna 2013 olivat esillä seuraavat kaupungin kokoelman teokset:

Juhani Tarna METROPOLIS. Kuvituksia vuosilta 1950–57
Poriginal galleria, 27.03.–16.04.2013
Juhani Tarna, Vihreä ja punainen alkuvoima, 1987, akryyli kankaalle, 200 x 125 cm, inv. TM 0997

PINTAA SYVEMMÄLTÄ Maire Gullichsen ja modernismi -sarja
Jyrki Riekki, Kauko Lehtinen, Mailis Saralehto Rekola
01.02.–26.05.2013 / Projektihuone
Kuratointi ja toteutus: Yhteistyössä Porin taidemuseon näyttely- ja pedagoginen yksikkö
Maire Gullichsen ja modernismi -sarjassa on useamman vuoden ajan tarkasteltu uusista ja osin kokeellisistakin näkökulmista käsin Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmien kautta avautuvia modernismin murroskausia suomalaisessa kuvataiteessa. Näyttelyissä modernismin perinne rinnastuu kotimaisten ja kansainvälisten nykytaiteilijoiden teoksiin Porin taidemuseon tallennekokoelmista.

PINTAA SYVEMMÄLTÄ -näyttely esittelee taiteilijoita, joiden teoksissa on surrealismin perinteestä muistuttavia tyyllillisiä piirteitä. Kauko Lehtinen edustaa taiteilijasukupolvea, joka sai ensikosketuksen surrealismiin turkulaisen modernismin kautta 1950-luvulla. Jyrki Riekki ja Mailis Saralehto Rekola ovat nykyaiteen kentällä toimivia tai-

34

35

teilijoita, joiden työskentelyä monet surrealismille ominaiset piirteet soveltuvat kuvaamaan. Kyse ei ole elämän metafyyysisistä pohdinnoista, vaan teosten lihallisesta läsnäolosta, hämmennyksestä ja outoudesta, joka nousee esiin muotojen deformaatioista sekä materiaalien käytöstä ja yllättävistä rinnastuksista.

Surrealismi-termiä käytetään usein väljästi kuvaamaan jotakin outoa, epätodellista tai järjellä selittämätöntä. Taidesuuntauksena surrealismin juuret ovat kirjallisissa piireissä, joista se laajeni kansainväliseksi avantgarde-liikkeeksi läpäisten myös kuvataiteen, elokuvan ja musiikin. Innoitusta haettiin unista ja alitajunnan syövereistä. Surrealismin historiasta löytyy tyyllillisesti hyvinkin erilaisia taiteilijoita. Suomen taiteessa surrealismilla ei ole selkeää paikkaa ja sen tunnusmerkit hajaantuivat moniin eri suuntauksiin ja taiteilijoihin. Yhteyttä 1920-luvulla syntyneeseen pariisilaiseen surrealismiin on vaikea löytää. Ensi kerran surrealismi liitettiin mm. **Edwin Lydéniin** ja *Turun koulun modernismiin* 1930-luvulla, myöhemmin Otto Mäkilään. Turkulainen modernismi oli maaperä myös Kauko Lehtisen taideuran kehitykselle.

Kauko Lehtinen (1925-2012) irtaantui realistisesta maalaustyylistä 1950-luvulla Picasson vaikutuksesta. Muutokset näkyivät selkeimmin Lehtisen henkilökuvissa. Lehtisen värisevällä viivalla toteutetut figuurit ja tapahtumat johdattavat helposti surrealistisiin tulkintoihin. Lehtinen ei kuitenkaan työskennellyt surrealistien tavoin tottelemalla automaattisesti mielen liikkeitä. Hän oli kiinni konkreettisessa maailmassa ja tekemistä ohjasi mielen ja käden tiukasti kontrolloitu yhteistyö. Teoksista huokuva irrationaalisuuden vaikutelma syntyykin tietoisesta, välittömään ja spontaaniin ilmaisuun pyrkivästä työskentelytekniikasta.

Jyrki Riekin (1976) taide rimpuilee kaikkia mahdollisia konventioita ja raja-aitoja vastaan. Teokset ovat kollaasinomaisia, eri taiteenaloja ja populaarikulttuurin kuvastoa räikeästi yhdisteleviä ja nyky-yhteiskuntaa voimakkaasti kommentoivia. Maalausten voima kumpuaa estotta syvältä ihmisen tiedostamattomasta ja synnyttää yllättävän, joskus nykyihmistä hämmentävänkin maailman. Eteemme aukeaa kuvia, jotka voivat olla välähdyksiä pahimmasta painajaisesta tai todellisesta maailmasta. Värimaailma hyökyy katsojan yli ja herättää tunteita.

Mailis Saralehto Rekola (1976) käyttää teoksissaan eri tekniikoita ja materiaaleja. Teoksissa ovat usein samanaikaisesti läsnä materian orgaanisuus ja epäorgaanisuus, menneisyys ja nykyisyys, fiktio ja todellisuus, jotka synnyttävät mielenkiintoisia, osin ristiriitaisia merkityksiä. Katsojan mieltä eri suuntiin repivät teokset näyttävät, miten rumuus voikin olla kaunista, tai miten materiaalin kovuudesta syntyy herkkyyys ja hauraus. Teokset koskettavat usein ihmisen perustunteita kuten pelkoa ja kauhua, joihin samalla kätkeytyy tunne kauneudesta ja elämän hauraudesta.

Näyttelyssä oli esillä Porin kaupungin taidekokoelmaan kuuluva teos:
Mailis Saralehto-Rekola, Suhteellisuuksien hierarkia, 2001, lehmän suoli, satiini, sametti, askartelumassa, teräs, akryyli, 20 x 44 x 54 cm, inv. TM 1632

Teoslainaukset Porin kaupungin taidekokoelmasta ja Noormarkun kunnan kokoelmasta muihin näyttelyihin:

LAURI LAINE – Maalauksia valosta ja tilasta
Joensuun taidemuseo ONNI, 10.01.–10.03.2013
Lauri Laine, Nimetön, 1987, akryyli kankaalle, inv. TM 0961

Sweet n’ Rotten – Jarmo Mäkilän ja Rauha Mäkilän jaettu maailma
Keravan taidemuseo, 23.03.–26.05.2013
Jarmo Mäkilä, Bdam, 1979, öljy kankaalle, 197 x 269 cm, inv. TM 0521

Kerttu Horila
Meistä naisista ja vähän miehistäkin
Ars Rauma 2013
Rauman taidemuseo, 15.06.–15.09.2013
Kerttu Horila, Järjestysmies, 1980, keramiikkaveistos, inv. TM 0525
Kerttu Horila, Yllin kyllin, 2005, keramiikka, engobe, akryyli, inv. TM1819
Kerttu Horila, Maire, 2010, pronssi, Porin julkiset veistokset (laina-ajat 10.6.–8.7.2013 ja 22.7.–15.9.2013, Veistos oli Porissa Jazzien ja SuomiAreenan ajan)

Ilkka Lammi ja menneisyyden kaiku

Salon taidemuseo Veturitalli, 12.10.2013–05.01.2014

Ilkka Lammi, [Poika ja siili], 1995, öljy kankaalle, 89 x 73 cm, inv. NKK 0026

Julkisten tilojen taidekokoelma

Porin kaupungin omistamista taideteoksista yli kaksi kolmannesta on sijoitettuna virastoihin, jossa ne ovat päivittäin suuren yleisön nähtävillä. Kertomusvuoden aikana kaupungin taidekokoelmista sijoitettiin virastoihin yhteensä 131 teosta. Teoksia myös palautuu museolle, minkä jälkeen ne tarkastetaan ja tarvittaessa kunnostetaan ja kehystetään uudelleen.

Teoksia ripustettiin seuraavissa kohteissa tai niistä palautettiin museolle teoksia:

- Koulutusvirasto, Otavankatu ja Veturitallin päiväkot
- Porin Seudun Matkailu Oy MAISA (palautus)
- Pori Energia Oy
- Porin kaupungintalo
- Porin Perusturva, Hallinto
- Porin Perusturva, Suun terveydenhuolto, Keskushammashoitola (palautus)
- Perusturva, Tekniikkaopiston hammashoitola (palautus)
- Perusturva, Psykososiaaliset palvelut
- Porin Palveluliikelaitys
- Prizztech Oy
- Rakennusvalvonta
- Talousspalvelut
- Ympäristövirasto, Terveysvalvonta

Kehystyksiä ja konservointeja, Porin kaupungin taidekokoelma

- Ensio Lamberg, Asetelma, 1972, sekatekniikka 38,5x58,5 cm, inv. TM 0232
- Ina Colliander, Tyttö, 1972, väripuupiiirros, 56,5x42 cm, inv. TM 0451
- Sirpa Koskinen, Lumiaita, 1980, väripuupiiirros, 20,5x28 cm, inv. TM 0531
- Laila Kylä-Tuomola, Talvihämärä, 1980, väripuupiiirros, 21x30 cm, inv. TM 0532
- Esa Riippa, Taiteilijaelämää, 1982, etsaus, akvatinta, 20x24 cm, inv. TM 0680
- Jaana Kirjonen, Suojelija, 2001, etsaus, akvatinta, 34,5x42,5 cm, inv. TM 1647
- Anna Halls, Wild Thing, 2007, carborundum, akvatinta, viivasyövytys, 38x32,5 cm, inv. TM 1875
- Lea Vaittinen, Siiville, 2010, väripuupiiirros, 51x41,5 cm, inv. TM 1998
- Anne Kimiläinen, Långskär, 2012, väripuupiiirros, 29x41,5 cm, inv. TM 2124
- Jaakko Salmi, Sumumaisema, 1972, öljy kankaalle, 81,5x83,5 cm, inv. TM 0251; puhdistus ja konservointi
- Pekka Solin, Jäähyväiset asemalla, 1979, öljy kankaalle, 150x110 cm, inv. TM 0562; kiilapuiden uusiminen
- Marjo Heino, Taivaspaloja, 2002, öljy kuitulevyllle, 15x332,5 cm, inv. TM 1679; teospalojen taustojen maalaus vääntymisen estämiseksi

Porin taidemuseon kokoelmapoliittinen ohjelma

Museolainsäädännön mukaan museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville. Tallennukseen liittyen museoiden tehtävänä on tutkimus- ja dokumentointityön pohjalta muotoutuvat opetus ja tiedonvälitys. Tämä tapahtuu näyttely- ja julkaisutoiminnan muodossa. Lainsäätäjä korostaa kokoelmien merkitystä. Museoasetuksen mukaan museolla tulee olla pitkän tähtäimen toiminta- ja taloussuunnitelma, joka sisältää rahoitussuunnitelmien lisäksi suunnitelmat museon tavoitteista ja painopisteistä. Asetus kiinnittää huomiota tutkimuksen ohella siihen, miten kokoelmien säilytys ja tallennus sekä kartuttaminen ja esittäminen on museossa järjestetty.

Kulttuurilautakunta hyväksyi kokouksessaan 21.01.2010 (§ 9) museoasetuksen mukaisen Porin taidemuseon taidekokoelmia koskevan kokoelmapoliittisen ohjelman. Sen laajuus on 40 sivua ja kokonaispituus liitteineen 79 sivua. Ohjelmaa tarkistetaan ja päivitetään tarpeen vaatiessa, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein.

Taidekokoelmien tutkimus- ja dokumentointityöhön liittyvä asiakirja-aineisto talletetaan erikseen laadittavan dokumentointi- ja arkistoaineistojen tallennussuunnitelman mukaisesti kuva-, media- tai asiakirja-arkistoon. Arkistoaineiston digitointia ja julkaisutoimintaa varten laaditaan oma kirjallinen suunnitelmansa. Porin taidemuseon kokoelmapoliittinen ohjelma löytyy museon internet-sivustolta, www.poriartmuseum.fi/fin/arkisto/PTM_Kokoelmapoliittinen_ohjelma_21012010_kannella.pdf

Kauppaneuvos August Lipsasen ja kauppaneuvoksetar Impi Lipsasen perillisten lahjoitus

Kauppaneuvos *August Lipsasen* ja kauppaneuvoksetar *Impi Lipsasen* perilliset päättivät elokuussa 2009 pidetyn sukkokokouksen perusteella tehdä Porin kaupungille lahjoituksen, jonka keskeisen osan muodostivat Raumalla sijaitsevan *Vanha-Lahden kartanon* salin esineistö ja taideteokset. Liikemies, kauppaneuvos August Lipsasen (1876–1948) 1910-luvulla perustama tuontikappaa harjoittava *Aug. Lipsanen* -toiminimi kasvoi yhdeksi maamme suurimmista yksityishenkilön omistamista tukkuliikkeistä. Liikevaihdolla mitaten se oli 1930-luvun lopulla maamme suurin. August Lipsasen työtä toimitusjohtajana jatkoi kauppaneuvos ja Ranskan kunniakonsuli *Erkki Lipsanen*, joka monen luottamustehtävänsä ohella toimi vuosia mm. Porin kaupungin verotuslautakunnan ja satamajohtokunnan puheenjohtajana.

Porin kaupungin vastaanottamaan lahjoituskokonaisuuteen kuuluu venäläissyntyisen, Suomeen emigroituneen taidemaalarin ja -graafikon *Leonid Kusminin* (s.13.10.1891 Roslavissa – k. 30.5.1951 Helsingissä) vuonna 1921 maalaama suurikokoinen triptyykki, jonka teemana ovat lapsuus, aikuisuus ja vanhuus. Muita taideteoksia ovat mm. Erkki Lipsasen pronssinen muotokuva, jonka on veistänyt *Kari Huhtamo*. Taideteosten lisäksi lahjoituskokonaisuuteen kuuluu kristallinen kattokruunu, konsolipöytä ja peili sekä kaksi biedermeier-tyylistä sohvakalustoa. Porin kaupungin taidekokoelmaan lahjoitetut teokset kirjattiin kokoelmaan inventaarionumeroilla TM 1963 – TM 1970. Kaikkiaan kuusi taideteosta sijoitettiin Raatihuoneen tiloissa *Tuulaakikamari* ja *Taksoituskamari* -nimisiin huoneisiin. Huonekalut sijoitettiin Tuulaakikamariin ja kruunu sekä konsolipöytä peileineen *Torninvirtijan kamariin*.

Lahjoitukseen kuuluva kristallikruunu puhdistettiin ja sähkölaitteet uusittiin vuonna 2009. Maalausten puhdistus ja konservointi toteutettiin seuraavana vuonna. Vuonna 2011 vuorossa olivat huonekalut, jotka entisöitiin. Töistä vastasi euralainen huonekalukonservointi- ja verhoiluyritys Entisöinti Harri Turunen.

01.02.–26.05.2013 Projektihuone
PINTAA SYVEMMÄLTÄ. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja
JYRKI RIEKKI, KAUKO LEHTINEN, MAILIS SARALEHTO REKOLA

Näyttelyssä oli esillä seuraavat tallennekokoelmien teokset:

Kauko Lehtinen (1925-2012), [Neljä miniatyyriä], 1972/1974, tussi, lyijykynä, reliefipaino, 3,5x2,5, 5x3,5, 8,5x7 ja 7,5x7,5 cm, Tallennekokoelma/LJ 0049

Jyrki Riekki (1976), King Split (Omakuva), 2012, akryyli kankaalle, 81x65 cm, Tallennekokoelma/LJ

Jyrki Riekki (1976), Preacher With a Cause, 2009, akryyli, kollaasi, öljy ja spray kankaalle, 245x175,5 cm, Tallennekokoelma/LJ

Jyrki Riekki (1976), Our Beautiful Garden Creates Beautiful Monsters, 2010, akryyli ja kollaasi kankaalle, 165x151 cm, Tallennekokoelma/LJ

Jyrki Riekki (1976), Warcry Party Painting, 2009, akryyli, spray, tarra, polyuretaani, ilmapallot, readymade-esineet ja kollaasi kankaalle, 188x149 cm, Tallennekokoelma/LJ

Kuva Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo

38

39

TALLENNEKOKOELMAT

Porin taidemuseossa oli vuoden 2013 lopussa 13 tallennekokoelmaa, joihin kuului yhteensä noin 1000 taideteosta kansainvälistä ja kotimaista nykytaidetta. Tallennekokoelmien merkitys taidemuseon varsinaisten kokoelmien täydentäjinä on erittäin merkittävä sekä taloudellisessa että taiteellisessa mielessä.

Porin taidemuseoon on talletettu seuraavat kokoelmat:

Katariina ja Juhani Lipsasen tallennekokoelmassa on 113 teosta.
Tallennekokoelma / LJ sisältää 320 teosta, joista osa on säilytettävänä omistajan kotona.
Tallennekokoelma / AJ sisältää kertomusvuoden lopussa 421 teosta, joista osa on säilytettävänä omistajan kotona.
Fluxus-kokoelmassa on 80 teosta.
IAA:n, so. Kansainvälisen taideliiton grafiikan kokoelmaan kuuluu 128 teosta.
SSP-kokoelmassa on 60 teosta
Mairea-säätiön kokoelman taidemuseolla säilytettävä osuus on 23 teosta.
Kuudessa pienimmässä tallennekokoelmassa on kussakin yhdeksän teosta tai vähemmän.

Tallennekokoelmien teoksista oli lainassa vuonna 2013 ulkopuolisten järjestämissä näyttelyissä seuraavat teokset:

Maailma matkalaukussa – Juhani Harrin esinekoosteita
EMMA – Espoon modernin taiteen museo, 11.11.2011–17.03.2013

Kauan sitten, 1960-luku, esinekooste, 122x80x8 cm, LJ 0266

[Maalaus], 1963, 28,5x40,5 cm, LJ 0270

Juhannusyö, 1967, esinekooste, 31x43x10,5 cm, LJ 0264

Maahanmuuttajat, 1967, kollaasi, 74,5x54x7 cm, LJ 0269

Askeleita rannalla, 1973, esinekooste, 97x75x13 cm, LJ 0282

Valvoja, 1974, esinekooste, 92x76x43,5 cm, LJ 0274

Ääniä, 1975, esinekooste, 160x79x10 cm, LJ 0248

Haaksirikko, 1977, esinekooste, 97x86x11 cm, LJ 0263

Arvoitus II, 1980-luku, esinekooste, 23x20x10 cm, LJ 0253

Arvoitus, 1980-luku, esinekooste, 18x15,5x8 cm, LJ 0254

Talviyö, 1982, esinekooste, 74x93x11 cm, LJ 0313

Sulkakäärme, 1984, esinekooste, 92x73x5,5 cm, LJ 0244

Nimetön, 1988, esinekooste, 39x76x3 cm, LJ 0259

Tulivuoren juurella, 1989, esinekooste, 92x72x6 cm, LJ 0246

Nimetön, 1989, esinekooste, 27x19,5x6 cm, LJ 0261

Nimetön, 1989, esinekooste, 13,5x12x9 cm, LJ 0262

Luostari, 1990, kollaasi, 75,5x72x9 cm, LJ 0245

Kuuhullu pääsky, 1990, kollaasi, 92x72,5x6 cm, LJ 0247

Lukeva munkki, 1990, esinekooste, 26x15x7 cm, LJ 0257

Nouseva kuu, 1990, kollaasi, 33,5x12x6 cm, LJ 0252

Ilmestyskirja, 1990, kollaasi, 114x104x6,5 cm, LJ 0267

Matkalla, Saintes-Maries-De-La-Mer I, 1991, kollaasi, 124 x 84x16 cm, LJ 0275

Matkalla, Saintes-Maries-De-La-Mer II, 1991, kollaasi, 124x84x15 cm, LJ 0276

Linnunrata II, 1991, kollaasi, 32x27 cm, LJ 0281

Viserryskone, 1993, esinekooste, 92x73x11 cm, LJ 0279

Kuningas ja kuningatar, 1994, esinekooste, 112x102,5x11 cm, LJ 0280

Lisäksi näyttelyyn lainattiin kolme paperikollaasia vuosilta 1987-1988, 71x52 cm

Leena Luostarinen – tiikerinpiirtäjä
Helsingin Taidehalli, 12.01.–03.03.2013
Joensuun taidemuseo, 09.03.–14.04.2013
Etelä-Karjalan taidemuseo, 17.09.–08.12.2013

Leena Luostarinen, Tulta ja tuhkaa, 1988, öljy kankaalle, 290x240 cm, LJ 0122

Thread and Paper

Kuntsin modernin taiteen museo, Vaasa, 12.10.2013–05.01.2014

Ulla Jokisalo, Nousta seisomaan, variaatio 2, 2010, leikattu pigmenttivedos, lanka ja silmänеulat kankaalle, 47x30 cm, Tallennekokoelma/LJ

Rafael Wardi

Ateneumin taidemuseo 12.12.2013–02.03.2014

Rafael Wardi, Käytävällä, 1997, sekatekniikka, 100x70 cm, LJ 0230

Rafael Wardi, Nimetön (Valkoinen talo), 2006-2007, pastelli, 41x59 cm, LJ 0318

Porin taidemuseon näyttelyissä esillä olleet tallennekokoelmien teokset:

21.09.2012–13.01.2013 Projektihuone, Aula

MAIREN VÄRIT. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja

Yhteistyössä: Maire Gullichsenin taidesäätiö

Kuraattorit Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen

Intohimoisen taiteen ystävän Maire Gullichsenin taidekokoelman sydän on värien herkkyyys ja lyyrisyys. Keskiössä ovat värin ja muodon kysymykset sekä Mairen kiinnostus kansainvälisyyteen, uuteen ja oman ajan taiteeseen. Näyttely on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä Seniorien Suunnistus Taidekokoelmaan -opintopiirin kanssa. Opintopiiriläiset valikoivat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta näyttelyn, joka kuvastaa ryhmän jäsenten omakohtaisia taidekokemuksia. Uteliaisuus ja rohkeus jakaa omat ajatuksensa ryhmän kesken synnyttivät kiinnostavia yhteisiä keskusteluja, joiden myötä värit nousivat näyttelyn pääosaan. Näyttely sai nimekseen Mairen värit, joka kuvastaa hyvin myös keräilijän omia lähtökohtia taidekokoelmansa luomisessa.

Seniorien Suunnistus Taidekokoelmaan -opintopiiri syntyi ajatuksesta tiivistää museon ja yleisön yhteistyötä ja samalla syventää osallistavaa, omaehtoista ja kokemuksellista oppimista taidemuseoympäristössä. Opintopiirissä oppimisympäristönä oli koko museo. Lähtökohtana oli taiteesta ja kulttuurista oppiminen ja virkistäytyminen seniorien omaa elämäkokemusta ja kiinnostusten kohteita hyödyntäen. Jokainen osallistuja toi ryhmässä esiin omat yksilölliset näkemyksensä, tunteensa ja kokemuksensa, joiden pohjalta päädyttiin yhteisiin ratkaisuihin näyttelyn teemasta ja teosvalinnoista. Projekti on osa valtakunnallista Suomen museoliiton koordinoimaa Avara Museo -hanketta 2010–2012, jossa on etsitty uusia yleisötyön menetelmiä.

<http://avaramuseo.blogspot.com>

Seuraavat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmaan kuuluvat teokset olivat esillä näyttelyssä:

MG 0005 Göran Augustson, Rakkaat siniseni, 1975, guassi

MG 0066 Outi Ikkala, Itämeren purjehdus I, 1973, öljy kankaalle

MG 0067 Outi Ikkala, Tumma valo, 1976, akryyli kankaalle

MG 0068 Outi Ikkala, Guassi, 1976, guassi

MG 0095 Tommi Mäkelä, Maisema, 1975, öljy kankaalle

MG 0126 Sulho Sipilä, Yterin hiekkaranta, 1945, öljy kankaalle

MG 0407 Tyko Sallinen, Keväätalvi, 1914, öljy kankaalle

MG 0422 Göran Augustson, Liikkeitä, 1980, hiilipiirustus

MG 0525 Gunnar S. Gundersen, Sommitelma, 1959, öljy kankaalle

Lisäksi:

Francisco Bores, Nature morte, 1947, öljy kankaalle, talletus/Maire Gullichsenin perilliset

Näyttelyn johdanto-osuudessa taidemuseon aulassa oli esillä seuraavat taidesäätiön kokoelmaan kuuluvat teokset:

MG 0029 Magnus Enckell, Ikkunanäkymä Taorminasta, 1920, öljy kankaalle

MG 0135 Ellen Thesleff, Juhannus, 1912, öljy pahville

MG 0139 Ellen Thesleff, Kuutamo (Venematka), 1934, öljy kankaalle

MG 0140 Ellen Thesleff, Maisema, 1929, öljy kankaalle

MG 0141 Ellen Thesleff, Ravintola (Maisema), 1913, öljy puulle

MG 0406 Gunnar Elfgren, Maire Gullichsenin muotokuva, 1935, marmori

MG 0504 Unto Pusa, Ympyrä neliössä ”Hommage á Delaunay”, 1957, öljy kankaalle

40

41

01.02.–26.05.2013 Projektihuone

PINTAA SYVEMMÄLTÄ. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja

JYRKI RIEKKI, KAUKO LEHTINEN, MAILIS SARALEHTO REKOLA

Kuratointi ja toteutus: Yhteistyössä Porin taidemuseon näyttely- ja pedagoginen yksikkö

Maire Gullichsen ja modernismi -sarjassa on useamman vuoden ajan tarkasteltu uusista ja osin kokeellisistakin näkökulmista käsin Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmien kautta avautuvia modernismin murroskausia suomalaisessa kuvataiteessa. Näyttelyissä modernismin perinne rinnastuu kotimaisten ja kansainvälisten nykyaiteilijoiden teoksiin Porin taidemuseon tallennekokoelmista.

PINTAA SYVEMMÄLTÄ -näyttely esittelee taiteilijoita, joiden teoksissa on surrealismin perinteestä muistuttavia tyyllisiä piirteitä. Kauko Lehtinen edustaa taitelijasukupolvea, joka sai ensikosketuksen surrealismiin turkulaisen modernismin kautta 1950-luvulla. Jyrki Rieki ja Mailis Saralehto Rekola ovat nykyaiteen kentällä toimivia taiteilijoita, joiden työskentelyä monet surrealismille ominaiset piirteet soveltuvat kuvaamaan. Kyse ei ole elämän metafysisistä pohdinnoista, vaan teosten *lihallisesta* läsnäolosta, hämmennyksestä ja outoudesta, joka nousee esiin muotojen deformaatioista sekä materiaalien käytöstä ja yllättävistä rinnastuksista.

Surrealismi-termiä käytetään usein väljästi kuvaamaan jotakin outoa, epätodellista tai järjellä selittämätöntä. Taidesuuntauksena surrealismiin juuret ovat kirjallisissa piireissä, joista se laajeni kansainväliseksi avantgarde-liikkeeksi läpäisten myös kuvataiteen, elokuvan ja musiikin. Innoitusta haettiin unista ja alitajunnan syövereistä. Surrealismin historiasta löytyy tyyllisesti hyvinkin erilaisia taiteilijoita. Suomen taiteessa surrealismilla ei ole selkeää paikkaa ja sen tunnusmerkit hajaantuivat moniin eri suuntauksiin ja taiteilijoihin. Yhteyttä 1920-luvulla syntyneeseen pariisilaiseen surrealismiin on vaikea löytää. Ensi kerran surrealismi liitettiin mm. *Edwin Lydéniin* ja *Turun koulun modernismiin* 1930-luvulla, myöhemmin Otto Mäkilään. Turkulainen modernismi oli maaperä myös Kauko Lehtisen taideuran kehitykselle.

Kauko Lehtinen (1925-2012) irtaantui realistisesta maalaustyylistä 1950-luvulla Picasson vaikutuksesta. Muutokset näkyivät selkeimmin Lehtisen henkilökuvissa. Lehtisen värisevällä viivalla toteutetut figuurit ja tapahtumat johdattavat helposti surrealistisiin tulkintoihin. Lehtinen ei kuitenkaan työskennellyt surrealistien tavoin tottelemalla automaattisesti mielen liikkeitä. Hän oli kiinni konkreettisessa maailmassa ja tekemistä ohjasi mielen ja käden tiukasti kontrolloitu yhteistyö. Teoksista huokuva irrationaalisuuden vaikutelma syntyykin tietoisesta, välittömään ja spontaaniin ilmaisuun pyrkivästä työskentelytekniikasta.

Jyrki Riekin (1976) taide rimpuilee kaikkia mahdollisia konventioita ja raja-aitoja vastaan. Teokset ovat kollaasin-omaisia, eri taiteenaloja ja populaarikulttuurin kuvastoa räikeästi yhdisteleviä ja nyky-yhteiskuntaa voimakkaasti kommentoivia. Maalausten voima kumpuaa estotta syvältä ihmisen tiedostamattomasta ja synnyttää yllättävän, joskus nykyihmistä hämmentävänkin maailman. Eteemme aukeaa kuvia, jotka voivat olla välähdyksiä pahimmasta painajaisesta tai todellisesta maailmasta. Värimaailma hyökyy katsojan yli ja herättää tunteita.

Mailis Saralehto Rekola (1976) käyttää teoksissaan eri tekniikoita ja materiaaleja. Teoksissa ovat usein saman-aikaisesti läsnä materian orgaanisuus ja epäorgaanisuus, menneisyys ja nykyisyys, fiktio ja todellisuus, jotka synnyttävät mielenkiintoisia, osin ristiriitaisia merkityksiä. Katsojan mieltä eri suuntiin repivät teokset näyttävät, miten rumuus voikin olla kaunista, tai miten materiaalin kovuudesta syntyy herkkyyys ja hauraus. Teokset koskettavat usein ihmisen perustunteita kuten pelkoa ja kauhua, joihin samalla kätkeytyy tunne kauneudesta ja elämän hauraudesta.

Näyttelyssä oli esillä seuraavat tallennekokoelmien teokset:

Kauko Lehtinen (1925-2012), [Neljä miniatyyriä], 1972/1974, tussi, lyijykynä, reliefipaino, 3,5x2,5, 5x3,5, 8,5x7 ja 7,5x7,5 cm, Tallennekokoelma/LJ 0049

Jyrki Rieki (1976), King Split (Omakuva), 2012, akryyli kankaalle, 81x65 cm, Tallennekokoelma/LJ

Jyrki Rieki (1976), Preacher With a Cause, 2009, akryyli, kollaasi, öljy ja spray kankaalle, 245x175,5 cm, Tallennekokoelma/LJ

Jyrki Rieki (1976), Our Beautiful Garden Creates Beautiful Monsters, 2010, akryyli ja kollaasi kankaalle, 165x151 cm, Tallennekokoelma/LJ

Jyrki Rieki (1976), Warcry Party Painting, 2009, akryyli, spray, tarra, polyuretaani, ilmapallot, readymade-esineet ja kollaasi kankaalle, 188x149 cm, Tallennekokoelma/LJ

porin taidemuseo

vuosikertomus 2013

27.09.2013–19.01.2014 / Projektihuone
KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle

John R. Fisher, Mother and Child, 1988, Carraran marmori, 51x88x72 cm, KJL 0003

42

43

27.09.2013–19.01.2014 / Projektihuone
KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle
Yhteistyössä: Maire Gullichsenin taidesäätiö

Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle -näyttelysarja jatkaa Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmia esittelevää Maire Gullichsen ja modernismi -sarjaa. Sarjassa tutkitaan erilaisia katsomisen tapoja sekä tehdään yhteistyötä erilaisten yleisöjen kanssa. Modernismin perinteestä ammentavat taiteilijat saavat rinnalleen nykyaiteen tekijöitä.

Taiteilijat: Alvar Aalto, John R. Fisher, Hubert Kiecol, Axel Knipschild, Ahti Lavonen, Lars-Gunnar Nordström, Elena Näsänen ja Samu Raatikainen

”Kaikki aistit, näköaisti mukaan lukien, ovat kosketusaistin jatkumoa; aistit ovat ihokudoksen erilaisiin tehtäviin erikoistumisen tulosta. Siten kaikki aistikokemukset ovat pohjimmiltaan koskettamisen muotoja.”

- Juhani Pallasmaa -

Kova reuna ja kosketuspinta -näyttely tutkii modernistisen teoksen suhdetta aikaan, kokemukseen ja kehollisuuteen. Konkreettisen taiteen (engl. Hard-edge eli ”Kova reuna”) periaatteen mukaan taiteen oli lähdeittävä älylliseltä perustalta, matematiikasta ja tieteestä. Tämä taidesuuntaus korosti järkeä, suunnitelmallisuutta ja hallintaa, jonka tarkoitus oli eliminoida teoksesta sattumanvaraisuus. Konkretismin periaatteiden mukaan kuva on rakennettava kokonaan puhtaista plastisista elementeistä eli tasoista ja väreistä. Kuvallisella elementillä ei ole muuta merkitystä kuin se ”itse”. Kuvan rakenteen, kuten myös sen elementtien, on oltava yksinkertaisia ja visuaalisesti hallittavia. Tekniikan tulee olla mekaanista, siis tarkkaa. Yksi tunnetuimpia suomalaisia kova reuna -konkretisteja on Lars-Gunnar Nordström.

Kova reuna ja kosketuspinta -näyttely virittää teosten rationaalisuuteen kutsuvan tarkastelun rinnalle aistimellisuutta ja katsomisen haptisuutta. Elena Näsänen videoteoksessa Ohikulkija näemme naisen vaeltelevan miettiväisenä ja havaintoja tehden Alvar Aallon rakennusten miljöissä. Arkkitehti Juhani Pallasmaan mukaan visuaalisen kuvan mukana seuraa aina muitakin aistikokemuksia; tuntoaistin, kuuloaistin, hajuaistin ja jopa makuaistin välittämiä tuntemuksia. Samalla tavalla jokaisella arkkitehtonisella miljööllä on omat auditiiviset, haptiset, hajuaistiin ja makuaistiinkin liittyvät ominaisuutensa. Näköaisti on herkkä havaitsemaan pinnan tekstuureja ja sen materiaalisuuden. Kosketamme katseellamme sekä alitajuisesti että tietoisemmin. Pinnan karheus, kovuus, sileys, materiaalien tuntu välittyvät meille. Kivi voi puhua kaukaisesta geologisesta alkuperästään, kestävyyydestä, puu herättää tunteen lämmöstä, sementti kylmyydestä, metalli viileän kovuuden. Kirjojen sivuilla ja tietokoneen näytöllä teosten materiaalisuus katoaa. Myös konkreettisen teoksen ”kielletty” aistimellisuus tulee esiin kun teoksen kohtaa tilassa.

Näyttelyn teokset ovat poimintoja Maire Gullichsenin taidesäätiön ja Porin taidemuseon tallennekokoelmista. Näyttelyssä oli esillä seuraavat tallennekokoelmien teokset:

John R. Fisher, Mother and Child, 1988, Carraran marmori, 51x88x72 cm, KJL 0003

Hubert Kiecol, Koffer, 1989, sementti, 38x63x32 cm, KJL 0039

Samu Raatikainen, Other no 4, 2002, öljy, vaha ja akryyli kankaalle, kiinnitetty puulle, 90x90 cm, AJ 0150

Porin raatihuoneen päätykolmion veistosten, Justitian ja sotilaiden, konservointi.

Kuvat Esko Nummelin, Porin taidemuseo

PORIN JULKISET TEOKSET

Porin kaupungilla on merkittävä 47 ulkoveistoksen kokoelma, joka kattaa maamme taiteen kehityksen aina itsenäisyyden alusta tähän päivään. Lisäksi kaupungissa on joukko julkiseksi luonnehdittavia, yhteisessä kaupunkitilassa sijaitsevia taideteoksia, jotka kuuluvat yksityiseen omistukseen.

Vakiintuneen käytännön mukaisesti veistosten ylläpito kuuluu muun kaupungin kiinteistöomaisuuden tavoin Teknisen palvelukeskuksen alaisuuteen ja vastuulle taidemuseon toimiessa asiantuntijana. Teknisen palvelukeskuksen alaisuudessa toimiva puistotoimi vastaa omien alueidensa osalta julkisten veistosten ympäristöjen, jalustojen ja soveltuvien osien myös itse teosten kunnon seurannasta sekä rutiinitoimenpiteisiin kuuluvista puhdistustoimista sekä edelleen rakenteellisista korjaus- ja huoltotoimenpiteistä yhdessä huoltokeskuksen kanssa ja taidemuseon sekä tarpeen vaatiessa myös veistoskonservaattorin valvonnassa. Rakennusten ja kiinteistöjen yhteydessä olevat veistokset ovat maalausten ja pienempien taideteosten tavoin kunkin hallintokunnan vastuulla. Porin ulkoveistosten kuntokartoitus on tehty vuonna 2002 laatijana veistoskonservaattori Lasse Mattila Konservointi- ja museopalvelut Lasse Mattila Oy:stä.

Merkittävästi eniten huoltotoimenpiteitä on edellisten vuosien tavoin vaatinut Porin Kirjurinluodon sillan välitörmässä läheisyydessä sijaitseva, vuonna 1999 valmistunut ympäristötaideteos VETOVOIMA. Taiteilijaryhmä Ynnä +. Jaakko Himasen, Jere Ruotsalaisen ja Jouni Sarpolan tekemän valotaideteoksen rikkoutuneet ja osin kadonneet lamput on säännöllisesti korvattu uusilla. Porin seudun nykytaiteen yhdistys Lupa ry:n vuonna 2010 lahjoittama, Eetunaukiolle sijoitettu kuvanveistäjä Kerttu Horilan tekemä pronssinen Maire-veistos oli esillä Rauman taidemuseon järjestämässä Horilan retrospektiivisessä näyttelyssä 15.06.–15.09.2013. Suuren suosion raumalaisten keskuudessa kesän kuluessa saanut teos oli sijoitettu Rauman taidemuseon eteen Hauenguanon aukiolle. Koko kesän mittainen vierailu naapurikaupunkiin keskeytyi Pori Jazz ja SuomiArena -viikkojen ajaksi, jolloin Maire oli sijoitettuna omalle, vakituiselle paikalleen.

Porin raatihuoneen katolla sijaitsevat, kulttuurihistoriallisesti merkittävät, tukholmalaisen Otto Meyer & Comp -valimon 1800-luvun lopulla toteuttamat sinkkiveistokset jouduttiin poistamaan paikoiltaan maaliskuussa 2012. Kaupunkikuvaan olennaisesti kuuluvien veistosten puuttuminen tututulta paikoiltaan herätti huomioita ja korjaustyön viivästyminen vilkasta julkista keskustelua. Useissa puheenvuoroissa viitattiin teollisuuskaupunkina tunnetun Porin metallialan erikoisosaamiseen. Varsinaisen korjaustyön suorittamiseen ei ollut varattu määrärahoja Porin kaupungin teknisen palvelukeskuksen, TPK:n investointibudjetissa vuodelle 2013.

TPK:n johdolla selvitettiin kertomusvuonna veistosten korjauksen toteutusta ja eri vaihtoehtoja. Metallikonservaattori Elina Remsu, ER konservointipalvelu, tutustui veistoksiin 23.04. Remsulta tilattu sinkkiveistosten vauriokartoitus ja työohje valmistui 31.07. Ensimmäinen konservaattorin työohjeeseen perustuva, paikalliseen metallialan osaamisen tukeutuva ja alan ammattilaisten talkootyön varassa suurimmaksi osin toteutettavaksi suunniteltu korjaustarjous saatiin 11.09.2013. Patsaiden kunnostusta varten muodostetun työryhmän palaverissa 06.11.2013 hyväksyttiin PRM-Yhtiö Oy:n nimissä tehty kiinteähintainen urakkatarjous, joka sisälsi kunnostuksen lisäksi patsaiden paikalleen asentamisen nostoineen. Työ tapahtuu Länsirannikon Koulutus OY WinNovan tiloissa ja tilaajan valvonnassa. Kaikki työvaiheet dokumentoidaan.

Sofia Saari, Kertomaton historia

Porin kaupungin omistamien julkisten taideteosten määrä lisääntyi kertomusvuonna yhdellä. Kaupunki vastaanotti 07.06.2013 Porin Vapaaehtoinen Palokunta ry:n lahjoittaman VPK:n edustalle, Itäpuisto 13 kohdalle sijoitetun, kuvanveistäjän Sofia Saaren tekemän muistomerkin, ”Kertomaton historia”. Toukokuussa 2013 Suomen toiseksi vanhin vapaaehtoinen palokunta, Porin VPK täytti 150 vuotta. Aloitteen muistomerkin aikaansaamiseksi teki palokunnan perustajan, kunnallisraatimies, kaupunginnotaari Anders Axel Anderssonin pojanpojanpoika, lennonjohtaja evp. Esko Antti-Poika. Muistomerkki myös toteutettiin pääosin hänen rahoituksellaan.

”Kertomaton historia” viittaa yhdeksään Porin kaupunkia kohdanneeseen suurtulipaloon ja siihen miten kaupunki kerta toisensa jälkeen nousi tuhoista huolimatta uuteen kasvuun. Muistomerkki on kunnianosoitus sekä Porin Vapaaehtoisen Palokunnan toiminnalle että sen perustajalle Anders Axel Anderssonille. Se on huomionosoitus kaupungin asukkaiden peräänantamattomuudelle, elinkeinoelämän ja infrastruktuurin kehitykselle. Veistos koostuu yhdeksästä erikokoisesta veistososasta, jotka on tehty satakuntalaisesta Black Star -kivistä. Jokaista suurpaloa varten on oma, vuosiluvulla varustettu kivensä, jonka koko viittaa kaupungin kokoon tapahtumahetkellä. Viimeiseen, vuoden 1852 suurpaloa edustavaan kiveen on kaiverrettu VPK:n perustamisvuosi 1863 ja se on varustettu vapaapalokunnan perustajan kuvalla.

Heinäkuussa 2013 Otto Maja toteutti Paulig Oy:n sekä Geezers, Nostorent ja Omanimi Productions -yhtiöiden sponsoroimana seinämaalauksen Porin Postitalon pohjoisseinään.

Kuvat Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo

46

47

Vampire-muistomerkki

Vampire-muistomerkki - 60 vuotta suihkulentämistä Suomessa. Satakunnan Lennoston Kilta ry:n hankkima muistomerkki paljastettiin Porin lentoaseman edustalla 22.01.2013. Ilmavoimien kolme ensimmäistä De Havilland Vampire Mk. 52 -suihkulentokonetta laskeutuivat Porin lentokentälle 22.01.1953, mikä merkitsi suihkulentotoiminnan alkamista Suomessa. Muistomerkki on kiiltäväksi hiottua Kurun harmaata graniittia. Muoto viittaa suihkumoottorin ahtimen siipeen. Kiven pinnassa on Vampire-hävittäjän siluettikuva ja koneiden saapumispäivä. Kokonaisuuden on suunnitellut Marko Tienhaara ja valmistanut Tampereen Kovakivi Oy. Paljastustilaisuuden puheen piti Satakunnan Lennoston Killan puheenjohtaja eversti evp. Jukka Uhari, muistomerkin paljasti Porin kaupunginjohtaja Aino-Maija Luukkonen ja sen vihki Ilmavoimien kenttärovasti Sauli Keskinen.

Voiton kivi

Isomäessä, jäähallin edustalla, paljastettu 14.11.2013 yhteisömonumentti kevään 2013 muistolle. Voiton kivi on yhteisöstä kumpuava teos, jonka inspiraationa toimi Porin Ässien tarina pohjalta jääkiekon Suomen mestariksi keväällä 2013. Luonnonkivinen siirtolohkare kuvastaa yhteistä uskoa ja tekemisen voimaa, Porin teollisen historian ja omaleimaisen kulttuurin symbioosia. Muistokivi toteutettiin talkoovoimin ja lahjoituksin. Hanketta koordinoi kulttuuriyhdistys Rapajöoti, vastuuhenkilönä voiton kiven primus motor Harri Sippola.

Hanna Haaslahti, Yön kahdeksan hetkeä. Valotaideteos

Hanna Haaslahden Eteläranta 10:een sijoitettu valotaideteos paljastettiin 20.12.2013. Teoksen toteutuksen rahoittivat Porin seudun nykytaiteen tukiyhdistys Lupaus ry sekä Porin Suomalainen Klubi ry ja Svenska Klubben i Björneborg r.f. yritysten ja yksityishenkilöiden tuella. Teoksen muodostaa kahdeksan värikästä silhuettikuvaa, jotka projisoidaan arkkitehtuurihistoriallisesti arvokkaassa Etelärannan ympäristössä sijaitsevan arvorakennuksen, Klubitalon toisen kerroksen seinäpinnalle ikkunoiden ympärille. Kuvien aiheet liittyvät yöllisiin taivaankappaleisiin ja olentoihin. Taiteilijan innoittajana on ollut satakuntalainen taiteilija Emil Cedercreutz, joka on tunnettu silhueteistaan.

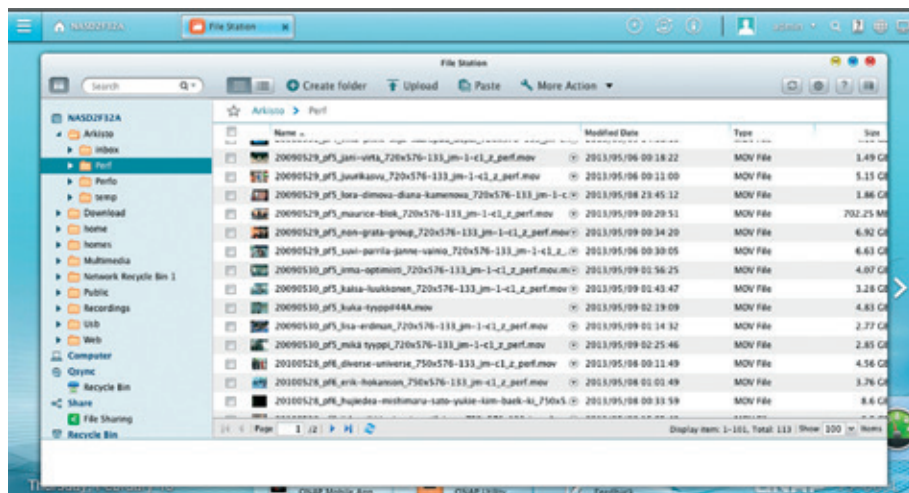
Suomalaisen Markku-liiton suunnitelma

Kaupunginhallituksen evästämänä kaupunginjohtaja Aino-Maija Luukkonen kutsui 29.01.2013 Suomalaisen Markku-liiton sekä kaupungin edustajat neuvotteluun, jonka pohjalta hän asetti työryhmän valmistelemaan Markku-liiton Noormarkkuun suunnitteleman taideteoksen toteuttamista siten, että Markku-liitto huolehtii rahoituksen saamisesta hankkeelle. Kaupunki tukee tavoitetta kulttuuritoimen ja kaupunkisuunnittelun asiantuntemuksella. Työryhmä kokoontui 28.02. sekä 03.05.2013

Muut

Heinäkuussa 2013 **Otto Maja** toteutti Paulig Oy:n sekä Geezers, Nostorent ja Omanimi Productions -yhtiöiden sponsoroimana seinämaalauksen Porin Postitalon pohjoisseinään. Maalausta on sanottu Suomen suurimmaksi katutaiteen teokseksi. Loppuvuodesta 2013 esillä oli mm. yksityisten kiinteistönomistajien suunnitelma **Jan-Erik Anderssonin** *Palokuja*-nimisen ympäristötaideteoksen toteuttamiseksi Etelärantaan.

Porin taidemuseon pedagoginen yksikkö on tuottanut lähinnä koululaitoksen käyttöön VEISTOSVAELLUS-kartan. Tämä kaupungin julkisia veistoksia esittelevä tehtäväkokonaisuus löytyy pdf-muotoisena tiedostona osoitteesta: www.poriartmuseum.fi/fin/peda/veistosvaellus.pdf

Kuvakaappauksia T.E.H.D.A.S. ry:n performanssidokumentaatioarkistosta

48

49

KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN

Museo muistiorganisaationa: tietopalvelut ja asiantuntijatoiminta

Opetus- ja kulttuuriministeriön raportissa Kulttuuri – tulevaisuuden voima (2010/10) todetaan, että ”Luova pää-oma on osa kansakunnan sosiaalista pääomaa sekä henkisen ja taloudellisen hyvinvoinnin ja innovoinnin ydin, joka synnyttää uutta ja vaikuttaa läpäisevästi kaikkiin yhteiskunnan toimintoihin. Luovan pääoman perustana ovat kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön jaetut merkitykset.” Myös Porin kulttuuritoimen toiminta-ajatuksen mukaan kulttuuri edistää hyvinvointia, sivistystä ja elinikäistä oppimista. Se lisää luovaa osaamista ja innovaatioita sekä tukee alueen elinvoimaisuutta, elinkeinoelämää ja työllisyyttä.

Porin taidemuseo toteuttaa näitä tavoitteita toimimalla nykytaiteeseen erikoistuneena muistiorganisaationa, joka osaltaan vastaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpidosta ja hoidosta. Taidemuseo seuraa, dokumentoi, tallentaa ja tutkii satakuntalaista taiteen kenttää sekä valikoidusti kansallisia ja kansainvälisiä taiteen kentän ilmiöitä ja toimijoita. Tutkimustoiminnan pohjalta taidemuseo tuottaa ja välittää tietoa eri asiakasryhmille toteuttamalla näyttelyitä museon tiloissa sekä Porin galleriassa, julkaisemalla taiteeseen ja erityisesti nykytaiteeseen liittyvää kirjallisuutta sekä järjestämällä tapahtumia ja pedagogista toimintaa. Asiakasviestintä tapahtuu verkkosivujen, Facebook-profiilin sekä mesenaatti- ja vuosikorttilaisten jäsenlistojen kautta. Tarjoamalla museokaupassa korkealaatuista taidealan kirjallisuutta taidemuseo pyrkii palvelemaan käsittelemistään teemoista kiinnostuneita asiakkaita.

Visuaalisen kulttuurin tallentaminen

Kertomusvuonna käynnistyi Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemana vuoden pituinen *Performanssi, esitystaide ja digitaalisten aineistojen mahdollisuudet taiteilijoiden työllisyyden ja uusien palvelumuotojen avaimena* -hanke. Sen keskeisenä tavoitteena on kehittää uusia visuaalisen kulttuurin dokumentaatiomenetelmiä. Hanke käynnistettiin yhteistyöllä T.E.H.D.A.S. ry:n kanssa tavoitteena kehittää yhdistyksen performanssidokumentaatioarkiston metatietojen, tiedostomuotojen ja tekijänoikeuksien hallintaa sekä tiivistää alueen ja alan toimijoiden verkostoa.

Hankkeen työntekijänä toimi Juha Mehtäläinen Osuuskunta Maaliskuun Laikasta. Hän osallistui kertomusvuoden aikana CSC – Tieteen tietotekniikan keskuksen järjestämään *KDK-pitkäaikaissäilytys 2013* -seminaariin Espoon Keilaniemessä 06.–07.05.2013 ja Aalto-yliopiston Media Factoryn järjestämään *Eläköön arkistosi! -seminaari av-materiaalin säilyvyydestä, saavutettavuudesta ja avoimuudesta*, Helsingissä 01.10.2013. Kertomusvuoden loppuun mennessä performanssitallennearkisto sisälsi kaikkiaan 250 tallennetta. Performanssitaiteilijoiden tekijänoikeussopimusten malleja kehitettiin ja uudet sopimuspohjat on tarkoitus saada käyttöön vuonna 2014. Lisäksi hankkeen puitteissa kartoitettiin performanssitallenteille soveltuvia internetjulkaisukanavia sekä Creative Commons -lisensoinnin ja metadatan avoimen julkaisemisen mahdollisuuksia.

Arkistot

Porin taidemuseo toimii kuvataiteen ja erityisesti nykytaiteen asiantuntijana, minkä lisäksi museo on Satakunnan aluetaidemuseo. Taidemuseon kulttuuriin ja kuvataiteeseen liittyvän tiedon tuotannon ja palvelurakenteiden muodostaminen sekä kehittäminen tapahtuvat yhteistyössä muiden muistiorganisaatioiden ja alan valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Museon tietopalveluiden perustan muodostavat museon arkistojen ja käsikirjaston aineistot, jossa omana kokonaisuutenaan on Satakuntaan liittyvä kirjasto- ja arkistoaineisto.

Arkistoja on kaikkiaan viisi:

- Virka-arkisto sisältää lakisääteisesti säilytettävät viralliset, organisaation toiminnasta kertovat asiakirjat.
- Tutkimusarkistoon on koottu pääasiassa satakuntalaisen taiteen kentän toimijoiden lahjoittamia tai tallettamia arkistokokonaisuuksia sekä museon omien näyttely- ja tutkimusprojektien myötä syntyneitä aineistoja.
- Kuva-arkisto, media-arkisto ja lehtileikearkisto ovat aineistotyyppien perusteella muodostettuja arkistoja, jotka sisältävät sekä museon oman toiminnan dokumentaatiota että tutkimusarkiston arkistokokonaisuuksiin liittyviä valokuva-, video- ja äänitallenteita.

Museoiden tietoaaineistojen saattaminen internetin kautta suuren yleisön ulottuville on kehittynyt nopeasti 2000-luvulla. Vaatimukset museoiden tietojärjestelmiä kohtaan ovat kasvaneet ja kokoelma- ja arkistotoiminta on saanut kansallisia ja globaaleja ulottuvuuksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön Kansallinen digitaalinen kirjasto- ja Museo 2015 -hankkeet pyrkivät mm. yhtenäistämään luettelointikäytäntöjä ja tallennettavien aineistojen tiedostomuotoja sekä edistämään tietojärjestelmien standardienmukaisuutta. Kansallinen kirjastojen, arkistojen

ja museoiden hakuportaali finna.fi on konkreettinen näyttö kehitystyön tuloksista. EU-tason vastaava hakuportaali on toiminut osoitteessa europeana.eu vuodesta 2008 lähtien.

Semanttinen web, Linked Open Data ja ontologiat ovat keskeisissä rooleissa kun kehitetään internetissä julkaistavien aineistojen käytettävyyttä ja saavutettavuutta. Käsitteet sisältävät ajatuksen siitä, että internetissä julkaistava tieto on linkitetty toisiinsa, kuvailtu koneluettavilla käsitteillä ja aineistot ovat mahdollisimman avoimesti yleisön käytettävissä. Toisaalta viime vuosina on vahvistunut digitaalisten objektien ja niiden metatietojen avoin jakaminen esimerkiksi Creative Commons -lisenssiä hyödyntämällä. Taustalla vaikuttaa ajatus Cultural Commonsista eli siitä, että museoiden vaalima kulttuuripääoma on yhteistä ja sen tulisi olla mahdollisimman helposti kaikkien saatavissa, käytettävissä ja muokattavissa mukaan lukien kaupalliset tarkoitukset.

EU on linjannut toimivansa näiden tavoitteiden puolesta, ja europeana.eu:ssa onkin julkaistu avoimesti yli 20 miljoonan objektin metatiedot. Suomessa vuosien 2013–2015 hallitusohjelman kärkihankkeisiin lukeutuu Avoimen tiedon ohjelma, jonka tavoitteena on edistää julkisen tiedon hyödyntämistä avaamalla julkisin varoin tuotettuja tietovarantoja kansalaisten ja yritysten käyttöön. Siten avataan markkinoita uusille palveluille ja liiketoimintamahdollisuuksille. Taidemuseokentän haasteena tiedon avaamiselle ovat tekijänoikeudet, jotka ilman erillistä sopimusta syntyvät automaattisesti tekijälle ja ovat esimerkiksi taideteoksen kohdalla voimassa 70 vuotta tekijän kuolemasta. Museo pyrkikin kertomusvuonna parantamaan dokumentaatioaineistojen arkistokäyttömahdollisuuksia kehittämällä tekijänoikeuksien hallintaa. Puhujavieraiden ja taidemuseon sekä Poriginal gallerian näyttelyjen taiteilijoiden tekijänoikeussuostumuslomakkeita muokattiin vastaamaan internetjulkaisemisen tarpeita. Tulevaisuudessa suostumuskäytäntöjä pyritään kehittämään tarjoamalla taiteilijoille ja puhujavieraille mahdollisuutta Creative Commons -lisensointiin.

Tutkimusarkisto, kuva-arkisto, media-arkisto, lehtileikearkisto ja kirjasto

Taidemuseo käynnisti vuonna 2009 hankkeen, jonka tarkoituksena on uudistaa museon sisäinen tallennusympäristö niin, että prosessit vastaavat Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeen vaatimuksia. Hankkeen yhteydessä on perehdytty kuva-, media- ja asiakirja-arkistojen aineistojenhallinnan valtakunnalliseen tilanteeseen eri museoissa. Samalla paneuduttiin olemassa oleviin standardeihin ja luettelointikäytäntöihin. Museon arkistoista ja kirjastoista valittiin uudistettavaksi kuva-arkisto, ja vuonna 2010 valokuvien luettelointia alettiin kehittää Eduix Oy:n toimittaman kuvaluettelointiohjelma E-kuvan avulla.

Kertomusvuonna jatkettiin vuonna 2012 käynnistettyä prosessia, jonka tavoitteena on seuraavien vuosien aikana laatia museon strategiasta johdetut dokumentaatiota, arkistonmuodostusta ja tutkimusta ohjaavat suunnitelmat. Työssä huomioidaan arkisto- ja museosektorin viimeisimmät kehityssuunnat.

Tutkimusarkisto

Tutkimusarkisto sisältää museon omasta toiminnasta syntyneitä dokumentteja sekä arkistoon lahjoitettuja ja talletettuja aineistoja. Keskeisimmät kokonaisuudet ovat näyttelyarkisto, pääasiassa satakuntalaisten taiteilijoiden tuotantojen inventoinnit sekä yksityishenkilöiden ja yhdistysten lahjoittamat arkistokokonaisuudet, joita on kaikkiaan 12 kappaletta. Aineisto on kirjattu karttumisjärjestyksessä paperimuotoiseen diaarioon, johon sisältyy myös media- ja leikearkisto. Kertomusvuonna diaario digitoitiin excel-muotoon.

Porin taidemuseolla oli kertomusvuoden päättyessä seuraavat erilliset arkistot:

- Taidevintin arkisto, 1964–1977. Sulo A. Savo. Lahjoitettu 1977.
- Toimittaja Arvo Mäen arkisto. Porin kaupungin kuvataidelautakunnan toiminnasta ja kuvataide-elämästä yleensä. Lahjoitettu 1980.
- Taiteilija Olavi Jalkasen arkisto. Lehtileikkeitä, muotokuvatutannon aineistoa, mainoksia. Mainokset on suunniteltu pääasiassa Friitalan nahkatehtaalle. Lahjoittanut taiteilijan tytär Liisa Jalkanen, 1982.
- Porin taidemuseon Kannatusyhdistys ry:n arkisto. Matti Taipale, ”Jussi Pohjonen, kuvanveistäjä ja muotokuvamaalari”. Lahjoitettu 1983.
- Täydennys Arvo Mäen arkistoon. 581 mustavalkoista valokuvanegatiivia ja lehtileikkeitä, 1958–1979. Lahjoitettu 1984.
- Porin Taide- ja Taideteollisuusyhdistyksen osa-arkisto. Taiteilija Olavi Jalkasen tuotannon inventointi. Lahjoitettu 1984.
- Apteekkari Leena Särmän arkisto. Georg Nordenswan, ”Bildkonsten”, 1903. Lehtiä ja lehtileikkeitä vuosilta 1927–1934. Lahjoittanut Jarmo Särmä, 1985.

50

51

- Hemmi Koivuniemen arkisto. Lehtileikkeitä vuosilta 1948–1958 ja 1958–, sekä lisäyksiä aikaisemmilta vuosilta.
- Immo Tuomisen arkisto, lehtileikkeitä vuosilta 1962–1980. Immo Tuomisen käsikirjoituksia, 1982.
- Taidemuseotoimikunnan arkisto. Vuonna 1966 asetetun taidemuseotoimikunnan pöytäkirjat. Liitteinä vihkiäispuhe, lausuntoja ja kirjeenvaihtoa. Koonnut toimikunnan sihteeri, apulaiskaupunginjohtaja Mikko Sävelä. Lahjoitettu 1989.
- Porin Työväen Kuvataiteen Ystävät ry:n arkisto vuosilta 1951–1987. Lehtileikkeitä, näyttelyluetteloita, valokuvia. Lahjoittanut Arvo Mäki.
- Taiteilijaseura Nyten arkisto vuosilta 1987–2001. Lehtileikkeitä, esitteitä, valokuvia, videoita. Arkistoaineisto dokumentoitiin taidemuseon toimesta kesällä 2001.

Aineistoista on digitoitu Arvo Mäen (75 tiedostoa), Porin Työväen Kuvataiteen Ystävät ry:n (354 tiedostoa) ja taiteilijaseura Nyten (1805 tiedostoa) arkistoja.

Porin taidemuseon sähköinen arkisto sijaitsee osoitteessa *www.poriartmuseum.fi/fin/arkisto/index.php* Kertomusvuonna arkisto-osiota uudelleenjärjesteltiin, ja aineistot ryhmiteltiin seuraavasti: näyttelyarkisto (näyttelytiedotteet 1979-), näyttely- ja tapahtumajulisteet pdf-muodossa (2009-), museon tapahtumien listaus (2010-), ohjelmahaitarit (2010-), luentosarjojen ääni- ja videotallenteet (2010- siltä osin, kuin luennoitsijat ovat antaneet suostumuksensa verkkojulkaisemiselle), tapahtumien videotaltiointeja (2010-), mediajulkisuus (2012-), kokoelmapoliittinen ohjelma (julkaistu 2010), tutkimusartikkelit, vuosikertomukset (1980-).

Virka-arkisto

Museon virka-arkisto sisältää lakisääteisesti säilytettäviä organisaation hallinnosta ja taloudenpidosta kertovia asiakirjoja. Virka-arkistoa on kaikkiaan noin 23 hyllymetriä.

Kuva-arkisto

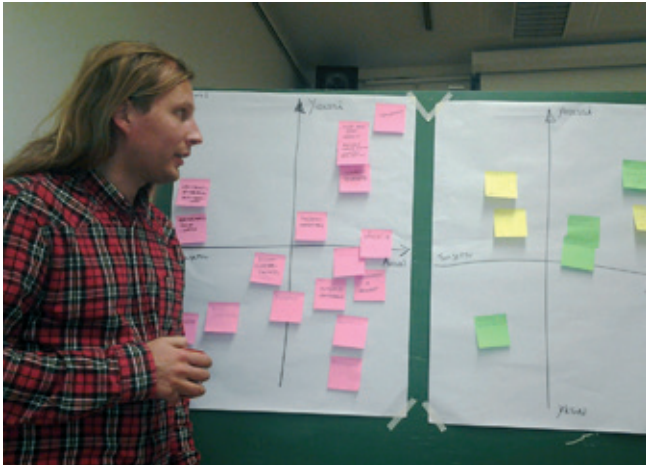
Kuva-arkisto koostuu valtaosin museon näyttelyiden ja tapahtumien sekä kokoelmateosten dokumentaatiosta. Resurssien mukaan pyritään vastaamaan myös muihin visuaalisen kulttuurin ja kuvataiteen kentän dokumentoinnin haasteisiin. Kuva-arkistoon on luetteloitu analogista kuva-aineistoa 84 000 kappaletta. Aineisto koostuu pääasiassa suurikokoisista dioista (yleisimmin 6 x 7 cm, 9 x 12 cm, 4 x 5 cm), joiden lisäksi siihen kuuluu negatiiveja ja paperikuvia.

Aineistosta on skannattu valikoiden TIFF-muotoon 63 näyttelyn dokumentaatio ja noin 10% digitoitavan näyttelydokumentaation kokonaismäärästä. Skannauksen runkona on ollut Maire Gullichsen ja Porin taidemuseon kansainväliset näyttelyt -digitointiprojektissa laadittu seulontasuunnitelma, jossa digitoitava näyttelydokumentaatio on jaettu viiteen ryhmään. Lisäksi skannattuun aineistoon lukeutuu yksittäisiä arkistokokonaisuuksia ja muuta kuva-aineistoa. Yhteensä digitoituja kuvia on runsaat 4000 yksikköä.

Maire Gullichsen ja Porin taidemuseon kansainväliset näyttelyt -digitointiprojektin temaattiset kokonaisuudet:

- Ranskalaisen modernismin perinne, eurooppalaiset ja amerikkalaiset klassikot
- Eurooppalainen ja glokaali paikkaerityisyys: siirtymiä tilaan, arkkitehtuuriin ja yhteiskuntaan
- ”Taiteen ja elämän rajankäyntiä”: Fluxus, käsitetaide, ympäristötaide
- ”Siirtyvät rajat ja merkitykset”: Itämeren ympäristö, Pohjoismaat, Venäjä
- Ihmisoikeudet, identiteetti, etnisyys, monikulttuurisuus, globalisoituminen

Vuonna 2010 käynnistetty kuva-arkistointiohjelman sisäänajo ja kehitystyö jatkui. Vuosina 2010–2012 E-kuvaa kehitettiin museon tarpeita vastaavaksi rakentamalla työkalu, joka siirtää automaattisesti kuvaan sisältyvät tekniset metatiedot kuvan viitetietoihin täydentämään käsin luetteloituja tietoja. Porin taidemuseo haki KDK:n standardisalkun suositusten mukaisesti Kansalliskirjastosta oman URN:NBN:fi:poriartmus -alinimiavaruuden tietueiden yksilöllistä nimeämistä varten, ja tietokantaan rakennettiin automaattinen tunnusgeneraattori. Luetteloinnin sujuvoittamiseksi tietokantaan lisättiin massatuontiominaisuus, jonka avulla samat tiedot voidaan kopioida useammalle kuralle, ja sen jälkeen tarvittaessa muokata yksittäisten kuvien tietoja. Raw-kuvien arkistoinnin turvaamiseksi E-kuvaan lisättiin DNG-muotoisten (digital negative) tiedostojen tallennusmahdollisuus, sekä TIFF-muotoisten kuvien tallennusominaisuus. Käyttöönotto jatkui vuonna 2013, jolloin sovittiin museon sisäisistä luettelointikäytännöistä kuva-aineistotyypeittäin ja suunniteltiin yhteistyössä Eduix Oy:n kanssa kuva-arkistossa käytössä olleen diaarioinnin korvaava Tapahtumat-osio. Tavoitteena on, että kuvien yhteyteen kirjataan täsmen-täviä tietoja ja tapahtumien (usein näyttelyiden) yleiset tiedot luetteloidaan kattavasti tapahtumat-lomakkeelle.

03.10.2013 E-kuvapäivä Porin taidemuseon luentosalissa

Kuvat Anni Saisto, Porin taidemuseo

Porin taidemuseo sai vuonna 2012 tehtäväkseen järjestää kertomusvuonna E-kuvapäivän, joka on ohjelmiston käyttäjien yhteinen tapaaminen. Se järjestettiin museon luentosalissa torstaina 03.10.2013.

Seminaarin ohjelma oli seuraava:

10.45–12.00 Sovellusarkkitehti Kuisma Lehtonen, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus: KDK-PAS,

Aineistojen valmistelu ja paketointi sekä säilytys- ja siirtokelpoiset tiedostomuodot.

KDK:n pitkäaikaissäilytyksen johdanto-osuuden lisäksi esityksessä paneudutaan siihen, mitä valmiuksia organisaatioilla tulisi olla pitkäaikaissäilytyksen suhteen ja miten aineistoja paketoidaan KDK:n määritysten mukaisiksi siirtopaketeiksi. Mitkä ovat KDK:ssa määritetyt pakolliset ja suositeltavat metatietokentät sekä säilytys- ja siirtokelpoiset tiedostomuodot?

12.00–12.45 Lounastauko

12.45–13.15 Erikoissuunnittelija Kimmo Kestinen, Työväenmuseo Werstas: Kokemuksia Finnan toisesta aallosta.

13.15–13.45 Museonjohtaja Kati Kivimäki, Forssan museo: Miten epäammattimaista!

Forssan museo on vuodesta 2011 lähtien luonut nahkaansa Vossammuseo 3.0 –projektin puitteissa. Puntaroimme jatkuvasti toimintaamme avoimuuden näkökulmasta. Miten toimia niin, että käsittelemämme tieto avautuisi mahdollisimman monelle, kuitenkin huomioiden lain määrittämät tekijän- ja omistajanoikeudet sekä henkilötietosuoja?

Monien muiden museoiden tavoin olemme ottaneet käyttöömmä facebook, blogi, twitter ja pinterest –palvelut, ja loppuvuoden 2013 aikana on tarkoitus avata E-kuva kokoelmajärjestelmän asiakasliittymä yhdessä Varkauden museon ja Visavuoren Museosäätiön kanssa. Matkalla on käyty kiivaita keskusteluja henkilökunnan palavereissa, yritetty käsittää avoimen tiedon olemus, ylitetty rajoja, tunnettu voimattomuutta lain ja asenteiden edessä, annettu ihmisille mahdollisuus osallistua. Puheenvuorossani kerron esimerkkejä kompastuskivistä ja onnistumisista – jotka toisinaan ovat sama asia!

13.45–14.00 Kahvitauko

14.00–17.00 Sanna Marttila ja Mariana S, Aalto-yliopisto: Open Glam tietopläjäys + workshop

E-kuvapäivään osallistui kaikkiaan 23 museoalan ammattilaista eri puolilta Suomea.

Lisäksi museon digioriginaalikuvien käsittelyprosessia kehitettiin kahdessa valokuvaaja Markku Saihan pitämässä koulutustilaisuudessa 26.08. klo 12–16 ja 19.–20.11. klo 10–20. Koulutustilaisuuksien tuloksena museon kuvankäsittelijät ottivat käyttöön Adobe Lightroom -ohjelmiston.

Media-arkisto

Porin taidemuseon media-arkisto koostuu pääasiassa näyttelyihin ja tapahtumiin liittyvästä dokumentaatiosta ja taiteilijahaastatteluista. Videoarkiston analoginen aineisto koostuu vuodesta 1984 lähtien tallennetuista VHS- ja MiniDV -nauhoista, joita on kaikkiaan noin 300 kappaletta. Kuvataiteen keskusarkistossa on digitoitu 56 näyttely- ja tapahtumatallennetta Maire Gullichsen ja Porin taidemuseon kansainväliset näyttelyt -projektin yhteydessä.

Videoarkiston tallenteista on kaikkiaan digitoitu noin 20%. Vuonna 2013 videoaineistoa karttui 26 tallenteen verran. Äänitearkisto sisältää 95 yksikköä. C-kaseteista ja mikroaseteista koostuvasta aineistosta on digitoitu 7% painottuen taiteilijahaastatteluihin. Aineisto on karttunut vuosina 1980–2008, jonka jälkeen on siirrytty digitaalisiin tallennusmenetelmiin. Digioriginaalimuotoisia äänitallenteita on karttunut kolme kappaletta.

Videoarkiston luokittelu:

Porin taidemuseon näyttelytoiminta

Yhteisnäyttelyt

Porin taidemuseon näyttelyt

Kotimaiset taiteilijat

Ulkomaiset taiteilijat

Taiteilija- ja teosdokumentit

Kotimaiset taiteilijat

Ulkomaiset taiteilijat

Näyttelyt muualla

Kotimaassa

Ulkomailla

Performanssit

Muut dokumentit

Arkkitehtuuridokumentit
Kotimaiset
Äänitearkiston luokittelu:
Avajaiset, näyttelyt
Haastattelut
Esitelmät, luentosarjat
Keskustelutilaisuudet, kokoukset
Ääninauhat multivisio-esityksiin

Lehtileikearkisto

Porin taidemuseo keräsi lehtileikearkistoa vuosina 1979–2008. Arkistoon leikattiin museo- ja kuvataidetapahtumia koskevat artikkelit maakunnan valtaehdistä sekä yksittäiskappaleina myös muista Satakunnassa ilmestyvistä lehdistä. Lisäksi arkistoaineistoa koottiin taiteilija- ja tapauskohtaisesti myös valtakunnallisista aikakauslehdistä. Museon toimialaan liittyvät museo- ja kuvataidetapahtumia käsittelevät kirjoitukset on arkistoitu seuraavista lehdistä: Helsingin Sanomat, Kansan Uutiset, Satakunnan Kansa, Satakunnan Työ ja Uusi Aika. Arkiston kartutus päätettiin lopettaa, koska sanomalehtien sähköiset arkistopalvelut ovat nykyään pitkälle kehittyneitä.

Leikearkiston viitetiedot on kirjattu 1990-luvun alussa perustettuun Paradox-pohjaiseen tietokantaan. Viimeiset leikkeet on kirjattu tietokantaan vuonna 2001, jolloin kirjauksia oli 38 541 kappaletta. Museon valvoja-oppaat ovat vastanneet lehtileikkeiden arkistoinnista omien tehtäviensä ohella, ja henkilöstöresurssien puutteellisuudesta ja museon toiminnallisista muutoksista johtuen tietokantaa ei ole kyetty pitämään 2000-luvulla ajan tasalla. Tavoitteena on siirtää lehtileiketietokannan sisältö E-kuva -ohjelmiston arkistoaineisto-osioon, jolloin leikkeiden haettavuus paranisi ja tietokannan sisällön säilyvyys saadaan turvattua.

Kirjasto

Porin taidemuseon kirjaston ensisijaisena tehtävänä on tukea museon ydintoimintoja. Toimistotilojen yhteyteen sijoitettu käsikirjasto on luonteeltaan erikoiskirjasto, joka on soveltuvin osin myös yleisön käytettävissä. Kirjasto kärsii tilanpuutteesta: osa vanhemmasta aineistosta on jouduttu siirtämään Otavankadun taideteosvarastoon ja myös uudemman aineiston sijoittaminen edellyttää uusia tilaratkaisuja.

Kirjaston aineistot käsittelevät museotoimintaa, kuvataidetta, arkkitehtuuria, taideteollisuutta, valokuvausta ja kulttuurihistoriaa. Erityisinä painopistealueina ovat kotimainen ja kansainvälinen nykytaide sekä osittain moderni taide. Porin taidemuseo kuuluu Suomen Museoliiton ylläpitämään julkaisuvaihtorenkaaseen (<http://museoliitto.fi/julkaisuvaihtorenkaat>), jonka jäsenenä on 50 suomalaista taidemuseota. Julkaisuvaihtorenkiaan kautta kirjastoon karttuu vuosittain kattavasti kotimaisten taidemuseoiden julkaisemaa alan kirjallisuutta. Lisäksi kirjastoon hankitaan vuosittain museon toimintoja tukevaa kirjallisuutta sekä koti- ja ulkomaisia taidelehtiä. Sähkökirjoja ei kirjastoon ole toistaiseksi hankittu.

Kirjaston aineistot on järjestetty UDK-luokituksen mukaan. Kirjoilla, näyttelyjulkaisuilla ja kausijulkaisuilla on kullakin omat hankintaluettelot, ja julkaisujen kuvailutiedot on kirjattu pahvikorteille. Kirjaston hallintajärjestelmä ei enää vastaa nykyajan tarpeita, joten tavoitteena on lähivuosina siirtyä laajalti Suomessa käytössä olevaan yleiseen kirjastojen luokitusjärjestelmään (YKL) ja siirtää luettelointijärjestelmä sähköiseen kirjastoalan tietokantaan. Samalla pyritään kehittämään kirjaston saavutettavuutta suurelle yleisölle.

Vuoden 2013 aikana kirjoja hankittiin tai saatiin lahjoituksena yhteensä 105 kappaletta. Vuoden päättyessä kirjallisuutta oli 3042 nidettä. Näyttelyjulkaisuja ostettiin, saatiin vaihtaan tai lahjoituksina yhteensä 153 kappaletta. Vuoden päättyessä näyttelyjulkaisuja oli yhteensä 6788.

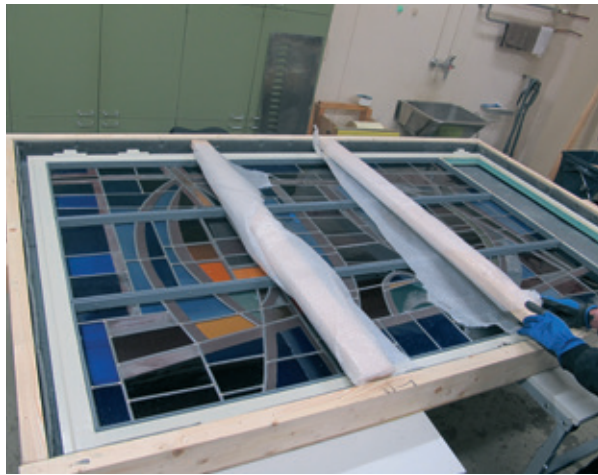
Kertomusvuoden aikana kirjaston kulttuuri- ja taidealan aikakauslehtiä uudelleenjärjesteltiin ja vanhojen vuosiker- tojen kaksoiskappaleita poistettiin. Museoon tilattiin seuraavat kulttuuri-, kuvataide- ja museoalan aikakauslehdet:

- Aperture, USA
- Arkkitehti, Suomi
- Artforum, USA
- Art in America, USA
- Art Monthly, Englanti
- Frieze, Englanti

- Grafia, Suomi
- Kritiikin Uutiset, Suomi
- Kulttuuritutkimus/Jyväskylän yliopisto, Suomi
- Kunst.EE, Eesti
- Kunstforum International, Saksa
- Kunstzeitung, Saksa
- Musta Taide, Suomi
- Niin & Näin, Suomi
- Nordisk Museologi, Ruotsi
- October, USA
- Paletten, Ruotsi
- Parkett, Sveitsi
- Passagen, Sveitsi
- Synteesi, Suomi
- Taide, Suomi
- Tiede ja edistys, Suomi

Kertomusvuoden aikana museoon tulivat vapaakappaleina seuraavat lehdet:

- Aalto University Magazine, Espoo
- Aaltoja, Jyväskylä
- Agora, Pori
- Emma, Espoo
- Julius, Helsinki
- Kaltio, Oulu
- Keva, Helsinki
- Musees d’Art et d’Histoire, Geneve, Sveitsi
- Museo
- Museoon!, Tampere
- ½ -lehti, Tampere
- Voima, Helsinki

Otso Karpakan lasimaalauksen kunnostus ja siirto entisen Suomen Pankin konttorista Porin kaupungin Rakennusviraston neuvotteluhuoneeseen.

Kuvat Anni Saisto, Porin taidemuseo

56

57

Otso Karpakan lasimaalauksen kunnostus ja siirto

Entisen Suomen Pankin konttorin aulaan valmistui vuonna 1960 Otso Karpakan (1914–2005) nimetön, abstrakti lasimaalaus. Sittemmin rakennus siirtyi Porin kaupungin omistukseen ja nykyään siinä toimii kaupungin ympäristövirasto. Lasimaalaus jouduttiin siirtämään uuteen sijoituspaikkaan kun teoksen kohdalta rakennettiin lasinen yhdystunneli viereiseen yksikerroksiseen puutaloon, johon remontoitiin tilat kaupungin rakennusvalvontavirastolle. Uudeksi paikaksi valikoitui Rakennusvalvontaviraston kokoushuone, jonka lasiseinämän osaksi Karpakan lasimaalaus sijoitettiin. Lasimaalauksen siirto- ja kunnostusprojekti alkoi heinäkuussa 2012 ja valmistui kertomusvuoden tammikuussa.

Teoksen irrotti, pakkasi ja siirsi kuljetusliike Riikonen yhteistyössä taidemuseon henkilökunnan kanssa. Satakunnan museon rakennustutkija Liisa Nummelinin suosituksesta teoksen puitteet palautettiin alkuperäiseen väritykseen ja konservattori Kaisa Lindewall ohjeisti teoksen suojaamisessa siirtoa varten. Lisäksi Satakunnan museo antoi ystävällisesti konservointitilansa hankkeen käyttöön. Entisöintimaalari Laura Salli analysoi alkuperäiset värit myöhempien maalikerrosten alta ja maalarimestari Jaana Finnberg sävytti uudet maalit alkuperäisten värien mukaan. Salli maalasi puitteet sekä pesi lasiosat.

Porin kaupungin teknisen palvelukeskuksen metalliverstas valmisti uuden karmin mittojen mukaan, ja se maalattiin puitteiden väriseksi. Omaksi haasteekseen osoittautuivat vaurioituneet saranan tapit, jotka kuitenkin saatiin sorvattua uusista tapeista vanhojen osien ja valokuvien perusteella. Valaistussuunnittelija Jaakko Kiukkanen suunnitteli teoksen valaistuksen. Kunnostus kustannettiin rakennushankkeen budjetista ja hanketta valvoi tilaajan ominaisuudessa rakennuttajainsinööri Miia Kurri. Arkkitehti Matti Asmala suunnitteli uuden sijoituspaikan. Teos kiinnitettiin uudelle paikalleen 09.01.2013.

01.02.–26.05.2013 Halli
FELICE VARINI
Deux cimaies-dix cadres / Kaksi puitetta - kymmenen kehystä

Kuva Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo

58

59

NÄYTTELYTOIMINTA

01.02.–26.05.2013 Halli, Aula

FELICE VARINI

Kuraattori: Pia Hovi-Assad

Felice Varini syntyi 1952 Locarnossa, Sveitsissä. Hän asuu ja työskentelee Pariisissa. Varini edusti Sveitsiä Venetsian Biennaalissa vuonna 1988. Hän on pitänyt lukuisia yksityisnäyttelyitä gallerioissa, taidemuseoissa sekä nykytaiteen keskuksissa, ja hän on osallistunut kansainvälisiin ryhmänäyttelyihin Euroopassa, Yhdysvalloissa, Australiassa ja Aasiassa.

Maailmankuulun taiteilijan Felice Varinin näyttely jatkaa Porin taidemuseon vuonna 2012 käynnistämää keskustelua taiteesta julkisessa kaupunkitilassa. Varini on toteuttanut julkisia teoksia on mm. Ranskassa, Isossa-Britanniassa, Saksassa, Sveitsissä, Aasian maissa ja Yhdysvalloissa. Porin taidemuseon näyttely on Felicen Varinin ensimmäinen yksityisnäyttely sekä Suomessa että Pohjoismaissa. Varinin teokset ovat aina tarkan suunnittelun tulosta sekä paikkasidonnaisia

Felice Varini luo geometrisiä, perspektiivisesti paikannettuja teoksia sisä- ja ulkotiloihin. Hän työstää tilaa kokonaisuutena hyödyntäen kaikkia pintoja ja rakenteita seinistä ikkunoihin. Eri tavoin ja eri etäisyyksille katsojasta sijoittuvat maalatut pinnat muodostavat yhdestä tarkastelupisteestä katsottuna illusorisen kuvan, yhden kokonaisuuden. Muista tarkastelupisteistä katsottuna kuvasta näkee vain erikokoisia fragmentteja ja geometrysten muotojen metamorfooseja. Tilan valo - olipa kyse rakennuksen sisätiloista, ulkopinnoista tai kokonaisuudesta - muuntaa teosta ja sen synnyttämiä vaikutelmia.

Varini hyödyntää taiteessaan perspektiivioppia, skenografiaa ja anamorfista tekniikkaa. Perspektiivinen maalaus on aina ambivalentti; toisaalta siitä saa vaikutelman, että se kuvaa todellisuutta, mutta toisaalta se sisältää epätodellisia piirteitä. Varinin teokset ovat eräänlaisia fokuoituja näyttämöjä. Tilasta, jossa teos sijaitsee, tulee näyttämö, jossa ja jolle teos muotoutuu katsojan mielessä ja silmässä. Pintojen käsittelyn myötä tilan arkkitehtoniset piirteet korostuvat. Maalaus voi samanaikaisesti sekä vääristää tilan mittasuhteita että muokata voimakkaasti katsojan tilakokemusta. Varinin teokset ovat yhtä aikaa abstrakteja ja käsitteellisiä, mutta myös konkreettisia ja materiaalisia. Niissä kohtaavat abstraktisgeometrinen taide ja konkreettinen, fyysinen tila sekä materiaali.

Varini käyttää teoksissaan geometrisiä muotoja; ympyrää, soikiota, diagonaalia, suorakulmaa sekä neliötä, joita hän yhdistelee erilaisiksi geometrisiksi kokonaisuuksiksi, saman keskeiseksi ympyröiksi, kolminkertaisiksi diagonaaleiksi, neliöiden sisällä sijaitseviksi neliöiksi jne. Hän maalaa pääväreillä sekä mustalla ja valkoisella. Monokromaattinen väripinta erottaa muodon tilasta, jonka fragmentit näyttäytyvät yhtenä kokonaisuutena. Katsojalla on liikkeessaan mahdollisuus kokea teos myös sisältäpäin, uusia elämyksiä tulee vastaan joka askeleella.

Porin taidemuseossa Felice Varini vieraili keväällä 2012. Taidemuseon näyttelyhallin avoimuus ja kattorakenteiden kompleksisuus inspiroi häntä toteuttamaan halliin kaksi erillistä teosta, jotka on mahdollista havainnoida suurikokoisina maalauksina sekä tilateoksina.

<http://www.varini.org/>

<http://www.poeticmind.co.uk/interviews-1/i-am-a-painter/>

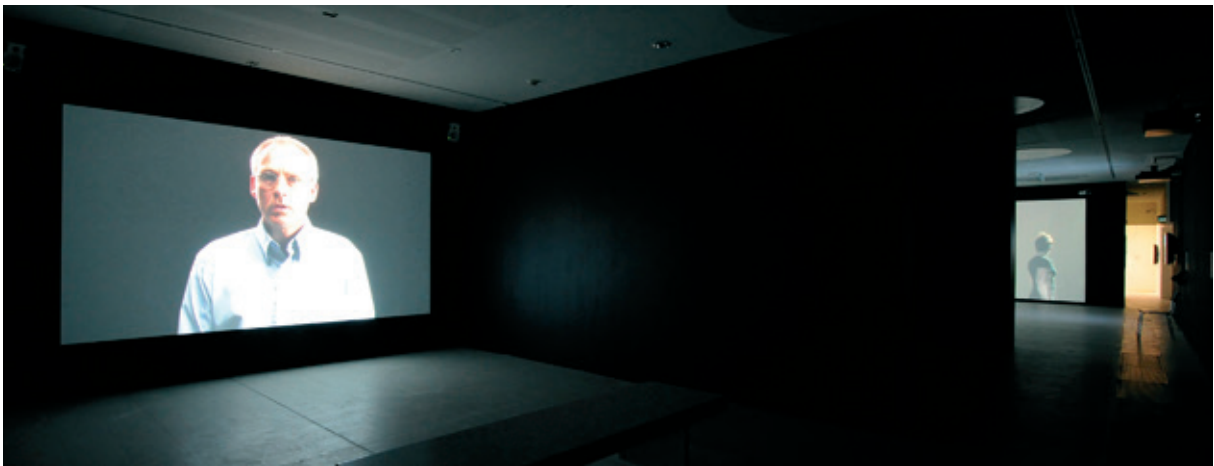
01.02.–26.05.2013 Siipi, MEDIApiste

IT'S THE POLITICAL ECONOMY, STUPID

FILIPPO BERTA (IT), JULIA CHRISTENSEN (US), FIELD WORK (DK), YEVGENIY FIKS, OLGA KOPENKINA & ALEXANDRA LERMAN (US), FLO6x8 (ES), MELANIE GILLIGAN (CA), JAN PETER HAMMER (DE), ALICIA HERRERO (AR), INSTITUTE FOR WISHFUL THINKING (US), SHERRY MILLNER & ERNIE LARSEN (US), ÓLAFUR ÓLAFSSON (IS) & LIBIA CASTRO (ES), ISA ROSENBERGER (AT), DREAD SCOTT (US), SUPERFLEX (Jakob Fenger, Rasmus Nielsen & Bjørnstjerne Christiansen) (DK), ZANNY BEGG (AU) & OLIVER RESSLER (AT)

Kuraattorit: Oliver Ressler & Gregory Sholette

It's the Political Economy, Stupid [1] tuo yhteen joukon eturivin taiteilijoita, jotka kaikki käsittelevät teoksissaan nykyistä poliittista ja taloudellista kriisiä pitkäjänteisesti ja kriittisesti. Näyttely ei luovu toivosta käsillä olevan katastrofin edessä, vaan kysyy, eikö nyt olisi aika ryhtyä vastustamaan kapitalistisen logiikan kurinpitovaatimuksia ja eräänlaisen taiteen noituuden kautta lähettää retkikunta pelastamaan yhteiskunnallisuuden käsitettä. Näyttelyn nimi on lainaus slovenialaiselta filosofilta Slavoj Žižekiltä (s.1949). [2] Žižekiä on luonnehdittu kenties tärkeimmäksi, lainatuimmaksi ja myös kiistellyimmäksi tämän hetken kulttuurikriitikoksi.

01.02.–26.05.2013 Siipi, MEDIApiste
IT'S THE POLITICAL ECONOMY, STUPID
FILIPPO BERTA (IT), JULIA CHRISTENSEN (US), FIELD WORK (DK), YEVGENIY FIKS, OLGA KOPENKINA & ALEXANDRA LERMAN (US), FLO6x8 (ES), MELANIE GILLIGAN (CA), JAN PETER HAMMER (DE), ALICIA HERRERO (AR), INSTITUTE FOR WISHFUL THINKING (US), SHERRY MILLNER & ERNIE LARSEN (US), ÓLAFUR ÓLAFSSON (IS) & LIBIA CASTRO (ES), ISA ROSENBERGER (AT), DREAD SCOTT (US), SUPERFLEX (Jakob Fenger, Rasmus Nielsen & Bjørnstjerne Christiansen) (DK), ZANNY BEGG (AU) & OLIVER RESSLER (AT)
Kuraattorit: Oliver Ressler & Gregory Sholette

Kuvat Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo

60

61

Globalisaatio, yksityistäminen, joustava työaika, sääntelystä vapaat markkinat: 30 vuotta jatkuneen uusliberalistisen kapitalismin seurauksena suurin osa maailman valtioista on hylännyt aikaisemman roolinsa tasapainottajana enemmistön turvallisuuden ja voittoja kärkevään yrityssektorin välillä. Ei siis ole yllätys, että kun Yhdysvaltain ongelmat kiinteistöalalla ja rahoitussektorilla synnyttivät vuonna 2008 alkaneen maailmanlaajuisen rahoituskriisin, valtiot kaikkialla maailmassa pumppasivat triljoonia dollareita pankkeihin ja vakuutuslaitoksiin ja tulivat siten tehneeksi maailmanhistorian suurimman pääomasiirron yksityiselle sektorille. Eräs perustelu tälle ennennäkemättömälle toimenpiteelle oli, että monet näistä monikansallisista yrityksistä olivat ”liian isoja kaatumaan”. Valtavista satsauksista huolimatta miljoonat ihmiset kuitenkin menettivät nopeaan tahtiin asuntonsa ja toimeentulonsa, eivätkä taloudelliset ja yhteiskunnalliset vahingot ole loppuneet vielääkään.

Pelastusoperaation hinta on pöyristyttävä. Valtiot ottivat velkaa pelastaakseen rahoituslaitokset, mikä johti kansantalouksien velan kasvuun ja käytännössä joidenkin maiden vararikkoon. Budjettivajeiden hoitaminen olisi voinut onnistua, jos rikkaat monikansalliset yhtiöt olisi pakotettu mukaan taloustalkoisiin. Uusliberalistiset valtiot päättivät kuitenkin turvautua säästöohjelmiin, jotka leikkaavat rajusti julkisia palveluita ja sosiaaliturvaa. Lienee turha sanoa, että säästötoimet eivät välttämättä heijastele enemmistön tahtoa, ja yksi tällaisen sanelupolitiikan vakava seuraus on äänestäjien kasvava passiivisuus.

Käsillä on kapitalismin romhdus, josta on tullut myös edustuksellisten demokratioiden suuren kriisi. Modernin kansallisvaltion perusideakin on uhattuna, kun pääoman maantieteestä vapautetut rahoitusvirrat muuttavat kaiken pysyväisen raaka-aineeksi markkinaspekulaatiolle ja biopoliittiselle voitonpyynnille. Kyse on yhteiskunnallisesta järjestyksestä ja hallintomallista, joka muinoin turvaa ja onnea luvattuaan on nyt muuttunut moderniksi raunioksi. Teoreetikko Slavoj Žižek on muotoillut asian näin: ”Hallitsevan ideologian keskeinen tehtävä nykyisissä kriiseissä on ylläpitää kertomusta, joka ei syytä katastrofista globaalia kapitalistista järjestelmää itseään vaan siirtää syyn toisarvoisiin ja sattumanvaraisiin poikkeamiin (liian löyhä sääntely, suurten talousinstituutioiden mädännäisyys, ja niin edelleen).”

It's the Political Economy, Stupid -näyttelyn ensiesittely tapahtui Wienissä Open Space -taidekeskuksessa vuonna 2011. Näyttely oli esillä vuoden 2012 aikana Itävallan Kulttuuri-instituutissa New Yorkissa sekä Thessalonikin Nykyaiteen keskuksessa. Yhteistyössä: Austrian Cultural Forum in New York, Centre of Contemporary Art (Thessaloniki, Kreikka) sekä Itävallan Suurlähetystö (Helsinki)
<http://www.ressler.at/category/projects/>
<http://www.gregorysholette.com/>

[1] Slavoj Žižek, *First as Tragedy, Then as Farce*. Verso Books, Lontoo/New York 2009, s. 19.
[2] Näyttelyn nimi *It's the Political Economy, Stupid* on Slavoj Žižekin parafraasi Bill Clintonin vuonna 1992 istuvaa presidentti George Bush vanhemmaa vastaan käymän voittoisan vaalikampanjan aikana laajalti käytetystä sanonnasta ”*It's the economy, stupid*”.

01.02.–26.05.2013 Projektihuone
PINTAA SYVEMMÄLTÄ. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja
JYRKI RIEKKI, KAUKO LEHTINEN, MAILIS SARALEHTO REKOLA
Kuratointi ja toteutus: Yhteistyössä Porin taidemuseon näyttely- ja pedagoginen yksikkö
Maire Gullichsen ja modernismi -sarjassa on useamman vuoden ajan tarkasteltu uusista ja osin kokeellisistakin näkökulmista käsin Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmien kautta avautuvia modernismin murroskausia suomalaisessa kuvataiteessa. Näyttelyissä modernismin perinne rinnastuu kotimaisten ja kansainvälisten nykyaiteilijoiden teoksiin Porin taidemuseon tallennekokoelmista.

PINTAA SYVEMMÄLTÄ -näyttely esittelee taiteilijoita, joiden teoksissa on surrealismin perinteestä muistuttavia tyyllisiä piirteitä. Kauko Lehtinen edustaa taiteilijasukupolvea, joka sai ensikosketuksen surrealismin turkulaisen modernismin kautta 1950-luvulla. Jyrki Rieki ja Mailis Saralehto Rekola ovat nykyaiteen kentällä toimivia taiteilijoita, joiden työskentelyä monet surrealismin ominaiset piirteet soveltuvat kuvaamaan. Kyse ei ole elämän metafysisistä pohdinnoista, vaan teosten lihalisesta läsnäolosta, hämmennyksestä ja outoudesta, joka nousee esiin muotojen deformaatioista sekä materiaalien käytöstä ja yllättävistä rinnastuksista.

Surrealismin-termiä käytetään usein väljästi kuvaamaan jotakin outoa, epätodellista tai järjellä selittämätöntä. Taidesuuntauksena surrealismin juuret ovat kirjallisissa piireissä, joista se laajeni kansainväliseksi avantgardeliikkeeksi läpäisten myös kuvataiteen, elokuvan ja musiikin. Innoitusta haettiin unista ja alitajunnan syövereistä. Surrealismin historiasta löytyy tyyllisesti hyvinkin erilaisia taiteilijoita. Suomen taiteessa surrealismilla ei ole selkeää paikkaa ja sen tunnusmerkit hajaantuivat moniin

01.02.–26.05.2013 Aula
ARTELES 4-RT ANALYZER: IHMINEN VOI EREHTYÄ – KONE EI KOSKAAN
Taideanalysaattori määrittelee sinulle soveltuvimmat taidesuunnat.
1. Koehenkilöltä pyydetään käsialanäyte.
2. Näyte syötetään analysaattoriin.
3. Kone analysoi grafologisesti näytteen ja vertaa sitä neljääntoista eri taideparametriin.
4. Analysaattori esittää tulokset siitä mikä taide soveltuu ja mikä ei sovellu koehenkilölle.
5. Tulokset kirjataan ylös viralliselle sertifikaatille, jonka koehenkilö saa omaksi.
Analysaattoria osaa käyttää vain sen käyttöön valmennettu henkilö.
Konsepti: Teemu Räsänen & Pekka Ruuska

Kuvat Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo

eri suuntauksiin ja taiteilijoihin. Yhteyttä 1920-luvulla syntyneeseen pariisilaiseen surrealismiin on vaikea löytää. Ensi kerran surrealismi liitettiin mm. Edwin Lydéniin ja Turun koulun modernismiin 1930-luvulla, myöhemmin Otto Mäkilään. Turkulainen modernismi oli maaperä myös Kauko Lehtisen taideuran kehitykselle.

Kauko Lehtinen (1925-2012) irtaantui realistisesta maalaustyylistä 1950-luvulla Picasson vaikutuksesta. Muutokset näkyivät selkeimmin Lehtisen henkilökuvissa. Lehtisen värisävällä viivalla toteutetut figuurit ja tapahtumat johdattavat helposti surrealistisiin tulkintoihin. Lehtinen ei kuitenkaan työskennellyt surrealistien tavoin tottelemalla automaattisesti mielen liikkeitä. Hän oli kiinni konkreettisessa maailmassa ja tekemistä ohjasi mielen ja käden tiukasti kontrolloitu yhteistyö. Teoksista huokuva irrationaalisuuden vaikutelma syntyykin tietoisesta, välittömään ja spontaaniin ilmaisuun pyrkivästä työskentelytekniikasta. **Jyrki Riekin** (1976) taide rimpuilee kaikkia mahdollisia konventioita ja raja-aitoja vastaan. Teokset ovat kollaasinomaisia, eri taiteenaloja ja populaarikulttuurin kuvastoa räikeästi yhdisteleviä ja nyky-yhteiskuntaa voimakkaasti kommentoivia. Maalausten voima kumpuaa estotta syvältä ihmisen tiedostamattomasta ja synnyttää yllättävän, joskus nykyihmistä hämmentävänkin maailman. Eteemme aukeaa kuvia, jotka voivat olla välähdyksiä pahimmasta painajaisesta tai todellisesta maailmasta. Väri-maailma hyökyä katsojan yli ja herättää tunteita. **Mailis Saralehto Rekola** (1976) käyttää teoksissaan eri tekniikoita ja materiaaleja. Teoksissa ovat usein samanaikaisesti läsnä materian orgaanisuus ja epäorgaanisuus, menneisyys ja nykyisyys, fiktio ja todellisuus, jotka synnyttävät mielenkiintoisia, osin ristiriitaisia merkityksiä. Katsojan mieltä eri suuntiin repivät teokset näyttävät, miten rumuus voikin olla kaunista, tai miten materiaalin kovuudesta syntyy herkkyyys ja hauraus. Teokset koskettavat usein ihmisen perustunteita kuten pelkoa ja kauhua, joihin samalla kätkeytyy tunne kauneudesta ja elämän hauraudesta. Yhteistyössä: Maire Gullichsenin taidesäätiö

01.02.–26.05.2013 Aula
ARTELES 4-RT ANALYZER: IHMINEN VOI EREHTYÄ – KONE EI KOSKAAN
Taideanalysaattori määrittelee sinulle soveltuvimmat taidesuunnat.
1. Koehenkilöltä pyydetään käsialanäyte.
2. Näyte syötetään analysaattoriin.
3. Kone analysoi grafologisesti näytteen ja vertaa sitä neljääntoista eri taideparametriin.
4. Analysaattori esittää tulokset siitä mikä taide soveltuu ja mikä ei sovellu koehenkilölle.
5. Tulokset kirjataan ylös viralliselle sertifikaatille, jonka koehenkilö saa omaksi.
Analysaattoria osaa käyttää vain sen käyttöön valmennettu henkilö.
Konsepti: Teemu Räsänen & Pekka Ruuska
Visuaalinen suunnittelu ja toteutus: Teemu Räsänen
Suhdetoiminta: Pekka Ruuska

01.02.–26.05.2013
ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG
Kuraattori: Minna Valjakka
Hongkong, Tokio ja Soul ovat tunnettuja etenkin muodin, elokuvien, populaarikulttuurin ja teknisten innovaatioiden edelläkävijöinä. Nämä itäaasialaiset megalopolikset ovat myös toimineet uusien taidevirtausten kohtauspaikkoina, joissa eri maailman osista tulevat virikkeet ja tyyli-suunnat ovat voineet ottaa mittaa toisistaan. Mitä kyseisten kaupunkien kansainvälisessä ja monikulttuurisessa sykkeessä tapahtuu nykyään? Millaisia taiteen uusia ilmiöitä on muodostumassa ja miten paikalliset taiteilijat, galleristit, kriitikot ja alan tutkijat kokevat itsensä suhteessa globaaliin taiteen kenttään?

Kolmivuotinen videoprojekti tarkastelee taiteeseen liittyviä paikallisia ilmiöitä eri tekijöiden ja toimijoiden näkökulmasta. Sarjassa esitellään ajankohtaisia teemoja ja keskeisimpiä eri taiteen aloilla ilmeneviä kysymyksiä dokumenttien ja videotaideteosten kautta. Vuonna 2013 huomion kohteena on Hongkong, vuonna 2014 siirrytään tarkastelemaan Tokiota ja sarjan päätteeksi, vuonna 2015, keskitymme Souliin. Jokaiseen kaupunkiin tutustutaan viiden eri videoteoksen kautta.

Hongkongin kehittyminen kolonialismin ja postkolonialismin ristipaineessa vaikuttaa edelleen kaikilla elämän saroilla. Etenkin palautuminen Kiinalle vuonna 1997 aiheutti monia yhteiskunnallis-poliittisia muutoksia, jotka heijastuivat myös kulttuurin saralla. Esimerkiksi taiteilijat osallistuivat keskusteluun luomalla kriittisiä, Hongkongin identiteettiä ja tulevaisuutta pohtivia taideteoksia. Hongkong on kuitenkin tunnettu hektisenä liike-elämän solmukohtana, jossa taloudellinen menestyminen on kaiken mitta. Mitä haasteita kaupallisuuteen painottunut businesskulttuuri asettaa paikallisille taiteilijoille? Kuinka manner-kiinalaisten taiteilijoiden huikea menestys viime vuosina on vaikuttanut Hongkongin taiteen kehittymiseen? Voiko katutaide ja graffiti menestyä pilvenpiirtäjien hallinnoimassa kaupunkitilassa?

23.03.2013 **SABOTANIC GARDEN** : Hever and Hell
TÄYDELLINEN VIISIOSAINEN MESSU AIKAMME SIELUNMAISEMASTA
Esitys on osa Sabotanic Gardenin teossarjaa, jonka aiempi osa Hevonon Raiskaa Painislostajan (Porin taidemuseo 2011), The Secret Of The Space Goat (2010), Hever a.k.a. Tunkki (2008).

Kuvat Pia Hovi-Assad, Porin taidemuseo

64

65

Näitä kysymyksiä käsittelevät dokumenteissaan mm. Schoeni Art Gallery, Slate Takes Ltd. ja Ma Chihang. Dokumenteissa haastateltuja taiteilijoita ovat mm. Hung Keung, Eunice Cheung Wai Man, Lam Laam Jaffa, Ho Siu Nam South, Redy, Graffic Airlines ja Start From Zero.
Yhteistyössä: Schoeni Art Gallery, Slate Takes Ltd., Ma Chihang

01.02.–31.03.2013 RAPPU

MARI KESKI-KORSU: DEGROWTH

Digitaalinen video, kesto 00:08:31

Mari Keski-Korsun dokumentaarinen videoteos Kohtuus / Degrowth etsii vastausta kysymykseen, miten ihmisten onnellisuutta voidaan lisätä yhteiskunnassa, jossa talous ei välttämättä kasva ja jossa pyritään pienentämään luonnonvarojen ylikulutusta? Teos on osa Onni ja kohtuus -projektia, joka tutkii tieteen ja taiteen keinoin paikallisia ratkaisuja kohtuutalouden (degrowth) tarjoamiin käytäntöihin. Kohtuutalouden ajatus on selkeässä yhteydessä globaaliin talouskriisiin ja luonnonvarojen käyttöön. Se voisi toimia taloudellisena mallina luonnonvarojen käytön vähentämiseen sekä onnellisuuden lisäämiseen. Mutta mitä tämä tarkoittaa käytännössä, ihmisten arkipäivässä?

Mari Keski-Korsu kutsui yhdessä kestävän kulutuksen tutkijan Satu Lähteenojan kanssa ryhmän taiteilijoita ja tutkijoita pohtimaan kohtuutalouden kysymyksiä Saloon. Salo on ollut rakennemuutoskunta jo jonkin aikaa, mutta vielä voimakkaammat muutokset olivat edessä kun Nokian tehdas lakkautti toimintansa vuonna 2012. Voisiko kohtuutaloudesta löytyä ratkaisuja? Videolla ajatuksia aiheesta vaihtavat tutkijat Aleksi Neuvonen ja Paavo Järvensivu sekä salolaiset Juha Punta ja paikallinen torikauppias. Kuvamateriaali valottaa jo olemassa olevaa salolaista kohtuutaloutta kuten lähiluomuviljelyä, vuokraus- ja matkailupalveluja jne. Videolla etsitään vastauksia kysymyksiin, mitä kohtuutalous eli degrowth tarkoittaa käytännössä paikallisella tasolla. Voisiko vähemmällä tulla toimeen? Mikä oikeastaan tekee onnelliseksi? Miltä Salon talous voisi näyttää tulevaisuudessa voimakkaiden rakennemuutosten jälkeen Nokian lähdettyä kaupungista?

Projektin aikana esiin tulleita käytännön ratkaisuja kohtuutalouden edistämiseksi ja samalla ihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi olivat esimerkiksi paikallistalouksien vahvistaminen: esimerkiksi lähiruoka, lähimatkailu, paikallinen pienyrittäjyys ja erilaisten palvelujen vaihto. Nämä esimerkit saattavat olla tulevaisuuden kestävän kaupungin tunnuspiirteitä. Toinen käytännön ratkaisu liittyi ihmisten osallistumiseen ja lähidemokratiaan. Ihmiset kokevat olevansa onnellisempia, kun saavat vaikuttaa ja osallistua itseään, omaa lähiympäristöään sekä arkeaan koskevaan päätöksentekoon.

Työryhmä: Taiteilija Mari Keski-Korsu, tutkija Satu Lähteenoja, taiteentyöntekijä Freja Bäckman, tutkija ja tuottaja Paavo Järvensivu, tulevaisuustutkija Aleksi Neuvonen, Demos Helsinki, tutkija Helmi Risku, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT

Mari Keski-Korsu on post-mediataiteilija. Häntä kiinnostavat sosioekonomisten muutosten näkyväksi tuleminen ympäristössä ja ihmisten arkipäivässä. Teoksissa on usein voimakas yhteiskunnallinen puoli, vaikka ne saattavatkin puhua vakavista teemoista humoristisesti. Keski-Korsu aloitti valokuvaajana, mutta siirtyi pian työskentelemään myös verkossa live streamingin parissa 1990-luvun puolivälissä. Tämä johti livevideomiksauksen, verkko- ja videotaiteen, interventioden, dokumentin, installaatioiden ja erityisesti paikkasidonnaisen taiteen pariin. Keski-Korsun töitä on ollut esillä ympäri Euroopan sekä maailmanlaajuisesti useissa maissa. Hän työskentelee yhteistyössä taiteilijaryhmien ja tutkijoiden kanssa sekä kuratoi erilaisia projekteja. Hän on taiteen maisteri Taideteollisen Korkeakoulun Medialaboratoriosta ja hankkinut kuvataiteilijan koulutuksen Länsi-Lapin Ammatti-instituutissa (Lappia).
www.arsufartsu.net

23.03.–13.04.2013 Aula

SABOTANIC GARDEN lyhytelokuvia

TÄYDELLINEN VIISIOSAINEN MESSU AIKAMME SIELUNMAISEMASTA

Pasi Mäkelä, Jussi Saivo, Tuomas Timonen, Simo Laihonon, Tomáš Procházka, Janne Tuomi, Lauri Kontula

Esittävän taiteen rajoja etsivän suomalais - tsekkiläisen ryhmän toteuttamia lyhytelokuvia.

D Kun Multakuutio kysyy, silloin rakennetaan arkku.

G Herätä pimeässä ja nähdä Lihamuumio – mikä oiva tilaisuus ottaa hiukan huikopalaa.

h Älä koskaan käytä kalaveistä Lihamuumioon.

f # Mustasammakko on kova koville, kiva kiville ja kevät kesille.

D Et koskaan löydä Kuhanaamiota – se on aina naamallasi.

Asiasanat: Helvetti, Latotanssit, Maanjäristys, Huviretki, Demonit, Heinäsirkat, Blues, Ovulaatio, Underground, Merihirviö, Peruskallio, Ufot, Kirves, Satiaiset, Devalvaatio, Haamu Aine, Kirkkovene, Polkka.

porin taidemuseo

vuosikertomus 2013

07.06.–08.09.2013 Halli, Siipi, MEDIApiste, Projektihuone, Aula
KERÄILIJÄN KATSE – TAIDETTA KRISTIAN JA KIRSI GULLICHSENIN SEKÄ JUHANI JA HANNELE PALLASMAAN KOKOELMISTA
Näyttelyarkkitehti: Kirsi Gullichsen

Kuvat © Rauno Traskelin

66

67

Esitys on osa Sabotanic Gardenin teossarjaa, jonka aiemmat osat ovat Hevonen Raiskaa Painiselostajan (Porin taidemuseo 2011), The Secret Of The Space Goat (2010), Hever a.k.a. Tunkki (2008). Sabotanic Garden -ryhmän lyhytelokuvia Porin taidemuseon aulassa 23.03.-13.04.2013. Yhteistyössä: Circus Maximus, Handa Gote (CZ)

02.04.–26.05.2013 RAPPU

BENTEN CLAY videokooste

”Ydinvoima ja atomienergia ovat yhtäältä kiehtovia teknisiä ja tieteellisiä termejä, toisaalta niihin kätkeytyy valtava riski. Tämän teknologian vastuullinen hallinta on yksi ihmiskunnan suurimpia haasteita.”
Benten Clay

BENTEN CLAY on perustettu vuonna 2011. Sen päämaja sijaitsee Berliinissä. Yrityksen perustajia ovat taiteilijat Vera Hofmann ja Sabine Schründer. Benton Clay on maailmanlaajuinen yritys, joka soveltaa toiminnassaan monialaista lähestymistapaa. Toiminnan painopiste on pitkäkestoisessa Age of an End -projektissa (’Erään lopun aika’), jossa analysoidaan erilaisia nykyhetken ilmiöitä, arvioidaan luonnonvarojen rajallisuutta, niiden hyödyntämistä sekä erilaisia vallankäytön mekanismeja. Nimi BENTEN CLAY on johdettu bentoniittisavesta (engl. ’bentonite clay’). Savella on ratkaisevan tärkeä tehtävä maailman ensimmäisessä ydinjätteen loppusijoituspaikassa – se on eräänlainen supersankari suojehtaessa ihmiskuntaa ydinjätteen vaikutuksilta.

Age of an End -projektin keskeinen teema on ydinjäte. Vaikka yleisesti ajatellaan, että ydinvoima on sekä ekologiselta että taloudelliselta kannalta energian väärinkäyttöä, maailmassa on tällä hetkellä 432 toimivaa ydinvoimalaa ja lisää rakennetaan. Vuodesta 1951 lähtien – jolloin ”ydinvoiman rauhanomainen käyttö” alkoi – ydinmateriaalin elinkaaren lopettaminen vastuullisella ja turvallisella tavalla on ollut kysymys, johon ei ole ratkaisua.

Vuodesta 2004 lähtien Suomi on rakentanut Olkiluodon niemelle Onkaloa, maailman ensimmäistä korkea-aktiivisen ydinjätteen loppusijoituspaikkaa. Onkaloon on tarkoitus sijoittaa Suomen ydinvoimaloista tulevaa käytettyä ja jäähdytettyä ydinpolttoainetta vuoteen 2120 asti, jonka jälkeen luolasto suljetaan pysyvästi. Suomen peruskallioon 450 metrin syvyyteen rakennettavaan tunnelistoon sijoitetaan kaikkiaan 5000 tonnia radioaktiivista jätettä. Luolastoon sijoittamisen tarkoitus on ehkäistä jätteeseen kohdistuvat ulkopuoliset vaikutukset ja vuodot seuraavien 100 000 vuoden ajaksi. Tänä aikana radioaktiivisten materiaalien säteily jatkuu ja ne ovat erittäin vaarallisia sekä ihmisille että ympäristölle.

100 000 -näyttelyssä nähdään kaksikanavainen videoinstallaatio, *Craft*, jossa on yhdistelty kuvaa Minecraft-videopelin maailmasta, Onkaloa hallinnoivan Posiva Oy:n tiedotevideosta sekä autolla ajosta tuntemattomassa maastossa. Videoscreenauksessa nähdään videoteoksia *R&D Studies* -sarjasta: *Ion*, (”Ioni”), *Mica Gneiss in Microwave* (”Kiillegneississä mikrossa”), *Signal Crayfish* (”Täpläräpu”) ja *Yellow Cake* (”Keltainen kakku”). Näyttelyssä esillä olevan *Onkalo*-nimisen julisteen kuvia voi katsella vain UV-lampun valossa. Julisteessa on esitetty kaaviokuvana kaikki olennaiset geologiset, kemialliset ja tekniset tiedot Olkiluodon ydinjätevarastosta.
<http://www.bentenclay.com>

30.03.–16.04.2013 Poriginal galleria, Vuoden 2013 aluetaidemuseoprojekti

Juhani Tarna, METROPOLIS, KUVITUKSIA VUOSILTA 1950-57

Taidemaalari Juhani Tarna (s. 1937) piirsi 1950-luvulla suurkaupunkiin sijoittuvaa ja visuaalisesti kunnianhimoista Metropolis-sarjakuvaa, jota ei koskaan julkaistu. Säilyneistä sarjakuvista toteutettiin Kankaanpään kaupunginmuseon ja Porin taidemuseon yhteistyönä digitointi- ja näyttelyprojekti. Sen tuloksena esiteltiin Metropoliksen strippejä, guassimaalauksia ja luonnoksia originaaleina ja suurennoksina Poriginal galleriassa 27.03.–16.04.2013 ja Kankaanpään kaupunginmuseossa Niinisalossa 18.05.–08.08.2013. Projektin koordinoivat Porin taidemuseosta Kati Kunnas-Holmström ja Anni Saisto ja Kankaanpään kaupunginmuseosta Eeva-Kaisa Haikonen.

07.06.–08.09.2013 Halli, Siipi, MEDIApiste, Projektihuone, Aula

KERÄILIJÄN KATSE – TAIDETTA KRISTIAN JA KIRSI GULLICHSENIN SEKÄ JUHANI JA HANNELE PALLASMAAN KOKOELMISTA

Näyttelyarkkitehti: Kirsi Gullichsen

Nykyisin taidemuseoissa museorakennus on pääasia ja taide alibi talon pystyttämiseen. Teoksilla sitten koristellaan näitä oivallisia tiloja. Porin taidemuseossa on ihan käänteinen ajatus.
Kristian Gullichsen

Porin taidemuseo käynnisti vuonna 2006 näyttelysarjan KERÄILIJÄN KATSE. Taidetta Kristian ja Kirsi Gullichsenin sekä Juhani ja Hannele Pallasmaan kokoelmista -näyttely on sarjan neljäs kokonaisuus ja sellaisena aivan poikkeuksellinen. Taidemuseon näyttelytilat kohtaavat museorakennuksen suunnittelijan henkilökohtaisen kokoelman. Mukana ovat läheiset kollegat ja heidän kokoelmansa.

Mitä tapahtuu taideteokselle, kun se siirretään yhdestä tulkintayhteydestä, ympäristöstä toiseen – taiteilijan ateljeesta galleriaan, sieltä keräilijän kotiin ja edelleen taidenäyttelyyn? Miten näyttelytilan, taiteen ja arkkitehtuurin välinen vuoropuhelu muodostuu? Mitä tapahtuu rakennustaiteelle, jos se irtaantuu napanuorastaan, etääntyy kuvataiteista, jotka liittävät sen taiteiden yhteiseen eksistentiaaliseen maaperään?

Mitä on kerääminen, mikä on kokoelma? Onko se jotain, joka on tietoisesti rakennettu? Vai kävikö niin, että taide vain muodostui osaksi elämää ja teokset löysivät tiensä keräilijän kotiin? Taidehistorian tuottama ja museolaitoksen vaalima taidekäsitys on vain vaivoin sietänyt viittauksia yksityiseen taidemakuun. Käytännössä kaikki maamme merkittävimmät taidemuseot ovat kuitenkin syntyneet yksityineet ihmisten keräämien kokoelmien perustalle. Voi sanoa, että taidemuseoiden kokoelmat ovat kokoelmien kokoelmia. Useammin kuin ehkä ajatellaankaan, taustalla on yksityinen, asialleen vihkiytynyt henkilö, keräilijä. Näin on Porin taidemuseonkin kohdalla. Museon peruskokoelman muodostaa lahjoituksena saatu Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma. Yksityisen kokoelman subjektiivisuudessa ovat yhtäaikaisesti sen voima ja hauraus.

Kristian ja Kirsi Gullichsenin kokoelma käsittää pääosin suomalaisten ja pohjoismaisten aikamme eturivin taiteilijoiden teoksia sekä vähäisemmältä osin joitakin ranskalaisten modernistien töitä. Juhani ja Hannele Pallasmaan kokoelma edustaa lähinnä kotimaista aikamme taidetta rydytettynä mm. Viron ja Tšekin avantgardetaiteen merkittävimmillä edustajilla. Lisäksi kokoelmaan kuuluu perinteisiä töitä Aasiasta. Maalausten ja grafiikan ohella molemmissa kokoelmissa on jonkin verran veistoksia sekä luonnollisesti myös arkkitehtien piirustuksia. Yhteensä viidestäsadasta taideteoksesta näyttelyyn valittiin esille hieman yli 200 työtä.

Kristian Gullichsen (s.1932) vietti lapsuutensa Villa Maireassa Noormarkussa ja aloitti arkkitehdin taipaleensa Alvar Aallon toimistossa värikynien teroittajana. Kuusikymmentä vuotta kestäneen ammattiuransa aikana hän on suunnitellut kirkkoja, kulttuurikeskuksia, kirjastoja ja asuinrakennuksia Suomeen ja ulkomaille. Gullichsenin suunnittelema Porin taidemuseo valmistui vuonna 1981 ja museon laajennusosa vuonna 2000. **Juhani Pallasmaa** (s.1936) on arkkitehdin työn ohella toiminut näyttely-, esine- ja graafisena suunnittelijana sekä kirjoittajana ja arkkitehtuurin opettajana. Lisäksi hän on ollut Taideteollisen oppilaitoksen rehtori, Suomen rakennustaiteen museon näyttelypäällikkö ja johtaja, Teknillisen korkeakoulun professori sekä useiden ulkomaisten yliopistojen vieraileva professori. Hän on julkaissut arkkitehtuurin ja taiteiden filosofiasta yli neljäkymmentä kirjaa, joita on käännetty viidelletoista kielelle. Yhteistyössä: Maire Gullichsenin taidesäätiö

07.06.–08.09.2013 Veistospiha

TOMMI GRÖNLUND & PETTERI NISUNEN: VIIVAIN

Kuvanveistäjä Jyrki Siukonen on todennut, että Grönlund & Nisusen teokset toimivat tavalla, joka muuntaa ”veistoksellisuutta runoudeksi”.

Kahden kuvataiteilija-arkkitehdin muodostama työryhmä Tommi Grönlund ja Petteri Nisunen tunnetaan luonnontieteeseen perustuvia ratkaisuja ja teknologiaa hyödyntävistä taideteoksistaan. Kansainvälisillä areenoilla usein nähty helsinkiläinen parivaljakko toteutti vuonna 2006 Porin taidemuseon ulkotiloissa sijaitsevalle VEISTOSpihalle varta vasten suunnitellun teoksen. Se sai nimekseen VIIVAIN.

Vuonna 2000 käyttöön otettu, arkkitehti Kristian Gullichsenin suunnittelema veistospiha sijoittuu taidemuseorakennuksen taakse, entiselle Pakkahuoneen kadulle. Lasikäytävien ja vanhan kivimuurin rajaaman pihan yläpuolelle kohoa viereisellä tontilla sijaitseva C.L. Engelin piirtämä, 1840-luvun alussa valmistunut Porin raatihuone.

Työryhmä rakensi itä-länsi -suuntaiselle pihalle 21 metriä pitkän ja kymmenen senttimetriä leveän, poikkileikkaukseltaan kolmion muotoisen peilielementin, joka moottorin liikuttamana kiertää hitaasti pituusakselinsa ympäri. Toteutukselle on luonteenomaista huolellinen tekninen viimeistely. Rakenteet on tehty anodisoidusta alumiinista tai ruostumattomasta teräksestä. Työryhmän taiteelliselle ajattelulle ominaisesti kaikki taideteoksen yksityiskohdat ja elementit liittyvät suoraan teoksen toimintaan. Kokonaisuutta leimaa äärimmäinen funktionaalisuus.

68

69

Minimalismin traditioon viittaavat tai siitä ammentavat niukkaeleiset ja tarkkaan harkitut tekniset elementit toistuvat Grönlund & Nisusen projekteissa. Olennaisinta heidän tuotannolleen on kuitenkin ollut teosten tilallinen ja tapahtumallinen luonne. Useimmiten ne rakentuvat fysiikan peruslakeja hyödyntäen.

Peilielementin ja katsojan liikkeen yhdistelmänä VIIVAIN reflektoi ympäristöään tavalla, jossa tila ja aika kytkeytyvät yhteen. Auringon siirtyessä päivän kuluessa idästä länteen peilien heijastus kulkeutuu vastaavasti lännestä itään. Tapahtumasarjan keskiössä on peilien kiertoliike, jonka tuottamana kirkas valosäde - viiva - piirtää projektiota ympäristöönsä kehänopeuden kasvaessa etäisyyden kasvun suhteessa. Jykevä, massiivinen ja synkkä kivimuuri, taidemuseorakennuksen 1800-luvun lopun uusrenessanssityylinen arkkitehtoninen koristelu, raatihuoneen tontin istutukset ja raatihuonerakennuksen klassismi kaupunkipalon jälkeen pystytettyine torneineen tulee luetuksi kerros kerrokselta nykyaikaisia kuvantamismenetelmiä muistuttavalla tavalla.

Katsojan näkökulmasta teoksen peilien heijastama valo on samanaikaisesti sekä väline että välittäjä, joka auttaa häntä havainnoimaan ympäristöään. Samalla katsoja tulee tietoiseksi omasta roolistaan, tavastaan lukea ja tulkita kulloisenkin havainnoinnin kohteena olevaa todellisuutta.

07.06.–08.09.2013 RAPPU

JAANA KOKKO: METSÄ ON NUORI JA TÄYNNÄ ELÄMÄÄ

”Silmä pyyhkii metsämaisemaa, joka tuntuu poseeraavan. Eläimet seisovat puiden väleissä ja katsovat kohti, ikään kuin koko metsä olisi tullut vierasta vastaan. Hetken päästä katsoja ymmärtää, että hänen edessään on dioraama, taitavasti luotu kolmiulotteinen miniatyyrimaisema.”

Aleksis Salusjärvi

Jaana Kokon videoelokuva valottaa urbaanin ihmisen suhdetta eläimeen, luontoon ja rakennettuun ympäristöön. *Metsä on nuori ja täynnä elämää* on kuvattu Espoon Hanikassa ja Biologisessa museossa, Tukholmassa. Elokuvan nimi on lainattu italialaisen Luigi Nonon oopperasta, jonka libretto koostuu poliittisista tekstikatkelmista.

”Draaman käsite kantaa sisällään ajatuksen neljännestä seinästä – seinästä jota ei ole, jonka paikalla on yleisö. Katsoja osallistuu illuusioon, joka on rakennettu hänen eteensä samastumisen kohteeksi. Fiktiossa illuusio toimii lähtökohtana totuuden kokemiselle. Totuuksia ovat yleistävät huomiot, analyysit, analogiat, allegoriat – fiktion leikisti luoman todellisuuden kytkökset arkimaailmaamme, jonka kuvittelemme oikeaksi todellisuudeksi. Tätä rajaa Jaana Kokko horjuttaa videotaiteessaan; fiktion ja dokumentin raja hämärtyy, näytellyn ja todellisen raja hämärtyy. Kameran asema katsojana, subjektina, korostuu. Kamera on henkilö, kameralle ei tehdä asioita, vaan kamera välittää läsnäoloa. Yhtäkkiä ei enää olekaan kiinnostavaa pohtia nähdyn totuudellisuutta. Neljäs seinä romahtaa lavasteiden mukana, ja jäljellä on todellisuus, jossa jokainen käsittää sekä itsensä subjektina että osana toisten maailmaa.”

Luontosuhteemme on muuttunut, ihminen on tilansa summa. Deforestaatio on yksi maailman suurimpia ongelmia. Miten meidän olisi tämä elämä elettävä (suhteessa elävään)? Jaana Kokko, *Metsä on nuori ja täynnä elämää / The Forest is Young and Full of Life* video, 2012, kesto: 28 min, blu-ray, stereo

07.06.–08.09.2013

ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG

Kuraattori: Minna Valjakka

Kesäkauden ohjelmiston muodostaa *Graffiti Asia* -dokumenttielokuva, joka on vuodelta 2010 sekä *Graffiti Asia* on ensimmäinen dokumentti, jossa tarkastellaan Kaakkois-Aasian nousevaa graffiti- skeneä. Elokuva myötä avautuu näkökulma siihen, miten graffiti on integroitunut osaksi suurten aasialaisten kaupunkien kaupunkimaisemaa. Pääsemme kurkistamaan mm. Shanghain ja Jakartan graffiti-skeneen. Dokumentti sisältää tunnettujen graffiti-wraittereiden haastatteluja. Heille graffiti on muodostunut elämäntavaksi.

Ohjaaja: Suridh Hassan, tuottaja: Ryo Sanada

Minna Valjakan ottamat valokuvat Shenzhenissa, Macaossa ja Hongkongissa täydentävät kuvaa graffititaiteen skenestä.

27.09.2013–19.01.2014 Halli, Siipi

RAJANYLITYKSIÄ – BODIES, BORDERS, CROSSINGS

porin taidemuseo

vuosikertomus 2013

Jaakko Heikkilä, Riikka Kuoppala, Raakel Kuukka, Elena Näsänen, Marja Pirilä, Catarina Ryöppy, Hannele Rantala, Minna Suoniemi, Minna Rainio & Mark Roberts

Kuraattorit: Leena-Maija Rossi ja Kari Soinio

Rajanylityksiä-näyttely käsittelee erilaisten rajojen merkitystä globalisoituneessa maailmassa. Teokset sekä tuovat esiin että kyseenalaistavat maantieteellisiä, kansallisia ja ruumiillisia rajoja. Näyttelyn taiteilijat arvioivat itsestäänselvyytenä näyttäytyviä normeja ja tutkivat yksilöitä hallitsevia sosiaalisen kontrollin mekanismeja. Taiteilijoiden välineenä on valokuva ja video.

Rajanylityksiä tuo esiin kulttuurisia yhtäläisyyksiä ja paljastavia eroja rajojen ja ruumiillisuuden kautta tarkasteltuna. Taiteilijoista Jaakko Heikkilä, Catarina Ryöppy sekä Minna Rainio ja Mark Roberts käsittelevät rajanylityksiä paikan ja ajan näkökulmista: maahanmuuttoa ja maastamuuttoa, rajojen ylittämisen ”vapaaehtoisuutta” tai valinnaisuutta ja pakotettuja ylityksiä – myös ruumiillisen integraation kysymyksiä ja elämän ja kuoleman välistä rajaa. Marja Pirilän, Hannele Rantalan ja Raakel Kuukan teosten keskiössä ovat identiteetin rajat ja rajanylitykset. Riikka Kuoppalan, Minna Suoniemen ja Elena Näsänen teoksissa taas haastetaan tai jopa järkytetään ruumiillisiin rajoihin ja sukupuoleen liittyviä oletuksia.

Leena-Maija Rossi on Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutin johtaja, joka on aiemmin työskennellyt tutkijana ja opettajana Helsingin yliopistossa, kulttuurikriittikona sekä vapaana kuraattorina. Kari Soinio on valokuvataiteilija, joka on esittänyt teoksiaan lukuisissa yksityis- ja yhteisnäyttelyissä sekä Suomessa että ulkomailla. Hän asuu ja työskentelee New Yorkissa.

Rajanylityksiä – Bodies, Borders, Crossings sijoittuu Porin taidemuseon etnisyyttä, identiteettiä, monikulttuurisuutta, ihmis-oikeuksia ja globalisoitumisen kysymyksiä käsittelevien näyttelyiden jatkumoon. Näyttely oli esillä ensi kertaa New Yorkin Governors Islandilla kesällä 2011, josta se siirtyi Norjan valokuvataiteen museoon, Preus Museum keväällä 2013. Porin taide-museon jälkeen näyttely nähdään Limassa, Perussa keväällä 2014.

Näyttelyä ovat tukeneet Alfred Kordelinin säätiö, Koneen säätiö, Suomen kulttuurirahasto, David and Nancy Speer Professorship in Finnish Studies, University of Minnesota, Frame, Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Suomalais-norjalainen kulttuuri-instituutti. Yhteistyössä: Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutti.

27.09.2013–19.01.2014 MEDIApiste

I PERFORM, THEREFORE I AM – KANSAINVÄLINEN PERFORMANSSITAITEEN SARJA

Kuraattori: Pia Hovi-Assad

27.09.–24.11.2013 MEDIApiste

JOHNNY AMORE (DE): PERFORMERS – PORTRAITS OF PERFORMANCE ARTISTS

Valokuva- ja performanssitaitelija Johnny Amoren valokuvaprojekti Performers on merkittävä visuaalinen profiili performanssi- ja esitystaiteen kansainvälisestä kentästä viime vuosina. Projektissa yhdistyvät poikkeuksellisella tavalla valokuvataide, performanssitaide ja taiteellinen valokuva-arkisto.

Johnny Amore on vuodesta 2009 lähtien ottanut muotokuvia taiteilijoista, jotka toimivat kansainvälisellä performanssi- ja esitystaiteen kentällä. Projekti on jatkuva ja tällä hetkellä se sisältää 150 muotokuvaa taiteilijoista, jotka edustavat 37 eri kansallisuutta. Kansainvälisellä performanssi-taiteen kentällä etabloituneet taiteilijat kuten Ben Patterson, Boris Nieslony, Timm Ulrichs, BBB Johannes Deimling, Lilie Fischer, Esther Ferrer ja Brian Catling esiintyvät rinta rinnan nuorempien, vielä uraansa aloittelevien tekijöiden kanssa. Suomesta mukaan ovat valikoituneet Roi Vaara, Irma Optimisti, Mimosa Pale, MVET, Peter Rosvik, Lauri Luhta, CW01, Arttu Palmio, Kimmo Kanerva, Sari Kivinen, Akashapushpa, Essi Kausalainen, Terho Sire, Eero Yli-Vakkuri ja Aapo Kustaa Korkea-
oja.

Performers-sarjan muotokuvat ovat otettu performanssi- ja esitystaiteen festivaaleilla ja tapahtumissa eri puolilla Eurooppaa. Johnny Amore on useasti vierailut Porissa *Perf*-performanssifestivaalilla, jota taiteilijayhdistys T.E.H.D.A.S. ry on organisoinut vuodesta 2005, ja hän on kuvannut useita sarjaan lukeutuvia muotokuvia Porissa. Pääosa muotokuvista on otettu välittömästi esityksen päättyessä, jolloin taiteilijan kasvoilla ja kehossa on nähtävissä esityksen jälkeen vallitseva intensiivinen tunnelma.

Performing Grounds -valokuvasarjan aiheena ovat visuaaliset jäljet, jotka ovat syntyneet ihmisen toiminnan tuloksena erilaisiin julkisiin ja yksityisiin tiloihin. Näyttelyssä nämä kaksi kuvasarjaa käyvät dialogia kaksikanavaisen videoinstallaation muodossa synnyttäen uusia yhteyksiä, tilanteita sekä tulkinnan mahdollisuuksia kuviin sekä katsojan mieleen. Näyttelyn yhteydessä julkaistaan *Johnny Amore: Performers* -julkaisu, johon sarjasta on valittu 58 muotokuvaa. Julkaisu sisältää laajan henkilö-muotokuvakokoelman taiteilijoista, jotka ovat valinneet performanssitaitteen oman taiteellisen ilmaisunsa päävälineeksi sekä

70

71

elämäntavakseen. Tekstiosiossa taiteilijoiden kommentit avaavat näkökulmia performanssi- ja esitystaiteeseen liittyvistä erityispiirteistä.

Johnny Amore on opiskellut valokuvataidetta Münchenissä Valtion valokuvataiteen akatemiassa. Hän on toteuttanut useita yksityisnäyttelyitä ja performansseja sekä osallistunut moniin ryhmänäyttelyihin. Amore toimii aktiivisesti performanssi- ja esitystaiteen kentässä taiteilijana, organisoijana ja kuraattorina, Hän on ollut osallisena laajassa monitaiteellisessa ja -tieteellisessä kansainvälisessä performanssi- ja esitystaiteen tutkimusprojektissa ELAA – European Live Art Archive.

http://www.johnnyamore.de

Yhteistyössä: museum FLUXUS+ (Potsdam)

27.09.2013–19.01.2014 Projektihuone, Aula

KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle

Alvar Aalto, John R. Fisher, Hubert Kiecol, Axel Knipschild, Ahti Lavonen, Lars-Gunnar Nordström, Elena Näsänen ja Samu Raatikainen

Kuraattorit: Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen

”Kaikki aistit, näköaisti mukaan lukien, ovat kosketusaistin jatkumoa; aistit ovat ihokudoksen erilaisiin tehtäviin erikoistumisen tulosta. Siten kaikki aistikokemukset ovat pohjimmiltaan koskettamisen muotoja.”

Juhani Pallasmaa

Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle -näyttelysarja jatkaa Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmia esittelevää Maire Gullichsen ja modernismi -sarjaa. Sarjassa tutkitaan erilaisia katsomisen tapoja sekä tehdään yhteistyötä erilaisten yleisöjen kanssa. Modernismin perinteestä ammentavat taiteilijat saavat rinnalleen nykytaiteen tekijöitä.

Kova reuna ja kosketuspinta -näyttely tutkii modernistisen teoksen suhdetta aikaan, kokemukseen ja kehollisuuteen. Konkreettisen taiteen (engl. Hard-edge eli ”Kova reuna”) periaatteen mukaan taiteen oli lähdettävä älylliseltä perustalta, matemaatiikasta ja tieteestä. Tämä taidesuuntaus korosti järkeä, suunnitelmallisuutta ja hallintaa, jonka tarkoitus oli eliminoida teoksesta sattumanvaraisuus. Konkretismin periaatteiden mukaan kuva on rakennettava kokonaan puhtaista plastisista elementeistä eli tasoista ja väreistä. Kuvallisella elementillä ei ole muuta merkitystä kuin se ”itse”. Kuvan rakenteen, kuten myös sen elementtien, on oltava yksinkertaisia ja visuaalisesti hallittavia. Tekniikan tulee olla mekaanista, siis tarkkaa. Yksi tunnetuimpia suomalaisia kova reuna -konkretisteja on Lars-Gunnar Nordström.

Kova reuna ja kosketuspinta -näyttely virittää teosten rationaalisuuteen kutsuvan tarkastelun rinnalle aistimellisuutta ja katsomisen haptisuutta. Elena Näsänen videoteoksessa *Ohikulkija* näemme naisen vaeltelevan miettiväisenä ja havaintoja tehden Alvar Aallon rakennusten miljöissä. Arkkitehti Juhani Pallasmaan mukaan visuaalisen kuvan mukana seuraa aina muitakin aistikokemuksia; tuntoaistin, kuuloaistin, hajuaistin ja jopa makuaistin välittämiä tuntemuksia. Samalla tavalla jokaisella arkkitehtonisella miljööllä on omat auditiiviset, haptiset, hajuaistiin ja makuaistiinkin liittyvät ominaisuutensa. Näköaisti on herkkä havaitsemaan pinnan tekstuureja ja sen materiaalisuuden. Kosketamme katseellamme sekä alitajuisesti että tietoisemmin. Pinnan karheus, kovuus, sileys, materiaalien tuntu välittyvät meille. Kivi voi puhua kaukaisesta geologisesta alkuperästään, kestävyyydestä, puu herättää tunteen lämmöstä, sementti kylmyydestä, metalli viileän kovuuden. Kirjojen sivuilla ja tietokoneen näytöllä teosten materiaalisuus katoaa. Myös konkreettisen teoksen ”kielletty” aistimellisuus tulee esiin kun teoksen kohtaa tilassa. Yhteistyössä: Maire Gullichsenin taidesäätiö

27.09.2013–19.01.2014 RAPPU

PORI SCREENINGS: KOKEELLISIA LYHYTELOKUVIA ELÄMÄSTÄ JA KUOLEMASTA

27.09.2013–24.11.2013 RAPPU

JUHANI KOIVUMÄKI: HEIJASTUS

Näkemys vastasyntyneen lapsen maailmasta ennen kuin hän vastaanottaa ympäristönsä käsitykset ajasta, paikasta ja minän ja kaiken muun erosta.

Juhani Koivumäen teosten mediat vaihtelevat perinteisestä elokuvallisesta kerronnasta kokeelliseen elokuvaan, videotaiteeseen, valokuvaan ja installaatioon. Teokset käsittelevät universaaleja aiheita, erityisesti ihmisen henkistä kehittymistä. *Heijastus*-lyhytelokuva kuvaa vastasyntyneen lapsen maailmaa ennen kuin hän vastaanottaa ympäristönsä käsitykset ajasta, paikasta ja minän ja kaiken muun erosta. Elokuva on osittain kuvattu kineettisellä tekniikalla, infrapunakameraa käyttäen. Kuvamateriaalin toteutusvaiheessa on ollut mukana mm. kontakti-improvisaatioon erikoistuneita tanssijoita.

porin taidemuseo

vuosikertomus 2013

29.11.2013–19.01.2014 MEDIApiste
CHERIE SAMPSON (USA): PUUT PUNALLE, MAAT SINELLE

Kuvat Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo

72

73

Juhani Koivumäki on syntynyt Hämeenlinnassa vuonna 1981 ja asuu Helsingissä. Vuonna 2002 hänellä oli ensimmäinen yksityisnäyttely tullessaan palkituksi Hämeen vuoden nuoreksi taiteilijaksi. Vuonna 2008 hän valmistui kuvataiteen maisteriksi Kuvataideakatemiasta. Takana on viisi yksityisnäyttelyä, lukuisia ryhmänäyttelyitä ja lyhytelokuvafestivaalinäytöksiä sekä Suomessa että ulkomailla. Lisäksi hän on ollut avustavana kuraattorina esittelemässä omaa ja muiden suomalaisten taiteilijoiden työtä mediataidefestivaaleilla. Juhaniin töiden mediat vaihtelevat perinteisestä elokuvallisesta kerronnasta kokeelliseen elokuvaan, videotäiteeseen, valokuvaan ja installaatioon. Aiheiksi voisi lukea universaalit kipupisteet ja henkinen kehittyminen. Hänen perustamansa nettisivut kertovat tarkemmin ja laajemmin hänen työskentelystään.

Heijastus-lyhytelokuvan ensiesitys tapahtuu samanaikaisesti Porin taidemuseolla sekä Art Fair Suomi 13 -teosvälytystilaisuudessa Kaapelitehtaalla Helsingissä. Teos kilpailee kokeellisten lyhytelokuvien sarjassa kansainvälisellä Splitin uuden elokuvan festivaalilla Kroatiaassa syyskuussa 2013.

27.09.–24.11. 2013

ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG

Kuraattori: Minna Valjakka

Vaikka Hongkongissa on runsaasti lahjakkaita taiteilijoita, eivät he useinkaan saavuta ansaitsemaansa huomiota globaalin nykytaiteen kentällä. Lisäksi jatkuva pula kohtuuhintaisesta tilasta on yksi merkittävimmistä taiteen kentän toimijoiden haasteista. Erilaisten taideyhteisöjen, yhdistysten ja yhteistyömuotojen kautta taiteilijat, kuraattorit, tutkijat ja kriitikot koettavat herättää paikallisen ja kansainvälisen yleisön mielenkiintoa ja parantaa nykytaiteen asemaa yhtä lailla paikallisesti kuin kansainvälisestikin. Millaisia toiveita, tavoitteita ja haasteita taideyhteisöt kohtaavat? Miten ne koettavat tavoittaa hektisessä työelämässä ahertavan yleisön?

Syyskauden videoprojekti jatkaa kaupungin ajankohtaisten haasteiden tarkastelua. Ensimmäisenä esitysvuorossa (alk. 27.9.) oleva videotaideteos, ”12 Days”, kartoittaa nykytaiteen marginaalissa toimivan urbaanin taiteen tilaa Hongkongissa. Kahden toista graffitistin ja katutaiteilijan haastattelun avulla Pmfk (aka Phil Kan) tuo esille kuinka huomattavia variaatioita esiintyy urbaanin taiteen toimijoiden, näkemysten ja muotojen välillä.

Yhteistyössä: Redelle Lee, Elaine Ho ja Woofer Ten.

29.11.2013–19.01.2014 MEDIApiste

CHERIE SAMPSON (USA): PUUT PUNALLE, MAAT SINELLE

”Vuosia sitten aloitin Suomen arktisilla alueilla hienovaraisiin liikkeisiin perustuvan teossarjan, jossa asetin oman alastoman ruumiini pohjoisen maisemiin videokameran kuvattavaksi. Intenstiivisen hidasta liikekieltä käyttäen sijoitan ruumiini ’löydetyn’ maiseman jatkeeksi, jossa materialisoituu luonnon ajallisuus ja sykliset muutokset.”

Cherie Sampson

Cherie Sampsonin taiteellisen ilmaisun välineitä ovat ympäristöperformanssi, installaatio- ja videotäide. Sampson sijoittaa usein oman kehonsa osaksi erämaa- tai maalaismaisemaa, jonka historialliset, kulttuuriset ja aineelliset kerrostumat ovat olennainen osa teoksen käsitteellistä ja aineellista olemusta. Performanssit tuovat mieleen japanilaisen butō-tanssin hitauden, kuvataiteen tutkielmat alastomuudesta ja abstraktiosta sekä minimalismin estetiikan, mutta viime kädessä ne ovat kosketuksellisia, emotionaalisia ja henkisiä reaktioita kuvauspaikan ympäristöön. Vaikka kamera on kohdistettu taiteilijaan, kyseessä ei ole itseään pohdiskelleva muotokuva tai teatterillinen illuusio vaan pikemminkin viittaus arkkityyppiseen ruumiiseen, joka on sekä olennainen osa luontoa että erotettavissa siitä rajallisen inhimillisyytensä ansiosta.

”Puut Punalle, Maat Sinelle” -näyttely koostuu teoksista, joita Cherie Sampson on toteuttanut Suomessa vuodesta 1998 lähtien. *Mettä vuoti kuivat kuuset* (2012–13), *Tuhkasta* (2011) sekä *Suojasää* (1998) sijoittuvat Kolin luonnonkauniiseen kansallispuistoon. Monissa videoperformansseissa Sampsonin innoituksena ovat toimineet Kalevalan runot ja laulut. Cherie Sampson kuvaa aineellisuutta ja katoavaisuutta, myyttejä ja inhimillisyyttä yleismaailmallisella tavalla. Lappi-sarjan arktisena innoituksena ovat olleet saamenkieliset paikannimet kuten *Poron Hauta* ja *Rautatunturi*.

Cherie Sampson alkoi käyttää analogista videota vuonna 1991. Tekniikan kehitys on väistämättä vaikuttanut videoteosten tekemiseen ja esittämiseen. Sampson on kuitenkin johdonmukaisesti välttänyt puuttumista teoksen ajoitukseen ja pyrkinyt valikoivaan editointiin, käyttämällä siirtymissä hienovaraista ristikkäiskuvaa. Uusimmissa teoksissaan hän on käyttänyt jälki-tuotantovaiheessa maskaamista ja peilikuvaa keinona tutkia erillisyyden ja moninaisuuden välistä vuoropuhelua. Tuotannon keskiössä säilyy kuitenkin aina reaaliaikaisten esitysten ja esityspaikkojen aitous.

Cherie Sampson (s. 1963 Superior, Wisconsin, USA) valmistui taiteen maisteriksi Iowan yliopiston media- ja videotaiteen koulutusohjelmasta vuonna 1997. Sampson on esittänyt teoksiaan USA:ssa ja maailmanlaajuisesti live-esityksissä, taiteen ja luonnon suhdetta käsittelevissä symposiumeissa, videoesityksissä ja installaatioissa. Tunnustukset ja apurahat: Change Foundation -apuraha (NY), kaksi Fulbright-palkintoa (1998, 2011), Finlandia Foundation Trust -apurahoja (1999, 2005, 2011), Finnish Cultural Foundation -apuraha (2011) <http://www.cheriesampson.net/>

29.11.2013–19.01.2014 RAPPU
NIINA SUOMINEN: IN MEMORIAM

Niina Suomen *In Memoriam* -lyhytelokuva käsittelee ihmisen katoavaisuutta. Kuvat autoista taloista ja huutokaupan äänet yhdistyvät tarinaksi siitä, mitä meistä jää jäljelle, kun poistumme näyttämöltä. Pääosassa ovat hylätyt rakennukset ja niihin kätkeytyvä henki.

Niina Suominen on valmistunut Turun Taideakatemiasta vuonna 2004. Suominen työskentelee ohjaajana ja mediataiteilijana käyttäen perinteisiä animaatiotekniikoita. Hänen teoksiaan on palkittu useilla kansainvälisillä videotaiteen festivaaleilla. *A Finnish Fable 2011*-kokeelliselle nukkeanimaatiolle myönnettiin pääpalkinto Videomedeja-videofestivaalilla Serbiassa vuonna 2011. *Kutsun itseäni terveeksi* voitti ensimmäisen palkinnon Ranskan Clermont-Ferrandissa järjestettävillä videon ja multimedian Vidéoformes-festivaaleilla vuonna 2011.

In Memoriam -lyhytelokuvan ensi-ilta oli keväällä Tampereen kansainvälisillä elokuvafestivaaleilla. Teos valittiin mukaan Rotterdamin elokuvajuhlille, jotka ovat yksi suurimmista yleisö- ja ammattilaisvetoisista elokuvajuhlista maailmassa.

29.11.2013–19.01.2014
ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG
Kuraattori: Minna Valjakka

Syksyn toinen osuus lähestyy Hongkongin taidetta institutionaalisesta näkökulmasta esitellen kaksi hyvin erilaista taideorganisaatiota. Länsi-Kowloonin Kulttuurialue (the West Kowloon Cultural District) on merkittävä kulttuurin ja taiteen kehitysprojekti. Alueelle rakennetaan myös uusi visuaalisen kulttuurin museo, M+ , joka tulee keskittymään 1900- ja 2000-lukujen visuaaliseen taiteeseen, muotoiluun, arkkitehtuuriin ja liikkuvaan kuvaan. Kevätkesästä 2013, M+ järjesti museon avaamista edeltävän näyttelyn, ”Mobile M+ : Inflation!”. Näyttely koostui paikallisten ja kansainvälisten taiteilijoiden luomista kuudesta suurikokoisesta, ilmalla täytettävästä taideteoksesta sekä performansseista. Näyttelyn tavoitteena oli kyseenalaistaa julkisen taiteen käsitteitä ja tutkia taiteen vuorovaikutuksia yleisöön. M+ :n tuottama dokumentti esittelee näyttelyn ja yleisön kokemuksia.

Voittoa tavoittelematon taideorganisaatio, Woofer Ten, perustettiin vuonna 2009 nykytaiteessa työskentelevien henkilöiden toimesta. Organisaation toimintaa on rahoittanut Hongkongin taiteen kehittämisen neuvosto (Hong Kong Art Development Council). Woofer Tenin tavoitteena on kehittää ja rikastaa nykytaidetta ruohonjuuritasolta lähtien. Organisaatio on aktiivisesti järjestänyt erilaisia tapahtumia yhteistyössä paikallisen yhteisön kanssa.

Keväällä 2013 kaksi taiteilijaa, Elaine W. Ho ja Fotini Lazaridou-Hatzigoga , osallistuivat Woofer Tenin Taiteilija/Aktivistiresidenssi -ohjelmaan (Art/Activist-in-Residence, AAIR) ja tekivät videoteoksen ”Precipitations”. Videoteos esittelee taiteen ja yhteisöllisen toiminnan parissa työskenteleviä ihmisiä Yumatein kaupunginosassa. Taiteilijoiden uudelleen editoima versio Porin taidemuseon sarjaa varten keskittyy Woofer Tenin toimintaan. Yhteistyössä: Pmfk (aka Phil Kan), M+ of the West Kowloon Cultural District Authority, Woofer Ten, Elaine W. Ho ja Fotini Lazaridou-Hatzigoga.

29.11.2013–19.01.2014 Aula
MU PORI O YLLÄTTÄVÄ KAUNIS

Mu Pori o yllättävä kaunis näyttää maisemia maakunnan pääkaupungista. Mukana on jotain, mihin porilainen identiteetti on vahvasti tarttunut – ja jotakin niin ilmiselvää ja silti niin vierasta, että emme edes näe sitä, ennen kuin se hyppää kohti. Porissa asuu ja toimii kirjava joukko kaupunkiaan rakastavia valokuvaajia: jokaisella omat kulkureittinsä, näkymänsä ja aivoituksensa. Esitys on kooste näistä kuvista. Koskaan ei tiedä, mitä katseen takaa paljastuu.

Mu Pori o kaunis on kaikille avoin yhteisö, jonka mediasisältö syntyy yhdessä tekemällä. Kuka tahansa voi jakaa omia kuviaan, muistojaan, kokemuksiaan ja vinkkejään yhteisön verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Mu Pori o kaunis sai alkunsa syksyllä

74

75

2012 perustetusta Facebook-ryhmästä, jossa ihmiset jakavat valokuviaan Porista. Keväällä 2013 avautui muporiokaunis.fi- verkkosivusto ja syksyllä toiminnan tueksi perustettiin Kaupunki- ja maisemakulttuuriseura ry. Mu Pori o kaunis haluaa kehittää Porin kaupunkikulttuuria ja vahvistaa paikallidentiteettiä. Mu Pori o kaunis -yhteisö on aiemmin toteuttanut valokuvaesitykset *Ilon ja valon Satakunta* -tapahtumaan sekä *Avaa oves, oot kaupunkipuistos!* -näyttelyyn.

Porin taidemuseossa nähtävä *Mu Pori o yllättävä kaunis* on noin sadan valokuvan esitys Facebook-ryhmän ja verkkosivuston kymmenien kuvaajien valokuvista. Mu Pori o kaunis -kuvaajat ovat tavallisia valokuvauksesta innostuneita naisia ja miehiä, tyttöjä ja poikia eläkeläisistä koululaisiin. Kuka tahansa voi olla hyvä kuvaaja ja kaunista voi nähdä niin sumuisessa sadepäivässä kuin värikkäässä graffitissakin. *Mu Pori o yllättävä kaunis* esittelee alussa Facebook-ryhmän tyypillistä kuvavirtaa edeten loppua kohden yllättävämpiin ja abstraktimpiin näkymiin Porista.

Mu Pori o yllättävä kaunis -esityksen avajaisten yhteydessä julkistetaan *Mu Pori o kaunis* - seinäkalenteri vuodelle 2014. Kalenteria voi ostaa Porin taidemuseon kaupasta. Kalenterin tuotto käytetään kokonaisuudessaan yhteisön toiminnan tukemiseen. www.muporiokaunis.fi
www.facebook.com/muporiokaunis

Pedagogiset näyttelyt ja näyttelyt maakunnassa

Porin taidemuseon maakunnallinen näyttelytoiminta rakentuu usean alueellisen roolin varaan. Porin taidemuseo toimii Satakunnan aluetaidemuseona. Aluetaidemuseojärjestelmä on määritelty museolaissa ja -asetuksessa. (museolaki, 729/1992, museoasetus 1312/1992; lain muutos 877/2005; museoasetus 1192/2005).

Opetusministeriö valitsi Porin lastenkulttuurikeskuksen yhdeksi vuonna 2003 perustetun valtakunnallisen lastenkulttuurikeskusten verkoston - TAIKALAMPPU - kuudesta jäsenestä. Ministeriön Porin lastenkulttuurikeskukselle määritellyt tehtävät ovat osin maakunnallisia, osin valtakunnallisia. Porin lastenkulttuurikeskus / Satakunnan lastenkulttuuriverkosto toimii hallinnollisesti Porin taidemuseon alaisuudessa.

Porin taidemuseon maakuntaan suuntautuvat pedagogiset- ja näyttelypalvelut on soveltuvin osin integroitu yhteen sateenvarjoperiaatteella toimivan Porin lastenkulttuurikeskuksen - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston käynnistämien projektien kanssa, mikä on osoittautunut tehokkaaksi ja monin tavoin hedelmälliseksi ratkaisuksi.

PEDaseinä

Pedagoginen näyttelytila Café MUUSAssa. Näyttelyohjelma yhteistyössä Porin taidemuseo ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

15.01.–03.03.
JUHLANÄYTTELY
Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto 10 vuotta

05.03.-02.06.2013
ANAMORFOOSI VINOT MAALAUKSET
Porin taidemuseon Felice Varinin näyttelyyn liittyvä Vinot maalaukset -työpajassa toteutettu pedagoginen näyttely.

04.06.–22.09.
Surrealistinen tila! -TEEMAtyöpajat koululaisille keväällä 2013

24.09.–03.11.2013
Ajatusvaihtoa. Yhteistyössä RaumArs-taiteilijaresidenssi

05.11.2013–19.01.2014
Urheiluliike. Gifanimaatioita

Vasemmalla ylhäällä: Aino Mäntynen, Eräs Tila

Ylhäällä oikealla: Jenni Uusitalo, Syöpä

Alhaalla: Janne Nabb ja Maria Teeri, Thingness

76

77

PORIGINAL GALLERIA

Porin taidemuseolla on ollut vuodesta 1984 vaihtuvia näyttelyitä varten käytössä galleriatila, joka sijaitsee Kokemäenjoen rannalla, entisessä suolamakasiinissa, Eteläranta 6:ssa, aivan taidemuseon välittömässä läheisyydessä.

Rakennus on uusrenessanssityylinen kiinteistö, joka on rakennettu arkkitehti F.J. Lindströmin vuonna 1885 signeeraamien piirustusten mukaan. Kaksikerroksinen galleriarakennus tarjoaa näyttelytilaa 235 m², mikä mahdollistaa kahden näyttelyn järjestämisen samanaikaisesti. Gallerian toiminnasta vastaa tuottaja-gallerianhoitaja Kai Ruohonen.

Poriginal gallerian internet-sivut löytyvät osoitteesta: www.poriartmuseum.fi/fin/poriginal-galleria/
Gallerian Facebook-sivut ovat osoitteessa: <https://www.facebook.com/poriginalgalleria>

Poriginal gallerian toiminta-ajatus

Poriginal galleria esittelee ajankohtaista kotimaista ja satakuntalaista taidetta kansainvälistä näkökulmaa unohtamatta. Poriginal toimii galleriaperiaattein. Näyttelyaika on 16 vuorokautta ja haku aika on kerran vuodessa. Myyntiprovisiota ei peritä.

Poriginalilla on merkittävä rooli Porin taidemuseon rinnalla kahdella tavalla. Nämä liittyvät ajankohtaisen taiteen ilmiöiden esittelyyn sekä toisaalta Porin taidemuseon rooliin Satakunnan aluetaidemuseona. Galleria vastaa niihin velvoitteisiin, joita taidemuseolla on maakunnallista taidetta esittelevänä museona. Galleriaperiaattein toimivana Poriginalin kynnys on varsinaista taidemuseota helpommin saavutettavissa, minkä myötä se mahdollistaa myös nuorten, lahjakkaiden ja vasta läpimurtoaan tekemässä olevien tekijöiden esittelyyn yhtä lailla kuin asemansa jo vakiinnuttaneiden ja vahvasti meritoituneiden taiteilijoiden tuotannon kehityksen seuraamisen. Porin taidemuseon keskittyessä kansainvälisen ja kotimaisen taiteen pitkien linjojen esittelyyn, Poriginal mahdollistaa maakunnan omien taiteilijoiden sekä taiteen kentän ilmiöiden joustavan seurannan. Gallerian valtakunnallinen profiili ja korkea taso tarjoavat haasteen, jota vasten maakunnassa syntyvä taide asettautuu.

Poriginal gallerian näyttelyt vuonna 2013

Poriginal gallerian ohjelma päätetään vuosittain koko näyttelykaudeksi. Näyttelyohjelman vahvistaa Porin kaupungin kulttuurilautakunta, joka myöntää näyttelyajat hakemusten perusteella. Poriginal on saavuttanut vahvan aseman suomalaisten gallerioiden joukossa, mistä kertoo mm. se, että taiteilijat hakevat Poriginaliin laajalti eri puolilta Suomea ja hakijoiden määrä on suuri. Poriginal gallerian vuoden 2013 näyttelyhakemuksia jättivät kaikkiaan 42 taideyhdistystä, taiteilijaryhmää tai yksittäistä taiteilijaa. Näyttelyaikoja jaettiin kaikkiaan 22.

Kävijät

Vuoden 2013 kokonaiskävijämäärä oli yhteensä 6 284 henkilöä. Ryhmissä gallerian näyttelyihin tutustui 616 henkilöä. Koululaisia kävijöistä oli vain 43.

Käynnit on tilastoitu päivittäin. Poriginal gallerian kävijät jakaantuivat vuonna 2013 kuukausittain seuraavasti:

tammikuu	492
helmikuu	253
maaliskuu	415
huhtikuu	356
toukokuu	552
kesäkuu	115
heinäkuu	2077
elokuu	265
syyskuu	737
lokakuu	348
marraskuu	561
joulukuu	176

Jussi Matilainen: Marta

78

79

Poriginal gallerian näyttelyohjelma vuonna 2013

- 05.01.–22.01. Aaron Heino, VEISTOKSIA /alakerta
Mari Aspola, Katariina Mannio ja Meri Pauniahho, Taidegrafiikkaa / yläkerta
- 26.01.–12.02. Saija Kivikangas, MUSTA POIS / BLACK OFF II / alakerta
Reetta Mustajoki ja Pinja Mäki, OHIKULKUMATKALLA – KERTOMUKSIA / yläkerta
- 16.02.–05.03. Sini-Meri Hedberg ja Reija Palo-oja, Maalauksia / koko tila
- 09.03.–26.03. Aukusti Manninen, Viljami Heinonen ja Ville Kirjanen, CLASH OF TITANS / koko tila
- 30.03.–16.04. Juhani Tarna, METROPOLIS, KUVITUKSIA VUOSILTA 1950-57 / koko tila
- 20.04.–07.05. Janne Nabb ja Maria Teeri, THINGNESS / koko tila
- 11.05.–8.05. Tuomo Rosenlund, RO-Projects / koko tila
- 01.06.–27.06. Viipurin taiteilijaseura, VÄRINÄÄ / koko tila
- 01.07.–21.07. Pori Jazz 66 ry, Satu Ketola / koko tila
- 27.07.–13.08. Suvi Härkönen ja Pavel Ekrias, INVISIBLE COLLISIONS / koko tila
- 17.08. - 03.09. Hanna-Riikka Heikkilä, Ostakaa makkaraa / alakerta
Tiina Vehkaperä, Kaikki ylimääräinen / yläkerta
- 07.09.–24.09. Teemu Korpela, Olemisen ehdoista / alakerta
Jenni Uusitalo, SYÖPÄ / yläkerta
- 28.09.–15.10. *Porin Saskiat ry:n stipendiaattinäyttely*
Sanna Heikkilä ja Aino Mäntynen / koko tila
- 19.10.–05.11. Jussi Matilainen, MARTA / alakerta
Toni Lehtola, ELÄINTARHA / yläkerta
- 09.11.–26.11. Porin taidegraafikot, PORIN TAIDEGRAAFIKOT ry 20 VUOTTA / koko tila
- 30.11.–31.12. Anne Salmela, Töissä / alakerta
Mari Syren ja Anna-Leena Soini, PAKOTETTU / VAPAA / yläkerta

TUTKIMUS- JA JULKAISUTOIMINTA

Taidemuseolaitoksella on kahdet kasvot. Aktiivinen taidemuseo on samanaikaisesti toimija sekä tieteen että taiteen ja kulttuurin kentällä. Paitsi tutkimusta suorittavana tieteellisenä laitoksena, taidemuseolla on merkittävä rooli myös taiteen kentän vaikuttajana. Tämä koskee erityisesti nykytaiteen museoita.

Museolaitos käyttää tutkimuksen käsitettä perinteisen yliopistollisen tutkimustyön ohella myös niistä prosesseista, jotka käsittelevät dokumentointityön sekä erityyppisten, suppeampien selvitysten laatimisen. Puhutaan perustutkimuksesta. Kaikkea museoissa tapahtuvaa toimintaa leimaavat tieteelliset periaatteet ja menetelmät. Museoiden tekemä asiantuntijatyö perustuu tutkimukseen. Tutkimuksella on vahva ote sekä museoiden kokoelmien hallinnassa että näyttelytoiminnassa. Museolain mukaan museoiden toiminnan keskeisenä tavoitteena on edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta ja ylläpitää tätä kautta väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museokokoelma syntyy valintojen kautta. Museoilla on huomattava vastuu siitä, millainen kuva menneisyydestä ja nykyisyydestä sekä sen eri ilmiöistä välittyy tulevaisuudelle taidekokoelmien, tallennettujen arkistoaineistojen, näyttelyiden ja niiden pohjalta syntyneiden julkaisujen sekä erillisten tutkimusten ja selvitysten kautta.

Porin taidemuseo on omassa toiminnassaan sitoutunut noudattamaan tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjetta ”Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje (2012)” sekä kansainvälisen museoneuvoston (ICOM) Museotyön eettisiä sääntöjä. (http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/htk_ohje_verkko14112012.pdf)

Julkaisut:

Porin taidemuseo tuotti kertomusvuoden aikana kuusi kotimaisena ja kansainvälisenä yhteistyönä toteutettua julkaisua, yhden näyttelyoppaan sekä kaksi kausiesitettä. Lisäksi museo tuotti kolme suurikokoista katu julistetta sekä kuusi muuta julistetta. Julkaisujen pääkielek olivat suomi ja englanti.

IT’S THE POLITICAL ECONOMY, STUPID – THE GLOBAL FINANCIAL CRISIS IN ART AND THEORY

It’s the Political Economy, Stupid -julkaisu tuo yhteen joukon eturivin taiteilijoita ja ajattelijoita kuten slovenialainen filosofi ja kulttuurikriitikko Slavoj Žižek, amerikkalainen antropologi ja aktivisti David Graeber, yhdysvaltalainen feminismin teoreetikko Judith Butler sekä sveitsiläissyntyinen filosofi Brian Holmes, jotka kaikki käsittelevät kriittisesti nykyistä poliittista ja taloudellista kriisiä. Julkaisu liittyy samannimiseen, Porin taidemuseossa kevätkaudella 2013 esillä olevaan näyttelyyn, joka on nähty ennen Poria kahtena erilaisena versiona Kreikassa Thessalonikin nykytaiteen keskuksessa sekä New Yorkissa Itävallan kulttuuri-instituutissa.

It’s the Political Economy, Stupid brings together internationally acclaimed artists and thinkers, including Slavoj Žižek, David Graeber, Judith Butler and Brian Holmes, to focus on the current economic crisis in a sustained and critical manner.

Kirjan toimitus: Gregory Sholette & Oliver Ressler. Kirjoittajat: Pia Hovi-Assad, Gregory Sholette & Oliver Ressler, Slavoj Žižek, Liz Park, John Roberts, Melanie Gilligan, Julia Bryan-Wilson, David Graeber, Angela Dimitrakaki & Kirsten Lloyd, Judith Butler, Thom Donovan, Kerstin Stakemeier, Brian Holmes. Typografia ja graafinen suunnittelu Noel Douglas. Valokuvat: ACFNY, David Plakke. Centre of Contemporary Art, Thessaloniki Oliver Ressler.

Kustantaja: Pluto Pressille ja Porin taidemuseolle tuottanut Chase Publishing Services Ltd. Lontoo. plutobooks.com. Painettu Pohjois-Irlannissa. Distributed in the United States of America exclusively by Palgrave Macmillan, a division of St. Martin’s Press LLC

Julkaisun formaatti: Kovakantinen, liimattu. Laajuus 192 sivua, koko 240 mm x 170 mm. 45 valokuvaa. Julkaisu on painettu kierrätykseen soveltuvalla paperilla, joka on peräisin kestävästä kehityksestä mukaisesti käsitellystä metsästä.

Pori Art Museum Publications 117

ISBN: 978 0 7453 3369 4 Pluto Press

ISBN 978 952 5648 36 2 Pori Art Museum

ISBN 978 1 8496 8467 7 PDF eBOOK

T.E.H.D.A.S -JULKAISU

Porin taidemuseo on julkaissut yhdessä T.E.H.D.A.S. ry:n kanssa T.E.H.D.A.S. ry:n 10-vuotisjuhla julkaisun. Valtakunnallisesti monin tavoin merkittävää, Satakuntaa profiloivaa ja myös palkittua työtä tehnyt T.E.H.D.A.S. ry perustettiin vuonna 2002 Kaanpäässä nuorten kuvataiteilijoiden yhdistykseksi. Julkaisu sisältää laajan historiikin T.E.H.D.A.S. ry:n perustamisvaiheesta nykypäivään. Se sisältää kattavan kuvadokumentaatoin järjestön toteuttamista projekteista, näyttelyistä, tapahtumista sekä vuodesta 2005 järjestetystä, merkittäväksi kansainväliseksi performanssitaitteen tapahtumaksi kehittyneestä PERF -performanssifestivaalista.

Taiteen keskustoimikunta myönsi T.E.H.D.A.S. ry:lle valtionpalkinnon vuonna 2012. Palkinnon perusteluissa todetaan mm.: ”T.E.H.D.A.S. ry, joka toimii sekä taiteilijaryhmänä että tuotanto-organisaationa on yhdessä vuosikymmenessä onnistunut pyrki-myksissään erinomaisesti tuomalla erityisesti performanssitaiteen rennosti osaksi jokapäiväistä elämää Porissa ja Tampereella.”

Toimitus: T.E.H.D.A.S. ry. Kirjoittajat: Anni Venäläinen, Aapo Korkeaoja, Janne Saarakkala, Miika Klementtilä, Chris Straetling, Eero Yli-Vakkuri, Terho Sire, Petteri Tikkanen, Jussi Matilainen. Oikoluku: Outi Katajamäki, Terho Sire. Käännökset: Ville Kirjanen, Eero Yli-Vakkuri, Johnny Amore, Lora Dimova, Simo Saarikoski, Janne Rahkila, Chris Straetling, T.E.H.D.A.S. ry. Kielet: englantia ja suomi. Graafinen suunnittelu: T.E.H.D.A.S. ry. Valokuvat: T.E.H.D.A.S. ry, Jan Virtanen ja Johnny Amore. Julkaisu on pehmeäkantinen, liimattu ja sen laajuus on 200 sivua. Julkaisun kustantajat ovat: T.E.H.D.A.S. ry ja Porin taidemuseo. Porin taidemuseon julkaisuja / Pori Art Museum Publications 120. ISBN: 978-952-5648-39-3, ISSN: 0359-4327

JOHNNY AMORE: PERFORMERS

PERFORMERS is an archive of portraits collating performance artist active worldwide. During the last three years I visited as many festivals and performance art venues as I could and endeavoured to depict their participants. My aim is not the documentation of action but to capture the personalities behind the work.

Julkaisun kirjoittajat: Johnny Amore, Pia Hovi-Assad. Statements: Asko Nivala, Ane Lan, Heinrich Obst, Jussi Matilainen, John Boehme, Sari Kirvinen. Julkaisu liittyy samannimiseen näyttelyyn, jonka Porin taidemuseo toteuttaa yhteistyössä saksalaisen, Potsdamissa sijaitsevan FLUXUS+ -museon kanssa.

Toimitus: Johnny Amore, Irene Pascual, Chris Straetling. Julkaisun kieli: englanti. Graafinen suunnittelu: Thomas Gilke. Digital Lab: Monica Nesslauer. Julkaisu on pehmeäkantinen, liimattu ja sen laajuus on 72 sivua. Painopaikka: Grafisches Centrum Cuno GmbH & Co. KG. Painosmäärä 1000. Pori Art Museum Publications 121. ISBN: 978-952-5648-40-09, ISSN: 0359-4327.

THE END OF LANDSCAPE – ENDE DER LANDSCHAFT – MAISEMAN LOPPU -JULKAISU

”Lampisuon teos on kutsu pohtimaan kuvan ja maiseman roolia havaintona ja tapahtumana. Mitä on maisemaksi tai kuvaksi muotoutuminen? Milloin se tilapäisesti tai lopullisesti loppuu? Kysymys maiseman lopusta kytkeytyy sen havaitsemisen rajoille saapumiseen, oli kyse sitten yksittäisen katselijan esteettisestä kokemuksesta tai äärimmäisillään jopa maiseman käsitteen luoneen lajin kuolemasta.”

Kari Yli-Annala

Porilaisessa kuvataiteen kentässä vuodesta 2004 vaikuttaneen Marko Lampisuon taiteen teemoja ovat olleet mm. ympäristön muutokset ja muistamisen tekniikat. Maiseman loppu -videoinstallaatiossa Lampisuo venyttää vanhan videokameran käyttöikää ja ominaisuuksia tavalla, jota voi luonnehtia videokuvan arkeologiaksi.

Paitsi videotaidemaalijana, Lampisuo tunnetaan taitavana taidegraafikkona. Hänen grafiikanteostensa lähtökohtina ovat olleet mm. kulttuurihistoriallisesti merkittävät italialaiset rantanäkymät. Myös graafikkona hänen töillään on kokeellinen ja elokuvalinen luonne. Marko Lampisuo valmistui kuvataiteilijaksi Tampereen Taiteen ja viestinnän oppilaitoksesta 1996 ja Tampereen AMK:sta 2003.

Julkaisua ovat tukeneet FRAME sekä Taiteen keskustoimikunta.

Julkaisun toimitus: Tuuli Penttinen-Lampisuo / Kallo Works. Kirjoittajat: Pia Hovi-Assad, Kari Yli-Annala. Kielet: englanti, saksa ja suomi. Graafinen suunnittelu: Teppo Jäntti / Kallo Works. Valokuvat: Marko Lampisuo, Tuuli Penttinen-Lampisuo, Erkki Valli-Jaakola / Pori Art Museum. Kuvankäsittely: Teppo Jäntti / Kallo Works. Julkaisu on kovakantinen ja sen laajuus on 50 sivua. Julkaisun tuottaja: Tuuli Penttinen-Lampisuo / Kallo Works. Porin taidemuseon julkaisuja / Pori Art Museum Publications 122. ISBN: 978-952-5648-41-6, ISSN: 0359-4327.

VUOSIKERTOMUS 2013 / Porin taidemuseo / Pori Art Museum

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisun laajuus: 194 s., nelivärikuvitus
Toimitus: Kati Kunnas-Holmström ja Esko Nummelin / Porin taidemuseo
Graafinen suunnittelu: Kati Kunnas-Holmström ja Esko Nummelin / Porin taidemuseo
Valokuvat: Erkki Valli-Jaakola, Pia Hovi-Assad / Porin taidmuseo ja Meri Mäkinen
Porin taidemuseon julkaisuja 123
ISBN 978-952-5648-42-3. ISSN 0359-4327

KESKUSTELU – SAMTAL – CONVERSATION -JULKAISU

Tämä oli ainutkertainen tapaus minun elämässäni. Satuain kävelemään yhden prahalaisen taidegallerian ohi. Siellä oli esillä tšekkiläinen taiteilijaryhmä nimeltä Křížovatka, jonka taiteilijat olivat poliittisia. En muista, että koskaan elämässäni minulle täysin tuntematon taiteilija olisi tehnyt sellaista vaikutusta kuin Jiří Kolářin työt silloin. Juhani Pallasmaa

Mitä on kerääminen, mikä on kokoelma? Onko se jotain, joka on tietoisesti rakennettu? Vai kävikö niin, että taide vain muodtui osaksi elämää ja teokset löysivät tiensä keräilijän kotiin? Taidehistorian tuottama ja museolaitoksen vaalima taidekäsitys on vain vaivoin sietänyt viittauksia yksityiseen taidemakuun. Käytännössä kaikki maamme merkittävimmät taidemuseot ovat kuitenkin syntyneet yksityisten ihmisten keräämien kokoelmien perustalle. Voi sanoa, että taidemuseoiden kokoelmat ovat kokoelmien kokoelmia. Useammin kuin ehkä ajatellaankaan, taustalla on yksityinen, asialleen vihkiytynyt henkilö, keräilijä.

Kirjan keskustelijat: Kristian ja Kirsi Gullichsen sekä Juhani ja Hannele Pallasmaa. Esipuhe: Esko Nummelin. Toimittaja: Kirsi Gullichsen. Keskustelun editointi: Hannele Jäämeri-Pallasmaa. Kielikonsultointi: Maija Kasvio. Käännökset ruotsiksi: Emilia Siltavuori Robin Valtiala. Kielikonsultointi: Kristian Gullichsen & Pia Hovi-Assad. Käännökset englanniksi Jüri Kokkonen. Graafinen Suunnittelu: Kirsi Gullichsen & Teppo Järvinen. Teoskuvat: Jussi Tiainen, Rauno Träskelin, Miika Ullakko. Julkaisun kielet: suomi, ruotsi ja englanti. Painopaikka: Lönnberg, Helsinki 2013
Porin taidemuseon julkaisuja 124, nelivärikuvitus, 192 sivua.
ISBN 978-952-5648-43-0, ISSN 0359-4327

... KATSELE, TUTKI, EPÄILE, ESITÄ KYSYMYKSIÄ, VASTAA, YLITÄ JA YLLÄTÄ ITSESI...

Opas näyttelyihin. 27.09.2013-19.01.2014
Pedagogisen yksikön tuottama opas esittelee Porin taidemuseon syyskauden näyttelykokonaisuuden. Opas tarjoaa kysymysten avulla neljä mahdollista lähestymistapaa Rajanylityksiä – Bodies, Borders, Crossings -näyttelyyn. Esitettä oli lainattavissa taidemuseon palvelutiskiltä ja se oli myös ladattavissa taidemuseon nettisivuilta. Tekstit: Sara Kärpänen & Porin taidemuseon pedagoginen yksikkö. ISBN 978-952-5648-44-7
ISSN 0359-4327
Porin taidemuseon julkaisuja 125, nelivärikuvitus, 12 sivua.

Esitteet

Näyttelyohjelma / kevät 2013, suomi-englanti, nelivärikuvitus
Näyttelyohjelma / syksy 2013, suomi-englanti, nelivärikuvitus

Opeinfo / kevät 2013, suomi, nelivärikuvitus
Opeinfo / syksy 2013, suomi, nelivärikuvitus
Opeinfo-esitteitä jaettiin opettajille kouluille suunnatussa Opeinfo-tilaisuudessa sekä postitettiin kouluille. Esitteet olivat myös ladattavissa taidemuseon nettisivuilta.

Julisteet

FELICE VARINI

01.02.-26.05.2013
Julisteen suunnittelu Kati Kunnas-Holmström

porin taidemuseo

vuosikertomus 2013

Juhani Tarna METROPOLIS Kuvituksia vuosilta 1950–57

Poriginal galleria 27.03.–16.04.2013 ja Kankaanpään kaupunginmuseo Niinisalo 18.05.–08.08.2013.

Julisteiden suunnittelu Kati Kunnas-Holmström

KERÄILIJÄN KATSE

Taidetta Kristian ja Kirsi Gullichsenin sekä Juhani ja Hannele Pallasmaan kokoelmista

SAMLARENS SYNVINKEL

Konst ur Kristian och Kirsi Gullichsens & Juhani och Hannele Pallasmaas samlingar

COLLECTOR´S GAZE

The Art Collections of Kristian and Kirsi Gullichsen & Juhani and Hannele Pallasmaa

07.06.-08.09.2013

Julisteen suunnittelu Kati Kunnas-Holmström

RAJANYLITYKSIÄ – BODIES, BORDERS, CROSSINGS

Jaakko Heikkilä, Riikka Kuoppala, Raakel Kuukka, Elena Näsänen, Marja Pirilä, Minna Rainio & Mark Roberts, Hannele Rantala,

Catarina Ryöppy ja Minna Suoniemi

27.09.2013 - 19.01.2014

Julisteen toteutus Kati Kunnas-Holmström, Leena-Maija Rossi ja Kari Soinio

MUSEOIDEN YÖ - LA NUIT DES MUSÉES 2013

Julisteen suunnittelu Outi Suominen

PORIN TAIDEMUSEON LUENTOSARJA, Kevät 2013

PORIN TAIDEMUSEON LUENTOSARJA, Syksy 2013

Verkkopalvelut

Porin taidemuseo hyödyntää museon internetsivuja kahdella tavalla. Verkkosivut tarjoavat ajankohtaista tietoa päivittäin vaihtuvasta palvelutarjonnasta kuten työpajoista, opastuksista ja tapahtumista sekä esillä olevista näyttelyistä. Joustavuutensa, nopeutensa ja globaalisuutensa vuoksi internet soveltuu luontevasti tiedottamiseen ja markkinointiin. Nopean tiedonvälityksen rinnalla verkkosivut tarjoavat tehokkaan keinon museon muistiorganisaatirooliin liittyvien asiakasrajapintojen kehittämiseen. Vuosi vuodelta merkittävämmäksi muodostuvia museon tietovarantoja ja arkistoaineistoja saatetaan tutkijoiden, taiteen kentän toimijoiden sekä suuren yleisön käyttöön mahdollisimman vaivattomasti sähköisen arkiston kautta. Porin taidemuseo noudattaa verkkopalveluja kehittäessään valtionvarainministeriön ohjeistusta *Verkkopalvelujen laatukriteeristö - Väline julkisten verkkopalvelujen kehittämiseen ja arviointiin* (Valtiovarainministeriö, 4a 2012).

Yksi keskeisistä, pitkän aikavälin painopistealueista museon verkkosivujen sisällöissä on ollut nykytaiteen monimuotoisen kentän ilmiöihin perehdyttävät kokonaisuudet. Museo on kehittänyt erityisesti koululaitokselle suunnattuja, näyttelyihin liittyviä pedagogisia verkkopalveluja. Pedagoginen yksikkö on tuottanut verkkoympäristöön ajankohtaisiin näyttelyihin liittyviä esittely- ja opetuspaketteja, jotka ovat olleet koululaitoksen sekä muun yleisön hyödynnettävissä. Ne löytyvät verkkosivujen PEDÄ-osiosta.

Porin taidemuseon internetsivut on toteutettu kahdella kielellä. Suomenkieliset sivut ovat osoitteessa *www.poriartmuseum.fi/fin/* ja englanninkielinen sivusto *www.poriartmuseum.fi/eng/*. Museo vastaa itse sivuston graafisesta suunnittelusta ja ylläpidosta sekä kehittämisestä.

Kertomusvuonna uudistettiin verkkosivujen suomenkielistä etusivua, pedagogisista palveluista kertovia sivuja sekä arkisto-osiota. Etusivun näyttelyesittelyt muutettiin aktiivisesti vaihtuvaksi näkymäksi josta asiakas voi valita näyttelyn, johon haluaa tarkemmin tutustua. Näyttelynäkymän alapuolelle sijoittuu 4-6 kuva- tai videobanneria, jotka kertovat museon YouTube-kanavan uusimmista lisäyksistä ja museon tapahtumista.

Avara museo -hankkeeseen liittyen pedagoginen yksikkö toteutti museon palveluista kertovien sivujen kevytuudistuksen. Pedagogisten palveluiden tuotteistamisprosessien tuloksena taidemuseon tuottamia vapaa-ajan palveluita ryhmiteltiin uusien otsikoiden alle helposti saavutettavaksi ja ymmärrettäväksi kokonaisuudeksi. Uudistuksen tavoitteena oli, että erityyppiset käyttäjäryhmät voivat vaivatta suunnitella museokäyntinsä omista lähtökohdistaan etukäteen.

Toinen laaja, kertomusvuoden aikana uudelleenjärjestelty ja täydennetty sisältökokonaisuus sijaitsee arkisto-osiossa, josta kiinnostunut yleisö löytää kolmen vuosikymmenen toiminnan keskeiset tiedot ja dokumenttiaineistot sähköisessä muodossa. Kertomusvuonna arkisto-osiota uudelleenjärjesteltiin, ja aineistot ryhmiteltiin seuraavasti:

Näyttelyarkisto, näyttelytiedotteet vuodesta 1979 lähtien.

Näyttely- ja tapahtumajulisteet pdf-muodossa vuodesta 2009 lähtien

Museon tapahtumien listaus vuodesta 2010 lähtien

Ohjelmahaitarit vuodesta 2010 lähtien

Luentosarjojen ääni- ja videotallenteita vuodesta 2010 lähtien siltä osin, kuin luennoitsijat ovat antaneet suostumuksensa verkkojulkaisemiselle

Tapahtumien videotaltiointeja vuodesta 2010 lähtien

Mediajulkisuus vuodesta 2012 lähtien

Kokoelmapoliittinen ohjelma, julkaistu 2010

Tutkimus - artikkelit

Vuosikertomukset vuodesta 1980 lähtien

Internet mahdollistaa tehokkaat, täsmälliset ja reaaliaikaiset seurantamenetelmät. Porin taidemuseon internetsivut sijaitsevat palveluntuottajalla, joka tarjoaa tilastopalvelut mm. käyttöasteen seurantaan. Tilastoja hyödynnetään asiakasryhmien tunnistamisessa ja siten museoiden toimintojen kehittämisessä. Internetsivut edistävät museon tiedollista saavutettavuutta ja yhteydenpitoa asiakkaiden välillä. Porin taidemuseon internetsivustolla vieraili vuonna 2013 kaikkiaan 171 873 kävijää. Kävijäseuranta toimii siten, että kunkin kuukauden aikana samasta osoitteesta tehdyt käynnit lasketaan ainoastaan yhden kerran.

Tulevaisuuden haasteena on kehittää museon verkkosivuja ajankohtaiseksi ja vuorovaikutteiseksi nykytaiteen foorumiksi, joka palvelee museon eri asiakasryhmiä alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Toisena haasteena on kehittää arkistoaineistojen mahdollisimman avointa julkaisemista temaattisina kokonaisuuksina, jolloin museon tuottamat sisällöt saadaan entistä laaja-alaisemmin yleisön käyttöön.

Avoin tieto

Euroopan komission tiedonannossa Avoin data. Innovoinnin, kasvun ja läpinäkyvän hallinnon moottori 12.12.2011 todetaan, että julkinen data tarjoaa merkittäviä ja toistaiseksi hyödyntämättömiä mahdollisuuksia tiedon uudelleenkäyttöön uusissa tuotteissa ja palveluissa sekä kustannussäästöihin hallinnossa. Lisäksi julkisen datan avaaminen edistää kansalaisten osallistumista poliittiseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan. Kulttuurisektorilla komission tavoitteena on kehittää kulttuuriperinnön digitointia koskevia periaatteita ja Europeanaa eli internethakuportaalia eurooppalaisten muistiorganisaatioiden tietovarantoihin. Europeanassa on julkaistu yli 20 miljoonan kulttuuriobjektin metatiedot avoimesti. Myös vastaava Opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämän hankkeen myötä syntynyt Finna-hakusivusto käynnisti kertomusvuoden aikana kirjastoille, arkistoille ja museoille suunnatun kommenttikierroksen objektien metatietojen CC0-lisensoinnista.

Myös Suomen hallitus on asettanut vuosille 2013–2014 tavoitteeksi, että viranomaisten tuottaman tiedon avointa ja maksutonta julkaisemista edistetään (Valtioneuvoston periaatepäätos 3.3.2011; Hallitusohjelman strateginen toimeenpanosuunnitelma: Strateginen painopistealue II: Kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen). Avoimen tiedon ohjelman odotetaan avaavan markkinoita uusille palveluille ja liiketoimintamahdollisuuksille. Porin taidemuseo pyrki valmistautumaan näihin haasteisiin kehittämällä kertomusvuoden aikana erityisesti näyttely- ja tapahtumatoiminnan yhteydessä syntyvien valokuva- ja av-aineistojen tekijänoikeuksien hallintaa.

18.05. MUSEOIDEN YÖ. The European Night of Museums / Museoiden yö / La Nuit des Musées.
Triikkausteoksessa *Unito* tutkii akrobatian, taistelulajien, tanssin ja ennen kaikkea vapaan liikkeen kautta urbaania yksinäisyyttä, menetystä ja kaiken tyhjäksi tekävää ystävyyttä.

Kuvat Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo

86

87

MUSEO JA YLEISÖ

Aukioloajat

Vuoden 2013 aikana taidemuseo oli avoinna yleisölle 300 päivää. Päivittäin museo on ollut auki kello 11.00 –18.00, minkä lisäksi keskiviikkoisin on pidennetty aukioloaika kello 20.00:een. Maanantaisin museo on suljettu. Aamuisin ennen varsinaista aukioloaika sekä sopimuksen mukaan myös maanantaisin ovat museossa vierailleet sekä koululuokat että eri työpajojen lapsiryhmät. Näyttelyjä vaihdettaessa museo tai sen osa on ollut tilapäisesti suljettuna 1–4 päivää.

Kävijät

Vuoden 2013 kokonaiskävijämäärä oli yhteensä 34´647, josta määrästä varsinaisen taidemuseon kävijöitä oli 28´363 henkilöä ja Poriginal gallerian näyttelyvieraita 6´284. Lisäksi museossa on järjestetty lukuisia yleisötilaisuuksia, joiden osallistujat eivät sisälly edellä mainittuun lukemaan. Käynnit on tilastoitu päivittäin. Pedagogista toimintaa lukuun ottamatta museovierailut ovat kautta vuoden keskittyneet selvästi viikonloppuihin, lauantaihin ja sunnuntaihin. Suosituksi on myös tullut keskiviikon pidennetty aukioloaika opastuksineen, luentoineen ja tapahtumineen.

Museokävijät jakaantuivat varsinaisen taidemuseon osalta vuonna 2013 kuukausittain seuraavasti:

tammikuu	1155
helmikuu	2250
maaliskuu	2297
huhtikuu	1748
toukokuu	2455
kesäkuu	1173
heinäkuu	8470
elokuu	1268
syyskuu	2482
lokakuu	1864
marraskuu	2244
joulukuu	957

Poriginal gallerian osalta tarkemmat tiedot on esitelty gallerian toimintaa käsittelevässä luvussa.

Saavutettavuus

Taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden toimenpideohjelman mukaisesti kulttuuritarjonta on saavutettavaa silloin kun erilaiset yleisöt voivat mahdollisimman helposti ja esteettömästi sekä osallistua kulttuurin eri muotoihin että käyttää kulttuuripalveluja omista lähtökohdistaan käsin.

Porin taidemuseon saavutettavuustiedot löytyvät museon internet-sivuilta. Taidemuseorakennuksen näyttelytilat ovat liikkumisesteettömät. Kaikkien museovieraiden sisäänkäynti tapahtuu katutasossa olevan pääsisäänkäynnin kautta. Pääovi on varustettu liiketunnistimella. Se avautuu automaattisesti. Opas- ja avustajakoirat ovat tervetulleita ja avustajat pääsevät museoon ilmaiseksi. Liikkumisesteisten wc löytyy pohjakerroksesta. Toisen kerroksen luentosalin ja työpajatilan asiakkaat voivat käyttää hissiä. Museosta löytyy kevyitä istuimia ja neuvonnasta saa lainaksi lastenrattaita. Työpajat voidaan soveltaa liikkumis- ja toimimisesteisille kävijöille. Näyttelykohtaisesti museosta on mahdollista tilata opastettuja kierroksia kuvailutulkattuna ja selkokielellisenä.
<http://www.poriartmuseum.fi/fin/saavutettavuus/index.php>

Saavutettavuuteen liittyvien kysymysten käsittelyä ja eri toimintamuotojen kehitystyötä jatkettiin kertomusvuonna päättyneen AVARA MUSEO -hankkeen jatkohankkeen yhteydessä.

Toimintavuonna perustettiin Porin kaupungin kulttuuritoimen saavutettavuuden työryhmä, jonka tavoitteena on laatia kulttuuritoimen yhteinen saavutettavuussuunnitelma. Porin taidemuseosta työryhmän jäsenenä ovat museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen ja intendentti Anni Saisto.

Tapahtumat ja tilaisuudet Porin taidemuseossa 2013

Tammikuu	
04.01.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Aaron Heino, VEISTOKSIA.
04.01.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Mari Aspola, Katariina Mannio ja Meri Pauniahho, Taidegrafiikkaa.
10.01.	Porin Kameraseura luentosalissa.
12.01.	Looping-tanssiteos. Tanssi Jaakko Kulmala ja koreografia Ismo-Pekka Heikinheimo. Looping on tanssisoolo, joka on tehty Pavel Mrkusin videoinstallaation Defragmentation innoittamana.
13.01.	Looping- tanssiteos.
17.01.	NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. Luentosali. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
19.01.	Porin Kameraseura luentosalissa.
22.01.	NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. Luentosali. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
25.01.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Saija Kivikangas, MUSTA POIS / BLACK OFF II.
25.01.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Reetta Mustajoki ja Pinja Mäki, OHIKULKUMATKALLA – KERTOMUKSIA.
26.01.	VÄRIKYLPLYLAUANTAI. Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajina Annina Cerón ja Terhi Sammalmaa. ★
27.01.	VÄRIKYLPSUNNUNTAI. Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk). Ohjaajana Anna Turunen. ★
28.01.	Työpaja Oliver Ressler: Alternative Economics, Alternative Societies. Kiasma Teatteri, Helsinki.
29.01.	Työpaja Oliver Ressler: Alternative Economics, Alternative Societies. Kiasma Teatteri, Helsinki.
30.01.	Luento. Oliver Ressler, Spatial Occupations. Taiteilija Oliver Ressler avaa It’s The Political Economy -näyttelyn tematiikkaa.
30.01.	TAIK kuraattorikurssi taidemuseolla.
31.01.	Valeria Saura Lacroix & Mª Ángeles Gabaldón Valle. Flo6x8-ryhmästä taidemuseolla.
31.01.	CROQUIS-PIIRUSTUSILTA. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
31.01.	Näyttelyiden MEDIATILAISUUS.
Helmikuu	
01.02.	Taiteilija- / kuraattoripuheenvuorot.
01.02.	Näyttelyn avajaiset. FELICE VARINI. Tervetuliaissanat taidemuseonjohtaja Esko Nummelin. Näyttelyn avasi kaupunkisuunnittelupäällikkö Olavi Mäkelä.
01.02.	Näyttelyn avajaiset. IT’S THE POLITICAL ECONOMY, STUPID. Näyttelyn avasi Itävallan suurlähettiläs Elisabeth Kehrer.
01.02.	Näyttelyn avajaiset. PINTAA SYVEMMÄLTÄ. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja. Näyttelyn avasi Pia Hovi-Assad ja Mirja Ramstedt-Salonen.
01.02.	Näyttelyn avajaiset. ARTELES 4-RT ANALYZER.
01.02.	Näyttelyn avajaiset. ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG.
01.02.	Näyttelyn avajaiset. MARI KESKI-KORSU: DEGROWTH. Näyttelyn avasi Pia Hovi-Assad.
01.02.	Avajaisesitys, flamencotanssijat Donna & La Niña NINJA espanjalaisesta Flo6x8-ryhmästä.
01.02.	BONUS-opastus. Taiteilija Oliver Ressler.
01.02.	Nis Romer, Lise Skou (Tanska), ITPES taidemuseolla.
★ Yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.	

88

89

11.02.	Mitä vain rakennus. Lapset pohtivat rakennusten käyttötapoja ja suunnittelevat uusia sisältöjä tunnettuihin porilaisiin rakennuksiin. Ohjaajana kuvataiteilija Katri Tella. ★
11.02.	Juhani Lipsanen taidemuseolla.
11.02.	Taidemuseon julkisivuremonttiin liittyen museorakennuksen Selim Palmgreninkadun puoleinen ovi suljetaan ajaksi 11.02.-03.03. Itäpäädyn tilojen ja luentosalin käyttörajoitus iltaisin.
12.02.	VÄRI, MUOTO & TULKINTA -työpaja. Ohjaajana kalligrafi Ulla Lampinen.
13.02.	Luento. JACQUES-LOUIS DAVIDIN TAISTELU VALLASTA. Intendentti Anni Saisto.
14.02.	Päivähoidon erityistyöpajat. Vintiöt. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
14.02.	HIIO HOI HOITAJAT! Mitä lapsiryhmä löytää nykytaiteen näyttelyistä? ★
14.02.	Porin Kameraseura luentosalissa.
15.01.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Sini-Meri Hedberg ja Reija Palo-oja, Maalauksia.
16.02.	VÄRIKYLPLYLAUANTAI. Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajina Annina Cerón ja Terhi Sammalmaa. ★
17.02.	VÄRIKYLPSUNNUNTAI. Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk). Ohjaajana Anna Turunen. ★
23.02.	LASTEN LAUANTAI - HIIHTOLOMAILUA! Työpajassa tutkitaan liikettä ja painovoimaa - ja haetaan tasapainoa! Ohjaajana kuvataiteilija Terhi Sammalmaa. ★
25.02.	Mitä vain rakennus. Lapset pohtivat rakennusten käyttötapoja ja suunnittelevat uusia sisältöjä tunnettuihin porilaisiin rakennuksiin. Ohjaajana kuvataiteilija Katri Tella. ★
27.02.	SENIORIEN SUUNNISTUS NYKYTAITEESEEN.
27.02.	PINTAA SYVEMMÄLTÄ -näyttely. BONUS-opastus. Kuvataiteilija Jyrki Riekki.
28.02.	KIELIKETJU maahanmuuttajaryhmä.
28.02.	CROQUIS-PIIRUSTUSILTA. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
Maaliskuu	
01.03.	Susana Ballesteros & Jano Montanes taidemuseolla.
02.03.	VAUVOJEN VÄRIKYLPLY -DEMO. Ohjaajana toimii kulttuuriohjaaja Sanna Pajunen. ★
02.03.	KAMARI 2013. Pori Sinfonietta. IKUISET KAKKOSET. Georg Philipp Telemann: Konsertto neljälle viululle nro 3;”Ikuiset kakkoset”: Ole Bull-Adagio, Fritz Kreisler- Preludium&Allegro Pjotr Tsaikovski-Canzonetta, Pablo de Sarasate-Tarantell; Charles Dancla: 3 Pieces op. 178; Witold Lutoslawski: 4 Silesian Melodies. Stefan Kaven, Anton Chausovskii, Anna Hoffstrom, Beata Sibelak
03.03.	Porin Saskiat ry.:n teosmyyntitilaisuus luentosalissa.
04.03.	Varjolaboratorio. Varjoteatterin yllätyksellinen maailma. Ohjaajana läänintaiteilija Roosa Halme. ★
06.03.	JOKIKESKUS-tilaisuus luentosalissa.
06.03.	Länsi-Porin koulun ranskalaiset vieraat.
08.03.	TEEMAtyöpaja – Surrealistinen tila! I-II, ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
08.03.	NAISTENPÄIVÄ taidemuseossa. Hyvä Nainen, onko Sinulla kiire? Onko ympärilläsi liikaa melua ja hälyä? Rentoutumishetki, ohjaajana Synnöve Hyden-Waldén.
08.03.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Aukusti Manninen, Viljami Heinonen ja Ville Kirjanen, CLASH OF TITANS.
08.03.	TEEMAtyöpaja – Surrealistinen tila! I-II, ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
08.03.	Kuraattori Khaled Ramadan taidemuseolla.
09.03.	Vauvojen värikylpy -ryhmä moninäkövammaisille lapsille ja heidän perheilleen. ★
porin taidemuseo	
vuosikertomus 2013	

90

91

- 10.03. Dante alighieri -seura luentosalissa.
- 11.03. Mitä vain rakennus. Lapset pohtivat rakennusten käyttötapoja ja suunnittelevat uusia sisältöjä tunnettuihin porilaisiin rakennuksiin. Ohjaajana kuvataiteilija Katri Tella. ★
- 12.03. VÄRI, MUOTO & TULKINTA -työpaja. Aikuisille ja senioreille. Ohjaajana kalligrafi Ulla Lampinen & Seniorien taideanalyysit.
- 13.03. Luento. Vallankumouksellinen teko Heideggerin ja Zizekin mukaan. Professori Tere Vadén, Aalto-yliopisto, Helsinki.
- 14.03. Päivähoidon erityistyöpajat. Vintiöt. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
- 14.03. Porin Kameraseura luentosalissa.
- 15.03. TEEMAtyöpaja – Surrealinen tila! I-II, ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 16.03. LASTEN LAUANTAI - JUNIORIT & SENIORIT. Lasten ja isovanhempien yhteinen suunnistus nykytaiteeseen. Seniorien kulttuuriviikon ohjelmaa. Ohjaajana kuvataiteilija Katri Tella. ★
- 16.03. Seniorien kulttuuriviikko.
- 17.03. Seniorien kulttuuriviikko.
- 17.03. Dante alighieri -seura luentosalissa.
- 18.03. Varjolaboratorio. Varjoteatterin yllätyksellinen maailma. Ohjaajana läänintaiteilija Roosa Halme. ★
- 18.03. Seniorien kulttuuriviikko.
- 18.03. Irlantilaiset harjoittelijat Emma Sullivan & Ciara Curran aloittavat. GALWAY Technical Institute.
- 18.03. Kristian ja Kirsi Gullichsen taidemuseolla.
- 19.03. Seniorien kulttuuriviikko.
- 19.03. Simon Häggblom, SIMKA, taidemuseolla.
- 19.03. NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. Luentosali. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
- 20.03. Seniorien kulttuuriviikko. SENIORIPÄIVÄ ”Ei ole vielä kukaan myöhäistä kokea vaikka mitä!” TaT Tiina Pusa esitelmöi ikääntymisestä taiteen näkökulmasta.
- 20.03. Luento. TAIDE VALLASSA - edelleen: taiteen ja taidemaailman politiikoista. FT Leena-Maija Rossi, New Yorkin kulttuuri-instituutin johtaja.
- 20.03. Seniorien kulttuuriviikko. SENIORIEN SUUNNISTUS NYKYTAITEESEEN.
- 21.03. Seniorien kulttuuriviikko.
- 21.03. Mediatilaisuus SABOTANIC GARDEN.
- 21.03. CROQUIS-PIIRUSTUSILTA. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
- 22.03. Seniorien kulttuuriviikko.
- 22.03. TEEMAtyöpaja – Surrealinen tila! I-II, ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 23.03. SABOTANIC GARDEN : Hever and Hell.
TÄYDELLINEN VIISIOSAINEN MESSU AIKAMME SIELUNMAISEMASTA
D Kun Multakuutio kysyy, silloin rakennetaan arkku.
G Herätä pimeässä ja nähdä Lihamuumio – mikä oiva tilaisuus ottaa hiukan huikopala.
h Älä koskaan käytä kalaveistä Lihamuumioon.
f # Mustasammakko on kova koviille, kiva kiviille ja kevät kesille.
D Et koskaan löydä Kuhanaamiota – se on aina naamallasi.
Asiasanat: Helvetti, Latotanssit, Maanjäristys, Huviretki, Demonit, Heinäsirkat, Blues, Ovulaatio, Underground, Merihirviö, Peruskallio, Ufot, Kirves, Satiaiset, Devalvaatio, Haamu Aine, Kirkkovene, Polkka.
Esittävän taiteen rajoja etsivä suomalais-tsekkiläinen ryhmä. Pasi Mäkelä, Jussi Saivo, Tuomas Timonen, Simo Laihonen, Tomáš Procházka, Janne Tuomi, Lauri Kontula.
Esitys on osa Sabotanic Gardenin teossarjaa, jonka aiempi osa Hevonen Raiskaa Painiselostajan (Porin taidemuseo 2011), The Secret Of The Space Goat (2010), Hever a.k.a. Tunkki (2008).
23.03. Sabotanic Garden -ryhmän lyhytelokuvia esitetään Porin taidemuseon aulassa 23.03.-13.04.2013.

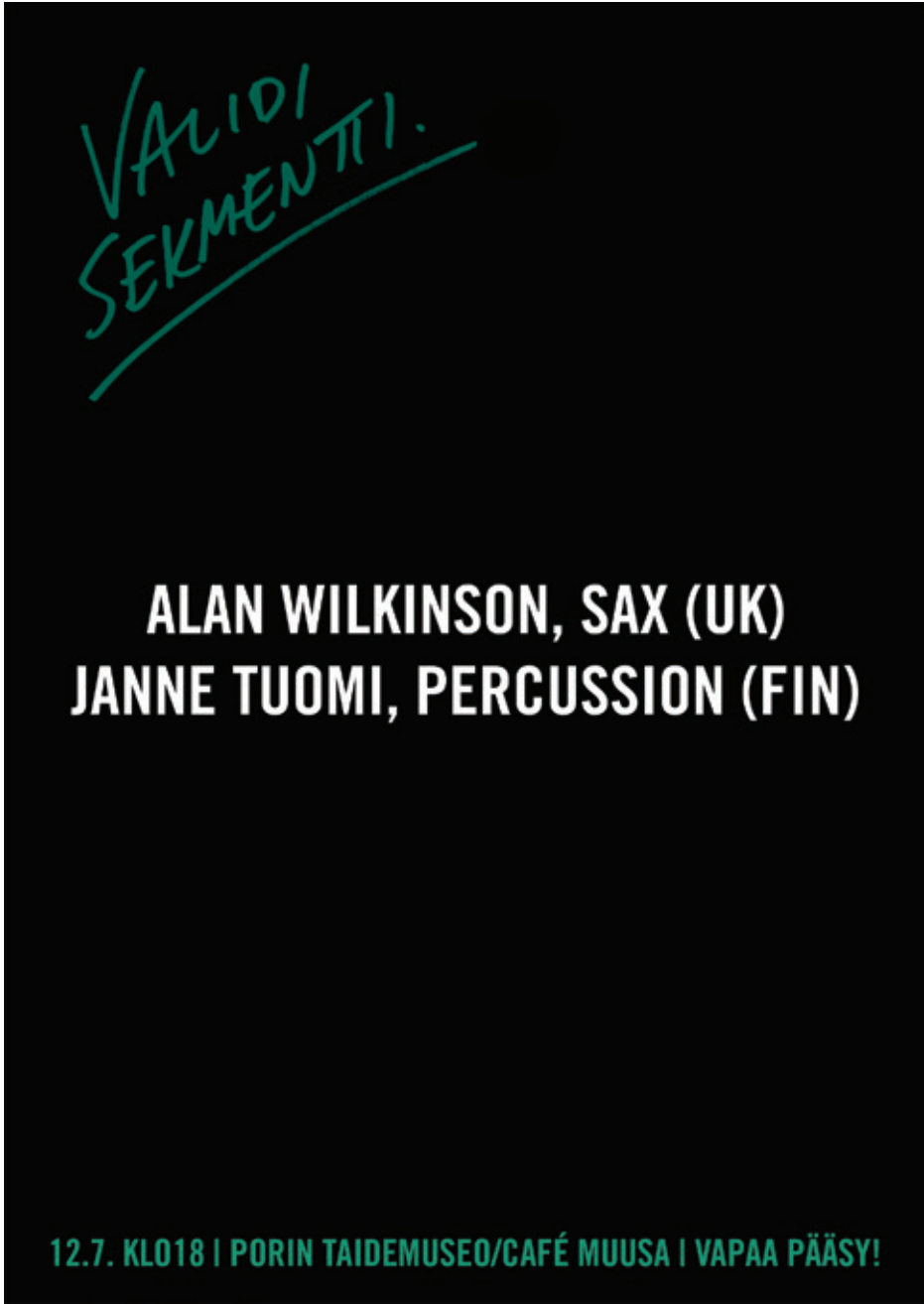
23.03.	VÄRIKYLPLYLAUANTAI. Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajina Annina Cerón ja Terhi Sammalmaa. ★
24.03.	VÄRIKYLPPYSUNNUNTAI. Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk). Ohjaajana Anna Turunen. ★
24.03.	Dante alighieri -seura luentosalissa.
24.03.	Läntinen tanssin aluekeskus luentosalissa.
25.03.	Mitä vain rakennus. Lapset pohtivat rakennusten käyttötapoja ja suunnittelevat uusia sisältöjä tunnettuihin porilaisiin rakennuksiin. Ohjaajana kuvataiteilija Katri Tella. ★
27.03.	Näyttelyn avajaiset. Juhani Tarna, METROPOLIS. KUVITUKSIA VUOSILTA 1950-57. Poriginal galleria. Näyttelyn avaus intendentti Anni Saisto.
Huhtikuu	
02.04.	Kuvataiteilija Tasha Doremus taidemuseolla.
06.04.	Vauvojen värikylpy -ryhmä moninäköammaisille lapsille ja heidän perheilleen. ★
06.04.	Poltteri-croquis. Ohjaajana Veijo Setälä.
06.04.	KAMARI 2013. Pori Sinfonietta. MUISTOJA FIRENZESTÄ. W. A. Mozart: Huilukvartetto D-duuri KV 285; Pjotr Tshaikovski: Jousisekstetto d-molli ”Souvenir de Florence” op. 70. Ion Buinovschi, Stefan Kávé, Anni Tiainen-Hammo, Tuula Litmanen, Magdalena Brostek, Saija Jakovaara-Mäkelä ja Jukka-Pekka Lehto
07.04.	Taiteilijan näyttelyesittely. Juhani Tarna, Poriginal galleria.
08.04.	Mitä vain rakennus. Lapset pohtivat rakennusten käyttötapoja ja suunnittelevat uusia sisältöjä tunnettuihin porilaisiin rakennuksiin. Ohjaajana kuvataiteilija Katri Tella. ★
10.04.	BONUS-opastus. Utställningsmanuens Pia Hovi-Assad presenterar utställningarna på svenska.
10.04.	Lastenkulttuurikeskus, Taikalamppu 2009-2013 -kauden arviointipäivä. FT, Taidekasvatustaitoksen varajohtaja ja pedagoginen johtaja, tutkimuskoordinaattori (taidekasvatus) Jyväskylän yliopisto Tarja Pääjoki ja koulutuksen arvioitsija, dosentti, yksityisyrittäjä Esko Korkeakoski.
11.04.	Päivähoidon erityistyöpajat. Vintiöt. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
11.04.	Porin Kameraseura luentosalissa.
12.04.	TEEMAtyöpaja – Surrealistinen tila! I-II, ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
13.04.	SABOTANIC GARDEN : Tonttu ja orkesteri. Yhteiskunnan reuna-alueet rinnastuvat mielen ja kehon periferioihin, jossain elämän ja kuoleman kaatopaikkojen varjoissa vaanii tonttu. Pasi Mäkelä, Jussi Saivo, Simo Laihonen, Janne Tuomi.
13.04.	VÄRIKYLPLYLAUANTAI . Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajina Annina Cerón ja Terhi Sammalmaa. ★
14.04.	VÄRIKYLPPYSUNNUNTAI. Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk). Ohjaajana Anna Turunen. ★
15.04.	Taidemuseorakennuksen suuren näyttelyhallin valaisin- ja sähkötekniikan sekä av-järjestelmien uusiminen käynnistyy. Suuren hallin näyttely suljetaan ja yleisö ohjataan Siipeen merkittyä kulkureittiä pitkin. Alkuperäisen suunnitelman mukaan työt saataisiin valmiiksi 05.05. mennessä. Viimeisten, eli av-asennusten luovutustilaisuus 24.05.
16.04.	VÄRI, MUOTO & TULKINTA -työpaja. Aikuisille ja senioreille. Ohjaajana kalligrafi Ulla Lampinen.
16.04.	NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. Luentosali. Ohjaajana on kuvataiteilija Anne Salmela. ★
17.04.	Luento. Checkpoint Helsinki – Hulluja noi taiteilijat. Kuvataiteilijat Tellervo Kalleinen ja Markus Kähre.

18.04.	Porin Kuvataiteen Ystävät ry luentosalissa.
19.04.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Janne Nabb ja Maria Teeri, THINGNESS.
19.04.	TEEMAtyöpaja – Surrealistinen tila! I-II, ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen.
20.04.	Vauvojen värikylpy -ryhmä moninäköammaisille lapsille ja heidän perheilleen. ★
21.04.	Porin Kameraseura luentosalissa.
23.04.	Porin Kameraseura luentosalissa.
24.04.	SATELLITE PLATFORM Satellite Platform on tilaisuus residenssi- ja kulttuurikeskus Artelesin (Hämeenkyrö) kautta Suomessa vieraileville taiteilijoille esitellä omaa taiteellista toimintaansa. www.arteles.org Alison Chen (USA) www.alisonchen.com; Agnes Field (USA); Kristy Heilenday (USA); Olli Hortana (Finland); Martha Jurksaitis (UK); Dusty Rabjohn (USA); Maegan Stracy (USA); Virpi Velin (Finland); Aleksandra Wilczynska (Poland).
25.04.	Värikylpyluento. 20 virolaista päiväkotijohtajaa tutustuu Vauvojen värikylpy -toimintaan. Luennoi Sanna Pajunen. ★
25.04.	CROQUIS-PIIRUSTUSILTA. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
26.04.	TUOTTEISTAMISTYÖPAJA. Avara Museo -hanke.
26.04.	TEEMAtyöpaja – Surrealistinen tila! I-II, ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
27.04.	Porin Kameraseura luentosalissa.
30.04.	Luokkaretkipaketit 30.04.-24.05. ★
Toukokuu	
02.05.	Päivähoidon erityistyöpajat. Vintiöt. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
02.05.	Porin Filosofinen Seura luentosalissa.
03.05.	TEEMAtyöpaja – Surrealistinen tila! I-II, ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
04.05.	VÄRIKYLPLYLAUANTAI. Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajina Annina Cerón ja Terhi Sammalmaa. ★
04.05.	Valokuvaustyöpaja perheille, ohjaajana Anne Salmela. ★
05.05.	VÄRIKYLPPYSUNNUNTAI. Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk). Ohjaajana Anna Turunen. ★
05.05.	Valokuvaustyöpaja perheille, ohjaajana Anne Salmela. ★
09.05.	Porin Kameraseura luentosalissa.
10.05.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Tuomo Rosenlund, RO-Projects.
11.05.	Vauvojen värikylpy -ryhmä moninäköammaisille lapsille ja heidän perheilleen. ★
11.05.	SPRING JAMBOREE -konsertti. Palmgren-opiston oppilaat.
13.05.	Valtakunnallinen museoviikko. YHDESSÄ MUSEOON.
13.05.	Porin Kameraseura luentosalissa.
14.05.	Valtakunnallinen museoviikko. YHDESSÄ MUSEOON.
15.05.	BONUS-opastus. Kaavoitusarkkitehti Daniel Nagyn näkökulma Felice Varinin näyttelyyn.
15.05.	Valtakunnallinen museoviikko. YHDESSÄ MUSEOON.
15.05.	SENIORIEN SUUNNISTUS NYKYTAITEESEEN.

16.05.	PATSASPUHETTA-ääniperformanssi. Juha Valkeapää johdattaa kaupungin julkisten veistosten äärelle. Valtakunnallinen museoviikko. YHDESSÄ MUSEOON.
16.05.	CROQUIS-PIIRUSTUSILTA. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
16.05.	Porin Filosofinen Seura luentosalissa.
18.05.	Valtakunnallinen museoviikko. YHDESSÄ MUSEOON. MUSEOIDEN YÖ / The European Night of Museums / La Nuit des Musées Porin taidemuseossa. ★ Kansainvälinen museopäivä teemalla MUSEOT JA LUOVUUS, SOSIAALINEN MUUTOS - Museums (memory + creativity) = Social change. Museoiden yön ohjelma Porin taidemuseossa: CRÈME DE LA DANSE, lasten ja nuorten tanssiesityksiä, Tanssikoulu Liisa Nojonen, PDC Pori Dance Company / Ohjattu LATINOTANSSI-tunti yleisölle, opettaja Cátia Cilene Santos (Brasília) Satakunnan Monikulttuuriyhdistys ry / Kuvataiteilija Tuomo Rosenlund esittelee näyttelynsä Poriginal galleriassa / Café Muusa, Janne Laurila & Tuomas Luukkonen, akustinen laulu- ja musiikkiesitys / Lauluyhtye Usva featuring Sanna Grönmark. TAIDETTA YLI RAJOJEN Taidekeskustelu. Moderaattori taiteilija/toimittaja Minna Karu, Huittinen. Keskustelijat: Henna Jaatinen, Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulu, rehtori, Liisa Nojonen, Tanssikoulu Nojonen, rehtori, Ylioppilasteatterin edustaja, Juha Miikkulainen, Pori Jazz, toimitusjohtaja, Harri Vilku, tuottaja, ravintoloitsija/tuottaja, Tuomo Rosenlund, kuvataiteilija, Juha Järvinen, Palmgren -konservatorio, rehtori, Hanna Hildén, Porin kaupungin kulttuurilautakunnan puheenjohtaja. ANAMORPHIC VARIATIONS -tanssiesitys, tanssi Ari Kauppila, Tanja Illukka (os.Kuisma), Ville Oinonen, Jaakko Simola, koreografia Ismo-Pekka Heikinheimo / PORI SINFONIETTA / Ion Buinovski & Anton Chausovski improvisoivat Felice Varinin teoksien innoittamina. Sergei Prokofjev: Sonaatti kahdelle viululle op. 56; Ion Buinovski ja Anton Chausovski/ FLOW – LIIKKEEN HIDASTUS & PYSÄYTYS, ML Joogasalin ohjaajan välityksellä hidastetaan ja lopulta pysäytetään Museoiden yön yleisö. NON-STOP ohjelma: Aula, Osallistava performanssi, ARTELES 4-rt Analyzer: Ihminen voi erehtyä – kone ei koskaan. Taideanalysaattori määrittelee sinulle soveltuvimmat taidesuunnat. Kuvataiteilijat Teemu Räsänen ja Pekka Ruuska. TYÖPAJAT: Työpaja kello 18-20 / Satakunnan Monikulttuuriyhdistys ry. /MOBILE-työpaja / kuvataiteilija Terhi Sammalmaa / Työpaja / kuvataiteilija Anu Sukanen / Yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa / Työpaja / Valokuvataiteilija Tasha Doremus (USA) / Yhteistyössä Raumars ry – Rauman taiteilijavierasohjelman kanssa.
18.05.	Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto, SKJL ry juhlatilaisuus luentosalissa. Isäntänä Porin Taiteilijaseura ry.
19.05.	ANAMORPHIC VARIATIONS. Tanssi: Ari Kauppila, Tanja Illukka (Os. Kuisma), Ville Oinonen ja Jaakko Simola. Koreografia: Ismo-Pekka Heikinheimo.
19.05.	Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto, SKJL ry juhlatilaisuus luentosalissa. Isäntänä Porin Taiteilijaseura ry.
20.05.	Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulun työpajat I-II taidemuseolla.
21.05.	Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulun työpajat I-II taidemuseolla.
22.05.	Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulun työpajat I-II taidemuseolla.
23.05.	Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulun työpajat I-II taidemuseolla.
25.05.	Vauvojen värikylpy -ryhmä moninäkövammaisille lapsille ja heidän perheilleen. ★
29.05.	Vauvojen värikylpy erityistyöpaja BABY BLUES. Ohjaajina Annina Cerón ja Sanna Pajunen. ★
29.05.	VEISTOSVAELLUS. Cygnaeuksen koulun kuvataideluokat.
29.05.	Koulutuskeskus SEDU, Seinäjoki. Julkinen taide ja arkkitehtuuri.
30.05.	Taidemuseorakennuksen Selim Palmgreninkadun ja Etelärannan puoleisen sivun käsittänyt, vuonna 2012 käynnistynyt julkisivujen peruseränurakka saadaan päätökseen. Viimeinen työmaakokous. Kiinteistösaneeraus Oy Koskinen, Entisöinti Athene Oy, K.T.Tähtinen Oy, Kauppamestari, Järvenpään Hiekkapuhallus Oy, Aperak Oy.
31.05.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Viipurin taiteilijaseura, VÄRINÄÄ.

Kesäkuu	
05.06.	NOISE. Valokuvaustyöpajaleiri nuorille. Luentosali ja työpajatilat. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
06.06.	Näyttelyiden MEDIATILAISUUS.
07.06.	Taiteilija- ja kuraattoripuheenvuorot.
07.06.	Näyttelyn avajaiset. KERÄILIJÄN KATSE – TAIDETTA KRISTIAN JA KIRSI GULLICHSENIN SEKÄ JUHANI JA HANNELE PALLASMAAN KOKOELMISTA. Porin kaupungin tervehdyssanat Kulttuurijohtaja Jaana Simula, keräilijän puheenvuoro professori Kristian Gullichsen, näyttelyn avaus professori Juhani Pallasmaa.
07.06.	Näyttelyn avajaiset. JAANA KOKKO: METSÄ ON NUORI JA TÄYNNÄ ELÄMÄÄ. Näyttelyn avasi Pia Hovi-Assad.
07.06.	Näyttelyn avajaiset. TOMMI GRÖNLUND & PETTERI NISUNEN: VILVAIN.
07.06.	Näyttelyn avajaiset. ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG. Näyttelyn avasi Pia Hovi-Assad. Musiikki: Arto Järvelä: ”Hämmennys”, Tango Por de Caro, En till SvenAstor Piazzolla: Oblivion. Ion Buinovski, Anton Chausovski ja Magdalena Brostek
11.06.	NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. Luentosali. Ohjaajana on kuvataiteilija Anne Salmela. ★
19.06.	Lasten kesäkeskiviikot I. Työpaja. Ohjaus kuvataiteilija Jenni Uusitalo.
26.06.	Lasten kesäkeskiviikot II. Työpaja. Ohjaus kuvataiteilija Jenni Uusitalo.
28.06.	VÄRIKYLPIKESÄPERJANTAI Vauvojen värikylpy (12-23 kk), Vauvojen värikylpy (3-11 kk), Ipana-värikylpy (2-3-vuotiaat), Mukula-värikylpy (4-5-vuotiaat). Ohjaajina: Sanna Pajunen ja Annina Cerón. ★
29.06.	VÄRIKYLPIYLAUNTAI Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajina: Sanna Pajunen ja Annina Cerón. ★
Heinäkuu	
01.07.	Pori Jazz 66 ry, Satu Ketola. ★
03.07.	Lasten kesäkeskiviikot III. Työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Jenni Uusitalo.
10.07.	SENIORIEN SUUNNISTUS NYKYTAITEESEEN.
12.07.	Validi segmentti: Abstrax - Elävemmän free jazzin klubi. Alan Wilkinson, saksofoni (UK) & Janne Tuomi, lyömäsoittimet (FIN).
14.07.	Otto Maja, seinämaalausprojekti käynnistyy.
15.07.	PORI JAZZ -viikko taidemuseossa. Pidennetyt aukioloajat & näyttelyopastuksia. Museo auki jo maanantaina. News & Art Café yhteistyössä Satakunnan Kansa.
16.07.	Iltapäiväopastus/suomi. News & Art Café yhteistyössä Satakunnan Kansa.
17.07.	Porin kaupungin Jazz -vastaanotto. News & Art Café yhteistyössä Satakunnan Kansa.
18.07.	Pidennetyt aukioloajat kello 22.00:een. News & Art Café yhteistyössä Satakunnan Kansa.
18.07.	Lastenkulttuurin tulevaisuuden tekijät Porissa.
18.07.	International Event Management Summer Seminar. Pori Jazz for Professionals. Luentosali.
19.07.	Iltapäiväopastus / englanti. Pidennetyt aukioloajat kello 22:een. News & Art Café yhteistyössä Satakunnan Kansa.
19.07.	VÄRIKYLPIKESÄPERJANTAI
porin taidemuseo	vuosikertomus 2013

12.07.2013
Validi segmentti: Abstrax - Elävämmän free jazzin klubi
Porin taidemuseo, Cafe Muusa

Esiintyjät:
Alan Wilkinson, saksofoni (UK)
Janne Tuomi, lyömäsoittimet (FIN)

96

97

Vauvojen värikylpy (12-23 kk), Vauvojen värikylpy (3-11 kk), Ipana-värikylpy (2-3-vuotiaat), Mukula-värikylpy (4-5-vuotiaat). Ohjaajina: Sanna Pajunen ja Annina Cerón. ★

20.07. Pidennetty aukioloaika kello 22.00:een. News & Art Café yhteistyössä Satakunnan Kansa.
20.07. VÄRIKYLPLYLAUANTAI

Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajina: Sanna Pajunen ja Annina Cerón. ★

21.07. Iltapäiväopastus/ suomi. News & Art Café yhteistyössä Satakunnan Kansa.

26.07. Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Suvi Härkönen ja Pavel Ekrias, INVISIBLE COLLISIONS.

26.07. Taidemuseorakennuksen itäpäädyn kosteusongelmien korjaukset käynnistyvät.
Taidemuseon kahvio suljetaan. Muut korjauksen alle jäävät tilat ovat aula ja itäpäädyn portaikko sekä luentosali ja työpajatila varastointeen. Korjaustyön suunniteltu kesto on 13.08. saakka, mutta pelkästään kuivaustyöt jatkuvat 23.09. asti.

29.07. Korjattavat tilat osastoidaan. Tasoitteiden poistamisen jälkeen desinfiointi ja kuivauksen käynnistäminen.

Elokuu

09.08. VÄRIKYLPHYKESÄPERJANTAI
Vauvojen värikylpy (12-23 kk), Vauvojen värikylpy (3-11 kk), -värikylpy (2-3-vuotiaat), Mukula-värikylpy (4-5-vuotiaat). Ohjaajina: Sanna Pajunen ja Annina Cerón. ★

10.08. VÄRIKYLPLYLAUANTAI
Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajina: Sanna Pajunen ja Annina Cerón. ★

16.08. Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Hanna-Riikka Heikkilä, Ostakaa makkaraa.
16.08. Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Tiina Vehkaperä, Kaikki ylimääräinen.
16.08. Kuraattori Khaled Ramadan taidemuseolla.

22.08. Arto Jurttila taidemuseolla.

25.03. Nuori Pori harrastaa -tapahtuma Kirjurinluodolla. Kaupungin kulttuurilaitosten yhteinen Kulttuurinen olohuone. ★

27.08. Lars Johnsson taidemuseolla.

28.08. Luento. Luovuus, taide ja menestys – nykyaiteilijan arki Hongkongissa. Kiinan visuaalisen kulttuurin tutkija Minna Valjakka, FT.

29.08. CROQUIS-piirustusilta. Ohjaajana taiteilija Niko Palokangas. (peruttu) ★

Syyskuu

03.09. KUPPILASTA KULTTUURIN KATTILAKSI. Klubitila – työhuone – näyttelytila – olohuone - poikkitaiteellinen kohtauspaikka. Ideointitilaisuus.

04.09. Luento. YKSINKERTAISUUDEN MONIMUTKAISUUS. Taideteosta ei voi ”ymmärtää” samassa mielessä kuin arkielämän tai tieteen tosiasiat ymmärretään. Arkkitehti, professori Juhani Pallasmaa.

06.09. KEHÄ, siipi, Lain\$uojattomat-festivaali.

07.09. VÄRIKYLPLYLAUANTAI
Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajana Jenni Uusitalo. ★

07.09. Päätön nainen, Poriginal galleria, Lain\$uojattomat-festivaali. 2 esitystä.

10.09.	Aalto-yliopiston näyttelyprojekti/ kuraattorikurssi taidemuseolla. Ohjaus museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen & asiakaspalveluvastaava Anni Venäläinen.
10.09.	NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. Luentosali. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
19.09.	Skitsofreniasymposiumin iltatilaisuus, valtakunnallinen tapaaminen. Satakunnan Sairaanhoidopiirin psykiatrian toimialue.
23.09.	Aalto-yliopiston Creative Producer -kurssi.
23.09.	Taidemuseon itäpäädyn tilojen rakenteiden kuivaustyöt on saatu päätökseen ja pintojen kunnostukset lähtevät käyntiin.
25.09.	Luento. Rajanylityksiä – Bodies, Borders, Crossings. Johdanto näyttelyn teemoihin ja taustoihin. Kuraattorit Leena-Maija Rossi, johtaja, Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutti ja valokuvataiteilija Kari Soinio.
26.09.	Näyttelyiden mediatilaisuus.
27.09.	Taiteilija- ja kuraattoripuheenvuorot.
27.09.	PORIN PÄIVÄ taidemuseossa.
27.09.	Näyttelyn avajaiset. RAJANYLITYKSIÄ – BODIES, BORDERS, CROSSINGS. Näyttelyn avasi viestintäpäällikkö Kirsi Korhonen Visuaalisen taiteen keskus FRAMEsta. Kuraattoripuheenvuoron käytti Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutin johtaja Leena-Maija Rossi.
27.09.	Näyttelyn avajaiset. JOHNNY AMORE (DE): PERFORMERS – PORTRAITS OF PERFORMANCE ARTISTS. Näyttelyn avasi kulttuurihistorioitsija & performanssitaiteilija Asko Nivala.
27.09.	Näyttelyn avajaiset. KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle. Näyttelyn avasi Pia Hovi-Assad ja Mirja Ramstedt-Salonen.
27.09.	Näyttelyn avajaiset. JUHANI KOIVUMÄKI: HEIJASTUS. Näyttelyn avasi Pia Hovi-Assad.
27.09.	Näyttelyn avajaiset. ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG. Näyttelyn avasi Pia Hovi-Assad.
27.09.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Porin Saskiat ry:n stipendiaattinäyttely Sanna Heikkilä ja Aino Mäntynen.
28.09.	BONUS-opastus. Johnny Amore, PERFORMERS Portraits of performance artists.
28.09.	PORIN PÄIVÄ taidemuseossa.
29.08.	CROQUIS-PIIRUSTUSILTA. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
29.09.	PORIN PÄIVÄ taidemuseossa.
30.09.	Taidemuseossa ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkostossa toimivien oppaiden ja ohjaajien kierros näyttelyissä. ★
Lokakuu	
01.10.	HIIO HOI HOITAJAT! Mitä lapsiryhmä löytää nykyaiteen näyttelyistä? Esittely- ja tiedotustilaisuus päivähoidon henkilöstölle. ★
02.10.	Luento. HENKEVIÄ RAJANYLITYKSIÄ. Valokuvataiteilija Jaakko Heikkilä.
03.10.	E-KUVA -päivä. Luennoitsijat sovellusarkkitehti Kuisma Lehtonen, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus: KDK-PAS / Erikoissuunnittelija Kimmo Kestinen, Työväenmuseo Werstas: Kokemuksia Finnan toisesta aallosta / Museonjohtaja Kati Kivimäki, Forssan museo: Miten epäammattimaista! / Sanna Marttila, Aalto-yliopisto: Open Glam + workshop.
03.10.	CROQUIS-PIIRUSTUSILTA. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
05.10.	VÄRIKYPYLAUANTAI Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajana Jenni Uusitalo. ★
07.10.	KULTTUURIN POP-UP -KAHVILA -tilaisuus.

08.10.	Aalto-yliopiston näyttelyprojekti/ kuraattorikurssi taidemuseolla. Ohjaus intendentti Anni Saisto.
08.10.	MENNÄÄN MUSEOON -viikko.
08.10.	Taiteilija Federico Diaz, galleristi Zdeněk Sklenář sekä taiteilija Petr Rehor taidemuseolla.
09.10.	TAITEESTA VIRKISTYSTÄ -päivä. SENIORIEN SUUNNISTUS NYKYTAITEESEEN.
09.10.	MENNÄÄN MUSEOON -viikko.
09.10.	Taiteilija Federico Diaz, galleristi Zdeněk Sklenář sekä taiteilija Petr Rehor taidemuseolla.
10.10.	MENNÄÄN MUSEOON -viikko.
10.10.	Taiteilija Federico Diaz ja taiteilija Petr Rehor taidemuseolla.
11.10.	MENNÄÄN MUSEOON -viikko.
11.10.	TEEMAtyöpajat I-II koululaisille. Ohjaajana on kuvataiteilija Anne Salmela.
12.10.	ALVIN LUCIER -konsertti. Äänitaiteen ja installaation rajapinnassa liikkuvan helsinkiläisen sellistin, säveltäjän ja elektronimuusikon Juho Laitisen konsertti. Teokset Music on a long thin wire (1977) sekä I am sitting in a room (1969).
15.10.	MINÄ, MUOTO & TULKINTA -työpaja Rajanylityksiä-näyttelyn teemoista. Kukin työpaja eri sisällöin. Ohjaus museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen.
16.10.	Luento. Yhteiskunnallisen todellisuuden käsittely taiteen keinoin - dokumentaarisuus tekemisen strategiana ja merkityksellistämisen peruskivenä. Harri Pälviranta, valokuvatutkija, valokuvataiteilija TaT.
17.10.	OMASHOITAJAT-opastus.
17.10.	Dante alighieri -seura luentosalissa.
18.10.	TEEMAtyöpajat I-II koululaisille. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela.
18.10.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Jussi Matilainen, MARTA.
18.10.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Toni Lehtola, ELÄINTARHA.
18.10.	Rotary-vieraat.
19.10.	Lasten lauantai. KUKA MINÄ OLEN? –työpajat I-II. Taidenäyttelyn tarinat heräävät eloon. Ohjaajana Jenni Uusitalo. ★
24.10.	Vauvojen värikylpy -täydennyskoulutus. ★
25.10.	Vauvojen värikylpy -täydennyskoulutus. ★
26.10.	Vauvojen värikylpy -täydennyskoulutus. ★
28.10.	VAUVAKULTTUURIVIIKKO. Perheen pienimmille suunnattuja tapahtumia, työpajoja sekä näyttelyitä. ★
29.10.	VAUVAKULTTUURIVIIKKO. ★
29.10.	Aalto-yliopiston näyttelyprojekti/ kuraattorikurssi taidemuseolla. Ohjaus museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen.
30.10.	SAMK/konseptisuunnittelun opiskelijat.
30.10.	Luento. Hyväksymmekö naiskaupan? Asettaako maahanmuutto naiset erityisen alttiiksi ihmis-oikeusloukkauksille ja naiskaupalle? Vähemmistövaltuutettu Eva Biaudet.
30.10.	VAUVAKULTTUURIVIIKKO. ★
31.10.	VAUVAKULTTUURIVIIKKO. ★
31.10.	CROQUIS-piirustusilta. Ohjaajana taitelija Niko Palokangas. ★
31.10.	VAUVAKULTTUURIVIIKKO. ★
Marraskuu	
01.11.	TEEMAtyöpajat I-II koululaisille. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela.

12.10.2013
ALVIN LUCIER -konsertti.
Äänitaiteen ja installaation rajapinnassa liikkuvan helsinkiläisen sellistin, säveltäjän ja elektronimuusikon Juho Laitisen konsertti.
Teokset *Music on a long thin wire* (1977) sekä *I am sitting in a room* (1969).

100

101

- 01.11. VAUVAKULTTUURIVIikko. ★
- 08.11. TEEMAtyöpajat I-II koululaisille. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela.
08.11. Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Porin taidegraafikot, PORIN TAIDEGRAAFIKOT ry 20 VUOTTA.
- 09.11. VÄRIKYLPLYLAUANTAI.
Vauvojen värikylypy (12-23 kk); Vauvojen värikylypy (3-11 kk); Ipana-värikylypy (2-3 -vuotiaat).
Ohjaajana Jenni Uusitalo. ★
- 09.11. KAMARI 2013. Pori Sinfonietta. KIELLETTY RAKKAUS. Timo Sirén: Suite Sarajevo. osat: 3. L'amour impossible 4. La Tristesse, 5. La Bénédiction, ke. ; Zoltán Kodály: Jousikvartetto nro 1 op. 2
Ion Buinovschi, Stefan Kavén, Timo Sirén ja Mikko Lampila
- 10.11. Isänpäivän työpajat. VÄRITÄ AUTO. Non-stop-työpaja. ★
- 11.11. Porin Saskiat ry luentosalissa.
11.11. Aalto-yliopiston näyttelyprojekti/ kuraattorikurssi taidemuseolla. Ohjaus näyttelyamanuenssi Pia Hovi-Assad ja museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen.
- 13.11. Luento. Kansallisia ja etnisiä rajaamisia: Missä menee raja meidän ja muiden välillä?
Karina Horsti, dosentti. Helsingin yliopisto.
- 14.11. Porin Kameraseura luentosalissa.
- 15.11. TEEMAtyöpajat I-II koululaisille. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela.
15.11. NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. Luentosali. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
- 19.11. MINÄ, MUOTO & TULKINTA -työpajat. Aikuisille suunnattu työpajasarja Rajanylityksiä-näyttelyn teemoista.
Jokainen työpaja on erilainen. Ohjaajana Vappu Jalonen.
- 20.11. Lapsen oikeuksien päivä. BONUS-opastus/ TaT, johtaja Päivi Setälä, Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto. ★
20.11. Lapsen oikeuksien päivä. Luento. Auli Laakso-Santavirta, ylilääkäri, lastenpsykiatrian erikoislääkäri, perhepsykoterapeutti. ★
- 21.11. Porin Filosofinen Seura luentosalissa.
- 22.11. TEEMAtyöpajat I-II koululaisille. Ohjaajana on kuvataiteilija Anne Salmela.
- 25.11. Taidemuseon aulan muutostyöt käynnistyvät
- 26.11. Taide- ja Taideteollisuusyhdistys luentosalissa.
- 27.11. BONUS-opastus. Taiteilija Cherie Sampson.
27.11. SENIORIEN SUUNNISTUS NYKYTAITEESEEN.
- 28.11. Popping-up Café. SAMKin opiskelijoiden järjestämä kolmipäiväinen tapahtuma. Jokaiselle päivälle on teemaohjelmaa: runoutta, kansainvälistä keskusteluseuraa, interaktiivinen valokuvanäyttely, neulegraffiteja ja askartelua.
28.11. CROQUIS-piirustusilta. Ohjaajana taiteilija Niko Palokangas. ★
28.11. Joulumysterin ensi-ilta. Porin lastenkulttuurikeskuksen LaitosPRO-ryhmän toteuttama joulukalenteri. ★
28.11. Näyttelyiden MEDIATILAISUUS.
28.11. Popping-up Café. Ohjelmassa Open Mic: Lava on sinun! Lue lempirunosi, standuppaa, vedä keikka bändisi kanssa tai esitä vaikka nukketatterinäytelmä! Runoilija Ilari Koivunen; Interaktiivinen "How do we see Pori"-valokuvanäyttely.
- 29.11. Popping-up Café. International Corner.
29.11. Näyttelyn avajaiset. CHERIE SAMPSON. PUUT PUNALLE, MAAT SINELLE.
29.11. Näyttelyn avajaiset. NIINA SUOMINEN: IN MEMORIAM.
29.11. Näyttelyn avajaiset. ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG.
29.11. Näyttelyn avajaiset. MU PORI O YLLÄTTÄVÄ KAUNIS.

29.11.	TEEMAtyöpajat I-II koululaisille. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela.
29.11.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Anne Salmela, Töissä.
29.11.	Näyttelyn avajaiset Poriginal galleria. Mari Syren ja Anna-Leena Soini, PAKOTETTU / VAPAA.
30.11.	Popping-up Café. Neulegraffiti-työpaja; Lapset ja lapsenmieliset: nyt ruualla saa leikkiä!, Piirustusnurkka; International Corner.
Joulukuu	
02.12.	Aalto-yliopiston näyttelyprojekti / kuraattorikurssi taidemuseolla. Ohjaus museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen.
02.12.	Taidemuseorakennuksen pääsisäänkäynti suljetaan. Asiakkaat ohjataan museoon siiven lasikäytävän kautta. Asiakaspalvelu- ja valvontapiste kalusteineen siirtyy loppuvuodeksi halliin, itäisen lasikäytävän välittömän yhteyteen.
04.12.	KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle. BONUS-opastus. Kuvataiteilija Samu Raatikainen.
07.12.	VÄRIKYLPLYLAUANTAI Vauvojen värikylpy (12-23 kk); Vauvojen värikylpy (3-11 kk); Ipana-värikylpy (2-3 -vuotiaat). Ohjaajana Jenni Uusitalo. ★
09.12.	Aulan lattioiden maalaus käynnistyy. Aulatilat ovat suljetut yleisöltä koko loppuvuoden.
11.12.	PechaKucha-ilta. Luovien ideoiden esittelyä. Järjestäjänä SataSAFA.
12.12.	NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. Luentosali. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
12.12.	Porin Kameraseura luentosalissa.
13.12.	TEEMAtyöpajat I-II koululaisille. Ohjaajana on kuvataiteilija Anne Salmela.
14.12.	Lasten lauantai. MISSÄ MINÄ OLEN? Ohjaajana kuvataiteilija Jenni Uusitalo. ★
17.12.	Open Café: SAMKin konseptoinnin opiskelijat.
19.12.	Tampereen museoiden kulttuurikasvatusyksikkö TAITE taidemuseolla.
31.12.	Remontoidun aulan uudet kalusteet saapuivat.
★ Yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.	

Edellisten lisäksi

Yhdessä päivähoitotoimen kanssa organisoidut PÄIVÄHOIDON TYÖPAJAT toimivat säännöllisesti vuoden ympäri kesää lukuun ottamatta viikoittain tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin aamupäivällä, kaikkiaan kolme eri ryhmää kunakin viikkona. Loput iltapäiväajat ja illat ovat olleet varatut VAUVOJEN VÄRIKYLPLY sekä IPANA-VÄRIKYLPLY -työpajoille.

PÄIVÄHOIDON TYÖPAJAT

Tiistaisin kello 9.30–11.00 / Veijo Setälä
Keskiviikkoisin kello 9.30–11.00 / Anne Salmela
Torstaisin kello 9.30–11.00 / Veijo Setälä

Vauvojen värikylvyt sekä Ipanavärikylvyt toteutettiin kevät- ja syyskaudella tiistaisin, keskiviikkoisin, torstaisin ja perjantaisin. Viikoittain värikylpytoiminnan piirissä oli kaikkiaan kymmenen ryhmää koko toimintakauden ajan kesää lukuun ottamatta.

Kun maanantaipäivät varattiin erikoistyyöpajoille ja tiistaista torstaille toimivat päivähoidon työpajat sekä vauvojen värikylvyt, osoitettiin perjantaaamut koululaisten TEEMATYÖPAJOILLE (ja perjantai-iltapäivät jälleen värikylvyille) sekä lauantaipäivät

LAUANTAIVÄRIKYLPLY -toiminnalle. Suuren kysynnän myötä otettiin vuonna 2012 mukaan myös sunnuntait, jolloin syntyivät VÄRIKYLPLY- SUNNUNTAIT.

VÄRIKYLPTYÖPAJAT

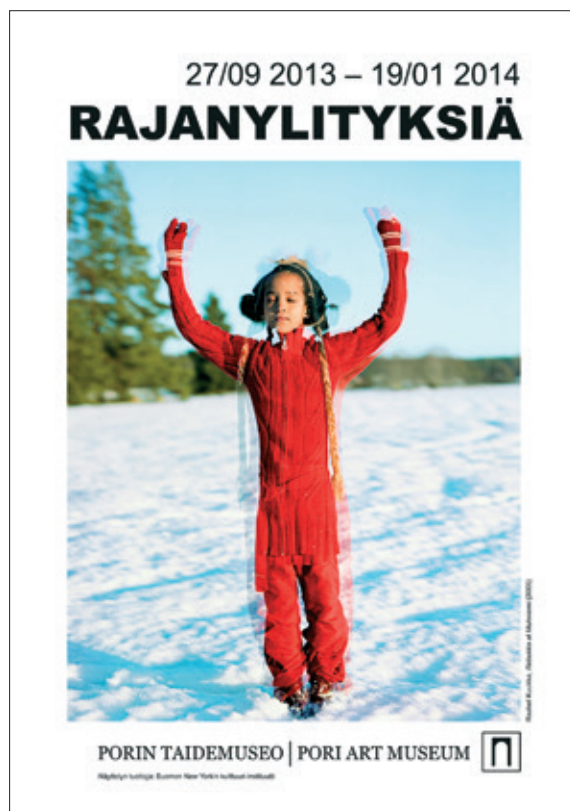
Tiistai
12.00–13.00 Vauvojen värikylpy (3–11 kk)/ Sanna Pajunen
14.00–15.30 Ipanavärikylpy (2–3 v)/ Sanna Pajunen
16.00-17.00 Vauvojen värikylpy -erityistyyöpaja

Keskiviikko
11.30–13.00 Ipanavärikylpy (2–3 v)/ Terhi Sammalmaa
14.00–15.00 Vauvojen värikylpy (3–11 kk)/ Terhi Sammalmaa
16.00–17.00 Vauvojen värikylpy (12–23 kk)/ Jenni Uusitalo
17.30-18.30 Vauvojen värikylpy (12–23 kk)/ Jenni Uusitalo

Torstai
13.00–14.00 Vauvojen värikylpy (3–11 kk)/ Sanna Pajunen
15.00–16.00 Vauvojen värikylpy (12–23 kk)/ Sanna Pajunen

Perjantai
14.00-15.00 Vauvojen värikylpy (3–11 kk)/ Terhi Sammalmaa
16.00–17.00 Vauvojen värikylpy (12–23 kk)/ Terhi Sammalmaa

Kaikki työpajat toteutettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

FELICE VARINI 01.02.–26.05.2013. Julisteen suunnittelu Kati Kunnas-Holmström | KERÄILIJÄN KATSE Taidetta Kristian ja Kirsi Gullichsenin sekä Juhani ja Hannele Pallasmaan kokoelmista 07.06.–08.09.2013 Julisteen suunnittelu Kati Kunnas-Holmström | RAJANYLITYKSIÄ – BODIES, BORDERS, CROSSINGS 27.09.2013–9.01.2014 Julisteen toteutus Kati Kunnas-Holmström yhteistyössä Leena-Maija Rossin ja Kari Soinion kanssa | MUSEOIDEN YÖ - LA NUIT DES MUSÉES 2013 julisteen suunnittelu Outi Suominen

104

105

ASIAKASVIESTINTÄ

Porin taidemuseon viestinnän kaksi rinnakkaista ulottuvuutta ovat pitkäjänteinen, museon profiilia rakentava, yhteisö- ja asiakassuhteita syventävä monikanavainen kommunikaatio sekä tämän ohella ajankohtaisiin tapahtumiin liittyvä, nopealla rytmillä tapahtuva tiedottaminen ja palveluiden markkinointi. Viestinnästä vastaa museoammatillinen henkilökunta oman työnsä ohella.

Kaiken perustana on asiakaslähtöisyys, jonka onnistumisen edellytyksenä on eri tyyppisten asiakkuuksien tunnistaminen. Arkisessa ajattelussa museon asiakkaana nähdään vain näyttelykävijä. Taiteen ja tieteen kentällä toimivana asiantuntija- ja muistiorganisaationa taidemuseon tehtäväkuva on kuitenkin näyttelytoimintaa huomattavasti laajempi. Museolla on näyttelyvieraan ohella koko joukko muitakin asiakkaita aina taitelijasta tutkijaan, taiteen keräilijästä kulttuuri- ja kolmannen sektorin toimijoihin, opetuksen-, terveys- ja sosiaalitoimen eri organisaatioihin. Näyttelyt muodostavat vain yhden niistä asiakasrajapinnoista, joita museo ylläpitää ja kehittää, ja joihin liittyvä tiedottamista ja markkinointia museo harjoittaa.

Eeva-Katri Aholan mukaan yksittäisen taidemuseon imago muodostuu kahdesta pääelementistä. Näistä ensimmäinen on taidemuseon palvelukuva ja toinen on taidemuseon kulttuurinen kuva. Palvelukuvalla Ahola viittaa museon elämyksiä tuottavaan ja kasvatukselliseen tehtävään. Kulttuurisella kuvalla hän tarkoittaa museon sijaintia taiteen ja kulttuurin kentällä kulttuurisena toimijana, perinteen tallentajana ja siirtäjänä. Kyse on toimintakentästä ja sillä suoritettavasta tehtäväkokonaisuudesta, jonka menestyksellinen hoitaminen lopultakin määrittelee museon yhteisöllisen roolin ja merkityksen. Asiakasviestintä ja siihen liittyvä palveluiden markkinointi rakentuu tämän perustan varaan. (Ahola, Eeva-Katri. Taidemuseon imago yleisön näkökulmasta. Helsinki: Helsingin kaupakorkeakoulu. 1995)

Tiedottaminen ja kehittämishankkeet

Edellisten vuosien tavoin taidemuseo järjesti jokaisen näyttelyn yhteydessä ns. mediapäivän, joka on tiedotusvälineiden tarpeisiin suunnattu näyttelyiden ja taiteilijoiden esittelytilaisuus. Tämän lisäksi toteutettiin jokaisena avajaispäivänä suurelle yleisölle, yhteistyökumppaneille kuten alan oppilaitoksille sekä tarpeen mukaan myös tiedotusvälineiden edustajille suunnatut taiteilija- ja kuraattorikierrokset. Kierrosten esitykset dokumentoitiin. Syntyneet tallenteet liitettiin taidemuseon internetsivuille. Mahdollisuuksien mukaan ne olivat soveltuvin osin esillä myös museon yleisötiloissa kulloisenkin näyttelyn ajan. Edellisten lisäksi näyttelyvuoden asiantuntijat, taiteilijat ja kuraattorit luennoivat sekä vetivät ns. BONUS -opastuksia suurelle yleisölle. Myös näiden tapahtumien yhteydessä tuotetut videomuotoiset tallenteet ja aineistot vietiin soveltuvin osin verkkoon yleisön saataville.

IT'S THE POLITICAL ECONOMY, STUPID

Opening performance by flamenco dancers Donna & La Niña NINJA from Flo6x8 group

pituuus 16:10

SATELLITE PLATFORM 24.04.2013

Residenssi- ja kulttuurikeskus Artelesin Suomessa vierailevat taiteilijat esittelevät toimintaansa

pituuus 2:00:17

Metropolis

Näyttelydokumentti

pituuus 12:19

LOOPING

Choreography, concept and direction Ismo-Pekka Heikinheimo. Dance Jaakko Kulmala.

pituuus 15:57

PATSASPUHETTA

Taltiointi Juha Valkeapään Patsaspuhetta -ääni-improvisaatiosta 16.5.2013

pituuus 17:57

Jaakko Heikkilä, Henkeviä rajanylityksiä

Pituus 1:29:12

Minna Valjakka, Luovuus, taide ja menestys – nykyaiteilijan arki Hongkongissa

pituuus 1:07:34

Harri Pälviranta, Yhteiskunnallisen todellisuuden käsittely taiteen keinoin

pituuus 1:07:29

Medialle suunnattuja näyttelytiedotteita julkaistiin varsinaisen taidemuseon osalta 16 ja Poriginal gallerian osalta 21. Taidemuseon näyttelytiedotteet julkaistiin kahdella kielellä, suomeksi ja englanniksi. Muihin tilaisuuksiin ja tapahtumiin liittyviä tiedotteita julkaistiin 37, pääosin suomeksi. Tehokkaan sähköpostitiedottamisen ohella käytettiin Facebookia, taidemuseon omia, kahdella kielellä - suomi/englanti - julkaistuja internetsivuja sekä mm. Porin kaupungin sivustoa paikalliseen ja alueelliseen tiedottamiseen. Taidemuseon internet-sivut tavoittivat vuonna 2013 kaikkiaan **171´873** kävijää. Ladattujen sivujen määrä oli 542´148 ja ladattujen tiedostojen määrä 1´423´915. Facebook-tykkäämisiä oli ker- tynyt vuoden loppuun mennessä 1´153.

Edellisen lisäksi kukin osatoimija, kuten pedagoginen yksikkö, tiedotti oman sektorinsa osalta kukin omille kohderyhmilleen paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti sekä ammattialakohtaisesti eri kanavia käyttäen.

Yhdeksään eri näyttelyyn painettiin omat, erilliset näyttelykutsut. Kutsut ja niitä tukevat asiakastiedotteet suunnattiin sekä sidosryhmille että vuosikortti- ja mesenaattikorttiasiakkaille paikallisesti, alueellisesti ja valta- kunnallisesti näyttelykohtaisen postitusmäärän noustessa noin 2500:aan. Samalla kohderyhmälle postitettiin suoramarkkinointina myös taidemuseon painetut, kaksikieliset kevät- ja syyskauden ohjelmaesitteet. Yllä mai- nituissa luvuissa eivät ole mukana Porin Lastenkulttuurikeskuksen tiedotteet. Keskus ylläpitää omaa sivustoaan sekä omia Facebook -sivujaan tiedottaen soveltuvin osin myös mm. valtakunnallisen Taikalamppu -verkoston yhteisten sivujen kautta.

Paikallisessa markkinoinnissa hyödynnettiin kadunvarsimainontaa. Taidemuseolla oli edellisten vuosien tavoin kaupungin ydinkeskustassa ympärivuotisesti käytössä 16 katuvalopylvästaulua, kukin kooltaan 83 cm x 123 cm. Kesäkaudeksi määrää nostettiin niin, että käytössä oli kaikkiaan 60 mainospintaa. Sanomalehti- ja aikakausilehti- ilmoitukset taidemuseo keskitti ensisijassa niihin valtakunnallisiin julkaisuihin, jotka ovat suunnatut alan ammatti- laisille sekä laajemmin kulttuurista, perinnearvoista, muotoilusta, taiteesta ja filosofiasta kiinnostuneille harrastajille ja alan ammattilaisille. Soveltuvin osin pyrittiin huomiomaan myös museon ammattialan sisäinen ja kuvataiteen kansainvälinen näkyvyys. Paikallista ja alueellista tiedottamista kehitettiin yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa. Kulttuuritoimen yhteisessä viestintätyöryhmässä taidemuseon edustajana on toiminut projektisuunnittelija Anni Venäläinen sekä näyttelyamanuenssi Pia Hovi-Assad.

Nykytaiteen kirjallisuuteen erikoistuneen museokaupan markkinointia kehitettiin osana museon muuta tiedotus- ja viestintätoimintaa ja vahvasti integroituna mesenaatti- ja vuosikorttijärjestelmän markkinointiin. Taidemuseon oman julkaisutuotannon markkinoinnissa käytössä oli oman kirjakaupan sekä museon internetsivujen sähköi- sen kaupan ohella Tampereen yliopiston kirjaston ylläpitämä virtuaalinen tiedekauppa Granum, joka edustaa yli kahtasataa tiedekirjallisuuden julkaisijaa. Museoalan ammattikunnalle kohdennettu viestintä kanavoitui alan yhteisten sähköpostilistojen kautta.

Mesenaaatti- ja Vuosikortti

Taidemuseo jatkoi vuonna 1994 käynnistettyä, ulospäin suuntautuvaa toiminta- ja tukikampanjaa. Museolla oli edellisten vuosien tavoin käytössä vuosikorttijärjestelmä, jonka avulla tehtiin taidemuseon toimintaa ja palveluja tunnetuksi, rakennettiin kontakteja sekä koottiin yksityishenkilöistä, yhteisöistä ja yrityksistä tukipiiriä museotyön kehittämiseksi.

Mesenaattikortti on suunnattu yrityksille, yhteisöille ja yksityishenkilöille. Sen hinta oli kertomusvuonna 130 euroa. Kortin haltija on oikeutettu vierasryhmineen vapaaseen sisäänpääsyyn kaikkiin Porin taidemuseon näyt- telyihin hankintavuoden aikana. Mesenaattikortti tarjoaa uuden muodon yritysten henkilökunnalle tai yhdistysten ja järjestöjen jäsenille kulttuuripainotteiseen virkistystoimintaan. Kuluneen vuoden aikana järjestettiin tällaisten ryhmävierailujen yhteydessä lukuisia museon ja näyttelyiden esittelyjä. Kortin haltijoilla oli myös mahdollisuus järjestää kokouksia museon luentotiloissa. Sekä vuosikortti että mesenaattikortti oikeuttavat 15 % alennukseen museossa myytävistä tuotteista. Mesenaattikortin lunasti vuoden 2013 aikana 77 yhdistystä, järjestöä tai yksi- tyishenkilöä. Henkilökohtaisen vuosikortin hinta oli 30 euroa ja sen lunasti vuoden 2013 aikana 77 henkilöä. Vuo- sikortti oikeutti niin ikään ilmaiseen sisäänpääsyyn museon kaikkiin näyttelyihin. Vuosikortin ja mesenaattikortin haltijoille tiedotettiin säännöllisesti taidemuseon näyttelyistä, tapahtumista ja muista palveluista.

Museokauppa

Porin taidemuseon museokaupan tarkoitus on varainhankinnan ohella tehdä taidemuseon toimintaa tunnetuksi luomalla oma, ainoastaan Porin taidemuseosta saatavilla olevien myyntiartikkeleiden kokonaisuus. Museokaupan kehittämissuunnitelman mukaisesti kaupan valikoimaa, ilmettä ja konseptia rakennettiin asiakkaan näkökulmaan tukeutuen. Museokäynnin tulee olla kokonaiselämyksellinen. Museon kannalta on tärkeää, että museon brändi jalkautuu myös museokauppaan, sen sisältöihin ja myös visuaaliseen linjaukseen. Museokauppa toimii taide- museosta syntyvien mielikuvien rakentajana ja vahvistajana, minkä myötä kaupan tuotevalikoiman tulee toimia asiakkaan näyttelykäyntiä jatkavana elämyksenä niin, että syntyneet vaikutelmat seuraavat asiakasta vielä vierailun jälkeenkin. Museokauppa mahdollistaa museon ”kotiin viemisen”. Kaupasta hankitut tuotteet ja julkaisut muistut- tavat museokäynnistä ja saattavat houkutella uudelle käynnille. Niiden avulla voi museosta kertoa myös muille.

Museo on sisältöjen asiantuntija. Huolella koottu tuotevalikoima kertoo museon näyttelylinjauksista, kokoel- mista ja julkaisutoiminnan laajuudesta. Tärkeitä, kauppaa profiloivia ominaisuuksia museokaupan tuotteissa ovat erityisyys, persoonallisuus ja laadukkuus sekä taloudellisen menestyksen mahdollistava kiinnostavuus. Tuotevalikoimassa on aina myös edullisia lahja- ja muistoesineeksi soveltuvia tuotteita, joihin on helppo tarttua. Laadukkaana erikoiskirjakauppana museokaupan tulee kyetä tarjoamaan ajankohtaisiin ja menneisiin näyttelyihin ja näiden taiteilijoihin liittyviä tuotteita ja julkaisuja tavalla, joka ei ole mahdollista normaalin kirjakauppatoimin- nan puitteissa. Erityisen merkittävässä roolissa ovat museon peruskokoelmat ja Maire Gullichsenin henkilö, hänen elämäntyönsä ja henkinen perintönsä. Yksi museokaupan tärkeistä tuoteryhmistä on taidekasvatukseen soveltuvat, turvalliset ja myrkyttömät taiteilijatarvikkeet, kuten kasvipigmenteihin ja mehiläisvahaan pohjautuvat värit eri ikäisille lapsille.

Avainsanoina museokaupan profiilissa ovat kekseliäisyys, periodimaisuus ja vaihtuvuus, mihin liittyen mu- seokaupan tuotevalikoima ja ilme seuraa kutakin sesonkia ja museon näyttelytoimintaa. Kevään, kesän ja syksyn näyttelyiden yhteydessä kaupalla oli oma näyttelyn sisältöjä ja viestiä tukeva valikoimansa. Kesäkuussa tuotevalikoima täydentyi taidemuseon logosateenvarjolla. Joulumarkkinoita silmällä pitäen taidemuseon oma tuotevalikoima täydentyi lokakuussa ihmisen muotoisella stressilellulla ja jojolla.

Museokaupan julkaisuvalikoima täydentyi viidellä teoksella taidemuseon oman julkaisusarjan puitteissa:

- Keskustelu - Samtal - Conversation
- Johnny Amore: Performers
- Marko Lampisuo: The End of Landscape - Ender der Landschaft – Maiseman loppu
- T.E.H.D.A.S.ry 10-vuotisjuhlajulkaisu
- IT’S THE POLITICAL ECONOMY, STUPID. The Global Financial Crisis in Art and Theory

Omien julkaisujen ohella museokauppa profiloitui vuonna 2013 LOGO! -tuotesarjan kautta. LOGO! -sarja muo- dostuu Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmateosten ympärille, Mairen perintö on läsnä. Sarjan tuotteisiin kuuluu postikortteja, käyttöesineitä ja tekstiileitä. LOGO! -sarjan tuotteissa toistuu taidemuseon kaarilogo. LOGO! on ikkuna sisälle ja ulos, tulevaan ja menneeseen. LOGO! on helppo viedä kotiin muistoksi museokäynnistä.

Museokaupan markkinointisuunnitelman ideat käyttöön

Turun yliopiston Kulttuuriyrittäjyys-kurssin opiskelijat Aleksi Vihonen ja Laura Leppälä toteuttivat markkinointi- suunnitelman Porin taidemuseon museokaupalle keväällä 2012. Museokaupalle ei ole aikaisemmin tehty omaa markkinointisuunnitelmaa. Opiskelijoiden kanssa yhteistyössä toimivat taidemuseon edustajista projektisuun- nittelija Anni Venäläinen ja palveluvastaava Anu Lankinen.

Vihosen ja Leppälän mukaan keskeisin haaste oli lisätä museokaupan yleistä näkyvyyttä ja kohderyhmien tietö- utta. Tärkeimmäksi kohderyhmäksi nousivat museokävijät sekä kehittämiskohteeksi kaupan näkyvyyden lisäksi internetissä toimiva taidemuseon verkkokauppa. Opiskelijoiden mukaan museokaupan markkinoinnissa on löydettävissä muutamia päähaasteita. Museotoiminta on heidän mukaansa asiakaslähtöistä palvelutoimintaa, joka toimii yleisten palveluliiketoiminnan ehtojen mukaisesti. Asiakkaiden merkitys toiminnan jatkuvuudelle on sisäistetty teorian tasolla mutta tämä ei näy yhtä selvästi käytännön toimissa. Opiskelijat nostivat haasteeksi lisäksi kulttuurialalle tyypillisen omien tuotteiden ja palveluiden markkinoinnin vierastamisen. Museokaupan markkinointitoimilla on mahdollista tavoitella suuremman myynnin ohella yleistä tiedon lisäämistä myös muita

Omien julkaisujen ohella museokauppa profiloitui vuonna 2012 LOGO! -tuotesarjan kautta. LOGO! -sarja muodostuu Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmateosten ympärille.

Vuonna 2013 sarja karttui LOGO! -sateenvarjolla, stressilellulla ja puujojolla. Kuvat Kati Kunnas-Holmström ja tuoteistus Kati Kunnas-Holmström, Anu Lankinen ja Heidi Hietala

108

109

museopalveluita kohtaan. Kolmanneksi käytännön haasteeksi Vihonen ja Leppälä määrittelivät markkinointiviestinnän käytettävissä olevat niukat taloudelliset resurssit.

SWOT-analyysia käyttäen Vihonen ja Leppälä määrittelivät Porin taidemuseon museokaupan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat seuraavanlaisesti:

Vahvuudet: museokaupan aukioloajat noudattavat museon aukioloaikaa, helppo lähestyttävyyys kahvilan yhteydessä sekä ainutlaatuinen taidekirjavalikoima Porissa.

Heikkoudet: museokaupan näkymättömyys pääovelle, julkaisujen hämärtyminen selailukappaleiksi kahvilan yhteydessä, tilan ahtaudesta johtuva kahvilan pöytien sijoittelu julkaisujen välittömään läheisyyteen, myyntipisteiden sijainti eri tilassa kuin tuotteet, toiminta-asteen ja myynnin mittareiden analysoinnin haasteellisuus sekä museokaupan selkeä visio.

Mahdollisuudet: taidemuseon omien nimikkotuotteiden valikoiman laajentaminen ja monipuolistaminen, tiedotusta lisäämällä suuremman asiakaskunnan tavoittaminen ja asiakasmäärien kasvattaminen, nykyisen verkkokaupan uudistaminen ja näkyvyyden parantaminen sosiaalisessa mediassa, hyvien käytäntöjen soveltaminen muista museokaupoista sekä sponsoriyhteistyö esimerkiksi Satakunnan Kansan kanssa.

Uhat: taloudellisten resurssien niukkuus, museokaupan kehittämiseen ja toimenpiteiden seurantaan sitoutuminen, e-kirjojen yleistymisen sekä museokävijöiden menettäminen muille kulttuuripalveluille.

Vihosen ja Leppälän mukaan museokaupan pääkohderyhmän spesifinen rajaaminen taiteen vakaviin harrastajiin ja asiantuntijoihin voi aiheuttaa ongelmia uusasiakashankinnassa. Taideyhteisöstä kauempana sijaitsevien ryhmien voi olla haastavaa tulkita alan harrastajille suunnattuja markkinointiviestejä. Opiskelijoiden mukaan internetin alati kasvavaa roolia tiedonhankinnanvälineenä ei voi korostaa liikaa. Vihonen ja Leppälä ehdottavatkin käytännön toimiksi museokaupan näkyvyyden parantamisen taidemuseon omilla internet-sivuilla verkkokaupan ohella. Sivuille voisi lisätä esimerkiksi kuvia ja tarinoita museokaupasta, kuukauden teemakirjan esittelyn ja tietoa uusista tuotteista. Sosiaalisen median osalta he suosittelevat markkinoimaan museokauppaa taidemuseon Facebook-sivun yhteydessä museokaupan oman Facebook-sivun luomisen sijasta.

Museokaupan näkyvyyden tehostamiseen on panostettu vuoden 2013 aikana. Ajankohtaisia julkaisuja on nostettu esille museokaupan lisäksi aulaan ja Facebook-markkinointia on lisätty. Taidemuseon omien tuotteiden valikoimaa on laajennettu ja tähän tullaan panostamaan myös jatkossa.

Aulan palveluiden ja museokaupan uudelleen järjestäminen

Omat haasteensa museokaupan toimintaan toi taidemuseon itäpäädyn vanhan kosteusvaurion kuivatustyöt, jotka aloitettiin heinäkuun lopulla ja jonka johdosta museokaupan ja kahvilan tilat olivat täysin pois käytöstä lokakuuhun asti. Loppuvuoden ajan museokaupan valikoima oli esillä supistetusti aulassa ja pääpaino oli taidemuseon omassa julkaisusarjassa sekä LOGO! tuotteissa. Haaste oli kuitenkin myös mahdollisuus. Remontti teki mahdolliseksi aulan palvelujen ja kahvilatilan uudelleen järjestelyn. Joulukuussa aloitettiin vielä erikseen taidemuseon aulan remontti, jonka seurauksena palvelutiski siirrettiin entiseen nähdessä vastakkaiselle seinustalle ja aulaan tehtiin tilaa museokaupalle. Aulan palvelut oli tarkoitus saada käyttöön heti vuoden 2014 alussa. Uuden museokaupan suunnittelussa on huomioitu erityisesti myös Vihosen ja Leppälän markkinointisuunnitelmansa SWOT-analyysissä esiin nostamat heikkoudet ja mahdollisuudet. Uuden museokaupan avainsanoja ovat mm. saavutettavuus, selkeys ja laatu.

Museokaupan internet-palvelut

Asiakkaiden käytössä oli internetyhteydellä varustettu tietokone, joka sijaitsee pysyvästi museokaupan/kahvilan tiloissa. Porin taidemuseon tilassa on myös langaton verkkoyhteys niitä varten, jotka haluavat työskennellä omalla kannettavalla tietokoneella.

Café MUUSA

Museokaupan yhteydessä toimivan Café MUUSAn vetäjänä jatkoi kahvilayrittäjä Päivi Sundell heinäkuuhun 2013 asti, jonka jälkeen Sundell päätti luopua kahvilatoiminnasta taidemuseon tiloissa. Arkisin kahvilassa oli tarjolla edullinen, mutta tasokas lounas. Sitä täydensivät runsaat suolaiset ja makeat leivonnaiset. Viikonloppuisin tarjolla

110

111

oli laadukas brunssipöytä. Café MUUSA toimi tarvittaessa tilauskahvilana museon asiakkaille. Se palveli mm. museon toisen kerroksen luentosalin tilaisuuksia ja tapahtumia.

Taidemuseo ja Café MUUSA tekivät tiivistä yhteistyötä, minkä myötä myös kahvila ja sen toiminnot liittyivät yhdeksi kokonaisuudeksi tukemaan taidemuseon palvelutuotannon linjauksia. Café MUUSA oli mukana yhteistyössä Museoiden yö -tapahtuman toteuttamisessa, minkä lisäksi kahvilassa toimi yhteistyössä Satakunnan Kansan kanssa toteutettu, jo perinteeksi muodostunut, News & Art Café -nettikahvila Pori Jazz -festivaalin ajan 13.–21.07.

OPEN CAFÉ - Porin taidemuseon kahvilan uudistushanke

Kevätkesällä 2013 päättyneen taidemuseorakennuksen julkisivujen korjaus- ja uusimistyön valmistuttua kaupungin tekninen palvelukeskus käynnisti itäpäädyn sisätilojen seinärakenteiden kosteusvaurioiden korjaukset heinäkuun lopulla. Museon kahvila ja kauppa jouduttiin sulkemaan yleisöltä kolmeksi kuukaudeksi. Café Muusan toiminta päättyi. Taidemuseo käynnisti uudistushankkeen, jonka tavoitteeksi asetettiin sekä museokaupan että kahvion toiminnan uudelleenprofiloiminen ja tehostaminen. Jo aikaisemmin laaditun suunnitelman mukaisesti kauppa päätettiin siirtää kokonaisuudessaan museon sisäänkäynti- ja aulatiloihin. Kahviolle lähdettiin etsimään uutta profiilia ja toimintamallia yhdessä erilaisten kulttuurin kentän toimijoiden, sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa.

Kehittämistyön perustaksi valittiin uuden tyyppinen, asiakaslähtöisyyden pohjalta rakentuva verkottuminen, jonka yhteydessä hyödynnettiin sosiaalisen median kanavia mahdollisimman tehokkaasti. Museo järjesti yhdessä Prizztech yrityspalveluiden kanssa mm. kaksi kaikille avointa ideointitilaisuutta 03.09. ja 07.10. otsikolla *Kuppilasta elävän kulttuurin kattilaksi*. Miten kehittäisit taidemuseon kahviota? Tilaisuuksissa kuulosteltiin yleisön toiveita uusien käyttötapojen löytämiseksi sekä kahviolle että tilalle, jossa kahvila toimii. Tilaisuuksiin osallistui noin 20 henkilöä, joista useimmat sitoutuivat enemmän tai vähemmän vahvasti koko loppuvuoden jatkuneeseen kehitystyöhön. Ideointitilaisuuksissa ilmeni vahvana toive avoimesta, pop-up -periaatteella toimivasta kulttuurin olohuoneesta. Sen tarjontaan voisi kuulua esimerkiksi teatteriryhmien pienoistuotantoja tai klubi-iltoja. Myös kahvilan toimintamuodoksi ehdotettiin pop-upia. Tarjoilu voisi olla etnisen keittiön herkuja eri maahanmuuttajaryhmien toteuttamana tai vaikkapa taiteilijoiden tai näyttelijöiden mieliruokia. Kahvilan tarjonnan suhteen toivomukset painottuivat luomuun ja lähiruokaan.

Ideoiden perusteella uudistuksen tavoitteeksi asetettiin kahvilatilan kehittäminen monikäyttöiseksi kohtaamispaikaksi ja kulttuurin olohuoneeksi, jossa jokaisella halukkaalla on mahdollisuus osallistua ja tuottaa kulttuuritoimintaa, perehtyä kuvataiteen alan tietosisältöihin ja kohdata uusia tuttavuuksia. Konsepti sai nimen Open Café. Sen mukaan eri taiteenalojen edustajat voivat testata uusia ideoita ja järjestää tapahtumia matalan kynnyksen periaatteella: tilat ovat saatavissa helposti käyttöön ja tuloja on mahdollista muodostaa esimerkiksi lipunmyynnin avulla.

Open Cafén työstäminen jatkui toimintakonseptin kehittelyllä. Facebookiin perustettiin julkinen keskusteluryhmä *Kulttuurin pop-up -kahvila Open Café Porin taidemuseoon*, lisäksi uudistuksen dokumentaatio kerättiin museon verkkosivuille Kahvila-osioon. Kahvilatilan remontti valmistui lokakuun lopussa, ja yleisöä houkuteltiin ottamaan tilaa omakseen tyynykampanjalla: kaikki halukkaat voivat tuoda itse tuunaamansa tyynyn tilaa pehmittämään. Kahvilatilan korkkasivat tapahtumakäyttöön Satakunnan Ammattikorkeakoulun konseptoinnin ja ravintola-alan opiskelijat, jotka toteuttivat lapsille ja aikuisille suunnatun kolmipäiväisen kahvila- ja tapahtumakokonaisuuden 28.–30.11.2013.

Aulatiloiissa jatkunut remontti sulki joulukuuksi museon pääsisäänkäynnin. Asiakaspalvelupiste siirtyi tilapäisesti museon suureen näyttelytilaan ja sisäänkäynti itäiseen lasikäytävään, minkä myötä yleisöllä ei ollut pääsyä kahviotilaan. Uuden kahvilakonseptin sekä tammikuun myötä uusittavan museokaupan käyttöönotto siirtyi vuoden 2014 puolelle.

ALUETAIDEMUSEOTOIMINTA

Porin taidemuseo nimitettiin Satakunnan aluetaidemuseoksi 01.05.1982. Opetusministeriön päätöksen mukaisesti museon toimialueeseen kuuluivat vuonna 1980 vahvistetun suunnitelman mukaisesti seuraavat kunnat: Pori, Harjavalta, Huittinen, Kankaanpää, Kokemäki, Rauma, Eura, Eurajoki, Honkajoki, Jämijärvi, Karvia, Kiikoinen, Köyliö, Lavia, Luvia, Merikarvia, Nakkila, Pomarkku, Siikainen, Säkylä ja Ulvila. Satakunnan kulttuuripalvelujen verkosto on vahva. Porin taidemuseon rinnalla maakunnassa toimii kolme muuta ammatillisesti hoidettua taidemuseota: Rauman taidemuseo, Lönnströmin taidemuseo ja Emil Cedercreutzin museo. Lisäksi Kankaanpään kaupunginmuseolla ja Huittisten museolla on omat taideosastonsa, joista ensin mainittu harjoittaa myös kuva-taiteeseen liittyvää näyttelytoimintaa.

- Vuonna 2005 annetun museoasetuksen 3 §:n mukaan (1192/2005) aluetaidemuseon tehtävät ovat seuraavat:
1. Aluetaidemuseon kuuluu edistää museotoimintaa, kulttuuriympäristön säilymistä sekä visuaalista kulttuuria toiminta-alueellaan.
 2. Aluetaidemuseon kuuluu huolehtia alueensa museotoiminnan keskinäisestä yhteistyöstä ja kulttuuriperintöön sekä taiteeseen liittyvän tiedon saatavuudesta.
 3. Aluetaidemuseo antaa asiantuntija-apua toimialaansa liittyvissä kysymyksissä.
 4. Aluetaidemuseo huolehtii niistä valtiolle kuuluvista tehtävistä, joista on Museoviraston kanssa erikseen sovittu.
 5. Aluetaidemuseo suorittaa Opetusministeriön antamat muut erityistehtävät.

Maakunnallisista tehtävistä vastaavien aluetaidemuseoiden korotetun valtionosuuden edellytyksenä on se, että näillä museoilla on kirjallinen suunnitelma alueellisen toiminnan painopisteistä ja tavoitteista. Aluetaidemuseot neuvottelevat suunnitelman sisällöstä ja toteutustavoista Museoviraston ja Valtion taidemuseon edustajien kanssa nelivuotiskausittain. Ensimmäinen asetuksen mukainen suunnitteluajanjakso käsitti vuodet 2007–2010. Kertomusvuonna voimassa ollut suunnitteluajanjakso käsittää vuodet 2011–2013.

Porin taidemuseon kauden 2011–2013 alueellisen toiminnan päätavoitteet:

1. Kuvataide ja visuaalinen kulttuuri hyvinvointia edistävänä voimavarana. Alueellisen kulttuuri-identiteetin vahvistaminen
2. Kulttuurivarallisuuden ylläpitoon liittyvien tilaratkaisujen maakunnallisten resurssien kehittäminen, maa-kunnallinen kokoelmakeskus.
3. Asiakasryhmittäin tuotettujen palveluiden ja museopedagogiikan kehittäminen vastaamaan erilaisia kohderyhmiä ja niiden tarpeita.

1. Toimintaa ohjaavat strategiset suunnitelmat ja toimenpideohjelmat

Museolain ja -asetuksen sekä näihin liittyvien valtionosuusjärjestelmän myötä syntyneiden ja lainsäädäntömuutosten myötä nyt muotoutumassa olevien ohjaus- ja säätelyjärjestelmien rinnalla Porin taidemuseon toimintaa ohjaavat seuraavat Porin kaupungin strategiset suunnitelmat ja toimenpideohjelmat:

- Pori 2016 strategia
- PORI. Kulttuuri 2016

Soveltuvin osin huomioidaan myös mm:

- Ilon ja valon Satakunta – Satakunnan kulttuurin toimenpideohjelma 2007–2013
- Länsi-Suomen EAKR- ja ESR -ohjelmat 2007–2013
- Seudulliset kulttuuristrategiat ja kehittämisohjelmat

Kunta- ja palvelurakenneuudistus voi jatkossa aiheuttaa merkittäviä muutoksia, jotka heijastuvat tehtäväkokonaisuuteen, resursseihin sekä näihin liittyviin ohjaustyökaluihin.

PORI. Kulttuuri 2016 -ohjelman mukaan Porin kulttuuritoimi tuottaa valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnetut, korkeatasoiset kulttuuripalvelut, jotka ovat keskeinen Porin kaupungin strateginen voimavara, ja jotka koko Satakunta tuntee omakseen. Porilaiset ovat ylpeitä historiastaan ja kulttuuriperinnöstään sekä uusista, yllättävistä ja innovatiivisista kulttuurimuodoistaan.

Porin taidemuseo. Maakunnallinen toimintaympäristö. SWOT -analyysi

VAHVUUDET PORIN TAIDEMUSEO - Porin taidemuseon kansallinen ja kansainvälinen profiili. - Vuodesta 1992 jatkunut, määrätietoisesti kehitetty työpajatoiminta ja sen myötä muodostunut vankka pedagoginen osaaminen. - Porin taidemuseon julkaisuja -sarja on ehtinyt numeroon 125. Kaikkiaan museo on julkaissut vuodesta 1981 lähtien noin 143 nimikettä. Satakunnan kuvataiteen kehitykseen merkittävästi vaikuttaneet taiteilijat on esitelty 1980- ja osin 1990-luvulla. - Poriginal galleria. MAAKUNNALLINEN NÄKÖKULMA - Laaja museoverkko, joka edustaa eri suuntauksia. - Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto, joka kuuluu valtakunnalliseen TAIKALAMPPU -lastenkulttuurikeskusten verkostoon. - Satakunnan taidetoimikunta. - Aktiiviset taiteilijaseurat, joilla pitkät perinteet. - Oppilaitokset, SAMK, TAIK/Pori, Sataedu - Maakunnassa omaa aktiivista näyttelytoimintaa. - Maakunnallisilla toiminnoilla on pitkät perinteet. - Maakunnan museot ovat harjoittaneet yhteistyötä eri muodoissa, vaikkakaan sen merkitys ei ole ollut keskeinen. - Yhteistyö erityisesti lastenkulttuurin alueella eri julkishallinnon toimijoiden ja avoimen sektorin toimijoiden välillä maakunnassa vahvaa - Nuoren, aktiivisen ja kuvataiteen kehityksestä tietoisen taiteilijakunnan määrä on kasvussa. - Vahva maakunta- ja perinnetietoisuus.	HEIKKOUDET PORIN TAIDEMUSEO - Porin taidemuseolla ei ole maakunnallisista toiminnoista vastaavaa henkilöä. MAAKUNNALLINEN NÄKÖKULMA - Maakunnan väestöpohja on ohut, kunnat pieniä ja kehitys negatiivinen. - Kuntien taloudellinen tilanne ja sen myötä museoiden talous on heikko. - Maakunnan matkailullinen asema heikko, yhteismarkkinointi ja esiintyminen sirpaleista ja tehotonta. - Kulttuurisektorin rooli maakunnan kunnissa ei ole vahva, kulttuuri-sihteerit vain parissa kunnassa eikä kehityssuunta näytä lupaavalta. - Päätoimisten taiteilijoiden määrä rajallinen. - Todellisuuskuvaa kaventava, pelkästään menneisyyden varassa elävä maakunta- ja perinnetietoisuus sekä sen pohjalta syntyvät vääräntyyppiset alueelliset kilpailuasetykmat, jotka käytännössä johtavat vain sisäänpäin kääntyneisyyteen ja eristäytymiseen. VALTAKUNNALLINEN NÄKÖKULMA - Valtakunnallinen ja sen myötä maakunnallinen visuaalisen tiedon dokumentoinnin ja tiedonhallinnan yhteinen infrastruktuuri puuttuu. - Valtakunnallinen ja sen myötä maakunnallinen visuaalisen tiedon dokumentoinnin ja tiedonhallinnan strategia puuttuu - Valtakunnallinen ja sen myötä maakunnallinen visuaalisen kulttuurin pedagogisten tavoitteiden ja hankkeiden strategia puuttuu - Museoiden dokumentointityötä ei voi verrata siihen volyyymiin, millä esimerkiksi suuret lehtitalot tuottavat aineistoa aikamme kulttuurista. Museoiden erittäin rajallinen sisällön tuotantokyky ja vain paikallisessa jakelussa oleva sirpaleinen aineisto eivät pysty synnyttämään kysynnän volyyymia, jonka varaan järjestelmän kustannukset voitaisiin siirtää. Kun ei ole riittävää tarjontaa, ei synny kysyntää ja satunnainen kysyntä ei ole omiaan kannustamaan kunnallistaloudesta vastaavia päättäjiä panostamaan kulttuurivarallisuuden ylläpidon rakenteisiin.
MAHDOLLISUUDET PORIN TAIDEMUSEO JA MAAKUNTA - Nuoren, aktiivisen ja kuvataiteen kehityksestä tietoisen taiteilijakunnan määrä on kasvussa, minkä myötä taidemuseo- ja näyttelytoiminnan taiteellisten sisältöjen kehityksen suuntaa on mahdollista ohjata aikamme haasteita vastaavaksi. - Visuaalista kulttuuria ja kulttuuripääomaa koskevien kysymysten osalta ”läpäisyperiaatteen” toteuttaminen hallinnon kaikilla sektoreilla maakunnassa lisää merkittäväällä tavalla tavoitteisiin pääsemistä. - Tehokas yhteistyö koululaitoksen kanssa sekä integroituminen mm. opetussuunnitelmiin mahdollistaa museon tuottaman tiedon tehokkaan välittämisen kohderyhmälle tavalla, jonka merkitys kohdentuu tulevaisuuteen. - Maakunnallisen sisältöjä koskevan yhteisen suunnittelun, tiedotus- ja markkinointistrategian avulla Satakunnan kulttuurin ja siihen liittyvien palveluiden profiilia voidaan nostaa ja toimintoja tehostaa. VALTAKUNNALLINEN NÄKÖKULMA - Valtakunnallinen visuaalisen kulttuurin ja siihen liittyvän tiedon dokumentoinnin ja tiedonhallinnan yhteinen infrastruktuuri ja strategia mahdollistaisi maakuntaan karttuneen ja yhä edelleen karttuvan sirpaleisen tiedon sekä tiedon keruun organisoimisen muotoon, joka palvelee yhtä lailla tutkijaa kuin myös museoiden asiakaskuntaa. - Valtakunnallinen integraatio ja yhteistyö kirjasto- ja arkistolaitoksen kanssa tulee jatkossa olla nykyistä tiiviimpää ja tehtäväjako selkeämpää. - Kansainvälistyminen avartaa ilmapiiriä ja tuo uusia käsitteellisiä vahvuuksia sekä taiteilijakunnalle että myös museoalan henkilöstölle.	UHA - Kulttuuripalveluiden rooli julkisen sektorin palvelutuotannossa ei ole itsestään selvä: ”Kunnan tehtävä ei ole omistaa, kunnan tehtävä on tuottaa palveluita” -tyyppinen ajattelu, joka jyrkimmillään saattaa kyseenalaistaa mm. kokoelmien ylläpitämisen ja kulttuurivarallisuuteen liittyvät vastuut. - Kuntatalouden taloudelliset ja henkiset valmiudet panostaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpitämiseen ja kehittämiseen ovat rajalliset. - Toimintoja ja rahoitusta suunniteltaessa lähtökohtana on ensisijassa vain oma kunta ja kuntalaisen tarpeet. - Painopiste tapahtumapohjaisessa ajattelussa, jolloin pitkäjänteiseen työskentelyyn ei ole halua eikä aina edes kykyä panostaa. - Välittömän hyödyn painottaminen tapahtuu pitkäjänteisen työskentelyn vaatimien rakenteiden kustannuksella. - ”Sivistyspääoman” merkitys ja itseisarvo on hämärtymässä. - Innovaatiopääoman tuottamisen, ylläpidon ja välittämisen merkitystä ei hahmoteta. - Valtakunnallinen integraatio ja suunnitelmallisuus puuttuu. Valtio jätätty passiivisesti taustalle kantamatta täyttä vastuuta ”suomalaisen museolaitoksen” muodostumisesta, minkä myötä maamme museoalan kokonaisuus on myös tulevaisuudessa sirpaleinen ja sellaisena se ei ole edes osiensa summa. - Tekijänoikeuksiin liittyvät maksut määräytyvät todellisen käytön sijaan potentiaalisen käytön mukaan ja estävät näin kootun tiedon tehokkaan välittämisen mahdollisille asiakkaille

2. Maakunnallinen toiminta ja tehtäväkokonaisuudet

Porin taidemuseon maakunnallinen toiminta rakentuu museon toiminta-ajatuksen mukaisesti, eri vuosina erilaisia painotuksia saaden. Lähtökohtana ovat kaikki kolme perustoimintamuotoa.

Porin taidemuseon toiminta-ajatuksen mukaiset, maakunnallisen toiminnan perusteet:

- I) Kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen,
- II) Perustutkimus ja dokumentaatio sekä
- III) Kulttuurivarallisuudesta huolehtiminen.

Porin taidemuseon maakunnallisen toiminnan painopisteet muotoutuvat kunakin vuonna Porin kaupungin asettamien strategisten tavoitteiden ja kunkin talousarviokauden painotusten pohjalta ja osana kulttuurilautakunnan sekä taidemuseon kulloistakin toimintasuunnitelmaa. Näin hyödynnetään parhaiten samansuuntaisesta toiminnasta syntyvät synergiaedut.

2.1. Visuaalisen kulttuurin kentän verkottuminen, kuvataiteen yleiseen kehitykseen liittyvän tiedon jakaminen sekä näyttelytoiminta maakunnassa

Kuvataiteen näyttelytoiminta on Satakunnassa aktiivista ja erityisesti taidemuseoiden osalta korkeatasoista. Toiminnan rungon muodostavat maakunnan taidemuseot sekä taiteilijoiden ja taiteilijaseurojen tuottama näyttelytoiminta. Porin taidemuseo voi toimia maakunnallisen näyttelytoiminnan kehittäjänä joko osallistumalla soveltuvien osin yhteistyöhankkeisiin tai tarjoamalla sekä kanavia että mahdollisimman korkeatasoisen haasteen, jota maakunnan toimijat voivat omaa sisältötuotantoaan suunnitellessaan reflektoida.

Merkittävimmän kulttuurisen panoksensa Porin taidemuseo antaa huolehtimalla mahdollisimman korkeatasoisesta kansainvälisestä näyttelyprofiilistaan, toimimalla kannustavana esimerkkinä, esittelemällä ajankohtaisen taiteen eri ilmiöitä, avaamalla omalta osaltaan alueen taiteilijoille ja toimijoille kansallisen ja kansainvälisen verkottumisen mahdollisuuksia sekä tukemalla tarpeen mukaan omalla asiantuntemuksellaan maakunnan toimijoita. Muodolliset kriteerit täyttävien, välittömien tulosten sijaan suurin merkitys pitkällä tähtäimellä on toiminnan välillisillä, uutta kulttuurista pääomaa tuottavilla vaikutuksilla.

Kuntiin suunnatut kiertonäyttelyt muodostivat aluetaidemuseoiden toiminnan tärkeimmän kanavan kun järjestelmä 1980-luvun alussa otettiin käyttöön. Aikamme taiteen nopea kehitys, uudet tekniikat, taiteen yhä suurempi käsitteellisyys ja sen myötä aineettomuus sekä taideteoksen luonteeseen yhä useammin kuuluva aika ja muutos ovat kysymyksiä, jotka asettavat perinteisen näyttelytoiminnan monella tavalla uuteen valoon. Museon on kyettävä reagoimaan ajan antamiin haasteisiin ja esiteltävä myös nykyaiteen mielenkiintoisia kehityslinjoja.

Porin taidemuseon osalta kehitys on merkinnyt toiminta-ajattelun uudelleen arvioimista ja näyttelyiden kierrättämiseen pohjautuvien määrällisten tavoitteiden korvaamista mallilla, jossa keskeisellä sijalla on vaikuttavuus ja yhteistyö. Voimavarat on käytetty pakettinäyttelyiden sijaan muutamaa, paikan ehdoilla toteutettuun näyttelyyn. Soveltuvien osin nämä näyttelyt pyritään integroimaan osaksi Porin taidemuseon kunkin vuoden sisältöteemaa, jolloin näyttelykävijä voi syventää kokemustaan tutustumalla Porin taidemuseon tarjontaan.

Maakunnallisen näyttelytoiminnan yhteistyökumppaneita ovat ensisijaisesti maakunnan kuntien kulttuuri- ja sivistystoimen yksiköt, laajojen yhteistyöhankkeiden osalta Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto sekä tapauskohtaisesti muut mahdolliset toimijat kuten Satakunnan taidetoimikunta. Laajemmat näyttelykierrokset on toteutettu osallistumalla lastenkulttuuriverkoston näyttelytoimintaan, jolloin alueellinen ja määrällinen kattavuus on toteutunut huomattavasti laajempana. Näyttelyt toteutetaan yhdessä näyttelytuotannosta vastaavan organisaation kanssa sekä tapauskohtaisesti ja mahdollisuuksien mukaan kiinteässä yhteistyössä Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

2.2. Maakunnassa syntyvän taiteen esittelyt - Poriginal

Poriginal galleria muodostettiin vuonna 1984 vastaamaan Porin taidemuseon aluetaidemuseorooliin liittyvän maakunnallisen taiteen esittely- ja dokumentointivaltuuksiin. Porin taidemuseon keskittyessä kansainvälisen ja kotimaisen taiteen pitkien linjojen ja erityisesti nykyaiteen esittelyyn Poriginal mahdollistaa maakunnan omien taiteilijoiden sekä taiteen kentän ilmiöiden joustavan ja ajankohtaisen seurannan. Gallerian valtakunnallinen profiili ja korkea taso tarjoavat haasteen, jota vasten maakunnassa syntyvä taide asettuu.
<http://www.poriartmuseum.fi/fin/poriginal-galleria/>

Poriginal mahdollistaa nuorten, lahjakkaiden ja vasta läpimurtoaan tekemässä olevien taiteilijoiden esittelyn yhtä lailla kuin asemansa jo vakiinnuttaneiden ja vahvasti meritoituneiden taiteilijoiden tuotannon kehityksen seuraamisen. Toimintansa ensimmäisen kahden vuosikymmenen aikana galleriassa järjestettiin lähes 500 näyttelyä. Tästä määrästä satakuntalaisen taiteen piiriin voidaan lukea noin puolet. Taiteilijoiden määrä nousi samassa ajassa 1500:een, josta maakunnallisen taiteen edustajiksi voidaan tulkita samoin kriteerein noin 50 %.

Vuosittain yhdestä kahteen maakunnallista kuvataiteen alan toimijaa on järjestänyt galleriassa näyttelyn, minkä lisäksi vähintään neljä muuta näyttelyä voidaan lukea Satakunnan kuvataiteen piiriin. Galleria tarjoaa mahdollisuuden maakunnallisen taiteen oppilaitoksille ja taiteilijaseuroille. Aalto-yliopiston Taiteen laitoksen Porin yksikkö, SAMK, Porin taidekoulu, Maakunnalliset taiteilijaseurat, Porin Saskiat sekä Porin taide- ja taideteollisuusyhdistys ovat myös hyödyntäneet gallerian tarjoamia mahdollisuuksia. Vuonna 2000 valmistuneen taidemuseon laajennusosan rakentamisen yhteydessä organisoitiin varsinaisen museorakennuksen näyttelytilat osittain uusiksi muodostamalla entisestä kahviotilasta ns. projektihuone pienempiuotoisten, ajankohtaista taidetta esittelevien näyttelyiden käyttöön, mikä mahdollisti myös maakunnallisen taiteen esittelyn. Vuodesta 2007 lähtien tila on varattu Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman esittelyyn.

2.3. Taidekasvatus

Porin taidemuseon alueellista toimintaa kehitetään kulttuuripääoman tuottamisen ja välittämisen näkökulmasta kokonaisvaltaisesti yhden johtoajatuksen pohjalta. Maakuntaan kohdistuvat aktiviteetit, palvelut ja yhteistyön eri muodot ymmärretään laajasti tulkittuna pedagogisena toimintana. Maakunnassa järjestettävät näyttelyt muodostavat pedagogiselle toiminnalle hyvän lähtökohdan, mutta ne eivät voi olla ainoa tiedon välittämisen ja visuaaliseen kulttuuriin liittyvien valmiuksien kehittämisen kanava ja väline. Kiertonäyttelytoiminnalla ei ole samaa itseisarvoa kuin alueellisen toiminnan käynnistyessä 1980-luvulla. Kullekin paikkakunnalle ominainen oma tuotanto vastaa peruspalveluista myös näyttelytoiminnankin osalta.

Tavoitteena on se, että museopedagogisia toimintamuotoja kehitetään suuntaan, jonka myötä hyväksi todettuja palveluja voidaan tarjota myös maakuntaan. Porin taidemuseon rooli palvelutuotannon muodostamassa kokonaisuudessa keskittyy korkeakvaliteettisiin sisältöihin ja rakentuu museon asiantuntemukselle. Paikalliset toimijat vastaavat mahdollisuuksien mukaan käytännön toteutuksesta, mikä vapauttaa museon voimavaroja sisältöjen ja niihin liittyvien toimintojen kehittämiseen.

2.4. Perustutkimus, dokumentaatio ja tietopalvelut

Porin taidemuseo tutkii, dokumentoi ja esittelee satakuntalaista taidetta sekä soveltuvien osin nykyaiteen eri ilmiöitä. Museon toiminnallinen linjaus rakentuu kokoelmien muodostumisen ja museon syntyhistorian myötä uudemman taiteen problematiikkaan.

Suomalaisessa museokentässä Porin taidemuseo on löytänyt selkeän oman profiilinsa. Tämä heijastuu myös maakunnalliseen toimintaan. Kirjallista sopimusta maakunnallisen taiteen dokumentointiin liittyvistä tehtävien jaosta taidemuseoiden välillä ei ole olemassa, mutta käytännössä on toimittu niin, että Rauman taidemuseo on keskittynyt Rauman seudun taiteilijoiden toiminnan ja tuotannon seurantaan ja esittelyyn, Kankaanpään kaupunginmuseon kuvataideosasto on panostanut ns. Kankaanpään kolonian taiteilijoihin, Kankaanpään kaupunki on seurannut Kankaanpään taidekoulun taiteilijoiden toimintaa ja Emil Cedercreutzin museo on hakenut roolia maakunnan, lähinnä Kokemäenjokilaakson 1960- ja 1970-lukujen taiteen tallentajana.

Porin taidemuseo on pyrkinyt mahdollisuuksien mukaan tukemaan tätä luonnolliselta pohjalta muodostunutta tehtäväjakoa sekä tehnyt projektikohtaisesti yhteistyötä kaikkien ko. toimijoiden kanssa.

Taiteilijoiden tuotannon inventoinnit ja kunnalliset taidekokoelmat

Porin taidemuseon itse suorittama dokumentaatiotyö on suurimmaksi osaksi kohdistunut 1950- ja 1960-luvun sekä sen jälkeiseen taiteen ilmiöiden kartoittamiseen. Tutkimus- ja dokumentaatiotyön läheinen yhteys taide-

museon näyttelytoimintaan on heijastunut valinnoissa ja painotuksissa. Tämän rinnalla aluetaidemuseotyön tutkimukselliset painopisteet ovat muotoutuneet taiteen sisällöllisten kysymyksenasettelujen myötä.

Paitsi tiettyihin vuosikymmeniin, dokumentaatio on kohdennettu maakunnan taiteen ominaispiirteisiin, 1950-luvulla käynnistyneisiin modernismin prosesseihin, konkretismin/ konstruktivismin kysymyksenasetteluihin sekä nuoremman polven taiteilijakunnan myötä syntyneiden uusien ilmiöiden kartoittamiseen 1980-luvulta lähtien (mm. katoava taide ja yhteisö-tyyppiset projektit). Oma lukunsa ovat lisäksi taidekasvatukseen liittyvät kysymykset.

Sotien jälkeisen kauden merkittävimpien maakunnallisten taiteilijoiden tuotanto on kartoitettu ja esitelty näytte-lyin pääosin 1980- ja osin 1990-luvulla. Dokumentoinnin osalta on käyty keskustelua mahdollisuuksista laajentaa toimintaa käsittämään myös kuvataiteen kentän muut toimijat kuten kriitikot ja kulttuurivaikuttajat. Taiteilijoista jo muodostuneita arkistokokonaisuuksia sekä Porin taiteilijaseuran ja taiteilijaseura NYTE ry:n arkistokokonaisuuksia täydennetään edelleen mahdollisuuksien mukaan ja soveltuvin osin.

Maakunnan kuntien taidekokoelmien inventoinnit suoritettiin 1980-luvulla. Tämä keskusjohtoisesti toteutettu ja vähiiä resursseja voimakkaasti verottava aineiston keruu tulisi korvata vuorovaikutteisella järjestelmällä, jonka tuotanto-, ylläpito- ja tieteellisten kriteerien täyttymiseen liittyvä vastuu olisi aluetaidemuseolla, mutta tietojen ajantasaisuudesta vastaisivat paikalliset toimijat.

Tietopalvelut ja tiedon välittämiseen liittyvät valmiudet

Inventointien pohjalta tuotetut tietokannat ovat tietotekniikan kehityksen myötä Porin taidemuseossa vanhentuneet eikä niiden konvertoiminen ajantasaiseen tietokantaympäristöön ole taloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Valtakunnallisen, kaikille aluetaidemuseoille yhteisen maakunnallisen tiedon tallennuksen ja esittämisen toimintaympäristön ja siihen liittyvien yhteisten käytäntöjen sekä käsitteistönhallinnan (tietojärjestelmät) työkalujen puuttuessa niukkojen resurssien käyttäminen paikallisten järjestelmien luomiseen ei ole mielekästä.

Vallitsevan tilanteen seurauksena asiakkaat eivät saa palveluja siinä muodossa ja sellaisella joustavuudella, johon he ovat tämän päivän tietoyhteiskunnassa tottuneet. Tilannetta ei helpota se, että mm. teoskuvien tekijänoikeudelliset kysymykset ovat yhteisten, käyttöpaikasta riippumattomien palvelujärjestelmien osalta vielä ratkaisematta.

2.5. Kulttuuriperinnöstä, kulttuuriympäristöstä ja kulttuurivarallisuudesta huolehtiminen

Satakuntalaista visuaalista kulttuuria koskevan kulttuurivarallisuuden ylläpidon ja tallentamisen kysymyksiin Porin taidemuseo voi vaikuttaa mm. ohjaamalla Porin kaupungin taidekokoelman muotoutumista niin, että se soveltuvin osin huomioi museon maakunnalliset tehtävät. Taidemuseo on vastannut kaupungin taidekokoelman kartuttamisesta 1980-luvun alusta lähtien.

Taidemuseon toiminnan käynnistymisestä alkaen Porin taidemuseon hallussa olevaa Porin taidemuseon koelmaa on kartutettu ensisijassa taiteen kansainvälisen kehityksen ja kentän ilmiöt huomioivana nykyaiteen kokoelmana tavalla, jossa käsite nykyaide on ymmärretty epookkitermin sijasta esteettisenä kategoriana.

Maakunnan osalta museo voi ja on myös toiminut asiantuntijana sekä tarvittaessa lausunnon antajana. Soveltuvin osin ja tarpeen mukaan yhteistyötä voidaan tehdä myös Satakunnan Museon kanssa. Rakennetun ympäristön ja rakennusperinnön hoidon sekä kulttuuriympäristöön liittyvät kysymykset kuuluvat Porin kaupungin strategian ja ja PORI Kulttuuri 2016 -suunnitelman mukaisesti ensisijassa Satakunnan Museon tehtäväkuvan piiriin.

Maakunnallisuus aluetaidemuseotoiminnan käsitteenä ja toimintaa ohjaavana kriteerinä

Porin taidemuseo on dokumentoinut oman toimialueensa taidetta 1970-, osin 1980-luvulle saakka alueellisin kriteerein. Museon näyttely- ja dokumentointityötä ovat tämän jälkeen ohjanneet oman ajan ajan taideilmiöt ja niiden

relevanssi suhteessa museon itselleen määrittelemiin kulttuurisiin tehtäviin. Topografisella käsitteistöllä ei tässä yhteydessä ole samaa käyttöarvoa.

Topografinen, tiettyyn maantieteelliseen alueeseen liittyvä käsite viittaa ensisijassa vastuualueeseen. Taiteilijaidentiteettiä ei pidä sitoa hallinnollisin perustein topografiseen käsitteistöön, kuten *satakuntalainen taide* tai *satakuntalainen taiteilija*. Taiteen kentän ja kulttuurin toimijat voivat halutessaan ja niin itse päättäessään rakentaa julkisuuskuvansa tämän käsitteistön varaan. Kulttuurihallinnon piirissä on kuitenkin huomattava, että monet Satakunnan maantieteellisellä alueella asuvat taiteilijat eivät samaistu epiteettiin satakuntalainen, kaikki eivät välttämättä edes suomalaisuuden käsitteeseen.

Maakuntakäsitteistöllä on monia, osin modernismin ajattelumalleista peräisin olevia rasisitteita. *Satakuntalainen taiteilija – suomalainen taiteilija* -asetelmassa on nähtävillä selvä käsitteellinen epätasapaino, joka rakentuu termien hierarkkisen eriarvoisuuden varaan. Mikäli aluetaidemuseon vastuualueetta tai taiteilijan asuinpaikkakuntaa kuvaava terminologia samaistetaan käsiteryhmän paikallinen–kansallinen–kansainvälinen luomaan viitekehykseen, syntyy arvottava ulottuvuus, joka mahdollistaa vailla perusteita olevat kvalitatiiviset tulkinnot. Aluetaidemuseoiden dokumentointijärjestelmän ja valtakunnallisen tehtäväjaon puitteissa ei ole syytä tukea tämänyyppisen, nyt jo ajastaan jääneen ajattelun asemaa.

Yksinkertaisin tapa välttää maakunnalliseen käsitteistöön liittyvä arvottavuuden ongelma on luoda järjestelmä, jossa tiedon keruun vastuualueet on jaettu maakunnallisesti aluetaidemuseoitain, mutta tiedon esittäminen on huolehdittu valtakunnallisesti yhden, kaikkien aluetaidemuseoiden käytössä olevan järjestelmän kautta.

Taidemuseoiden valtakunnallista tehtäväjakoa mietittäessä olisi kuitenkin harkittava myös sitä mahdollisuutta, että maamme museot erikoistuvat profiiliensa mukaisesti tiettyihin kuvataiteen ja kulttuurin ilmiöihin sen sijaan, että tehtävät jakaantuvat sijaintipaikkakuntien mukaan ja kaikki pyrkivät hallitsemaan koko visuaalisen kentän laajan ja jatkuvassa muutoksessa olevan kirjon.

JUHANI TARNA
METROPOLIS. Kuvituksia vuosilta 1950–57

Porin galleriassa 27.03.–16.04.2013 ja Kankaanpään kaupunginmuseossa Niinisalossa 18.05.–08.08.2013.
Kuvat Porin gallerian avajaisista.

118

119

Vuoden 2013 aluetaidemuseoprojekti

Juhani Tarna Metropolis Kuvituksia vuosilta 1950–57

Taidemaalari Juhani Tarna (s. 1937) piirsi 1950-luvulla suurkaupunkiin sijoittuvaa ja visuaalisesti kunnianhimoista Metropolis-sarjakuvaa, jota ei koskaan julkaistu. Säilyneistä sarjakuvista toteutettiin Kankaanpään kaupunginmuseon ja Porin taidemuseon yhteistyönä digitointi- ja näyttelyprojekti. Sen tuloksena esiteltiin Metropoliksen strippejä, guassimaalauksia ja luonnoksia orginaaleina ja suurennoksina Porin galleriassa 27.03.–16.04.2013 ja Kankaanpään kaupunginmuseossa Niinisalossa 18.05.–08.08.2013.

Syksyllä 1956 nuori, piirtämisestä ja sarjakuvista innostunut taiteilijanalku muutti Niinisalosta Helsingin Herttoniemeen. Muutos oli valtaisa: Niinisalon varuskunnan yhteyteen syntyneen kylän läpi kulki yksi raitti, jonka varrella kaikki palvelut sijaitsivat. Helsinki oli 400 000 asukkaan kiivaasti kasvava pääkaupunki, ja myös Herttoniemeen nousi kerrostaloja toinen toisensa perään.

Suurkaupungin syke ei kuitenkaan ollut Juhani Tarnalle vierasta. Amerikkalainen populaarikulttuuri oli kantautunut Niinisaloon elokuvateatteri Kino-Marsin ja rautatieaseman lehtikioskin kautta. Kino-Marsissa Tarna kävi katsomassa lännenelokuvia ja dekkareita. Lehtikioskista hän osti sarjakuvia ja alkoi niiden pohjalta piirtää omia. Lyhytaaltoradiosta kantautui jazz-musiikkia valtameren toiselta puolen. Käsitys New Yorkin pilvenpiirtäjästä, autojen virroista ja myös suurkaupungin nurjasta puolesta alkoi muodostua nuoren miehen mielessä.

Tarna muutti syksyllä 1956 Helsinkiin ja aloitti opinnot Taideteollisessa Keskuskoulussa eli Ateneumissa. Hän haaveili kuvittajan urasta ja alkoi opintojen ohella piirtää suurkaupunkiin sijoittuvaa Metropolis-sarjakuvaa. Siinä päähenkilö houkutellessaan sekaantumaan rikollisiin puuhiin. Tarna panosti visuaalisuuteen, vaihteleviin kuvakulmiin ja taustan geometriseen dynamiikkaan. Lisäksi hän teki aiheeseen liittyviä pienehköjä guassimaalauksia.

Valmis sarjakuva käsitti kymmeniä strippejä, mutta yksikään lehti ei halunnut julkaista sitä. 1960-luvulla Tarna hävitti valtaosan Metropoliksesta. Näyttely on koottu säilyneestä aineistosta. Gallerian yläkerrassa on Tarnan abstraktia taidetta, johon hän siirtyi Metropoliksen jälkeen aloitettuaan opinnot Vapaassa taidekoulussa. Suurkaupungin geometriset rakenteet sulautuivat osaksi uutta, värien ja muotojen dynamiikkaan perustuvaa ilmaisua.

Projektin koordinoivat Porin taidemuseosta Kati Kunnas-Holmström ja Anni Saisto ja Kankaanpään kaupunginmuseosta Eeva-Kaisa Haikonen.

Alueellinen vaikuttaminen kulttuuriperintöön, kuvataiteeseen ja visuaaliseen kulttuuriin liittyvissä asioissa

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Alueellisen kulttuuri-identiteetin vahvistaminen.	<i>Satakuntalaiset ovat perehtyneet nykytaiteen estetiikkaan. Satakuntalaiset tuntevat kuvataiteen ajankohtaisen kotimaisen ja kansainvälisen kehityksen päälinjaukset</i>	Kehitetään Satakunnan taidemuseoiden ja muiden alueellisten instituutioiden keskinäistä tiedon välitystä sekä terävöitetään tältä pohjalta keskinäisiä tehtäväjakoja.	Porin taidemuseon osalta maakunnan taidetta ja taiteilijoita esittelevät näyttelyt toteutetaan Poriginal -galleriassa. Gallerian vuosittaisesta näyttelytarjonnasta (23 näyttelystä) noin 50 % esittelee maakunnan taidetta ja taiteilijoita. Maakunnallinen taide huomioidaan soveltuvin osin myös Porin taidemuseon näyttelypoliittista ohjelmaa suunniteltaessa. Yhtenä painopistealueena tältä osin on Maire Gullichsenin elämän ja työn merkitys Satakunnan näkökulmasta.
Kuvataiteen yleiseen kehitykseen liittyvän tiedon jakaminen harjoittamalla näyttelytoimintaa sekä maakunnan taiteesta että maakunnassa.	<i>Satakuntalaiset tuntevat oman maakuntansa ajankohtaista taidetta, sen historiaa ja kehitystä. He tunnistavat alueen taiteen yhteydet länsimaisen visuaalisen kulttuurin kehitykseen.</i>	Kehitetään soveltuvin osin kunkin maakunnallisen toimijan näyttelypoliittisiin linjauksiin ja tavoitteenasetteluihin liittyvää yhteistyötä.	Kysynnän mukaan Porin taidemuseo tuottaa näyttelyitä, jotka soveltuvat esiteltäväksi maakunnassa myös niissä tiloissa, jotka eivät ole varsinaisia taidemuseoita. Järjestetään teemapohjaisia näyttelykokonaisuuksia maakunnassa yksin tai yhteistyössä Satakunnan lastenkulttuuri-verkoston kanssa.
Kuvataide ja visuaalinen kulttuuri hyvinvointia edistävänä voimavarana.	<i>Satakuntalaiset tiedostavat kulttuurin ja kuvataiteen hyvinvointimerkitykset ja osaavat hyödyntää laajalti ja monipuolisesti kuvataiteeseen liittyviä palveluita.</i>		Tuotetaan laajoja ja monipuolisia, asiakasryhmittäin kohdennettuja kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin palveluita, joita voidaan tarjota muiden kunnallisten hyvinvointipalveluiden tueksi ja sisältöjen terävöittämiseksi. Tarjotaan taiteen ja ajankohtaisen kulttuurin asiantuntijapalveluita poikkihallinnollisin tavoitein toimivien kehityshankkeiden käyttöön.

120

121

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Maakunnan kuvataiteen ja kulttuurin yhteisöt sekä alan oppilaitokset huomioidaan Poriginal gallerian näyttelyaikoja jaettaessa. Vuosittain galleriassa esiintyy 1-3 alueellista kuvataiteen kentän toimijaa, yhdistystä ja/tai oppilaitosta.	Poriginal galleriassa järjestettiin vuonna 2013 kaikkiaan 22 näyttelyä. Näyttelytoimintaan pyrittiin sitouttamaan maakunnalliset taidekoulutuksen, avoimen kulttuuri- ja kuvataidesektorin toimijat ja instituutiot Galleria tavoitti 6281 kävijää.	Toteutui suunnitelmien mukaisesti sekä sisällöllisesti, laadullisesti että määrällisesti. Poriginal gallerian tarjonnasta noin 50 % edusti monipuolisella tavalla maakunnan taidetta tarjoten toisaalta taiteilijoille kanavan kohdata yleisönsä, toisaalta yleisölle mahdollisuuden tutustua ajankohtaiseen maakunnalliseen taiteeseen.
Merkittävänä yhteistyökumppaneina ovat Maire Gullichsenin taidesäätiö, jonka kotipaikka on Noormarkku sekä Mairea Säätiö, joka hallinnoi Alvar Aallon suunnittelemaa Villa Maireaa Noormarkussa.	Toteutetaan yhdessä Maire Gullichsenin taidesäätiön ja soveltuvin osin Mairea säätiön kanssa pitkäjänteiseen suunnitteluun perustuvaa näyttelyohjelmaa, jonka tarkoituksena on laajentaa suuren yleisön tietämystä Maire Gullichsenin elämäntyöstä ja hänen roolistaan suomalaisen modernismin taustavaikuttajana.	Maire Gullichsen ja modernismi -näyttelysarjassa toteutettiin vuonna 2013 kaksi näyttelyä: Pintaa syvemmältä. Jyrki Riekk, Kauko Lehtinen, Mailis Saralehto Rekola 1.2.2013-26.5.2013 sekä Kova reuna ja Kosketuspinta. Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle 27.9.2013-19.1.2014. Jatkettiin vuonna 2012 käynnistettyä projektia, jonka tavoitteena oli dokumentoida kankaanpääläisen taidemaalarin Juhani Tarnan varhaista tuotantoa ja tuottaa siitä näyttely yhteistyössä Kankaanpään kaupunginmuseon kanssa. Näyttely Juhani Tarna, Metropolis. Kuvituksia vuosilta 1950-57 oli esillä Poriginal galleriassa 27.3.- 16.4.2013 ja Kankaanpään kaupunginmuseossa 18.5.-18.8.2013.
Toimitaan yhteistyössä <i>Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston</i> kanssa tavoitteena kulttuurin hyvinvointivaikutusten toimintamallien kehittäminen. Kehitetään soveltuvin osin yhteistyötä SOTE-sektorin, koulutuksen sektorin sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.	Taidemuseon pedagoginen yksikkö toimi kiinteässä yhteydessä valtakunnalliseen <i>TAIKALAMPPU-lastenkulttuurikeskusten verkostoon</i> kuuluvan Porin Lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa kehittäen maakunnallisen näyttelytoiminnan malleja sekä mm. työpajatoimintaa. Yhtenä kanavana/painopisteenä olivat Satakunnan verkostotoiminnan piiriin kuuluvat seitsemän kuntaa.	

Alueellinen museotoiminnan edistäminen sekä taidemuseoiden keskinäisestä yhteistyöstä huolehtiminen

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Porin taidemuseo edistää Satakunnan visuaalisen kulttuurin tietämystä ja visuaalisen kulttuurin kentän toimijoiden välistä verkotumista sekä maakunnassa että kansallisesti.	<i>Yhteinen kokonaisnäkemys siitä, miten ja miltä osin maakunnassa syntynyt ja edelleen tänä päivänä muotoutuva visuaalinen kulttuuri ja kuvataide tulisi dokumentoida ja minkä tyyppisiä työn ja tehtävien jakoja noudatetaan.</i>	Kartoitetaan visuaalisen kulttuurin maakunnallisen dokumentoinnin ja tallennuksen tilanne sekä luodaan kokonais-käsitys niistä resursseista ja voimavaroista, joita maakun-nassa sijaitsevat taidemuseot ja näiden ylläpitoyhteisöt voivat varata dokumentointi- ja kokoelmatyön toteuttamista varten. Muodostetun kokonaiskuvan pohjalta pyritään luomaan yhteinen tavoiteohjelma, jonka keskeiset suuntaviivat rakentuvat valtakunnallisesti muodostettujen tallennus-, do-kumentointi- ja kokoelmapoliit-tisten linjausten mukaisesti.	
Porin taidemuseo kehittää maakunnan visuaaliseen kulttuuriin ja kulttuuripe-rintöön sekä taiteeseen liit-tyvän tiedon saatavuutta.	<i>Tietojärjestelmiin ja niiden pohjalta tuotettuihin palve-luihin liittyvän työn laadun ja tehokkuuden parantami-nen sekä maakunnallisen työnjaon kehittäminen / resurssien käytön tehosta-minen.</i>	Huomioidaan maakunnan tai-demuseoiden tietojärjestelmi-en (taidekokoelmien hallinnan työkalut, kuva-arkistoaineisto, media-arkiston aineisto) tilanne ja tarpeet kehitettäessä Porin taidemuseon järjestel-miä. Pyritään keskitettyihin, integ-roituihin kokonaisratkaisuihin, jotka huomioivat keskinäiset tehtäväjaot sekä maakunnalli-sesti että kansallisesti. Tarjotaan asiantuntija-apua tarpeen mukaan.	Kehitetään Porin taidemuseon aineiston-hallintajärjestelmiä niin, että ne huomioivat <i>Kansallinen Digitaalinen Kirjasto</i> (KDK) -hankkeen myötä vakiintuvat aineistojen kuvailustandardit ja huolehditaan näin siitä, että suurella yleisöllä on jatkossa aiempaa esteettömämpi mahdollisuus aineistojen hyödyntämiseen. Valokuvat: E-KUVA -ohjelmisto

122

123

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Selvitetään mahdollisuuksia sitouttaa myös muut maakunnalliset alan toimijat kuin taidemuseot (so. taitelijaseurat, taideoppi-laitokset) yhteisen visuaalisen kulttuurin tal-lennuksen tavoiteohjelman toteuttamiseen.	Toimitaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa maakunnan eri osapuolien kanssa.	Taidemuseossa järjestettiin Satellite Platform -keskustelutilaisuus. Satellite Platform on taiteen kehitysalusta, joka pyrkii edistämään yleisön, taiteilijoiden ja taidea-lojen hallinnon välistä vuorovaikutusta ja kansainvälistymistä. Pyrittiin yhteistyössä Satakunnan museon kanssa vaikuttamaan Kankaanpään kaupun-ginmuseolle kohdistettuihin säästövaati-muksiin, jotka käytännössä lakkauttaisivat museon toiminnan. Museoiden yönä 18.5.2013 koottiin yhteen taiteen ja kulttuurin kentän toimijoita Porista, Huittisista ja Raumalta. RaumArs- ja Arteles-taiteilijaresidenssien kautta myös kansainvälisten taiteilijoiden edustus.
	Taidemuseolla on käytössä taideteoskoko-elmien hallintaohjelmana Muusa. Museo antaa tarvittaessa ohjelmistoon liittyvää opastusta ja tukea maakunnan muille museoille.	Käynnistettiin OKM:n tukemana hanke uudenlaisen toimintamallin esitystaiteen dokumentaatiokäytäntöjen kehittämiseksi yhteistyössä T.E.H.D.A.S. ry:n kanssa. Hankkeessa kehitetään toimintamallia, jonka puitteissa dokumentaation tekijänoikeuksi-en, metatietojen ja tiedostomuotojen hallin-ta tapahtuu julkaisutarve ja KDK-standardit huomioiden.

Alueellinen kokoelmatyö ja dokumentointi

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Kulttuurivarallisuuteen ja sen ylläpitoon liittyvien toimitiloja ja niiden ajanmukaisuutta koskevien maakunnallisten resurssien kehittäminen.	<i>Maakunnallisen kulttuurivarallisuuden tallennuskeskuksen toteuttaminen tavalla, joka kattaa sekä kulttuurihistorialliset museot että taidemuseot.</i> <i>Kokoelmien säilytys- ja ylläpitotoimintojen sekä niihin liittyvien prosessien yhdenmukaistaminen ja tehostaminen.</i>	Kehitetään maakunnan museoiden välistä verkottumista yhteistyössä Satakunnan Museon kanssa. Tavoitteena kulttuurihistoriallisten museoiden ja taidemuseoiden kokoelmahallintajärjestelmien ja niihin liittyvien toimintojen kehittäminen sekä maakunnallisen KULTTUURIVARALLISUUDEN TALLENNUSKESKUKSEN toteuttaminen ja siihen liittyvän toimintaprosessin mallintaminen.	Selvitetään minkälaisille kokoelmapalveluille on maakunnassa kysyntää, minkälaisia kokoelmapalveluja on mahdollista toteuttaa ja ylläpitää kestävästi. Tutkitaan erilaisia avoimen kokoelmakeskuksen asiakaspalvelumalleja ja niiden soveltuvuutta Satakunnan kulttuurivarallisuuden tallennuskeskuksen toimintakonseptissa.
		Selvitetään maakunnallisen kokoelmakeskuksen eri toteutamisvaihtoehtoja hallinto- ja ylläpitomallien sekä rahoituksen näkökulmasta valtakunnallisena pilottina.	

124

125

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Sitoutetaan kuntatoimijat sekä poliittinen päätöksenteko tallennuskeskushankkeen taakse. Pyritään tavoittamaan soveltuvin osin kolmannen sektorin toimijat sekä kulttuuri-sektorin yritystoiminta mukaan yhteiseen, maakunnalliseen hankkeeseen.	Toteutettiin yhdessä Satakunnan Museon kanssa alueellisen kokoelmakeskuksen selvityshanke sekä selvityshankkeen jatko-hanke. Näiden tarkoituksena oli kartoittaa maakunnan museokokoelmien volyymi sekä selvittää se, minkälaisille kokoelmapalveluille alueen museoilla on tarvetta sekä minkälaiden kokoelmapalvelujen toteuttamiselle on edellytyksiä.	Hankkeeseen osallistuivat kaikki maakunnan ammatillisesti ylläpidetyt museot minkä lisäksi se herätti kiinnostusta myös maakunnan ulkopuolella. Hankkeen ohjausryhmässä oli museoviraston edustus. Hankkeen lopullisena tavoitteena oli kehittää maakunnan museoiden välistä vuorovaikutusta sekä saada aikaan maakunnan alueen kattava yhteinen kulttuurivarallisuuden tallennuskeskus. Vuonna 2013 kokoelmakeskushanke eteni tilatarveselvitysvaiheeseen. Maakunnan muut toimijat jättäytyivät pois hankkeesta, hankkeen edistämistä jatkoivat Porin taidemuseo, Satakunnan museo ja Friitalan nahkamuseo.

Taidemuseoiden alueellinen tiedonvälitystehtävä

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Asiakasryhmittäin tuotettujen palveluiden ja museopedagogiikan kehittäminen vastaamaan erilaisia kohderyhmiä ja niiden tarpeita.	Kulttuuriperinnön, kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin merkitys ja arvo yhtenä globalisoituvan ja digitalisoituvan aikamme yhteiskunnan keskeisistä innovaatiopääoman alueista on tunnistettu ja sitä hyödynnetään laajalti eri inhimillisen toiminnan sektoreilla.	Toteutetaan syys- ja kevät-kausittain luentosarjat, joiden yhteydessä perehdytään nykyaiteen ja sitä lähellä olevien kulttuurin alueiden ajankohtaisiin kysymyksiin.	Taidemuseon pedagoginen yksikkö toimii kiinteässä yhteydessä valtakunnalliseen TAIKALAMPPU -lastenkulttuurikeskusten verkostoon kuuluvan Porin Lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa kehittäen maakunnallisen näyttelytoiminnan malleja sekä mm. työpajatoimintaa.
Porin taidemuseo kehittää ja tuottaa taidekasvatuksen ja kulttuuriperinnön toimintamuotoja, joita voidaan soveltaa yhtä lailla museoissa kuin avoimen sektorin ja kuntien eri toimintaympäristöissä.	Kulttuuriperinnön, kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin tarjoamia välineitä ja mahdollisuuksia hyödynnetään aktiivisesti julkisen sektorin eri toimijoiden työskentelyssä sekä tulevaisuuden toimintoja kehitettäessä.	Jatketaan AVARA MUSEO – Kehittyvä oppimisympäristö aikuisille -hankkeen 2010–2012 (ESR) tavoitteiden mukaisesti museotyön prosessien ja asiakasrajapinnan palveluiden mallintamista, terävöittämistä ja tehostamista. Kehitettyjä toimintamalleja tarjotaan aktiivisesti alueen taidemuseoiden käyttöön.	Päivähoidon työpajatoimintaan liittyen kehitetään edelleen kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin varhaiskasvatuksen toimintamalleja tavalla, jossa tavoitteena ovat muutaman kohdennetun ikäluokan kokonaisuudessaan kattavat palvelut. (4-, 5- ja 6 -vuotiaat.)
	Saavutettavuus – so. asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys - on huomioitu toiminnan kaikilla tasoilla aina suunnittelusta toimintojen toteutukseen.	Edistetään maakunnallista verkostoitumista fyysiseen ja kulttuuriseen saavutettavuuteen sekä kestävään kehitykseen liittyvissä tavoitteissa.	

126

127

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Yhtenä kohdennettuna, lastenkulttuurikeskuksen kanssa tehtävän yhteistyön kanavana / painopisteenä ovat Satakunnan verkostotoiminnan piiriin kuuluvat seitsemän kuntaa. Kaikessa kehittämistoiminnassa huomioidaan kolmas sektori ja sen roolit.	Näyttelyt, työpajat, tapahtumat, verkosto- ja koulutusyhteistyö.	Varsinainen näyttelyiden vienti maakunnan kuntiin tapahtui ensisijaisesti lastenkulttuurikeskuksen toimesta ja painottui siten perheiden tematiikkaan sekä lasten ja nuorten taidekasvatukseen. Museon kahvilatilan uudistus käynnistyi. Tavoitteena on kehittää aktiivisesti käytössä oleva kulttuuritila, Open Café, jossa kaikki halukkaat vapaan kentän toimijat voivat järjestää erilaisia kulttuuritapahtumia, ja jota museo voisi käyttää pedagogisen toiminnan asiakaspalvelurajapintana.
Koulutoimen rinnalla huomioidaan yhä aktiivisemmin sekä yhteistyökumppanina että kohderyhmänä myös sosiaali- ja terveyssektori, jonka kanssa pyritään pitkäjänteiseen, tavoitteelliseen yhteistyöhön. Pyritään yhdessä Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa vaikuttamaan siihen, että visuaalisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön näkökulmat huomioidaan kirjoitettaessa paikkakuntaakohtaisia opetusohjelmia.	Kehitystyö toteutetaan kiinteässä yhteistyössä eri sidosryhmien – paikalliset, alueelliset, kansalliset – kanssa. Päiväkodeille toteutettuja erityistyöpajoja kehitettiin eri teemojen pohjalta. Pedagoginen yksikkö järjesti koulutusta mm. päiväkotien henkilöstölle sekä eri osayleisöille. Lastenkulttuurikeskus järjesti omana toimintanaan taidemuseon tiloissa myös mm. Vauvojen värikylpyohjaajien koulutusta ja täydennyskoulutusta, joka kohdentui valtakunnallisesti. Lastenkulttuurikeskuksen toteuttaman TAITEILIJAKOULUSSA -hankkeen aikana toteutettiin Porin kouluihin puolentoista vuoden aikana yli 70 julkista teosta. Työpaikkojen kautta tavoitettiin noin 10 000 lasta ja nuorta 55 satakuntalaisessa koulussa. Taiteilijakoulussa -hanke työllisti seitsemän alle 30-vuotiaasta taiteilijaa sekä koordinaattorin.	Toteutui suunnitelmien mukaisesti. Esimerkkeinä mm. värikylpylauantait ja värikylpysunnuntait sekä pedagogisen yksikön BONUS-opastukset ja ELÄMYKSEL-LISET opastukset. Tuotettiin ajankohtaisiin näyttelyihin liittyviä esittely- ja opetuspaketteja. Yhteistyössä Aalto-yliopiston visuaalisen kulttuurin opiskelijoiden kanssa käynnistettiin kurssi, jonka aikana opiskelijat perehtyivät Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmaan ja toteuttavat valitsemistaan teoksista näyttelyn Projektihuoneeseen keväällä 2014.
Edistetään maakunnallista verkostoitumista fyysiseen ja kulttuuriseen saavutettavuuteen sekä kestävään kehitykseen liittyvissä tavoitteissa.		

Alueellisen kulttuuriperintötiedon saatavuus verkossa koskien erityisesti kuvataidetta ja visuaalista kulttuuria

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Aineistojen verkkosaata- vuuden edistäminen sekä siihen liittyen tietojärjes- telmien kehittäminen pai- nopisteenä metadatastan- dardien käyttöönotto sekä kuvailutietoja koskevien käytäntöjen yhdenmukais- taminen.	<i>Porin taidemuseon aineis- tojen hallintajärjestelmät huomioivat Kansallinen Digitaalinen Kirjasto (KDK) -hankkeen myötä vakiintu- vat aineistojen kuvailustan- dardit.</i> <i>Kehitetään tältä pohjalta aineistoja ja niiden hal- lintajärjestelmiä niin, että suurella yleisöllä on jatkos- sa aiempaa esteettömämpi mahdollisuus tallennusai- neistojen hyödyntämiseen.</i>	Huolehditaan siitä, että Porin taidemuseolla on aineistonhal- lintajärjestelmien ja niihin liitty- vän kuvailutietojen standardi- en osalta ne valmiudet, joiden pohjalta museo voi edistää maakunnallisesti Kansallinen Digitaalinen Kirjasto (KDK) -hankkeen myötä muotoutuvia valtakunnallisia tiedon tallen- nuksen ja sen verkkokäytettä- vyyden tavoitteita. (LIDO) Museo ottaa käyttöön ohjel- mat: Valokuvat: E-KUVA -ohjelmisto Media-aineisto: AVOKAADO. Toimitaan asiantuntijana maakunnallisille museoille verkkosaatavuuden edistämi- seen liittyvissä teknisissä ja sisältökysymyksissä. (Digitointi ja tietorekisterit)	Tiedotetaan museoiden muistiorganisa- tiorooliin liittyvistä kysymyksistä aktiivises- ti myös suurelle yleisölle ja pyritään herät- tämän kiinnostus museoiden tallennettua aineistoa kohtaan.
	<i>Maakunnan taidemuseoi- den verkkosaatavuuteen liittyvät tekniset ja sisällöl- liset valmiudet vastaavat vähintään keskimääräistä valtakunnallista tasoa.</i>	Toteutetaan maakunnallisesta näkökulmasta relevantteihin kysymyksiin keskittyvä teema- päivä tai seminaari vuosittain yhdessä alan eri toimijoiden kanssa. Seminaari voi olla kohdennettu satakuntalaisille mutta se voi olla myös valta- kunnallinen kohdeyleisöltään.	

128

129

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Toimitaan asiantuntijana maakunnallisille kuvataiteen toimijoille kuvataidetta koske- van tallennetun tiedon verkkosaatavuuden edistämiseen liittyvissä teknisissä ja sisältö- kysymyksissä.	Museon henkilökunta seuraa aktiivises- ti alan standardien ja verkkopalvelujen kehitystä ja soveltaa niitä kokoelmien ja arkistojen metatietojen hallinnassa.	Kehitettiin Porin taidemuseon oman henkilö- kunnan valmiuksia aineistonhallintajärjes- telmien ja niihin liittyvien kuvailutietojen standardien osalta. Järjestettiin 3.10.2013 E-kuva -ohjelmis- ton käyttäjien yhteinen seminaari, jossa mm. sovellusarkkitehti Kuisma Lehtonen Tieteen tietotekniikan keskus CSC:stä kertoi Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeen pitkäaikaissäilytysstandardeista.
Kartoitetaan kuvataiteen maakunnallisten toimijoiden valmiuksia (käsitteet, kuvailu- standardit ja tekniset) saattaa arkistoidut aineistot tai niiden hakemistot julkisesti käytettäväksi verkkoympäristössä.		Asetettiin ensimmäiseksi lähtökohdaksi Porin taidemuseon omien aineistokokonai- suuksien saattaminen muotoon, joka mah- dollistaa soveltuvin osin ja hakemistotasolla materiaalien tarjoamisen verkkoympäristös- sä saataville. Jatkettiin museon digitoitujen ja digioriginaalivalokuvien luettelointia E-kuva -tietokantaan.

Kulttuuriympäristön- ja maiseman säilymisen edistäminen

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Ympäristötietoisuuden lisääminen sekä kulttuuri-maisemaa ja rakennettua ympäristöä koskeviin mielipiteisiin ja käsityksiin vaikuttaminen kuvataiteen keinoin.	<i>Ympäristön ja kestävän kehityksen arvojen edistäminen sekä kulttuurimaiseman ja sen sisältämän kulttuuriperinnön arvostuksen vahvistaminen taiteen ja visuaalisen kulttuurin tarjoamia välineitä hyödyntäen.</i>	Porin taidemuseon kolmen vuosikymmenen näyttely-poliittisiin linjauksiin liittyen jatketaan pitkäjänteisesti mm. maa- ja ympäristötaiteen sekä siltä pohjalta muotoutuneen ns. laajentuneen kuvataiteen kentän ilmiöiden esittelyä ja luodaan näin valmiuksia myös muille maakunnallisille museoille tarttua ympäristökysymyksiä koskevaan kuvataiteen tematiikkaan. (Land Art, Earth Art, Site-specific Art, Eco Art, Sustainable Art).	Aktiivinen osallistuminen alan kysymyksistä käytävään julkiseen sekä hallinnonalojen ja eri toimijoiden väliseen keskusteluun. Kestävän kehityksen käsitteen sitominen kuvataiteen ja visuaalisen kentän ajankoh- taisten ilmiöiden esittelyyn (Sustainable Art).

Asiantuntijapalvelut, tietopalvelut ja neuvonta

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Porin taidemuseon nyky- taiteen profiilille raken- tuva valtakunnalliseen erikoistumiseen liittyvä neuvonta- ja tietopalvelu sekä tutkimustoiminta.	<i>Porin taidemuseolla on tiedolliset ja metodiset, tekniset ja taloudelliset valmiudet sekä henkilö- töresurssit toimia myös jatkossa nykytaiteen esittelijänä sekä taiteen ja taiteenteoreettisen tiedon asiantuntijana tavalla, joka heijastuu tuloksellisesti myös maakuntaan.</i>	Porin taidemuseo toteuttaa kansainväliseen yhteistyöhön perustuvaa, korkeatasoista nykytaiteen näyttelyohjelmaa, joka mahdollistaa maakun- nallisen ja kansainvälisen tietotaidon vaihdon sekä verkottumisen taiteilijoiden, museoiden, eri osapuolien ja toimijoiden välillä. Prosessit toteutetaan tavalla, johon myös maakunnan taide- museot voivat soveltuvin osin ja haluamassaan muodossa osallistua	Kuvataiteen ajankohtaisen tiedon jakami- nen sekä näyttelyiden että näyttelyjulkaisui- jen – painetut / sähköinen – muodossa. Porin taidemuseo tuottaa vuosittain tema- tiikkaan liittyen 4-6 painettua julkaisua. Kaikki julkaisut toteutetaan vähintään kahdella kielellä: suomi ja englanti.

130

131

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Yhteistyö soveltuvin osin eri toimijoiden kanssa sekä alueellisesti että valtakunnalli- sesti (mm. Turun yliopisto / Porin yksikkö / Kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen koulutusohjelma; Satakunnan ammattikor- keakoulu, SAMK, Kuvataide Kankaanpää)		Taidemuseo antoi asiantuntija-apua Otso Karpakan kaupungin tiloissa sijaitsevan la- simaalauksen suoje- lu- ja siirtokysymyksissä kaupungin Tekniselle palvelukeskukselle. Mu Pori o kaunis -yhteisön valokuvien esittely museon Rapussa: näyttely Mu Pori o yllättävä kaunis 29.11.2013–19.1.2014.

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Tehokas ja tuloksellinen verkottuminen kansainvälisten ja kansallisten sekä satakun- talaisten alan toimijoiden kanssa. Mahdollisuuksien mukaan yhteistyö maa- kunnallisten taiteilijaresidenssiohjelmien kanssa (RaumArs sekä Aalto-yliopiston Taideteollisen korkeakoulun Porin taiteen ja median laitoksen ylläpitämä residenssi-oh- jelma).	Porin taidemuseon tutkimus-, näyttely- ja julkaisutoimintaan sekä pedagogiikan kehit- tämiseen liittyvä kansainvälinen verkottumi- nen toteutui tavoitteiden mukaisesti laajassa yhteistyössä skandinaavisten ja eurooppa- laisten taiteilijoiden, kuraattoreiden, galleri- oiden ja muiden kumppaneiden kanssa.	Harjoittelijayhteistyö Galway Technical Institute, Irlanti, kanssa.

METROPOLIS Sarjakuva 1956

JUHANI TARNA
METROPOLIS. Kuvituksia vuosilta 1950–57
Porin galleriassa 27.03.–16.04.2013 ja
Kankaanpään kaupunginmuseossa Niinisalossa
18.05.–08.08.2013.

Kuvassa, alhaalla vasemmalla, Petra ja Anni Saisto, Eeva-Kaisa Haikonen sekä Juhani ja Marja Tarna näyttelyn avajaisissa Kankaanpään kaupunginmuseossa Niinisalossa 18.05.2013.

132

133

Taidekokoelmien sekä taiteilijoiden tuotannon inventoinnit

Porin taidemuseo asetti 1980-luvulla tavoitteekseen rakentaa dokumentointityölle pohjautuva satakuntalaisen kuvataiteen tietojärjestelmä, joka tukee tarpeen mukaan museon näyttely- ja tutkimustyötä sekä palvelee myös muita käyttäjiä.

Kahdeksankymmentä- ja osin yhdeksänkymmentäluvun kuluessa Porin taidemuseo dokumentoi ja esitteli näyttelyin merkittävimmät satakuntalaiset vanhemman polven taiteilijat. Hanke sivusi osittain Valtion taidemuseon alaisen Kuvataiteen keskusarkiston 1990-luvulla toteuttamaa *Taiteilijaa tapaamassa* -projektia. Valtion taidemuseon alainen Taidemuseoiden kehittämiskeskus *KEHYS* on toimintansa käynnistymisestä alkaen pyrkinyt kehittämään maamme taidemuseoiden kuvataiteen dokumentointiin liittyviä käytäntöjä pyrkimättä kuitenkaan määrätietoisemmin yhteisten, kansallisten tallennus- ja dokumentointitavoitteiden määrittelyyn. Merkittävin väylä aluetaidemuseoiden tallennus- ja dokumentointitoimintaa näyttäisi muodostuvan niistä prosesseista, jotka Kansallinen Digitaalinen Kirjasto -hankkeen myötä ovat myös taidemuseoiden kentällä käynnistymässä.

Yhtenäisten toimintamenetelmien, kansallisten tavoitteiden ja yhteisen teknisen sovellusalustan sekä riittävien resurssien puuttuessa maakunnallinen tallennus- ja dokumentointityö etenee hitaasti. Porin taidemuseon 1900-luvun kuluessa toteuttamat kokoelmainventoinnit kattavat museon toimialueen kuntien, seurakuntien ja julkisten laitosten taidekokoelmat painopisteen ollessa kuntakokoelmissa. Inventointien yhteydessä syntyneet tietokannat ovat kuitenkin teknisesti vanhentuneet, mikä heijastuu niiden käytettävyyteen. Tässä vaiheessa puuttuu edelleen yhteinen valtakunnallinen sovellusympäristö, jonne tiedot voitaisiin mielekkäästi konvertoida.

Aluetaidemuseotoiminnan yhteydessä 1980-luvulla tehtyjen inventointien tulokset on kirjattu aikanaan seuraaviin tietokantoihin:

- Kunnalliset kokoelmat Satakunnassa
- Yhteisöjen kokoelmat Satakunnassa
- Yritysten kokoelmat Satakunnassa
- Yksityiskokoelmat Satakunnassa
- Satakunnan julkiset veistokset
- Porin julkiset veistokset

Kertomusvuonna digitoitiin Porin taidemuseon ja Kankaanpään kaupunginmuseon yhteishankkeena taidemaalari Juhani Tarnan varhainen, pääasiassa 1950-luvulla syntynyt sarjakuvatuotanto. Hankkeen aikana Tarnan varhainen tuotanto käytiin läpi ja digitoinnin tuloksena syntyi 51 tiedostoa. Digitoinnin suoritti Satakunnan museon valokuvaaja Pentti Pere. Hankkeen tuloksena toteutettiin näyttely *Juhani Tarna. METROPOLIS. Kuvituksia vuosilta 1950–57*, joka oli esillä Porin galleriassa 27.03.–16.04.2013 ja Kankaanpään kaupunginmuseossa Niinisalossa 18.05.–08.08.2013. Tutkimusassistentti Riku Santikko toteutti Porin gallerian näyttelyn valmistumisesta videodokumentin, joka julkaistiin museon Pori Art Museum -kanavalla YouTubessa.

PIMEÄSTÄ Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle -näyttelyn työryhmä (Päivi Hirsiaho, Pauliina Koivunen, Senni Pöyry, Miissa Rantanen) tutustuu Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman teoksiin.

Kuvat Mirja Ramstedt-Salonen

134

135

MUSEOPEDAGOGIIKKA

Museo on muistiorganisaatio. Paitsi elämysten ja kokemusten tuottaja, museo on toimintaympäristö ja toimija, joka on monin tavoin sidoksissa ympäröivään yhteisöön ja sen kulttuuriin sekä paikallisella että laajemmalla tasolla. Museo mahdollistaa uusien asioiden kohtaamisen ja oppimisen, mutta myös museon on kyettävä oppimaan yhteisön tarpeista. Kuten varhainen museologian teoreetikko John Cotton Dana (1856–1929) totesi, ”museon tulee edistää kansalaisten viisautta ja onnellisuutta.” Museopedagogiikka on yksi niistä asiakasrajapinnoista, jota myös suomalaiset museot ovat uuden vuosituhanneen alusta lähtien kehittäneet voimallisesti.

Porin taidemuseossa on vuodesta 1990 työskennellyt museolehtori, joka koordinoi ja vastaa museon pedagogisista toiminnoista sekä kohderyhmittäin tuotetuista palveluista. Hänen päävastuualueenaan on koululaitos sekä eri aikuisasiakkaita edustavat ryhmät, joille suunnatut palvelut tuotetaan eri yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä.

Porin taidemuseon museopedagoginen ohjelma tutkii nykykulttuurin ilmiöitä. Sen toiminta rakentuu museon näyttelypoliittisten linjausten mukaisesti, niitä hyödyntäen ja niitä syventäen. Toiminnan päämääränä on alan teoreettista kehitystä seuraten ja yhdessä museon asiakkaiden kanssa etsiä, löytää ja kokeilla erilaisia lähestymistapoja taiteen ja visuaalisen kulttuurin eri ilmiöiden käsittelemiseen. Välineinä ovat muun muassa erilaisille yleisöille kohdennetut ja räätälöidyt näyttelyesittelyt ja pajatoiminta sekä luento- ja julkaisusarjat, jotka antavat tukea ja täydennystä yksilöllisille kokemuksille.

Pedagogisen yksikön tuottama toimintamalli, ison näyttelyhallin yhteydessä toimiva pedagoginen työskentelytila PEDApiste, on vakiinnuttanut paikkansa suosittuna työskentelypisteenä. PEDApisteessä on esillä ajankohtaiseen näyttelykokonaisuuteen liittyvää aineistoa omaehtoiseen tutkimiseen ja tekemiseen. Pisteeseen on yleisöllä vapaa pääsy näyttelyvierailun yhteydessä. Pedagoginen yksikkö on tuottanut näyttelyitä sarjassa Maire Gullichsen ja modernismi Projektihuoneessa. Maire Gullichsen ja modernismi -sarjan pedagogiset näyttelyt avaavat uusia näkökulmia Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmaan sekä tutkivat tapoja kehittää museon näyttelyitä oppimisympäristöinä. Ne mahdollistavat usein myös aktiivisen ja uudenlaisen vuorovaikutuksen museon ja yleisöjensä välillä. Näyttelyt vaihtuvat taidemuseon muun näyttelyohjelman rinnalla samanaikaisesti. Kevätkaudella taidemuseon pedagoginen yksikkö toteutti yhteistyössä näyttely-yksikön kanssa Maire Gullichsen ja modernismi -sarjassa näyttelyn PINTAA SYVEMMÄLTÄ. Jyrki Riekk, Kauko Lehtinen, Mailis Saralehto Rekola. Syyskaudella pedagoginen yksikkö käynnisti Maire Gullichsen ja modernismi -sarjaa jatkavan näyttelykonseptin *Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle*. Sarjassa tutkitaan erilaisia katsomisen tapoja sekä tehdään yhteistyötä yleisöjen kanssa. Syyskauden näyttely oli nimeltään KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA. Syksyllä käynnistyi myös pedagogisen yksikön ohjamaa kuratointi- ja näyttelyprojekti yhteistyössä Aalto-yliopiston Taiteen laitoksen Porin yksiköstä tulleen opiskelijaryhmän kanssa. Näyttelyprojektissa valmisteltiin Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmien pohjalle rakentuvaa, kevätkaudella 2014 Projektihuoneessa avautuvaa *Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle* -sarjan näyttelyä.

Porin taidemuseolla ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkostolla on yhteinen näyttelytila, *PEDAseinä*, taidemuseon kahvilassa. PEDAseinän näyttelyt esittelevät laajasti taidemuseon yleisötyön metodeja ja mm. pajatoiminnassa syntyneitä teoksia, elämyksiä ja kokemuksia. PEDAseinän näyttelyohjelma laaditaan Porin taidemuseon pedagogisen yksikön ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston yhteistyönä.

Museopedagogiikka huomioi eri ikäryhmät. Yhteistyötä tehdään päiväkotien, koululaitoksen, vanhus- ja sosiaalityön ja eri tiede- ja taideyhteisöjen kanssa maakunnallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

TOIMINTAMALLIT JA KEHITYSTYÖ

Museoiden toimintakulttuurit ovat olleet 2000-luvulla murroksessa. Keskustelua ovat herättäneet kysymykset taiteen *välittämisestä* (*mediating*), niin museopedagogiikan kuin kuratoinnin näkökulmista tarkasteltuina. Yleisöjen osallistaminen ja yleisöyhteistyö ovat olleet 2010-luvun kestoaiheita. Kiinnostus on kohdistunut museoiden ja yleisöjen välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä pyrkimykseen avata museon toimintoja laajemminkin yhä läpinäkyvämmiksi ja osallistumisen kynnyistä yhä matalammaksi yleisöille. Yleisötyö nähdään selkeämmin työnä, johon osallistuu koko museo, ja joka organisaation sisällä saa erilaisia toimintamuotoja ja painotuksia.

Museopedagogiikan ajankohtaiset pohdinnat yleisötyöstä liittyvät yleisönä olemisen tavoissa tapahtuneisiin muutoksiin. Yleisötyössä korostuu aktiivisesti kumpaankin suuntaan tapahtuva vuorovaikutus, ei ainoastaan museosta yleisöille, vaan myös yleisöiltä museolle. Museoyleisöjä ei enää nähdä vain museopalveluiden *käyt-täjinä*, vaan aktiivisina *toimijoina* ja *vaikuttajina*, joille voidaan antaa mahdollisuus osallistua *museopalvelujen kehittämiseen ja suunnitteluun* sekä *museoiden sisältöjen tuottamiseen*. Yleisön mukaan ottaminen sisältö-työhön edellyttää museoiden sisällä uudenlaista asennetta asiantuntijatyöhön sekä myös yleisötyötaitojen ja työvälineiden kehittämistä.

Porin taidemuseossa on jo aiemmin kokeiltu uudenlaista toimintatapaa yleisöjen kanssa toteuttamalla näyttelyitä, jonka sisältöihin yleisö on voinut vaikuttaa joko äänestämällä lempiteoksiaan tai kuratoimalla maalauksia Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta (*KoeTILA!* ja *MAIREN VÄRIT*). Toiminnan ajatuksena on paitsi tiivistää museon ja yleisön yhteistyötä, samalla myös syventää yleisön osallistuvaa, omaehtoista ja kokemuksellista op-pimista taidemuseoympäristössä. Syksyllä käynnistyi yhteistyö *Aalto-yliopiston Taiteen laitoksen Porin yksikön kanssa*. Laitoksen opiskelijoilla oli mahdollisuus hakea mukaan kuratointi- ja näyttelyprojektiin, jossa toteutettiin Porin taidemuseon kokoelmiin pohjautuva näyttely sarjassa *Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle*, ja se avautuisi taidemuseon Projektihuoneessa 7. helmikuuta 2014. Aalto-yliopiston puolella näyttelyprojekti sisältyi *Visuaalisen kulttuurin maisteriohjelman Näkökulmia näyttelyn tekemiseen* -jatkokurssiin. Yhteistyön tavoitteena oli, että kurssin jälkeen opiskelijalla on perustiedot taidekokoelmien roolista ja kokoelmatyöhön liittyvästä tutkimuksesta museoinstituutiossa, kokoelmaan perustuvan näyttelyn tekemisestä, merkitysten muodostumisesta taidemu-seossa sekä valmiuksia näyttelyprojektiin toteuttamiseen. Opiskelijat valikoitiin mukaan taidemuseon projektiin motivaatiokirjeiden perusteella. Mukaan valikoituneet opiskelijat olivat Päivi Hirsiaho, Pauliina Koivunen, Senni Pöyry sekä Miissa Rantanen. Näyttelyn teemaksi muodostui kysymys pimeästä ja siihen viittaavat erilaiset näkökulmat. Näyttelyn nimeksi tuli *PIMEÄSTÄ Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle*. Syksyn aikana järjestettiin säännöllisesti tapaamisia, noin kerran kuussa. Näyttelyprojektiin ohjaajana taidemuseosta toimi museolehtori. Tapaamisiin osallistuivat myös taidemuseon intendentti sekä kokoelma- ja näyttelyamanuenssi.

Valtakunnallinen *Avara museo – Kehittyvä oppimisympäristö aikuisille* -hanke sai toiminnalleen jatkoaikaa 01.01.–30.09.2013. Jatkoajan toiminta keskittyi hankkeessa aikaisemmin kehitettyjen toimintamallien tuotteista-misen kehittämiseen. Tavoitteena oli jo aloitettujen tuotteistamisprosessien loppuunsaattaminen, palveluiden tuotteistamistyökalun tuottaminen museoiden käyttöön ja tuotteistamisen sekä siihen liittyvän markkinointi- ja myyntiosaamisen lisääminen niin hankemuseoissa kuin laajemminkin museoalalla. Kevään aikana järjestettiin hankkeen sisäisiä museopalveluiden tuotteistamistyöpajoja 15.02. Tekniikan museossa, 25.04. Porin taidemu-seossa ja 05.06. Helsingissä. Projektisuunnittelija Anni Venäläinen osallistui kaikkiin *palveluiden tuotteistamisen työpajoihin* ja museolehtori oli mukana kahdessa työpajassa. Tuotteistamispäivien koulutuksesta vastasivat tuotteistamisen ja markkinoinnin asiantuntijat mm. Marja Toivanen ja Kimmo Levä.

Kevään työskentelyn tuloksena Avara museo -hankkeessa tuotettiin *Opas museopalveluiden asiakaslähtöiseen tuotteistamiseen*. Julkaisun tarkoitus on tukea museoissa työskenteleviä asiantuntijoita oman työnsä kehittämisessä. Opas keskittyy siihen, miten museoiden palveluita voitaisiin entistä enemmän kehittää yhdessä sekä museotyöntekijöiden kesken että yhteistyössä asiakkaiden ja kansalaisten kanssa. Oppaassa perustellaan miksi museopalveluja kannattaa tuotteistaa, käydään konkreettisesti läpi tuotteistamista vaiheittaisena proses-sina, kuvataan hyviä toimintakäytäntöjä ja työkaluja sekä tuodaan esille Avara museo -hankkeessa toteutettuja esimerkkejä tuotteistamisesta. Opas on ladattavissa Museoliiton verkkosivuilta.

Avara museo -hankkeen toiminnan päätöksenä ja loppuraportointia silmällä pitäen järjestettiin 21.08. osa-hankkeiden *Itsearviointityöpaja* Työväenmuseo Werstaalla. Työpajaan osallistui sekä projektisuunnittelija että museolehtori. Työpajan veti Janne Hirvonen Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta/Aktiivi plus -hankkeesta. Työpajassa jatkettiin arviointia siitä, miten hanke on onnistunut toteuttamaan projektisuunnitelmassa määritel-lyt tavoitteet ja toimenpiteet. Arviointia tehtiin looginen viitekehys -lähestymistavan avulla. Hanketta arvioitiin neljästä näkökulmasta.

Vaikutukset - pitkän ajan toivotut positiiviset vaikutukset, joita uskomme hankkeen edistävän, mutta joiden toteutuminen ei ole hankkeen tavoite/tarkoitus (tai joita emme voi todentaa).

Projektin tavoite/tarkoitus - yksi päätarkoitus, johon hankkeella tähdätään ja joka pyritään saavuttamaan toimenpiteiden ja tulosten avulla.

Tulokset (osatavoitteet) - osatavoitteet, joihin päästään toteuttamalla suunnitellut toimenpiteet. Tulokset saavuttamalla päästään projektin päätarkoitukseen.

136

137

Toimenpiteet - käytännön toiminnot, joiden avulla saavutetaan tulokset/osatavoitteet ja edelleen projektin päätarkoitus.

Työpajan tuloksena todettiin, että hankkeessa on tehty käytännössä kaikki projektisuunnitelmassa mainitut toimenpiteet ja tulokset on näin ollen saavutettu. Hankkeessa on myös tehty paljon sellaista mitä projektisuun-nitelmassa ei ole mainittu ja jotkin mainitut toimenpiteet ovat muokkaantuneet hieman toisenlaisiksi.

Museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen luennoi aiheesta *Vauvaperhe* taidemuseossa Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston järjestämässä Vauvojen värikylpy -täydennyskoulutuksessa 25.10. Mu-seolehtori käsitteli luennessa mm. vauvaperheiden motiiveja osallistua värikylpytoimintaan soveltaen teemaa John K. Falkin esittämiin ajatuksiin ja jakoon museovierailusta, jonka lähtökohtana ovat asiakkaiden erilaiset tarpeet.

Avara museo – kehittyvä oppimisympäristö aikuisille

AVARA MUSEO -hanke oli Suomen museoliiton koordinoima kolmivuotinen [2010–2012] hanke, jonka tavoit-teena oli kehittää museoista erilaisille aikuisryhmille avoimia ja kiinnostavia oppimisympäristöjä. Hanke sai jatkoaikaa toiminnalleen 30.09.2013 asti. Hankkeen ensisijaisena kohderyhmänä olivat museoiden työntekijät, joiden aikuispedagogista osaamista hankkeella pyritään lisäämään. Hankkeelle myönnettiin rahoitus opetusmi-nisteriön hallinnoimasta Avoimissa oppimisympäristöissä aktiiviseksi kansalaiseksi ESR kehittämisohjelmasta. Rahoittavana viranomaisena oli Lapin ELY-keskus.

Porin taidemuseon osahankkeen *Aktiivinen aikuisväestö ja karttuva kulttuuripääoma* tavoitteena oli kehittää museotyöntekijöiden osaamista kohtaamaan eri tyyppisten asiakasryhmien lähtökohtaisesti erilaiset tarpeet ja palveluodotukset avointen oppimisympäristöjen näkökulmasta. Samalla hankkeessa kehitettiin aktiiviselle ai-kuisväestölle ja erityisesti kulttuuripalveluiden peruskäyttäjille suunnattuja visuaalisen nykykulttuurin oppimis- ja opetusmenetelmiä museoympäristössä. Hankkeessa tutkittiin myös mahdollisuuksia tavoittaa kulttuuripalvelui-den ei-käyttäjät sekä kartoitettiin tälle ryhmälle ominaisia palveluodotuksia. Porin taidemuseo toteutti osahank-keensa yhteistyössä Satakunnan Museon kanssa. Muut hankkeen osatoteuttajat olivat Tampereen museoiden museopedagoginen TAITE-yksikkö, Tekniikan museo, Työväenmuseo Werstas sekä CICERO Learning -verkosto/ Helsingin yliopisto.

Avara museo -hankkeen toiminta vuonna 2013

Taidemuseo on pyrkinyt hankkeen toimintasisältöjä suunniteltaessa huomioimaan eri tavoin toimintakykyisiä senioreja. Aktiiviset, omatoimiset seniorit sekä eläkeläisyhdistykset ja -järjestöt ovat löytäneet hyvin taidemuseon päiväsaikaan järjestetyn senioritoiminnan palvelut kuten seniori-ikäisille räätälöidyt näyttelyesittelyt, työpajat ja muut tapahtumat. Senioreille suunnattuja näyttelyesittelyjä järjestettiin vuoden aikana kuusi ja niihin osallistui 84 senioria. Jo perinteeksi muodostuneeseen 20.03. vietettävään *Senioripäivään* ja TaT Tiina Pusan esitelmäti-laisuuteen osallistui 40 senioria ja päivän opastettuun näyttelykierrrokseen 20 senioria. Senioripäivä on osa Porin kaupungin Senioriviikon ohjelmaa. *Syksyn Minä, muoto ja tulkinta* -työpajasarjaan osallistui yhteensä 17 senioria ja aikuista. Työpajat ohjasi museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen ja kuvataiteilija, kuraattori ja Aalto-yliopiston taiteen laitoksen tohtoriopiskelija Vappu Jalonen. Pedagogisen yksikön tuottamaan senioriohjelmahan osallistui vuoden aikana yhteensä noin 202 henkilöä.

Avara museo -hanke sai toiminnalleen jatkoaikaa 30.09.2013 asti. Jatkoajan toiminta keskittyi hankkeessa kehitet-tyjen toimintamallien tuotteistamisen kehittämiseen. Museoiden palvelujen tuotteistamiseen liittyen järjestettiin koulutusta 15.02. Tekniikan museossa, 25.04., Porin taidemuseossa ja 05.06. Helsingissä. Tuotteistamispäivien koulutuksesta vastasivat tuotteistamisen ja markkinoinnin asiantuntijat mm. Marja Toivanen ja Kimmo Levä. Kevään työskentelyn tuloksena Avara museo -hankkeessa tuotettiin *Opas museopalveluiden asiakaslähtöiseen tuotteistamiseen*. Projektisuunnittelija Anni Venäläinen kirjoitti oppaaseen tekstit Porin taidemuseon pedagogisten palveluiden kokonaistarjonnasta ja sen uudelleen jäsentämisestä; kuvauksen Porin taidemuseon palvelukokonai-suuden ydin-, tuki- ja lisäpalveluista; taidemuseon palvelukokonaisuuden vapaa-ajan palveluista; taidemuseon asiakaskunnan segmentoinnista eri ominaisuuksien kuten asiakassuhteen ja motiivien pohjalta kuvattuina sekä pal-velulupaukset osasta Porin taidemuseon pedagogisia palveluja. Opas on ladattavissa Museoliiton verkkosivuilta.

27.09.2013–19.01.2014, PEDApiste näyttelyssä Rajanylityksiä - Bodies, Borders, Crossings

Kuvauta itsesi taustaa vasten!

PEDApisteen seinään levittäytyy maalaus, joka rakentuu erilaisista tiloista ja ympäristöistä, näkymistä ja tunnelmista. Mieti, mihin ympäristöön Sinä haluaisit sukeltaa? Missä viihtyisit? KUVAUTA ITSESI TAUSTAA VASTEN! JAA KUVA FACEBOOKISSA. HAASTA KAVERISI TEKEMÄÄN SAMOIN. Etsi ja löydä seinämaalauksen näkymät myös Rajanylityksiä-näyttelystä. PEDApisteen suunnittelu ja toteutus Janne & Johanna Vuollet.

Kuva Erkki Valli-Jaakola

138

139

Avara museo -hankkeen toiminnan päätöksenä ja loppuraportointia silmällä pitäen järjestettiin 21.08. osahankkeiden Itsearviointityöpaja Työväenmuseo Werstaalla, Tampereella. Työpajaan osallistui sekä projektisuunnittelija että museolehtori. Työpajan veti Janne Hirvonen Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta/Aktiivi plus -hankkeesta. Työpajassa arvioitiin, miten hanke on onnistunut toteuttamaan projektisuunnitelmassa määritellyt tavoitteet ja toimenpiteet. Arviointia tehtiin looginen viitekehys -lähestymistavan avulla.

Projektisuunnittelija osallistui museopalveluiden tuotteistamisen työpajoihin 15.01., 25.04. ja 05.06. ja museolehtori osallistui työpajoihin 15.01. ja 25.04. Molemmat osallistuivat Avara museo -hankkeen Itsearviointityöpajaan Tampereella.

AVARA MUSEO – Kehittyvä oppimisympäristö aikuisille -loppuraportti
Porin taidemuseon osahanke: Aktiivinen aikuisväestö, seniorit ja karttuva kulttuuripääoma

PROJEKTIN LÄHTÖKOHTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄ
Mihin tarpeeseen projektilla on haettu ratkaisua?

Porin taidemuseon osahankkeessa *Aktiivinen aikuisväestö, seniorit ja karttuva kulttuuripääoma* kehitettiin museon ammatillista osaamista lähtökohtana erityyppisten ja eri-ikäisten aikuisväestöön kuuluvien asiakasryhmien tarpeet ja palveluodotukset avointen oppimisympäristöjen näkökulmasta. Tavoitteeksi asetettiin uudenlaisten osallistavien ja elämyksellisten museotoiminnan yleisötyön muotojen tuottaminen sekä fyysiseen että sähköiseen toimintaympäristöön kohderyhmäpainopisteenä aktiivinen aikuisväestö ja seniorit. Aktiivisten museokävijöiden ohella tavoitteena oli kartoittaa kulttuuripalveluiden ei-käyttäjiä sekä heille ominaisia palveluodotuksia.

Avara museo -hankkeen jatkohankkeessa (2013) toteutettiin Porin taidemuseon pedagogisten palveluiden tuotteistamisprosessi, jonka tuloksena taidemuseon tuottamat vapaa-ajan palvelut jäsennettiin ja ryhmiteltiin uudella tavalla helposti saavutettavaksi ja ymmärrettäväksi. Tuotteistamisen tavoitteena oli, että erityyppiset käyttäjäryhmät voivat suunnitella museokäyntinsä mielekkäästi omista lähtökohdistaan etukäteen.

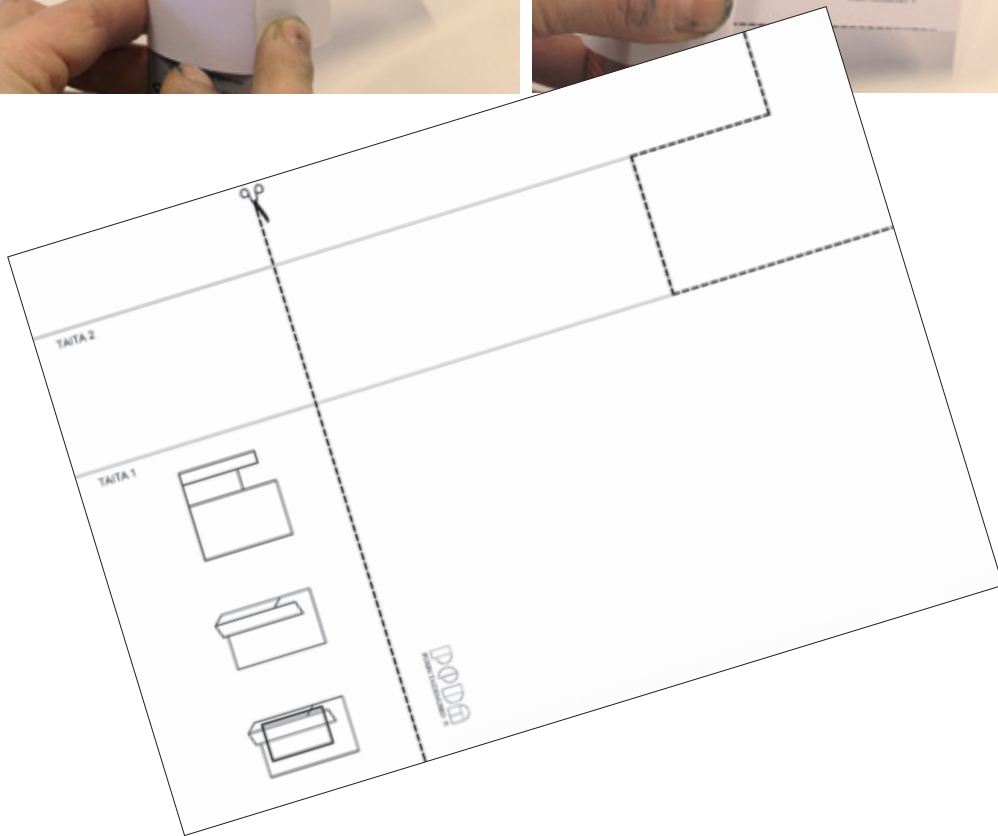
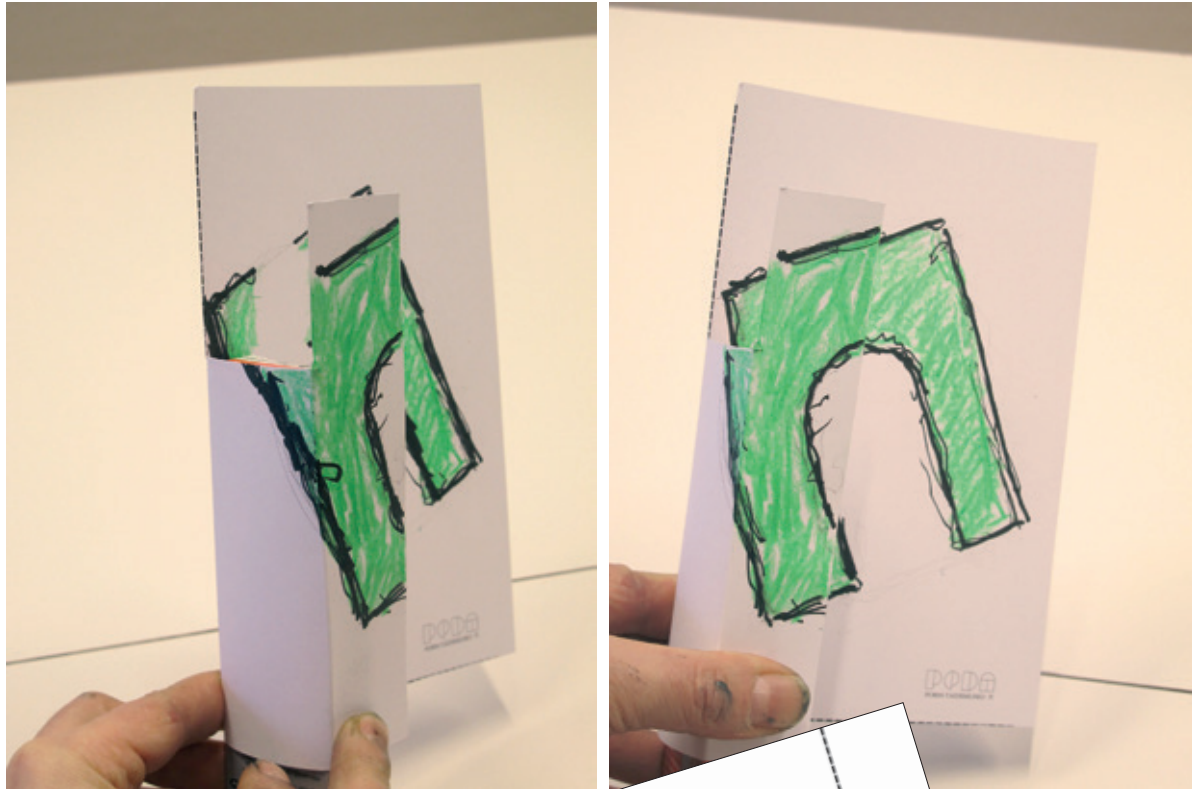
Mitä henkilöitä tai yrityksiä/organisaatioita on ollut kohderyhminä? Välittömät ja välilliset kohderyhmät

Porin taidemuseon osahankkeen ensisijaisena kohderyhmänä oli museon oma henkilökunta ja muiden museoiden henkilöstö sekä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston työntekijät. Välillisenä kohderyhmänä oli aktiivinen aikuisväestö ja seniorit, joiden ohella kartoitettiin ei-käyttäjiä.

PROJEKTIN TOTEUTUS JA YHTEISTYÖ
Osallistujien ja yritysten/organisaatioiden valinta

Porin taidemuseon näkökulmasta Avara museo -hankkeen valtakunnallinen verkostoyhteistyö oli monin tavoin hyödyllistä, kysymyksenasetteluja rikastuttavaa ja kehitystyötä tukevaa. Projektisuunnittelija ja museolehtori osallistuivat säännöllisesti Avara museo -hankkeen verkostoyhteistyöhön. Porin taidemuseo järjesti hankkeen päätöseminaarin yhdessä Suomen Museoliiton ja Satakunnan Museon kanssa. Tämä järjestyksessään kolmas AVARA MUSEO -seminaari toteutettiin Porissa 04.10.–05.10.2012. Ensimmäistä päivää isännöi Porin taidemuseo ja toista päivää Satakunnan Museo.

Porin taidemuseon koulutusyhteistyökumppanit olivat Turun yliopiston kauppakorkeakoulu asiantuntijana Tuula Mittilä sekä Valtion Teknillinen Tutkimuskeskus, jonka asiantuntija oli FT Marja Toivonen. Esiintymis- ja asiakas-kohtaamisen kehittämiseen liittyvänä yhteistyökumppanina toimi avointa teatterisektoria edustava RAKASTA-JAT-teatteri Porista, minkä lisäksi vertaistukityyppistä kumppanuutta edustivat henkilöstölle suunnatut yleisön tietotaidon hyödyntämistä käsitelleet koulutustapahtumat, joissa asiantuntijoina toimivat Helsingin taidemuseon sekä Nykyaiteenmuseo KIASMAN pedagogisen henkilöstön edustajat. Tutkimusyhteistyökumppanina oli Turun yliopiston kauppakorkeakoulun kulttuuriyrittäjyyden kurssi. Hankekohtaisena markkinointiyhteistyökumppanina toimi Porin teatteri (MAIREN VÄRIT -näyttely). Sisällöntuotannollisena yhteistyökumppanina näyttelyiden osalta toimivat Maire Gullichsenin taidesäätiön sekä Mairea säätiö.

PEDapiste näyttelyssä FELICE VARINI. Kokeile piirtämistä Felice Varinin tapaan! Tahteluarkin suunnittelu kuvataiteilija Kai Ruohonen.

Kuva Mirja Ramstedt-Salonen

140

141

Paikallisena kohderyhmää edustavana asiantuntijana ja yhteistyökumppanina toimi kaupungin kulttuuritoimen seniorityöryhmä. Museo- ja näyttely-ympäristössä tapahtuvan näkövammaisen asiakkaan kohtaamisen kysymysten sekä kuvailutulkauksen asiantuntijana toimi kuvataiteilija, kuvaamataidonopettaja Maarit Hedman.

Työn- ja vastuunjako yhteistyökumppaneiden kesken

Porin taidemuseo vastasi hankkeessa omasta osahankkekokonaisuudesta ”Aktiivinen aikuisväestö, seniorit ja karttuva kulttuuripääoma” toimien yhteistyössä Satakunnan Museon sekä muiden osahanketoteuttajien kanssa. Kiinteässä yhteistyössä Satakunnan Museon kanssa tehtiin paikallista ja alueellista tiedottamista sekä kehitettiin uudeksi toimintamuodoksi AVARTAJAT-ryhmä, joka oli porilaisista vapaaehtoisista koostunut museoiden kehittämisen ideointiryhmä. Muiden osahankkeiden kanssa tehty yhteistyö liittyi mm. toiminnan suunnitteluun ja kokemusten vaihtamiseen sekä jaettuun asiantuntijuuteen.

Kansainvälinen yhteistyö

Porin taidemuseon edustajat esittelivät AVARA MUSEO -osahankettaan ICOM/CECA -vuosikonferenssissa Zagrebissa, Kroatiaassa vuonna 2011. Seminaariohjelmaan hyväksytyt kaksi eri puheenvuoroa käsittelivät Porin taidemuseon osahanketta otsikolla ExperimentSPACE! - Pedagogical Process and Exhibition sekä AVARA MUSEO -hanketta yleisesti (Poster-osio) otsikolla Open Museum - Developing learning environment for adults. Projektisuunnittelija luennoi yhtenä työpajaohjaajana aiheesta ”Seniors as museum visitors” Työväenmuseo Werstaalla pidetyssä The Open and Learning Museum (LEM) -konferenssissa (2011), joka järjestettiin yhteistyössä Avara museo -hankkeen kanssa.

Porin taidemuseon osahankkeen edustajat osallistuivat Tukholmassa järjestettyyn kansainväliseen konferenssiin The Art of Having an Audience (Moderna Museet 2010), joka keskittyi taidemuseoiden yleisötyön kysymyksiin ja haasteisiin.

Projektisuunnittelija osallistui It’s all Mediating -seminaarin yhteydessä järjestetyn Engage in the Visual Arts -järjestön kesäkouluun 2012, jossa hän toteutti osallistavaa museopedagogiikkaa tarkastelevan työpajan.

JULKISUUS JA TIEDOTTAMINEN

Julkisuuden ja tiedotuksen toteutuminen suunnitelmaan verrattuna

Museoliiton vastatessa AVARA MUSEO -hankkeen valtakunnallisesta tiedottamisesta Porin taidemuseo vastasi osahankkeen paikallisesta ja alueellisesta tiedottamisesta soveltuvin osin yhteistyössä Satakunnan Museon kanssa. Yksittäisistä tapahtumista kuten hankkeeseen liittyvistä pedagogisista näyttelyistä tiedotettiin myös valtakunnallisesti, osin kansainvälisestikin (suomi - englanti).

Porin taidemuseon osahanke ylitti vastaanoton osalta selkeästi ennako-odotukset ja sai laajasti julkisuutta alueensa valtamedioissa. Maakunnan päälehti Satakunnan Kansa, YLE Satakunnan radio ja Länsi-Suomen alue-uutiset huomioivat näkyvästi mm. KoeTILA! ja MAIREN VÄRIT -näyttelyt sekä esittelivät näihin liittyen hankkeen yhteydessä kehitettyjä konsepteja.

Suunnitelman mukaisesti osahanke integroitiin osaksi kaikkea Porin taidemuseon sisäistä ja ulkoista tiedottamista mukaan lukien museon painetut kausiohjelmat, näyttelytiedotteet, internet etc. Erityistä huomiota kiinnitettiin organisaation sisäiseen tiedottamiseen ja informaatiokanavien kehittämiseen.

Miten ja kenelle projektista, sen sisällöstä ja tuloksista on tiedotettu?

Porin taidemuseon osahankkeen tiedottaminen rakennettiin kaksikanavaisena noudattaen taidemuseon tiedotusstrategian yleisiä periaatteita. Viestinnän perustan muodostaa pitkäjänteinen, hankkeen kokonaiskuvaa rakentava kommunikaatio sekä tämän ohella ajankohtaisiin tapahtumiin liittyvä, nopealla rytmillä tapahtuva tiedottaminen ja markkinointi.

Muoto, minä & tulkinta -työpajasarja aikuisille. Rajanylityksiä-näyttelyyn liittyvän sarjan ”Minä olen” -työpajaosuudessa pureuduttiin kysymykseen omasta identiteetistä valokuvauksen keinoin. Työpajan ohjaus museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen. Kuvissa Ulla Lampinen (yläkuva), Eila Tanttua ja Hannele Jaakkola.

Kuvat Mirja Ramstedt-Salonen

142

143

- Tiedotteet näyttelyistä ja tapahtumista (14), kausiesitteet (6) ja kutsukortit (2 x 2500 kpl)
- Sähköiset kanavat kuten taidemuseon omat internet-sivut, Porin kaupungin kulttuuritoimen internet-sivut, blogit (AVARA MUSEO -hanke ja Porin taidemuseon oma), sähköposti ja sähköpostilistat (museoposti, näyttelyposti, pedaaliposti, museon omat jakelulistat mm. seniorit, luentojen asiakaskunta, opetustoimen henkilöstö)
- Some (Facebook)
- Esittelyt sidosryhmille, asiakkaille, yhteistyökumppaneille, kaupunkiorganisaation jäsenille ja henkilökunnalle (mm. Aktiivi-hankkeen seminaarit)
- Esittelyt asiakaskohderyhmille (mm. TORSTAI-Akatemia, Länsi-Suomen kesäyliopiston ja Keski-Porin seurakunnan järjestämä ikääntyvien yliopisto (2010), Porin Kansalliset Seniorit (2010))
- Esittelyt museoalan kohderyhmille (mm. Näyttely Cafe -seminaari, Espoon modernin taiteen museo EMMA, Museopedagogiikka osana näyttelyn suunnittelua, (2010))
- Esittelyt akateemiselle tutkimusympäristölle (mm. Aalto yliopisto, Taidekasvatuksen ohjelma (2012))
- Kirjeposti. Yhteispostitus Satakunnan Museon kanssa, keväisin ja syksyisin
- Valtakunnalliset seminaarit. (HIMO3 -seminaari (2011), Helsinki, Seniori-seminaari Lääkäriin määräyksestä kulttuuria! (2011) Pori)
- Kansainväliset seminaarit (Konferenssi Old questions, new answers: quality criteria for museum education, ICOM/CECA, Kroatia (2011), Open and Learning Museum (2012), Tampere)
- AVARA MUSEO -päätösseminaari ja -julkaisu. Projektisuunnittelijan luento Taidemuseo osallistavana oppimisympäristönä. Artikkelit yhteisjulkaisuun
- Opas museopalveluiden asiakaslähtöiseen tuotteistamiseen -julkaisu. Artikkelit yhteisjulkaisuun

Onko projektia tai sen tuloksia muutoin esitelty julkisuudessa? Miten?

Avara Museo -hanke on ollut kiinteä osa Porin taidemuseon pedagogisen yksikön tuottamia toimintoja. Esittely on tapahtunut edellä kuvatulla tavalla.

ONGELMAT JA SUOSITUKSET
Ongelmat projektin toteutuksessa

Eri osahankkeiden tuleminen mukaan eri ajankohtina hankkeeseen vaikeutti mm. ongelmia arvioinnin suunnittelussa ja organisoitumisessa. Selkeän arviointityön tavoitteiden määrittely hankesuunnitelmassa hidasti hankkeen arvioinnin suunnittelua ja toteuttamista. Vastaavasti kuten osa hankkeista aloitti myöhemmin hankkeessa kuin toiset, CICERO lopetti täysipäiväisen toiminnan aikaisemmin kuin muut osahankkeet. Tämä vaikeutti asiantuntijana toimimista että arviointityötä.

ESR-rahoitteisen projektin maksatushakemusten viivästynyt käsittely aiheutti ongelmia projektin toteutuksessa. Yli vuodenkin viiveellä saadut päätökset vaikuttivat konkreettisesti rahan määrään mutta myös kasvattivat epävarmuutta siitä, mitä voi ja mitä ei voi toteuttaa. Tekniikan museo joutui maksatushakemusten vuoksi ajoittain viivästyttämään konkreettisia toimia.

PROJEKTIN TULOKSET
Yleinen arvio tavoitteiden toteutumisesta ja tärkeimmistä tuloksista

Projektisuunnitelmassa määriteltiin hankkeen päätuloksiksi 1) museotyöntekijöiden museopedagogisen osaamisen kehittäminen sekä 2) uudet, erityisesti aikuisille suunnatut oppimismenetelmät ja toimintamallit, jotka ovat levitettävissä laajemmin museoalalle sekä muille aikuisten oppimisen ja avointen oppimisympäristöjen kanssa työskenteleville tahoille (esimerkiksi kirjastot).

Porin taidemuseon osahanke onnistui kaikissa keskeisissä tavoitteissaan. Se lisäsi sisäistä ja ulkoista yhteistyötä ja verkostoitumista, terävöitti projekti- ja prosessiosaamista sekä syvensi asiantuntemusta ja vahvisti taidemuseon roolia julkisena laitoksena.

Vaikutukset eri kohderyhmiin, esimerkiksi museoalan työntekijöihin

Avara museo -hanke on lisännyt ja syventänyt Porin taidemuseon asiakaspalvelu- ja pedagogisen toiminnan henkilöstön sekä museoammatillisen ja muun henkilöstön valmiuksia tunnistaa aikuisyleisöjen tarpeita ja kiinnostuksen kohteita, kehittänyt palvelutuotannon prosesseihin liittyviä asiantuntijavalmiuksia, prosessiosaamista ja sisäistä sekä ulkoista integraatiota tavalla, jolla on hedelmälliset vaikutukset myös tulevaisuudessa toimintoja ja niiden toteuttamistapoja kehitettäessä.

Museopedagogisten ajattelumallien ja toimintatapojen rooli museon toiminnallisessa ja tuotannollisessa kokonaisuudessa on vahvistunut tavalla, joka edelleen parantaa organisaation valmiuksia kehittää palvelutuotantoaan asiakaslähtöisyyden ja saavutettavuuden näkökulmista yhä rikkaammin ja monipuolisemmin toimivaksi osallistavaksi oppimisympäristöksi.

Museon sisällä palvelutoiminnan käsittäminen laajasti ei vain oppaita koskevaksi toiminnaksi on ollut ratkaisevaa. Henkilökunta on herkistynyt näkemään palvelut osana omaa toimintaansa ja näin palveluita on voitu kehittää laaja-alaisesti niin perinteisistä yleisöpalveluista esimerkiksi kokoelmatoimintoihin. Museo on palvelutoimintaa, laaja-alaista yleisötyötä.

Vaikutukset eri kohderyhmiin, esimerkiksi välillisiin kohderyhmiin

Toiminnassa mukana olleilta asiakasryhmiltä saadun palautteen mukaan Porin taidemuseosta on kolmivuotisen AVARA MUSEO -hankkeen myötä muodostunut entistäkin helpommin lähestyttävä paikka. Museo on aktiivinen toimija, joka tarjoaa mahdollisuuksia elämyksiin ja oppimiseen. Samaan aikaan museo on miellyttävä, virikkeitä tarjoava ympäristö, jossa voi viettää vapaa-aikaa joko yksin tai yhdessä toisten ihmisten kanssa.

”Saimme päättää asioista niin paljon kuin meillä oli rohkeutta” -sitaatti asiakkailta kertoo osahankkeen myötä muotoutuneesta positiivisesti latautuneesta tunnelmasta museoyleisön ja museon henkilöstön välillä. Tapah- tumien ja hankkeiden koettiin tuovan uudenlaista sisältöä osallistujien elämään, tuottavan mielen virkeyttä ja piristystä arkeen. Osallistuminen museon toimintaan koettiin mielekkäänä ja aitona mahdollisuutena.

Osahankkeen yhteydessä kehitetyt ja eri tavoin testatut osallistavan yleisötyön mallit koettiin sekä asiakaskun- nan parissa että laajemmin mm. mediassa erittäin arvokkaina ja museokävijän kannalta palkitsevina avauksina. Asiakaskunnan ja yleisön sitouttaminen museon tallennuksen ja sisällöntuotannon prosesseihin tarjoaa uusia mahdollisuuksia yhtä lailla museolaitoksen muistiorganisaatirooliin liittyvien prosessien kehittämiselle kuin palvelutuotannon syventämiseen ja rikastuttamiseen yhä selvemmin eläytymistä ja omaehtoista tutkivaa oppi- mista tukevaksi kokonaisuudeksi.

Avara museo -hankkeen aikana pystyttiin tarkastelemaan ja kehittämään museoiden sisäisiä palveluprosesseja. Tämä työ konkretisoitui erityisesti hankkeen jatkoajalla (2013), jonka aikana pohdittiin palveluiden asiakasläh- töistä tuotteistamista ja tuotettiin näistä pohdintoista ja museoiden esimerkeistä koostettu pdf-julkaisu Opas museopalveluiden asiakaslähtöiseen tuotteistamiseen. Kaiken kaikkiaan hanke edisti alan sisällä tapahtuvaa asennemuutosta, jonka myötä museot avautuvat yhä enemmän yleisöilleen, kokevat yleisötyön ja yleisön osal- listumisen olennaisiksi osiksi toimintaansa. Tärkeänä tuloksena on myös museoiden lisääntynyt verkostoitumi- nen ja yhteistyö niin keskenään kuin uusien yhteistyökumppaneiden kanssa. Tämä teki tunnetuksi museoiden yleisötoimintaa ja vahvisti museoiden roolia yhteiskunnallisina toimijoina.

Tunnustuksena hankkeen tekemästä työstä Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry palkitsi hankkeen Vuoden museopedagoginen teko 2013 -palkinnolla. Palkinnon perusteluissa mainitaan, että ”Pedaali ry haluaa Vuoden museopedagoginen teko -huomionosoituksella nostaa esiin esimerkillisiä ja huomionarvoisia satsauksia museoi- den yleisötyöhön ja pedagogiseen toimintaan. Avara museo on onnistunut esimerkki monipuolisesta museoalan

hankkeesta. Se nosti keskiöön museoiden tarjoaman laajan aikuis- ja seniori-ikäisille suunnatun yleisötyön, joka ei välttämättä julkisuudessa nouse erikseen esille. Erityisenä ansiona nähtiin myös Avara museo -hankkeen järjestämät koulutukset, maantieteellinen kattavuus ja sen luomat yhteistyöverkostot.”

PROJEKTIN INNOVATIIVISUUS

***Uudet menetelmät ja sisällöt projektin toimeenpanossa, uudet yhteistyörakenteet jne.
Mitä uutta on kehitetty, esim. tuotteet, toimintatavat, palvelut?***

Avara museo -hanke perustui uusien toimintamallien menetelmien ja sisältöjen sekä uusien yhteistyömuotojen kehittämiselle, joten edellisissä kohdissa kuvatut hankkeen toteutus ja tulokset kuvaavat myös hankkeen inno- vatiivisuutta.

Yleisesti ottaen museoissa kehitettiin toimintatapoja, joissa pedagogiaa ei nähdä enää vain lapsiin ja nuorisoon kohdentuvana toimintana, vaan pedagoginen toiminta voi kohdistua myös aikuisikäviijöihin ja aikuisryhmiin. Hankkeen avulla uudistettiin ja laajennettiin oppimisen käsitystä museotoiminnassa: jaetun asiantuntijuuden ja osallistavan menetelmän käyttö museoiden aikuisille suunnatussa yleisötyössä.

Porin taidemuseo asetti AVARA MUSEO -osahankkeen prosessien kehittämis- ja mallintamistyölle seuraavat tavoitteet:

- edistää organisaation joustavuutta ja pedagogisten prosessien nopeaa reagointia asiakatarpeisiin
- parantaa henkilöstön tietoisuutta kokonaistavoitteista (Porin kaupunkistrategia, kulttuuritoimen strategia/ toimenpideohjelma, Porin taidemuseon toimintasuunnitelma sekä sisällöntuotannon tavoitteet ja linjaukset)
- edistää tiimi- ja yhteistyötä tavalla, joka sitouttaa koko organisaation eri osatavoitteiden taakse
- mahdollistaa henkilöstölle oman asiantuntijuuden jatkuva kehittäminen
- luoda kannustava toimintaympäristö, joka mahdollistaa sekä henkilöstön että asiakaskunnan innovatiivisuuden ja luovuuden
- luoda asiakaskunnalle oma, aktiivinen rooli ja tuottaa osallisuus yhteisiin kulttuuriprosesseihin taidemuseon toimintaympäristössä

- toteuttaa Porin taidemuseon pedagogisten palvelujen tuotteistamisprosessi jäsentämällä ja selkiyttämällä taidemuseon koko palvelutarjoama tavoitteena lisätä ja vahvistaa museohenkilökunnan yhteistä ymmärrystä palvelutuotannon sisällöistä ja tavoitteista (ensisijainen kohderyhmä / museohenkilöstö) sekä parantaa palve- luiden käyttäjälähtöisyyttä (välillinen kohderyhmä / aktiivinen aikuisväestö ja seniorit). Yksityiskohtaisemman tarkastelun kohteena olivat Porin taidemuseon vapaa-ajan palvelut.

Tavoitteen toteuttamiseksi museo:

1. Kehitti sisäistä koulutusta laaja-alaisesti markkinoinnista ilmaisu- ja esiintymisvalmiuksiin, erityisryhmien koh- taamisesta tuotteistamiseen. (Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä museohenkilöstö). Taidemuseon omalle henkilökunnalleen järjestämä koulutus avattiin myös muille museoille. Tilaisuuksiin osallistui kollegoita maakunnan muista museoista. Yhteisen työskentelyn tuloksena mm. määriteltiin Porin taidemuseon näkemys museon palvelutuotteista ja asiakkuuksista *Yhteiskunnallisen markkinoinnin (Social Marketing) käsitteen pohjalta*. Philip Kotler & Nancy R. Lee, Social Marketing: Influencing Behaviors for Good, 2008. Osaamisen kehittymistä sekä ammatillisen kokonaiskuvan laajenemista pyrittiin arvioimaan kolmella eri tasolla: henkilötasolla, työryhmä-/yksikkötasolla sekä organisaatiokokonaisuuden tasolla.

2. Tuotti ja mallinsi neljä asiakaslähtöistä sisällöntuotannon työskentelyprosessia: KoeTILA! ja MAIREN VÄRIT -näyttelyt sekä SENIORIEN SUUNNISTUS TAIDEKOKOELMAAN -opintopiiri, joka koottiin porilaisista senioreis- ta (2011/2012). TAIDEKOSKETUKSIA-vierailut palvelukodin osastoille (Museon jalkautuminen asiakaskunnan pariin). (Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä aikuisväestö ja seniorit)

Nuori Pori harrastaa -tapahtuma Kirjurinluodolla 25.08. Porin museot, Annis, Kirjasto, Pori Sinfonietta ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto järjestivät tapahtumassa yhteisen kulttuurin olohuoneen. Olohuoneessa oli lupa hengailla, tehdä pinssejä, piirtää postikortteja sekä kuvauttaa itsensä.

Kuvat Mirja Ramstedt-Salonen

146

147

3. Suunnitteli ja toteutti uudenlaisen ELÄMYKSELLINEN OPASTUS -opastuskonseptin, mallinnetun prosessin, jota voidaan hyödyntää erilaisissa museo- ja näyttely-ympäristöissä (Elämyksellisten opastusten malleja testattiin Sinebrycoffin taidemuseossa Himo3 -seminaarin yhteydessä 2011). (Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä aikuisväestö ja seniorit)

4. Mallinsi ja testasi "SAA KOSKEA" -konseptin eri mahdollisuuksia hyödyntämällä taideteoksista tehtyjä HAVAINNEKUVIA taidenäyttelyn yhteydessä sekä laajemmin museon sisällä että myös museon ulkopuolella. Materiaalia käytettiin mm. vanhusten palvelukotiin suuntautuneissa Taidekosketuksia-vierailuissa sekä Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiirissä. (Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä aikuisväestö ja seniorit, Learning by doing -toimintamalli / museoympäristö)

5. Perusti uudentyypisen, näyttelytilojen välittömään yhteyteen sijoitetun vuorovaikutteisen yleisötyön tapahtumapisteen, joka sai nimekseen PEDApiste. Kehitti ja mallinsi PEDApisteeseen sopivia vuorovaikutteisia toimintamuotoja. (Näyttely- tai tapahtumapohjaiset työskentelymuodot. Ohjatut, semiohjatut sekä asiakkaiden autonomiseen työskentelyyn perustuvat toimintamuodot.) (Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä aikuisväestö ja seniorit, Learning by doing -toimintamalli / museoympäristö)

6. Muodosti yhdessä Satakunnan Museon kanssa vapaaehtoisista porilaisista koostuvan AVARTAJAT-ryhmän, joka toi yleisön asiantuntemusta museoiden käyttöön, toimi jatkuvassa vuorovaikutuksessa sekä antoi palautetta ja kehittämisideoita yhteisen työskentelyn pohjaksi. (Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli / kohderyhmänä aikuisväestö ja seniorit)

7. Järjesti kevään ja kesän (2011) aikana EI-KÄVIJÄ -kyselyn, joka toteutettiin kaksiosaisella kyselylomakkeella. Lomake sisälsi kysymyksiä ennen ja jälkeen näyttelyvierailun. Kyselyyn vastanneet ei-kävijät vierailivat taidemuseossa Avartajat-ryhmän kutsumina.

8. Jäsensi uudelleen Porin taidemuseon pedagogisten palveluiden kokonaistarjonnan; kuvaus Porin taidemuseon palvelukokonaisuuden ydin-, tuki- ja lisäosapalveluista; Porin taidemuseon palvelukokonaisuuden vapaa-ajan palvelut; Porin taidemuseon asiakaskunnan segmentointi eri ominaisuuksien kuten asiakassuhteen ja motiivien pohjalta kuvattuina; Palvelulupaukset osasta Porin taidemuseon pedagogisia palveluja [julkaisussa Opas museopalveluiden asiakaslähtöiseen tuotteistamiseen.]

9. Teki internetsivujen "KEVYTUUDISTUKSEN". Porin taidemuseon pedagogisten palveluiden tuotteistamisprosessien tuloksena taidemuseon tuottamien vapaa-ajan palveluiden ryhmittäminen uudella tavalla helposti saavutettavaksi ja ymmärrettäväksi, niin että erityyppiset käyttäjäryhmät voivat suunnitella museokäyntinsä omista lähtökohdistaan etukäteen.

PROJEKTIN TASA-ARVOVAIKUTUKSET

Esim. tasa-arvon edistyminen mukana olevissa organisaatioissa. Uusia menetelmiä tai muita tasa-arvoa edistäviä tuloksia

Avara museo -hankkeessa pidettiin tärkeänä edistää museoiden koko henkilökunnan mahdollisuuksia osallistua palveluprosessien suunnitteluun ja toteuttamiseen jaetun asiantuntijuuden ja yhteisöllisyyden periaatteiden mukaisesti, mikä osaltaan paransi museoiden henkilökunnan tasa-arvoisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia. Jaetun asiantuntijuuden ja yhteisöllisyyden periaatteita toteutettiin myös museoiden yleisön näkökulmasta tarjoamalla yleisölle uudenlaisia osallistumismahdollisuuksia museoiden toimintaan.

Sukupuolten ja seksuaalisen tasa-arvon osalta Porin taidemuseo on noudattanut myös AVARA MUSEO -osa-hankkeessaan työhyvinvointisuunnitelmassaan todettuja tavoitteita ja menettelytapoja (viimeisin päivitys 2012). Hankkeen yhteydessä muodostuneita kysymyksiä on soveltuvin osin voitu käsitellä museon työhyvinvointityöryhmässä. Mahdollisuuksien tasa-arvo on hankkeen yhteydessä ymmärretty saavutettavuusproblematiikan kautta, minkä myötä hankkeen tavoitteita, menettelytapoja ja tuloksia on prosessin jokaisessa vaiheessa arvioitu fyysisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen saavutettavuuden näkökulmasta.

Jaetun asiantuntijuuden ja yhteisöllisyyden periaatteita jo lähtökohtaisesti toteuttaessaan sekä näihin liittyviä toimintamalleja kehittäessään Porin taidemuseon osahanke on edistänyt ja mahdollistanut yhteisöllisen saavutettavuuden kehittämistä ja sen myötä muotoutuvaa tasa-arvoa sekä paikallisesti ja alueellaan että toimintamallien yleistyessä myös laajemmin.

1. Fyysinen saavutettavuus

Taidekosketuksia -taiteilijavierailut valtakunnallisella vanhustenviikolla vanhainkodin kaikissa osastoissa 2011. Toteutus tapahtui hyödyntämällä projektin yhteydessä syntynyttä aineistoa ja toteutustapoja. (Museon jalkautuminen)

Näyttelyiden rakenteen ja muun sisällöntuotannon sekä toimitilojen suunnittelu lähtökohtaisesti niin, että fyysinen saavutettavuus toteutuu kaikissa tapauksissa.

2. Taloudellinen saavutettavuus

Kokonaisuuksien ja prosessien suunnittelu niin, että niihin osallistuminen on mahdollista myös vähävaraisille. Uusien rahoitusratkaisujen sekä yhteistyö- ja tuotantomallien kehittäminen. Osahankkeen tapahtumien maksettomuus.

3. Sosiaalinen ja kulttuurinen saavutettavuus

Asiakasryhmittäin räätälöidyt palvelutuotteiden sisällöt, niiden toteutustapa ja ajankohdat. Senioritapahtumat päivällä jne.

HYVÄT KÄYTÄNNÖT

Mitä hyviä käytäntöjä projektissa kehitettiin?

Miten hyviä käytäntöjä on levitetty tai aiottu levittää?

AVARA MUSEO osahankkeiden yhteiset hanketapaamiset muodostuivat yhteisen oppimisen ja jaetun asiantuntijuuden paikaksi tavalla, jonka merkitys kasvoi vähitellen yhä tärkeämmäksi koko hankkeen ajan.

Porin taidemuseossa hyväksi käytännöksi todettiin yleisön tietotaidon hyödyntäminen eri tavoin ja soveltuvien osin esimerkiksi pedagogisen ohjelman suunnittelussa, näyttelysuunnittelussa ja muistitiedon keräämisessä. AVARTAJAT-tyyppistä vapaaehtoisista koostuvaa ryhmää voidaan käyttää linkkinä muuhun yleisöön, sekä palvelujen testaajana, kommentoijana ja kehittäjänä.

Porin taidemuseon osahankkeessa mallinnetut hyvät käytännöt ovat

1. KoeTILA! ja MAIREN VÄRI -näyttelykonseptit (Learning by doing -toimintamalli/ kohderyhmänä museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli/ kohderyhmänä aikuisväestö ja seniorit)

2. SENIORIEN SUUNNISTUS TAIDEKOKOELMAAN -opintopiiri (Learning by doing -toimintamalli/ kohderyhmänä museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli/ kohderyhmänä aikuisväestö ja seniorit)

3. TAIDEKOSKETUKSIA -taiteilijavierailut esimerkiksi vanhainkodin osastoilla. (Museon jalkautuminen asiakaskunnan pariin). (Learning by doing -toimintamalli/ kohderyhmänä museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli kohderyhmänä aikuisväestö ja seniorit)

4. ELÄMYKSELLINEN OPASTUS -opastuskonsepti (Learning by doing -toimintamalli/ kohderyhmänä museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli/ kohderyhmänä aikuisväestö ja seniorit, Learning by doing -toimintamalli/ museoympäristö)

5. ”SAA KOSKEA”-konsepti, havainnekuvien hyödyntäminen taidenäyttely-yhteydessä (Learning by doing -toi-

mintamalli/ aikuisväestö ja seniorit, Learning by doing -toimintamalli/ museoympäristö)

6. PEDApiste. (Learning by doing -toimintamalli/ museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli/ kohderyhmä aikuisväestö ja seniorit, Learning by doing -toimintamalli/ museoympäristö)

7. AVARTAJAT-ryhmä (Learning by doing -toimintamalli/ kohderyhmänä museohenkilöstö, Learning by doing -toimintamalli/ kohderyhmänä aikuisväestö ja seniorit)

8. EI-KÄVIJÄ -kyselylomake, jonka avulla kartutettiin mm. tietoa taidemuseokäyntiin liittyvistä esteistä sekä Porin taidemuseoon liittyvistä mielikuvista.

9. Porin taidemuseon TUOTTEISTAMISPROSESSIN tuloksena syntynyt taidemuseon PEDAGOGISTEN PALVELUIDEN, erityisesti VAPAA-AJAN PALVELUIDEN, UUELLEEN JÄRJESTÄMINEN ja selkiyttäminen käyttäjälähtöisiksi ja helpommin.

10. Internetsivujen ”KEVYTUUDISTUS”.

TOIMINNAN JATKUVUUS

Mitä pysyvää saatiin aikaan ja kuka vastaa uudesta tai pysyvästä toiminnasta projektin päättymisen jälkeen? Mitä voidaan siirtää tai saattaa muiden toimijoiden, esim. pk-yritysten, oppilaitosten tai viranomaisten käyttöön?

Suunnitelmat tulosten hyödyntämiseksi, onko jo hyödynnetty?

Porin taidemuseon osahankkeessa mallinnetut hyvät käytännöt ovat sovellettavissa yleiseen käyttöön ja erityisesti museoalalle. Jotta tämä toteutuisi, tulisi jokaisen uuden toimintakonseptin ja käytännön käydä läpi normaali tuotteistamisprosessi ennen kuin jakelu olisi mahdollista. Porin taidemuseon toimesta käytännöt ja toimintakonseptit on mallinnettu prosessitason tarkkuudella. Ne on testattu suppealla tai laajemmalla kohdeyleisöllä yhdessä tai useammassa toimintaympäristössä ja prosessit on arvioitu sisäisesti.

Seuraavassa vaiheessa prosessikuvaukset tulisi työstää muotoon, jossa niiden yleistettävyyttä sekä kohderyhmäkohtaisuutta tarkennetaan ja kehitetään. Tämän jälkeen toteutettavat testaukset tulisi suorittaa useammalla, etukäteen huolella valitulla, erityyppisellä toimijalla/museolla, useammassa eri tyyppisessä toimintaympäristössä ja eri tyyppisille kohderyhmille kohdennettuina. Auditointien perusteella tapahtuvan kehitystyön ja tarkennusten jälkeen aineisto olisi valmis muokattavaksi eri jakelukanavien mukaiseen muotoon. Nämä kysymykset eivät kuitenkaan enää kuuluneet Porin taidemuseon osahankkeen sisältöihin ja tavoitteisiin.

Porin taidemuseossa suunnitelmat ja ensimmäiset toimenpiteet taidemuseon palvelujen tuotteistamiseksi aloitettiin jo hankkeen aikana. Tähän osa-alueeseen halutaan jatkossa panostaa erityisesti. Elämykselliset opastukset ovat tulleet Porin taidemuseossa toimintamuodoksi muiden opastusmuotojen rinnalle. PEDApiste on tilana vakiinnuttanut paikkansa taidemuseon ison näyttelyhallin pohjakaavassa. Porin taidemuseon pedagogiset näyttelyt jatkuvat uudelleen nimettynä näyttelysarjana. Näyttelysarjan nimi on Uusia kysymyksiä (Maire Gullichsenin taidesäätiön) MG-kokoelmalle. Sarjassa sovelletaan yleisön osallistamista eri tavoin. Keväällä 2014 sarjassa avautuu näyttely jonka suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa opiskelijaryhmä Aalto-yliopiston Taiteen tutkimuksen Porin yksiköstä. Porin taidemuseo on käyttänyt hankkeessa toteutettuja taideteosten havainnekuvia erilaisissa taidemuseon ulkopuolella tapahtuneissa tilaisuuksissa mm. Nuori Pori harrastaa - tapahtumassa (2013). Porin taidemuseon osalta palvelumallien toiminnasta, kehittämisestä ja hyödyntämisestä vastaa pedagoginen yksikkö ja yleisö- ja asiakaspalveluhenkilöstö museolehtorin johdolla.

PEDA-verkkosivut

Museopedagogiikan yhtenä tehtävänä on pedagogisten toimintamuotojen kehittäminen vastaamaan erilaisten kävijöiden ja asiakasryhmien tarpeita. Sähköinen verkkomaailma mahdollistaa uudenlaisen sisältötuotannon sekä esitys- ja kerrontatavan ja on yhä keskeisempi työväline museo-opetuksen kehittämiseen, erilaisten sisältöpalvelujen vaatimuksiin ja aineiston saavutettavuuden edistämiseen. Verkkopedagogiikan yksi keskeinen

kohderyhmä on koululaitos, joka hyödyntää verkkomateriaalia sekä museovierailulla että kouluilla tehtävässä taidekasvatustyössä. Porin taidemuseo on kehittänyt erityisesti koululaitokselle suunnattuja pedagogisia verkopalveluja. Pedagoginen yksikkö on tuottanut verkkoympäristöön Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmia esittelevän MG-peda -sivuston, nykyaiteen ja julkisen taiteen kysymyksiä käsittelevät opetuspaketit *Nykytaiteen lyhyt oppimäärä* sekä *Raskaissa saappaissa, lokin siivellä Veistosvaelluskartan*. Taidemuseon nettisivuilla on myös näyttelyihin liittyviä esittelyjä, jotka ovat koululaitoksen sekä muun yleisön hyödynnettävissä.

Sähköinen opetusmateriaali

Näyttelyihin liittyviä sähköisiä idea- ja tehtävävihkoja toteutetaan tapauskohtaisesti. Opettajille suunnatussa kevät- ja syyskauden ohjelmistoa esittelevässä infoaineistossa kannustetaan koululuokkia tutustumaan taidemuseon nettisivuston näyttelyaineistoihin ennen museovierailua. Vierailulla päästään sujuvammin asiaan, kun koululai-silla on tiedossa, minkälaista nähtävää ja tekemistä on museossa tiedossa. Taidemuseon kouluille suunnatut kevään ja syksyn ohjelmat eli *Opeinfot* sekä ohjatun ja toiminnallisen kevääseen sijoittuvan Luokkaretkipaketin sisältöesite olivat ladattavissa taidemuseon omilta peda-nettisivuilta. Syyskauden näyttelykokonaisuuteen 27.9.2013–19.1.2014 toteutettiin *Opas näyttelyihin* (Porin taidemuseon julkaisuja 125), joka oli ladattavissa taidemuseon nettisivuilta sekä lainattavissa paperiversiona taidemuseon palvelutiskiltä ja PEDApisteestä. Oppaassa esiteltiin kaikki taidemuseon syksyn näyttelyt mutta taiteilijaesittely-jen ja pohdittavien kysymysten pääpaino oli Rajanylityksiä – Bodies, Borders, Crossings -näyttelyn sisällöissä. Oppaan teksteistä vastasivat Sara Kärpänen ja Porin taidemuseon pedagoginen yksikkö.

Pedagogiset toimintamallit

PEDApiste

Pedagoginen työskentelytila ison näyttelyhallin yhteydessä otettiin käyttöön vuonna 2010. Tilaan on vapaa pääsy museovierailun yhteydessä. Pisteessä yleisöllä on mahdollisuus tutustua näyttelyiden taustoihin ja syventää näyttelykäyntiä osallistumalla vuorovaikutteisiin toimintoihin. PEDApisteen sisällöt ja toiminnot rakentuvat ajankohtaisten näyttelyteemojen mukaisesti. Pisteessä voidaan myös työskennellä museovierailulla olevien erilaisten ryhmien kanssa.

01.02.–26.05.

Kokeile piirtämistä Felice Varinin tapaan!

Taiteilija Felice Varini tekee taideteoksia erilaisiin tiloihin. Hän tekee kuvioita tilassa oleville pinnoille kuten seiniin, ikkunoihin ja muihin rakenteisiin. Jokaisessa teoksessa on yksi tarkastelupiste, josta kuvion voi nähdä ehjänä, täydellisenä. Leikkaa ja taita arkki ohjeiden mukaan. Piirrä taitellulle arkille jokin kuvio, joka näkyy ehjänä YHDESTÄ tarkastelu-pisteestä katsottuna. Piirtäessäsi voit pitää taitosta kädessäsi tai asettaa sen pöydälle. Huomaa, että piirtäessäsi tarkastelupiste pitää pysyä koko ajan samana. OTA kännykälläsi kuva piirtämästäsi kuvioista kuvakulmasta, jossa kuvio näkyy a) rikkonaisena ja b) ehjänä. PYYDÄ kaveriasi etsimään oikea tarkastelupiste piirtämääsi kuvioon. Voit lähettää kuvat osoitteeseen: mimmi@poriartmuseum.fi. Kuvat arkistoidaan Porin taidemuseon kuva-arkistoon ja mahdolliseen esityskäyttöön. Taitteluarkin suunnittelija oli kuvataiteilija Kai Ruohonen.

07.06.–15.09.

Suunnittele ja piirrä oma postikortti.

Postikorttipohjan suunnittelija oli kuvataiteilija Kai Ruohonen.

27.09.2013–19.01.2014

Kuvauta itsesi taustaa vasten!

PEDApisteen seinään levittäytyy maalaus, joka rakentuu erilaisista tiloista ja ympäristöistä, näkymistä ja tunnel-mista. Mieti, mihin ympäristöön Sinä haluaisit sukeltaa? Missä viihtyisit? KUVAUTA ITSESI TAUSTAA VASTEN! JAA KUVA FACEBOOKISSA. HAASTA KAVERISI TEKEMÄÄN SAMOIN. Etsi ja löydä seinämaalauksen näkymät myös Rajanylityksiä-näyttelystä. PEDApisteen suunnittelu ja toteutus Janne & Johanna Vuollet.

150

151

Toimintavuoden kouluille suunnattujen näyttelyesittelyiden lukumäärä jäi edellisvuoden lukumäärää pienem-mäksi. Näyttelyvierailujen järjestämiseen ja erityisesti Felice Varinin näyttelyyn tutustumista hankaloitti isossa näyttelyhallissa tehty mittava sähköremontti. Kävijälukuihin ja mm. luentosalin ja työpajatilan käyttöasteeseen vaikutti myös taidemuseorakennuksen itäpäädyn kosteusvaurioiden kuivatustyö. Työpajojen osalta kävijämäärät kuitenkin nousivat. Erityisesti perjantaisin järjestettävät koulujen TEEMAtyöpajat ovat vuosi vuodelta kasvattaneet suosiotaan. Käytännössä kaikki opastuksille osallistuneet saivat näyttelykierroksen yhteydessä myös itse tehdä ja osallistua PEDApisteessä tarjolla olleiden kokonaisuuksien kautta.

PEDAseinä

Pedagoginen näyttelytila taidemuseon kahvilassa. Näyttelyohjelmasta vastaa Porin taidemuseon pedagoginen yksikkö yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa. PEDAseinän näyttelyitä ei toimintavuonna pystytty toteuttamaan näyttelyohjelman mukaisesti kahvilatilán kosteusvaurioiden kuivatustyön vuoksi. Surrealistinen tila! – TEEMAtyöpajat koululaisille keväällä 2013 -näyttelyn esitysaika jouduttiin lyhentämään, eikä syksyn viimeisiä näyttelyitä *Ajatusvaihtoa* ja *Urheiluliike* pystytty enää järjestämään tilassa.

PEDAseinän näyttelyohjelma löytyy kohdasta NÄYTTELYTOIMINTA.

Pedagogiset näyttelyt sarjassa Maire Gullichsen ja modernismi

Toimintavuoden aikana pedagoginen yksikkö toteutti kaksi näyttelyä Projektihuoneessa. Kevätkaudella yksikkö toteutti yhdessä näyttely-yksikön kanssa näyttelyn *PINTAA SYVEMMÄLTÄ*. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja *JYRKI RIEKKI, KAUKO LEHTINEN, MAILIS SARALEHTO REKOLA* sekä syyskaudella pedagoginen yksikkö suunnitteli ja toteutti näyttelyn *KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle*. Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle -näyttelysarja jatkaa Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmia esittelevää Maire Gullichsen ja modernismi -sarjaa. Sarjassa tutkitaan erilaisia katsomisen tapoja sekä tehdään yhteistyötä erilaisten yleisöjen kanssa. Syksyllä sarjassa käynnistyi yhteistyö Aalto-yliopiston Taiteen tutkimuksen Porin yksikön kanssa. Motivaatiokirjeiden perusteella valittu neljän hengen opiskelijaryhmä aloitti näyttely- ja kura-tointiprojektin museolehtorin ohjauksessa. Projektissa toteutetaan taidemuseon kokoelmiin perustuva näyttely kevään 2014 näyttelykokonaisuuteen.

PINTAA SYVEMMÄLTÄ -näyttely esitteli taiteilijoita, joiden teoksissa on surrealismín perinteestä muistuttavia tyyllillisiä piirteitä. Kauko Lehtinen edustaa taiteilijasukupolvea, joka sai ensikosketuksen surrealismiin turkulai-sen modernismin kautta 1950-luvulla. Jyrki Riekki ja Mailis Saralehto Rekola ovat nykyaiteen kentällä toimivia taiteilijoita, joiden työskentelyä monet surrealismille ominaiset piirteet soveltuvat kuvaamaan. Näyttelyn teokset olivat poimintoja Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmista ja Porin taidemuseon tallennekokoelmista. Näyttely oli esillä Projektihuoneessa 01.02.–26.05.

Syyskaudella toteutettiin KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle -näyttely, jonka kuratoinnista vastasivat Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen pedagogisesta yksiköstä. Näyttelyssä tutkittiin modernistisen teoksen suhdetta aikaan, kokemukseen ja kehollisuuteen. Näyttelyssä viritettiin teosten rationaali-suuteen kutsuvan tarkastelun rinnalle aistimellisuutta ja katsomisen haptisuutta. Näyttelyn teokset olivat poimintoja Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmista ja Porin taidemuseon tallennekokoelmista. Näyttelyssä oli myös lainassa teos *Ohikulkija* taiteilija Elena Näsäseltä. Näyttely oli esillä Projektihuoneessa 27.09.2013–19.01.2014.

Pedagogisen yksikön kuratoimat näyttelyt ovat vakiinnuttaneet paikkansa osana Porin taidemuseon näyttelyoh-jelmaa. Kuluneen toimintavuoden aikana näyttelyiden konseptia kehiteltiin edelleen ja yhteistyö Aalto-yliopiston Taiteen tutkimuksen Porin yksikön kanssa avasi taas uudenlaisia lähestymistapoja ja tulkintatasoja taidemuseon kokoelmiin.

Taidetta lähellä – maahanmuuttajakoulutusta antaville oppilaitoksille tuotettu pedagoginen ohjelmakokonaisuus

”Kulttuuritarjonta on saavutettavaa silloin, kun erilaiset yleisöt voivat käyttää sitä ja osallistua siihen mahdol-lisimman helposti ja esteettömästi”. Opetusministeriön Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus -toimenpideohjel-

porin taidemuseo

vuosikertomus 2013

massa [2006–2010] kieli- ja kulttuurivähemmistöryhmät on kirjattu saavutettavuuden edistämisen keskeisiksi kohderyhmiksi. Monikulttuurisuus, kansainvälisyys ja erityisryhmien oikeudet asettavat museopedagogiikalle monia haasteita mutta myös mahdollisuuksia.

Porin taidemuseon pedagogisen yksikön käynnistämän *Taidetta lähellä* -toiminnan tavoitteena on taidemuseon erilaisten palvelujen, näyttelyopastusten ja työpajatoiminnan sisältöjen kehittäminen tukemaan kielen ja kulttuurin oppimista ja omaksumista. Ensisijaisena tavoitteena on kehittää taiteen kautta tapahtuvaa suomen kielen oppimista. Lisäksi tavoitteena on tehdä tutuksi kaupungin kulttuuripalveluja, lisätä niiden saavutettavuutta sekä tukea maahanmuuttajien kotoutumista.

Toimintamuodot ja menetelmät

Taidetta lähellä -ohjelma on suunnattu maahanmuuttajakoulutusta antaville oppilaitoksille, muille maahanmuuttajille ja henkilöille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi. *Taidetta lähellä* -ohjelman perustana on nykytaide eletynä ja koettuna, subjektiivisten kokemusten lähtökohtana ja keskustelujen laukaisijana. Yhtenä keskeisimmistä toimintamuodoista ovat työpajat, joita on kahta tyyppiä, *Kielipajat* ja *Taidepajat*. Työpajojen tavoitteena on tukea maahanmuuttajien suomen kielen opiskelua ja rohkaista käyttämään suomen kieltä itseilmaisun välineenä. Kielipajoissa nykytaide käsitetään keskustelukumppanina, jolloin keskitytään kielellisten valmiuksien kehittämiseen. Taidepajoissa harjaannutetaan omien näkemysten ja kokemusten ilmaisua paitsi keskustelulla myös omaehtoisella työskentelyllä. Ohjelmassa kartoitetaan ja mahdollisuuksien mukaan myös toteutetaan erilaisia monikulttuurisia yhteistyömahdollisuuksia.

Toimintavuoden aikana ohjelmassa ei tuotettu erityistä maahanmuuttajakoulutukseen suunnattua ohjelmaa mutta suomen kieltä opiskelevat ryhmät varasivat aikoja itsenäisesti näyttelyvierailuille.

KOULU- JA OPPILAITOSYHTEISTYÖ

Kouluyhteistyö ja Porin taidemuseon opetustoimelle suunnatut palvelut toteutetaan vuorovaikutuksessa luokanopettajien, kuvataideopettajien ja museolehtorin välillä. Soveltuvin osin taidemuseon pedagogisia palveluita koordinoidaan kasvatus- ja opetustoimen kanssa. Kaikkien oppiaineiden opettajille järjestetään joka kevät ja syksy Porin museoiden ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston yhteinen tiedotustilaisuus *Opeinfo*. Taidemuseo tuottaa museon kevät- ja syyskauden ajankohtaisia näyttelykokonaisuuksia esittelevän tietopaketin, joka on suunnattu koululaitokselle. Paketeista löytyvät näyttelyiden sisältöjä kuvaavat esittelyt sekä muu lukukauden kouluille suunnattu ohjelma. Tietopaketti antaa ohjeita taidemuseovierailujen järjestämiseen. Paketti postitetaan kouluille paperiversiona ja se on myös ladattavissa taidemuseon nettisivuilta. Taidemuseon tarjoamat mahdollisuudet sekä opetustyön tueksi sopivat palvelut on pyritty saamaan laajemmin eri oppiaineiden opettajien tietoisuuteen.

Kuluneen vuoden aikana koululaisille järjestettiin taidemuseossa opastettuja näyttelykierroksia sekä työpajoja liittyen taidemuseon näyttelyiden ajankohtaisiin teemoihin. Taidemuseon *opastetuille* näyttelykierroksille ja *ohjattuihin* työpajoihin osallistui 1911 opiskelijaa ja koululaista eri vuosiluokilta ja oppilaitoksista. Tämän lisäksi monet koulut ja muut oppilaitokset tekivät itsenäisiä vierailuja taidemuseoon. Kävijämäärän laskuun koululais-ten ja opiskelijoiden suhteen vaikutti merkittävästi taidemuseon isossa näyttelyhallissa toimintavuoden aikana tehty sähkötyö. Työpaja ja luentosali olivat pois käytöstä taidemuseorakennuksen kosteusvaurioista johtuneen kuivatustyön vuoksi.

Toimintavuonna kouluille suunnattujen näyttelyesittelyiden lukumäärä alittui edellisvuoden määrästä mutta työpajojen ja niihin osallistuneiden lukumäärä kasvoi. Käytännössä lähes kaikki ohjatuille opastuksille osallistuneet saivat myös itse tehdä ja osallistua PEDApisteessä olleiden kokonaisuuksien kautta.

Porin kulttuuripolku – Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma (2013)

Porin taidemuseo on ollut mukana laatimassa Porin kasvatus- ja opetustoimen ja Porin kulttuuritoimijoiden kanssa *Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelmaa eli Porin kulttuuripolkua*. Yhteistyönä syntynyt Porin kulttuuriopetussuunnitelma valmistui ja otettiin käyttöön toimintavuoden syksyllä. Porin kulttuuripolku on

152

153

laadittu tukemaan koulujen opetusta sekä opettajan ja kulttuuritoimijoiden työvälineeksi. Suunnitelman tavoitteenä ovat oppilaiden ja koulujen yhdenvertaisuus ja tasa-arvoiset mahdollisuudet lasten kulttuuristen oikeuksien toteuttamisessa. Kulttuuriopetussuunnitelmassa avataan opetuksen eheyttämisen mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen keinoin ja esitetään paikallinen yhteistyösuunnitelma kulttuurikasvatuksen ja -opetuksen tueksi. Suunnitelma sisältää vierailuohjelman, joka kertoo millä luokka-asteella oppilaat tutustuvat ja vierailevat missäkin kulttuurikohteessa. Uuden Kulttuuripolun suositellut vierailuajankohdat *Porin taidemuseoon ovat vuosiluokilla 2. ja 8*. Toisella luokalla tehty vierailu tekee Porin taidemuseon tutuksi ja avaa myös jännittäviä ikkunoita oman kaupungin ulkopuoliseen maailmaan turvallisessa ympäristössä. Kahdeksannella luokalla vierailua syvennetään oman aikamme taiteen ja nykykulttuurin ilmiöiden omakohtaiseen ja kriittiseen tarkasteluun. Porin kulttuuripolun vierailuohjelman tavoitteena on, että oppilas on perusopetuksen päättyessä tutustunut monipuolisesti eri kulttuurilajeihin ja keskeisiin porilaisiin kulttuurikohteisiin.

Koulut voivat sovittaa omaan työsuunnitelmaansa myös laajempaa yhteistyötä kulttuurilaitosten kanssa, kuten käytännössä myös tapahtuu. Kulttuuriopetussuunnitelman toteutumista tukee lisäksi oma erillinen julkaisunsa – kaksi kertaa vuodessa lukukausittain päivitettävä *Kulttuurikoukku*, josta löytyvät ajankohtaiset tapahtumat ja kulttuuritoimijoiden yhteystiedot. Kulttuurikoukkuu toimittaa Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

Opettajat

OPEINFO

Opeinfo on Porin museoiden ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston yhteinen tiedotustilaisuus kaikkien oppiaineiden opettajille. Tilaisuudessa jaetaan ajankohtaista tietoa Porin museoiden näyttelyistä ja tarjonnasta kouluille. Tilaisuuden tavoitteena on kannustaa kouluja löytämään erilaisia mahdollisuuksia hyödyntää kulttuuria osana koulutyötä. Opeinfo järjestetään sekä kevät- että syyslukukauden alussa. Opettajille järjestettiin kevätkaudella Opeinfo 31.01. Rosenlew-museossa. Syyskauden Opeinfo ”Normaalia vai epänormaalia”? järjestettiin 29.08. Satakunnan Museossa. Tilaisuus järjestetään Porin taidemuseon, Satakunnan Museon, Rakennuskulttuuritalo Toivon, Luontotalo Arkin, Rosenlew-museon, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston ja kasvatus- ja opetustoimen yhteistyönä.

HIIO HOI HOITAJAT!

Päivähoitotoimen ja perhepäivähoidon opettajille, ohjaajille ja hoitajille järjestettiin kevätkauden näyttelyitä esittelevä tilaisuus 14.02. Tilaisuuden tavoitteena on tutustuttaa päivähoidon piirissä työskentelevät henkilöt taidemuseon näyttelyihin ennen yhdessä lasten kanssa tehtävää museovierailua. Tilaisuudessa pohdittiin erilaisia työvälineitä ja menetelmiä tutustua nykytaiteen näyttelyyn alle kouluikäisen lapsen näkökulmasta. Lisäksi mietittiin ideoita jatkaa näyttelyiden teemojen käsittelyä päiväkotien arjessa. Tilaisuudessa olivat mukana taidemuseon museolehtori, Porin lastenkulttuurikeskuksen henkilökuntaa sekä päivähoidon työpajan ohjaavia taiteilijoita. Syyskauden vastaavanlainen Hiio Hoi Hoitajat! -tilaisuus järjestettiin 29.08.

Koululaiset

TEEMAopastukset ja TEEMAtyöpajat

Pedagogisen yksikön tuottamat TEEMAopastukset ja TEEMAtyöpajat niveltyvät taidemuseon ajankohtaisiin näyttelyihin ja ovat tärkeitä ja suosittuja koululaisille suunnattuja toimintamuotoja. TEEMAopastuksissa keskustelua herätellään näyttelyn keskeisistä aiheista ja niiden herättämistä kysymyksistä. TEEMAtyöpajassa koululaiset purkavat ja jäsentävät näyttelyn herättämiä ajatuksia ja kokemuksia omakohtaisen työskentelyn kautta taiteilija-ohjaajan johdolla. TEEMAtyöpajat ja -opastukset ovat avoimia kaikille koululuokille ja niiden sisältöjä painotetaan ikäryhmän mukaan. TEEMAtyöpajoja järjestetään perjantaisin kaksi kertaa. Opastuksia järjestetään tiistaista perjantaihin kello 8–16 sopimuksen mukaan. Ohjaajina ja oppaina toimivat pedagogisen yksikön edustajat ja taiteilija-ohjaajat.

Kevätkauden TEEMAtyöpajat – Surrealistinen tila! Ohjaus kuvataiteilija Anna Turunen.

Kuvat Mirja Ramstedt-Salonen

154

155

Toimintavuonna TEEMAopastuksille osallistuvien oppilaiden lukumäärä jäi alle edellisvuoden määrästä. Työpajojen osuus ja osallistujamäärä puolestaan kasvoivat. Käytännössä lähes kaikki ohjatuille opastuksille osallistuneet saavat myös itse tehdä ja osallistua PEDApisteessä tarjolla olevien materiaalien ja tehtäväideoiden kautta.

Kevätkauden TEEMAopastukset

Kevään TEEMAKierroksilla etsittiin oikeaa tarkastelupistettä nähdä FELICE VARININ teokset täydellisinä, sukkellettiin surrealismiin (PINTAA SYVEMMÄLTÄ) ja tutkittiin miten kansainvälinen videotaide ottaa kantaa nykypäivän taloudellisiin ja poliittisiin kriiseihin ja miten kriisit vaikuttavat ihmisten elämään (It's the Political Economy, Stupid).

Kevätkauden TEEMAtyöpajat – Surrealistinen tila!

Kevään TEEMApajat alkoivat työskentelyllä näyttelytiloissa. FELICE VARININ näyttelyissä piirrettiin kalvoille tilasta löytyviä muotoja ja viivoja omasta tarkastelupisteestä käsin ja sitä usein vaihtaen. PINTAA SYVEMMÄLTÄ -näyttelyssä piirrettiin unia, unen osia tai merkityksellisiä unia. Näyttelytilojen erilaisia pinnan muotoja tutkittiin myös tekemällä frottaaseja. Kalvoille tehty piirustukset heijastettiin työpajassa tilan pinnoille ja tehtiin yhdessä heijastusten keskelle installaatio tarjolla olevista materiaaleista ja esineistä. Lopuksi mentiin sisälle installaatioon olemaan, jokainen otti oman paikkansa teoksessa. Sisäinen tila ja ulkoinen tila kohtasivat. Työpajojen suunnittelusta ja ohjauksesta vastasi kuvataiteilija Anna Turunen.

Luokkaretkipaketti 30.04.–24.05.

Kevät on luokkaretkien aikaa. Luokkaretki Porin taidemuseossa on opastettu vierailu museon näyttelyissä ja työpajassa (PEDApisteessä), jossa tehdään itse. Retkellä Porin taidemuseo tulee tutuksi! Ohjatulla retkellä suunnistetaan läpi taidemuseon näyttelyiden. Tänä keväänä reitin varrella kohdattiin mm. temmeltävä susilauma sekä pankkialissa flamenco tanssivia ihmisiä, sukkellettiin surrealismiin ja etsittiin oikeaa jalansijaa Felice Varinin teosten tarkasteluun. Näyttelykierroksen jälkeen kokeiltiin surrealismistakin tuttua frottage-tekniikkaa ja tehtiin kokeiluista rintanappeja. Retken kesto oli noin 1,5 tuntia. Porilaisille koululuokille luokkaretki on maksuton. Paketin hinta Porin ulkopuolisille kouluille on 50 EUR / luokka ja se sisältää opastuksen, työpajan ja materiaalit. Luokkaretken ohjaajina toimivat Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen Porin taidemuseon pedagogisesta yksiköstä. Luokkaretket toteutettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

Syyskauden TEEMAKierrokset

Syksyn TEEMAKierroksilla tutustuttiin Rajanylityksiä - Bodies, Borders, Crossings -näyttelyyn, joka käsitteli ruumiillisuuteen liittyviä rajoja, rajanvetoja, kontrollia ja rajanylityksiä sekä kulttuurisia, maantieteellisiä ja kansallisia rajoja. Näyttelyissä pohdittiin myös taiteen katsomisen tapoja ja tutkittiin minkälaisia haptisia kokemuksia taide ja arkkitehtuuri katsojassa voi herättää (KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA). Näyttelykierroksilla tutustuttiin myös performansitaidetta dokumentoivaan muotokuvavalokuvaukseen (Johnny Amore) sekä videoperformansseihin (Cherie Sampson). Porilaisille peruskouluille ja päiväkodeille opastukset olivat tuttuun tapaan maksuttomia. Muille koululaisryhmille opastus 20€ + 1€/oppilas.

Syyskauden TEEMAtyöpajat

Syksyn TEEMApajoissa tutkittiin ruumiillisuuden ja olemisen rajoja, rajapintoja ja rajanylityksiä performanssitaiteen ja maalaustaiteen keinoin. Työpajojen suunnittelusta ja ohjauksesta vastasi kuvataiteilija Anne Salmela.

Mennään museoon! -teemaviikko 08.10.–11.10. koululaisille ja opiskelijoille

Mitä uutta museossa!? Koululaisille ja opiskelijoille suunnattu teemaviikko kannustaa museoita ja kouluja yhä tiiviimpään yhteistyöhön. Taidemuseoon oli viikolla vapaa sisäänpääsy kaikille koululaisille ja opiskelijoille, myös Porin ulkopuolelta. Kouluja kannustettiin antamaan palautetta ja ehdotuksia yhteistyömme sisällöistä. Viikon järjestäjä on Museoliitto.

Alakoulut

Oppimisympäristönä museo poikkeaa koulusta. Taidemuseon näyttelyt avaavat monia, usein yllätyksellisiä ja uudenlaisia, näkökulmia ympärillämme tapahtuviin asioihin ja ilmiöihin. Taiteen äärellä keskustelun avaukset voivat syntyä voimakkaidenkin tunnereaktioiden myötä. Keskustelua taideteosten herättämistä tunteista on

Porin taidekoulun lapset ja nuoret vierailivat syyskauden näyttelykokonaisuudessa. Ohjaus Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen.

Kuva Mirja Ramstedt-Salonen

156

157

hyvä jatkaa ja kokemuksia purkaa vielä museovierailun jälkeen koulussa. Museo on määrätietoisesti kehittänyt taidekasvatuksen työmuotoja sekä tutkinut nykytaiteen ja aikamme tekniikan tarjoamia mahdollisuuksia ja kiinnostavia sisältöjä. Erilaiset työpajat ja poikkitaiteelliset tapahtumat näyttelyiden rinnalla syventävät koululaisten tutustumista taiteen eri lajeihin sekä mahdollistavat omaehtoisen työskentelyn.

Alakoulut osallistuivat kevään ja syksyn näyttelykauden TEEMAopastuksiin ja TEEMAtyöpajoihin. Porin taidemuseon tarjoamat Luokkaretkipaketit ovat tavoittaneet erityisesti alakoulut. Porin kaupungin koulun ja kulttuurin yhteistyötoimintasuunnitelmassa, joka on osa kaupunkikohtaista opetussuunnitelmaa, suositellut taidemuseovierailut ovat kohdistuneet 2. vuosiluokkaan. Käytännössä taidemuseovierailuja tehdään myös alakoulujen muillakin vuosiluokilla.

Yläkoulut ja lukiot

Yläkoulujen ja lukiodien osalta vuorovaikutus rakentuu pääosin museolehtorin ja kuvataiteen opettajien yhteistyölle. Kouluille suunnatussa tiedotuksessa on korostettu taidemuseon näyttelyiden ja muun ohjelman soveltuvuutta moniin eri oppiaineisiin.

Luokat 7-9 ja lukiolaiset osallistuivat kevään ja syyskauden *TEEMAopastuksiin*. Osallistuminen perjantaisin järjestettäviin *TEEMAtyöpajoihin* on heille haasteellisempaa alakouluja tiukempien lukujärjestysten vuoksi. Croquis-piirustusillat olivat avoimia lukioikäisille.

Porin päivän ohjelmaan 27.09. sisältyneen *Taavin tulet - tulitaidetapahtuman* tuliveistoksen suunnittelussa ja toteuttamisessa oli mukana, kuvanveistäjä Veijo Setälän ohjauksessa, Länsi-Porin lukion kuvataidekurssin opilasryhmä opettajansa Hanna Gröndahlin kanssa. Länsi-Porin lukion, Porin Lastenkulttuurikeskuksen ja Porin taidemuseon yhteisen tuliveistoksen aiheeksi valikoitui *silmä* useiden toteuttamiskelpoisten ideoiden joukosta. Idean lähtökohtana oli Sormusten herra -elokuvista tutuksi tullut Sauronin silmä. Veistoksen haluttiin näkyvän myös valoisana aikana, joten se pystytettiin aikaisin polttopäivän aamuna, jotta se olisi koko päivän ohikulkijoiden ihailtavana. Veistoksessa käytetty puutavara saatiin pääasiassa Winnovan Kullaan Metsäopistolta. Veistoksen rakennuspaikkana toimi Metson vanha asentajien verstaas Karjarannassa.

Taidetta Ympäri ja Ämpäri

Taidetta Ympäri ja Ämpäri on yhteistyössä Porin kaupungin koulutusviraston kanssa keväällä 1999 käynnistynyt ympäristötaideohjelma. Ohjelmaan kutsutaan mukaan ammattitaiteilijoita ja taideopiskelijoita työskentelemään koululaisten kanssa erilaisiin ympäristöihin.

Lähde-hanke / Suomen Tammi

Porin taidemuseo on ollut mukana Opetushallituksen ja Museoviraston käynnistämässä valtakunnallisessa *Suomen Tammi* -projektissa (1998–), jonka avulla pyritään laajentamaan koulujen ja museoiden yhteistyötä. Suomen Tammi on linkitetty Opetushallituksen käynnistämään Lähde – luovuus- ja kulttuurikasvatus-hankkeeseen, johon Taidetta Ympäri ja Ämpäri -hanke on kirjattu mukaan.

Taidekoulut, taideteolliset ja muut oppilaitokset

Taidekoulut ja muut ammatilliset oppilaitokset käyttävät Porin taidemuseon näyttelyitä ja luentosarjoja soveltuvien osin. Taidemuseon pedagoginen yksikkö tekee yhteistyötä eri taideoppilaitosten ja muiden oppilaitosten kanssa. Niilo Rinne Aalto-yliopiston Taideteollisen korkeakoulun Porin taiteen ja median laitokselta toimi näyttelyiden keikkaluontoisena oppaana.

Porin taidekoulun *lapset ja nuoret* vierailevat säännöllisesti taidemuseon kevät- ja syyskauden näyttelyissä. Kevätkaudella 20.–23.05. koulusta vierailivat ohjatusti perusopetuksen (7–11v.), jakso-opetuksen (11–12v.) ja työpajojen (12–19v.) ryhmät. Lisäksi varhaisiän opetukseen (5–6v.) kuuluvat ryhmät vierailivat omien opettajiensa johdolla.

Syyskaudella käynnistyi näyttely- ja kuratointikurssi yhteistyössä Aalto-yliopiston Taiteen tutkimuksen Porin yksikön kanssa. Motivaatiokirjeiden perusteella kurssille valikoitui neljä opiskelijaa Pauliina Koivunen, Päivi Hirsiaho, Senni Pöyry ja Miissa Rantanen. Kurssin ohjauksesta vastasi museolehtori.

SAMKin konseptisuunnittelun opintojakson restonomiopiskelijat ja vaihto-opiskelijat järjestivät kolmipäiväisen Popping-up Cafén taidemuseon uudistuneessa Open Caféssa. 28.11. kahvilassa oli tarjolla itse leivottuja herkkuja. Perjantaina 29.11. klo 16–20 kahvilassa oli International Corner, jossa SAMKin vaihtarit olivat paikalla keskustelemassa eri kielillä. Lauantaina 30.11. ohjelmassa oli mm. Neulegraffiti-työpaja sekä askartelutyöpajoja lapsille ja lapsenmielisille. Koko tapahtuma-ajan kerättiin interaktiivista ”*How do we see Pori*”-valokuvanäyttelyä, johon oli mahdollisuus tuoda itse printattu ja otettu valokuva ja/tai kommentoida kuvia post it -lapuilla.

Porin taidemuseon opiskelijoille tarjoama alennus sisäänpääsymaksuista ja Porin taidemuseon julkaisuista on esitelty Satakunnan Kansan ylläpitämällä opiskelijaeduista kertovalla www.siivu.fi-sivustolla.

YLEISÖOPASTUKSET, TYÖPAJAT JA TAPAHTUMAT

Taidemuseossa on paljon ohjelmaa aktiivisille taiteen harrastajille sekä uusille, uteliaille tutustujille. Mesenaatti- ja vuosikortin lunastaneet ovat löytäneet hyvin Porin taidemuseon tarjoamat pedagogiset palvelut. Kortin lunastaneille suunnattujen opastusten ja vierailujen määrä on lisääntynyt tuntuvasti. Tilanteen mukaan ja kunkin näyttelyn luomien mahdollisuuksien puitteissa kaikki erityisryhmät on pyritty huomioimaan.

Kevät

Näyttelyesittelyt

Taidemuseon näyttelyistä, tapahtumista ja ohjelmasta tiedotetaan viikoittain yleisölle. Keskiviikkoiltaisain taidemuseossa on pidennetty aukioloaika klo 20:een. Säännölliset yleisöopastukset järjestetään keskiviikkoisin klo 18. Keskiviikkoillan opastukseen on vapaa sisäänpääsy. *BONUS-opastuksissa* keskitytään yksittäiseen näyttelyyn, taiteilijaan tai kysymykseen. Oppaana on taiteilija, kuraattori, museolehtori tai muu aiheen asiantuntija.

Kevään BONUS -opastukset

- 01.02. kello 12 It’s the Political Economy, Stupid / taiteilija, kuraattori Oliver Ressler. Englanninkielinen. / Siipi
- 27.02. PINTAA SYVEMMÄLTÄ. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja / haastateltavana kuvataiteilija Jyrki Riekk / Projektihuone
- 10.04. Utställningsmanuens Pia Hovi-Assad presenterar utställningarna på svenska / Kaikki näyttelyt
- 15.05. FELICE VARINI / kaavoitusarkkitehti Daniel Nagy / Halli

Syksyn BONUS -opastukset

- 28.09. kello 14 Johnny Amore: PERFORMERS Portraits of performance artists / taiteilijapuheenvuoro/ MEDIApiste
- 27.11. Cherie Sampson / Taiteilijapuheenvuoro / MEDIApiste
- 20.11. Lapsen oikeuksien päivä / Rajanylityksiä – Bodies, Borders, Crossings / TaT, johtaja Päivi Setälä, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.
- 04.12. Kova reuna ja kosketuspinta. Uusia kysymyksiä MG-kokoelmalle -sarja / Kuvataiteilija Samu Raatikainen / Projektihuone

Työpajat

CROQUIS-piirustusillat

Elävän mallin piirustusiltoja järjestettiin kevätkaudella 31.01., 28.02., 21.03., 25.04. ja 16.05. Piirustusiltoihin osallistujilta perittiin 2 euron osallistumismaksu. Piirustusiltoja ohjasi kuvataiteilija Niko Palokangas. Illat toteutettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

158

159

Muut tapahtumat

Naistenpäivä 08.03. Rentoudu ja virkisty Porin taidemuseossa

Naistenpäivänä kello 17–18 taidemuseossa rentoudutaan ja nautitaan taiteesta. Voit laskeutua viikonlopun viettoon hyvällä ja virkistyneellä mielellä taidemuseon Naistenpäivän iltapäivästä. Kello 17 Synnöve Hyden-Waldén ohjaa rentoutumishetken, jonka jälkeen tutustutaan yhdessä taidemuseon näyttelyihin. Naisilla on vapaa sisäänpääsy taidemuseoon koko perjantapäivän kello 11–18.

Äitienpäivä 12.05. Äideillä oli vapaa sisäänpääsy taidemuseoon kello 11–18.

Museoviikko 13.–19.05.

Museoviikolla 13.05. museolehtori esitelmöi nykyaiteesta Cygnaeuksen koulun kuvataideluokille. Tiistaista perjantaihin taidemuseossa järjestettiin luokkaretkikiertoja kouluille. Keskiviikkona 15.05. ohjelmaan sisältyi Seniorien suunnistus nykyaiteeseen -opastus sekä kaavoitusarkkitehti Daniel Nagyn BONUS-opastus Felice Varinin näyttelyyn. 16.05. Juha Valkeapää johdatti yleisöä kaupungin julkisten veistosten äärelle ääniperformanssillaan PATSASPUHETTA. Performanssiin sisältyivät teokset: Karhu (1938), Hj. Nortamo (1938), Selim Palmgren (1955) sekä Akseli Gallen-Kallela (1965). Museoviikko huipentui 18.05. Museoiden yöhön, jonka teemana oli liike ja tanssi. Tanssiesitys Anamorphic Variations (koreografia Ismo-Pekka Heikinheimo, tanssi Tanja Illukka (os. Kuisma), Ari Kauppila, Ville Oinonen, Jaakko Simola) järjestettiin sekä lauantaina että sunnuntaina.

Lasten lauantai - Ohjelmaa koko perheelle!

Lasten lauantaita vietetään taidemuseossa kahdella eri formaatilla. Päivän ohjelma toteutetaan joko non-stop -menetelmällä siten että tapahtumaan on vapaa pääsy kaikenikäisillä kello 12–15.30 välisenä aikana. Toinen tapa on jakaa päivän ohjelma siten että, ensin järjestetään työpaja 5-8 -vuotiaille lapsille kello 12–13.30 ja sen jälkeen työpaja yli 8-vuotiaille lapsille kello 14–15.30. Molemmissa tapauksissa myös vanhemmat ovat tervetulleita ja toivottuja tapahtumaan mukaan. Alle kouluikäisten toivotaan joka tapauksessa osallistumaan yhdessä vanhemman kanssa. Lasten lauantai -tapahtumia ohjaa ammattitaiteilija ja niihin on vapaa pääsy.

Kevätkauden Lasten lauantait 23.02. ja 16.03.

Lasten lauantai 23.02. vietettiin hiihtoloma-teemalla. Työpajassa tutkittiin liikettä ja painovoimaa ja haettiin tasapainoa! Työpajassa valmistettiin mobileja. Mobile on riippuva, vapaasti liikkeessä leijuva veistos. Työpajaan oli mahdollisuus osallistua milloin tahansa tapahtuman aikana kello 12–15.30. Taidemuseon näyttelyihin oli perheillä vapaa pääsy tapahtuman ajan. Taidetyöpajan ohjasi kuvataiteilija Terhi Sammalmaa. Lasten lauantai järjestettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

Lasten lauantai 16.03. järjestettiin teemalla Seniorit & Juniorit – Lasten, vanhempien ja isovanhempien yhteinen suunnistus nykyaiteeseen. Tapahtuma oli samalla myös osa taidemuseossa tapahtuvaa kaupungin senioriviikon ohjelmaa. Työpajan ohjauksesta vastasi Katri Tella. Lasten lauantai järjestettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

Kesä ja jazz-viikko

JAZZ-VIIKKO 15.–21.07.

Jazz-viikolla Porin taidemuseossa oli poikkeukselliset ja osin pidennetyt aukioloajat. Taidemuseo oli avoinna maanantaina ja tiistaina kello 11–18. Keskiviikkona museo oli avoinna vain kello 11–12 kaupungin järjestämän jazz-vastaanoton vuoksi. Torstaista lauantaihin taidemuseo oli avoinna kello 11–22 ja sunnuntaina kello 11–18. Näyttelyesittelyt suomeksi järjestettiin 16.07., 19.07. ja 21.07. kello 14. Englanninkielinen näyttelyesittely järjestettiin 19.07. kello 15. Esittelyt sisältyivät pääsylipun hintaan. Valtakunnalliset uutiset olivat luettavissa lehdistä ja verkosta News & Art Caféssa. Yhteistyössä Satakunnan Kansa.

Lasten kesäkeskiviikot I-II

Lapsille suunnattuja kierroksia kesän näyttelykokonaisuudessa järjestettiin 19.06., 26.06. ja 03.07. kello 12–13.30. Kierroksille oli vapaa pääsy ja niitä ohjasi kuvataiteilija Jenni Uusitalo.

Syksy ja Porin päivä

Porin päivän ohjelma 27.–29.09.

Perjantaina 27.09. kello 18 taidemuseossa vietettiin syyskauden näyttelyiden avajaisia ja Kirjurinluodolla järjestettiin kello 20 kaupungin eri kulttuurilaitosten ja taideoppilaitosten yhteistyönä järjestämä TAAVIN TULET -tulitaidetapahtuma. Mukana palossa oli myös Porin taidemuseon ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston yhteinen tuliveistos. Lauantaina kello 14 Johnny Amoren taiteilijapuheenvuoro ME-DIApisteessä. Porin päivän lauantaina ja sunnuntaina taidemuseoon oli vapaa pääsy.

Croquis-piirustusillat

Taidemuseossa piirrettiin syyskaudella torstaina 29.08., 03.10., ja 28.11. kello 17.30–19.30. Piirustusiltoihin osallistuvilta perittiin 2 euron osallistumismaksu. Ohjaajana toimi kuvataiteilija Niko Palokangas. Illat toteutettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto kanssa.

Lasten lauantait

Syyskaudella koko perheen Lasten lauantait järjestettiin 19.10. sekä 14.12. Molemmat Lasten lauantait linkittyivät Rajanylityksiä – Bodies, Borders, Crossings -näyttelyn teemoihin. Molemmat teemalauantait ohjasi kuvataiteilija Jenni Uusitalo.

19.10. KUKA MINÄ OLEN? - Lasten lauantai

Lapset 4–7 vuotta kello 12–13.30 ja lapset yli 8 vuotta kello 14-15.30. Alle kouluikäiset lapset yhdessä vanhemman kanssa. Taidemuseon Lasten lauantait ovat tarkoitettu koko perheelle. Ohjatulla vierailulla tutustuttiin taidemuseon Rajanylityksiä-näyttelyyn ja työskenneltiin työpajassa kysymyksellä Kuka minä olen? Lasten lauantai -tapahtumaan oli vapaa sisäänpääsy eikä tilaisuuteen tarvinnut ilmoittautua etukäteen. Perheet toivotettiin tervetulleiksi viettämään yhteistä aikaa taiteen äärellä!

14.12. MISSÄ MINÄ OLEN? – Lasten lauantai

Lapset 5–7 vuotta kello 12–13.30 ja lapset yli 8 vuotta 14–15.30. Alle kouluikäiset yhdessä aikuisen seurassa. Lasten lauantain teemana olivat paikat ja tilat. Ensín tutkittiin Rajanylityksiä-näyttelyssä, minkälaisia paikkoja näyttelyn teoksissa näkyy. Mikä asia tekee jostakin paikasta mieluisan ja miksi joku toinen paikka on pelottava? Mitä missäkin paikassa saa tehdä ja mitä ei? Työpajassa päästettiin mielikuvitus irti ja rakennettiin oma paikka, tila tai huone, jossa olisi mukava viettää joulua. Lasten lauantaihin oli vapaa pääsy eikä osallistuminen vaatinut ennakkoilmoittautumista.

Nuori Pori harrastaa -tapahtuma Kirjurinluodolla 25.08. kello 13–17

Porin museot, Annis, Kirjasto, Pori Sinfonietta ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto järjestivät tapahtumassa yhteisen kulttuurin olohuoneen. Olohuoneessa oli lupa hengailla, tehdä pinssejä, piirtää postikortteja sekä kuvauttaa itsensä.

Joulumysteeri - porilaisten oma joulukalenteri

Joulumysteeri on porilaisen karhea, kevyt, iloinen ja omaperäinen sekoitus totta ja kuvitelmaa Porin kaupungissa kehkeytyvästä koko joulun rauhaa uhkaavasta mysteeristä. Mysteeri kietoo yhteen merkillisellä tavalla kaupunginjohtaja Aino-Maija Luukkosen, porilaiset lapset, Kirjastotäti Arjan, Ässien kapteenin Ville Uusitalon, professori Jaakko Suomisen, Noita Nytenenän, presidentti Sauli Niinistön ja monta muuta porilaisille tuttua hahmoa. Tarina kehittyy päivä päivältä, kun joka aamu 01.–24.12. kello 7 avautuu osoitteessa www.pori.fi/joulukalenteri uusi videoluukku. 24-osaisen videojoulukalenterin jokaisella jaksolla oli omat tekijänsä, jotka toteuttivat jaksonsa oman näköisekseen videoluukuksi. Taidemuseossa kuvattu jakso Lokin siiviltä taiteen maailmaan esitettiin 12.12. Jaksossa kirjastotäti Arja hämmästelee taidemuseossa mitä kaikkea taide voikaan saada aikaan? Mitä, mitä, eikö taidemuseossa olekaan tylsää ja hiljaista?

Käsitkirjoitus | Mirja Ramstedt-Salonen / Porin taidemuseo. Cygnaeuksen koulun 4B oppilaat ja opettaja Teija Niemi-Välimäki

160

161

Kuvaus | Erkki Valli-Jaakola / Porin taidemuseo

Leikkaus | Jarkko Montonen / Porin Videotuki

Musiikki | Toni Hietala: Sinfonia no1

Alkugrafiikka | Emmi Sydänmaa / Satakunnan Elävän Kuvan Keskus ry

Näyttelyt | Rajanylityksiä - Bodies, Borders, Crossings (Kuraattorit Leena-Maija Rossi ja Kari Soinio). Johnny Amore: Performers & Performing Grounds (Kuraattori Pia Hovi-Assad)

Veistokset | Pyhän Markuksen leijona, Piazzetta, Venetsia, Harry Kivijärvi: Lokki (1987)

Kirjastotäti Arja | Arja Palonen

Lapset | Onni Alanko, Neea Buran, Emmi Haapanen, Valma Haavisto, Eero Hautamäki, Maximo Impola, Olivia Jokin, Lara Kokko, Tatu Kyyrö, Susanna Laurila, Jessica Lindroos, Aleksi Marjakoski, Lotta Peiponen, Fanni Perälä, Elias Raikkerus, Juho Ranta, Antti Ruohonen, Vivian Santala, Simo Sisask, Riia Suni, Olivia Tihäsalo ja Topias Villa

Tapahtumapaikka | Porin taidemuseo

Kiitos | Cygnaeuksen koulun 4B, Porin taidemuseo, Marjo Kuusisto / HM Pori

Joulumysteeri-yhteistyössä olivat mukana: Aalto-yliopisto, Porin kasvat- ja opetustoimi, Kulttuuritalo Annankatu 6, Lasten yliopisto, Onnenkiven, Viikarin ja Ruosniemen päiväkodit, Pori Sinfonietta, Porin IT-palvelut, Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto, Porin kaupungintalo, Porin kulttuuritoimi, Porin taidekoulu, Porin taidemuseo, Porin Vapaa-aikaviraston nuorisoyksikkö, Porin yliopistokeskus, Porin Videotuki, Porin Ässät, Satakunnan Museo, Luontotalo Arkki, Rosenlew-museo, Rakennuskulttuuritalo Toivo ja Korsmanin talo, Satakirjastot, Satakunnan Elävän Kuvan Keskus ry, Taiteen edistämiskeskus ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

Joulukalenterin toteuttajana oli Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston LaitosPRO-työryhmä, johon taidemuseon edustajana kuuluu museolehtori.

Joulumysterin tekijöiden ensi-ilta järjestettiin taidemuseossa 28.11. kello 9.00 alkaen Porin taidemuseon luentosalissa.

Isänpäivän Värinä auto -työpaja 10.11.

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto järjesti isille ja lapsille työpajan taidemuseon PEDApisteessä. Työpajan ohjauksesta vastasi Veijo Setälä. Työpaja toteutettiin yhteistyössä Porin taidemuseon kanssa.

AIKUISRYHMÄT JA SENIORITYÖ

Museoilla on vahva perinne lapsille ja nuorille suunnatun museopedagogisen toiminnan tuottamisessa ja kehittämisessä. Museot avoimina ja erityislaatuina ympäristöinä mahdollistavat ajatuksen elinikäisestä *oppimisesta*. Aikuisväestö ja ikääntyvä väestö, seniorit, haastavat museot arvioimaan ja kehittämään edelleen myös heille soveltuvia toimintamalleja. Erilaiset toimintakyvyt omaavat ja eri ikäryhmät on huomioitava kulttuuripalveluiden saavutettavuuden näkökulmasta. Hyvinvoinnin näkökulmasta kulttuuri ja taide voidaan nähdä jo arvona sinänsä tai välineellisesti edistämässä ikääntyvien elämän laatua. Eläkeläisyhdistyksillä ja -järjestöillä on merkittävä rooli ikääntyvien kulttuuri- ja virkistystoiminnan järjestämisessä.

Valtakunnallisen kolmivuotisen *Avara museo – kehittyvä oppimisympäristö aikuisille* -hankkeen [2010–2012] aikana taidemuseo keskittyi erityisesti tutkimaan, millainen oppimisympäristö museo on aikuisille ja varttuneemmalle väestölle.

Senioritoiminta

Taidemuseon päiväsaikaan järjestetty senioritoiminta tukee museon tarjoamien palvelujen saavutettavuutta varttuneemman väestön keskuudessa. Aktiivit, omatoimiset seniorit sekä eläkeläisyhdistykset ja -järjestöt ovat löytäneet hyvin taidemuseon senioritoiminnan päiväohjelman. Iltapäivän ilmainen eläkeläisopastus Seniorien Suunnistus Nykyaiteeseen tuo seniorit omana ryhmänään säännöllisesti tutustumaan museon jokaiseen näyttelyyn. Yhdessä tekeminen ja kokeminen lisäävät yhteisöllisyyden tunnetta, ylläpitävät omaa aktiivisuutta ja ehkäisevät syrjäytymistä.

Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen

Seniori-ikäisille suunnatut ja räätälöidyt Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen -opastukset järjestettiin keväällä 27.02., 15.05. ja 10.07. Syyskauden senioriopastukset olivat keskiviikkona 09.10. ja 27.11. Opastukset alkavat kello 14.00. Opastetuille kierroksille oli vapaa pääsy.

Seniorityöpajat - Aikuisille suunnattu työpajatoiminta

Seniori-ikäisille räätälöityjen Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen -näyttelykierrosten rinnalla suosittua ohjelmaa ovat ajankohtaisten näyttelyiden teemoihin linkittyvät työpajat. Taidemuseon päiväsaikaan järjestettyä ohjelmaa on pyritty toimintavuonna avaamaan laajemmin aikuisväestölle suunnattuna toimintana.

Päivätoimintana järjestettyjä *Muoto, minä ja tulkinta* -työpajoja markkinoitiin aikuisille suunnattuna työpajasarjana. Iso osa osallistujista oli jo seniori-iän saavuttaneita mutta nyt mukaan uskaltautui myös vielä työelämässä mukana olevia henkilöitä. Työpajasarjassa tutkittiin Rajanylityksiä-näyttelyn kautta avautuvia teemoja ja jokaisen työpajan sisältö oli erilainen. Työpajaan otettiin max. 15 osallistujaa ja osallistumismaksuna perittiin 10 EUR/ työpaja. Ensimmäisen työpajan 15.10. ohjauksesta vastasi museolehtori. Työpajassa tutustuttiin Rajanylityksiä-näyttelyyn ja tapoihin, joilla taiteilijat ovat käsitelleet mm. identiteetin, ruumiillisuuden, iän, sukupuolen ja kansallisuuden, kontrollin, rajanvetojen ja rajanylitysten teemoja teoksissaan. *”Minä olen” -työpajaosuudessa* pureuduttiin kysymyksiin omasta identiteetistä valokuvauksen keinoin. Sarjan toisessa *Vaatteiden tuntu* -työpajassa 19.11. tarkasteltiin arkisia vaatteita ja niiden vaikutuksia ruumiillisuuteen. Miltä vaatteet tuntuvat? Vaikuttavatko ne liikkeeseen tai mielentilaan? Tulevatko ne yhdeksi ihmisruumiin kanssa? Mitä vaatteiden avulla voidaan tehdä ja tekevätkö ne itse jotain? Teemoja käsiteltiin lyhyen alustuksen, näyttelyn teoksien ja erityisesti omien kokemusten pohjalta. Työpajan ohjasi kuvataiteilija, kuraattori ja Aalto-yliopiston taiteen laitoksen tohtoriopiskelija Vappu Jalonen. Jalonen tekee taiteellista väitöskirjatutkimusta vaatteiden vaikutuksesta ihmisruumiiseen.

Senioripäivä 20.03.

Senioripäivä on suosittu senioriväestön aktiivinen toimintapäivä taidemuseossa. Taidemuseo on kohtaamispaikka, jossa on mahdollisuus tutustua nykytaiteen maailmaan yhdessä muiden samanikäisten ystävien kanssa. Senioripäivän teemana oli *”Ei ole vieläkään myöhäistä kokea vaikka mitä!”* TaT Tiina Pusa tarkasteli päivän esitelmässään ikääntymistä taiteen näkökulmasta. Hän kertoi esimerkkejä siitä, millaisia merkityksiä ikäihmiset liittävät taiteeseen, ja miten vanhuus näyttäytyy taiteen kautta. Tiina Pusan väitöskirja Harmaa Taide. *Taiteen ja vanhuuden merkityssuhteita* ilmestyi vuonna 2012. Päivän ohjelmaan sisältyi myös opastettu näyttelykierros. Senioreilla oli vapaa pääsy taidemuseoon koko päivän.

Porin kaupungin kulttuuritoimen ja perusturvan seniorityöryhmä

Porin kaupungin seniorityöryhmässä on jäseniä kulttuuritoimen ja perusturvan eri yksiköistä, kolmannen sektorin toimijoista sekä edustaja evankelisluterilaisesta seurakuntayhtymästä. Työryhmän tehtävänä on kehittää ja edistää sekä aktiiviselle senioriväestölle että laitoshoidossa oleville vanhuksille suunnattuja kulttuuripalveluja. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti vuosittain sekä kevät- että syyskaudella. Toimintavuoden säännöllisesti järjestettäviä tapahtumia ovat maaliskuussa järjestettävä *Seniorien kulttuuriviikko* ja syyskauden vanhusten viikko lokakuussa. Työryhmän järjestämiä tapahtumia tukee keskitetty yhteistiedottaminen, josta vastaa kaupungin kulttuuriasiankeskus. Taidemuseon edustajana työryhmässä on museolehtori. Työryhmään kuuluvat kulttuurilaitokset järjestivät *Seniorien kulttuuriviikon* 18.03.–24.03. jolloin kaupungin kulttuurilaitokset ja muut työryhmään kuuluvat laitokset järjestivät erityisesti seniori-ikäisille suunnattuja tapahtumia. Maaliskuun 20. päivä järjestettävä Senioripäivä on muodostunut perinteiseksi taidemuseon tuottamaksi ohjelmaksi seniorien kulttuuriviikolla. Toimintavuonna kulttuuriviikon ohjelmaan sisältyi myös *Lasten lauantai – Lasten, aikuisten ja isovanhempien yhteinen suunnistus nykytaiteeseen* 16.03.

Kulttuuriboksi

Kaupungin seniorityöryhmä on kehittänyt liikuteltavan **Kulttuuriboksi**-palvelumallin, joka tarjoaa sisältöä ikäihmisten yhdessäoloon; virikkeitä keskusteluun ja muistelemiseen. Erityiskohderyhmänä suunnitellussa palvelumallissa ovat laitoshoidossa olevat vanhukset. Boksit ovat myös senioriyhdistysten ja -kerhojen lainattavissa. Kulttuuriboksin sisältö on suunniteltu siten, että ikäihmisten viriketoiminnasta vastaavat ohjaajat ja ryhmänvetäjät

162

163

voivat järjestää taidetuokion laatikon materiaalien avulla. Aineisto tarjoaa virikkeitä yhdessäoloon ja tekemiseen esimerkiksi vanhainkodeissa, päiväkeskuksissa, sairaaloissa ja kerhotaloissa kokoontuville toimintaryhmille. Kulttuuriboksi sisältää valokuvia, taidetta, kirjoja ja musiikkia, jotka on kerätty Porin taidemuseon, Satakunnan Museon, Porin kaupunginkirjaston, Pori Sinfoniettan sekä kulttuuriasiainkeskuksen kokoelmista. Kulttuuriboksin hallinnoinnista ja toteutuksesta vastaa Porin kaupungin kulttuuritoimen ja perusturvan seniorityöryhmä. Kulttuuriboksia voi lainata Porin kaupungin kulttuuriasiainkeskuksesta. Palvelutoiminta on maksutonta.

Kulttuuriboksin teemana ont vuodenajat. Kulttuuriboksit ovat olleet ahkerassa käytössä. Käyttäjiltä kerätään palautetta boksien sisällöistä ja toimivuudesta. Koska Kulttuuriboksin käyttö on ollut läpi vuoden vilkasta ja niistä saatu palaute on ollut positiivista, ei niiden sisältöjä ole lähdetty muuttamaan tai uusimaan. Kulttuuriasiainkeskus hoitaa boksien lainausta sekä kerää palautteet. Keskustelua boksien mahdollisesta uudistamisesta käydään säännöllisesti saadun palautteen pohjalta.

Toimintavuonna senioriboksin lainauksista palautui 10 palautelomaketta. Palaute oli kaikissa lomakkeissa positiivista. Palautteissa todettiin mm. että *”sisältö on kokonaisuudessaan mielenkiintoinen ja keskustelua herättävä”, ”Patsasaihe oli mielenkiintoinen kaikenikäisille”, ”tulee keskusteluja ja muistoja” ja ”kiva kun ei tarvitse itse suunnitella kerhoa joka kerta”.*

Kesäboksi:

Taiteilija Rafael Wardi (1928) sekä kuvat maalauksesta *Madame*, 1975, Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma ja *Tarja Halosen muotokuva*, 2002 (Valtioneuvosto). Boksiin sisältyy taiteilijan ja teosten esittelytekstit. sekä Madame-maalaukseen liittyviä kysymyksiä. Kysymykset johdattelevat vapaamuotoiseen tarinointiin ja omien tulkintojen tekemiseen maalauksesta. Maalauksen tarkastelu voi olla myös hetki oman elämän muistelulle. Porin kaupungin julkisista veistoksista mukana ovat valokuvat teoksista: *Kain Tapper: Sukkula*, 1958, *Harry Kivijärvi: Lokki*, 1987, *Eila Hiltunen: Polyfonia*, 1987 sekä *Taiteilijaryhmä Ynnä+:* *Vetovoima*, 1999. Lisäksi boksiin sisältyy neljä valokuvaa esineistä ja asioista, joita voi tarkastella lähtökohtana veistoksen idealle ja muodolle. Yhteen kuuluvia kuvia voi tarkastella rinnakkain kuvapareina ja etsiä niistä yhtymäkohtia toisiinsa. Kuvilla voi myös ”pelata” etsimällä kuvista yhteen kuuluvia kuvapareja.

Syksyboksi:

Syksyboksiin sisältyy valokuvia, kuva-arvoituksia, tietoa ja tarinoita Porin kaupungin julkisista veistoksista. Keskusteluun osallistuminen ei vaadi taiteen asiantuntijuutta. Yhteisessä ympäristössä olevat taideteokset herättävät yleensä monenlaisia mielipiteitä. Veistosten tarkastelun yhteydessä voi tarinointiin kytkeä keskustelua myös esimerkiksi entisajan elinkeinoista tai sota-ajan kokemuksista. Veistokset ovat: *Emil Cedercreutz: Äestäjä* 1920 ja *Karhu*, 1938, *Aimo Tukiainen: Sankarimuistomerkki*, 1952 sekä *Kerttu Horila: Maire*, 2010.

Talviboksi:

Talviboksi esittelee taiteilija *Tyko Sallisen* (1879–1955) sekä hänen maalauksensa *Kevättalvi*, 1914, Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta. Kevättalvi-teoksesta boksissa on kaksi tulostuksena tehtyä kopiota maalauksesta. Vertailuesimerkkinä talven kuvaamisesta nykytaiteen keinoin on boksissa valokuva taiteilija *Veli Granön* (1960) teoksesta *Saaret*, 2004, Porin taidemuseon näyttelyssä Rien! - Siinäkö kaikki? (Veli Granö ja Tuovi Hippeläinen, 2004). Tyko Sallisen Kevättalvi-maalausta tarkasteltaessa voi palata omiin talvimuistoihin tai kokemuksiin talvesta ’tässä ja nyt’. Teosten äärellä voi keskustella siitä, ovatko talvet toisenlaisia nyt kuin ennen?

Kevätboksi:

Kevätboksin teemana on *Pronssiin valetut miehet – Porin kaupungin julkisessa veistotaiteessa*. Boksi sisältää valokuvia viidestä kaupungin julkisesta veistoksesta. Vihjekuvien avulla ryhmä voi arvuutella, kuka henkilö on kyseessä ja miksi kyseisen herran patsas on Porissa. Veistokset ovat: *Yrjö Liipola: H.J. Nortamo, 1938; Lauri Leppänen: Selim Palmgren, 1955; Kauko Räike: Porilaisten muistomerkki, Rumpalipatsas, 1961; Heikki Nieminen: Akseli Gallen-Kallela, 1965 sekä Sofia Saari: Risto Ryti, 2009.*

PORIN TAIDEMUSEON LUENTOSARJA

Kevät 2013 -----

TAIDE, VALTA JA VAIKUTTAMINEN

Porin taidemuseon kevään luentosarja pureutuu taiteen, vallan ja vaikuttamisen välisiin suhteisiin. Kysymysten taustalla on taidemuseon kevään näyttely *It's the Political Economy, Stupid*, jossa taiteilijat käsittelevät nykyistä poliittista ja taloudellista kriisiä. Näyttelyn nimi on lainaus filosofi Slavoj Žižekiltä (s. 1949).

Luennot kello 18.30 alkaen Porin taidemuseon luentosali 2 krs. Vapaa pääsy.
Muista! Maksuton näyttelyesittely keskiviikkoisin kello 18, jolloin vapaa sisäänpääsy taidemuseoon kello 18–20.

30.01. SPATIAL OCCUPATIONS
Artist / Curator Oliver Ressler
Lecture in English / Luento on englanninkielinen.
Näyttelyn toinen kuraattori, taiteilija Oliver Ressler avaa puheenvuorossaan näyttelyn tematiikkaa sekä kertoo omista globaaleja kriisitilanteita käsittelevistä teoksistaan.

13.02. JACQUES-LOUIS DAVIDIN TAISTELU VALLASTA
Anni Saisto, Porin taidemuseo
Intendentti Anni Saisto kertoo taiteilija Jacques-Louis Davidista (1748-1825), joka tuki maalauksillaan sekä keisarin, vallankumouksellisten että Napoleonin valtaa, mutta haastoi taidemaailman valtarakenteita.

13.03. VALLANKUMOUKSELLINEN TEKO HEIDEGGERIN JA ŽIŽEKin MUKAAN
Tere Vadén, Aalto-yliopisto, Helsinki
Professori Tere Vadénin luento murtaa käsityksiä filosofian epäpoliittisuudesta tuoden esiin Žižekin ja Heideggerin ajatuksia vallankumouksellisen muutoksen välttämättömyydestä.

20.03. TAIDE VALLASSA – EDELLEEN: TAITEEN JA TAIDEMAAILMAN POLITIIKOISTA
Leena-Maija Rossi, New Yorkin kulttuuri-instituutin johtaja, vieraileva tutkija, New York University
FT Leena-Maija Rossi tarkastelee suomalaista taidekenttää ja sen eri toimijoita Taide vallassa -väitöskirjansa teemojen pohjalta.

17.04. CHECKPOINT HELSINKI – HULLUJA NOI TAITEILIJAT
Tellervo Kalleinen ja Markus Kährer
Kuvataiteilijat Tellervo Kalleinen ja Markus Kährer tuovat luentonsarjaan näkökulman taiteilijalähtöisestä vaikuttamisesta ja tavoitteista. Checkpoint Helsinki edustaa uudenlaista kollektiivista nykytaiteen yhteistyömallia.

24.04. SATELLITE PLATFORM
Artists talks in English / Taiteilijapuheenvuorot englanninkielisiä.
Satellite Platform on tilaisuus residenssi- ja kulttuurikeskus Artelesin kautta Suomessa vieraileville taiteilijoille esitellä omaa taiteellista toimintaansa. Esitykset lähetetään myös livenä internetin välityksellä. Yhteistyössä Arteles ja Porin taidemuseo. (www.arteles.org)

Kevään BONUS-opastukset kello 18 / vapaa pääsy
01.02. kello 12 *It's the Political Economy, Stupid* / taiteilija, kuraattori Oliver Ressler. Englanninkielinen.
27.02. PINTAA SYVEMMÄLTÄ, Maire Gullichsen ja modernismi -sarja / kuvataiteilija Jyrki Riekkö.
10.04. Ulosajatusmatkassa Pia Hovi-Assad presentatit utställningarna på svenska.
15.05. FELICE VARINI / karvoitusmarkkinat Daniel Nagy

*Muutokset mahdollisia.
Tarkista tiedot taidemuseon nettisivulta ja Facebookista.*

ARTELES

PORIN TAIDEMUSEO. Eteläranta, 28100 Pori. Puh. 02 621 1080 /1081.
www.porintaidemuseum.fi. Museolehtori, puh. 044 701 1119.

164

165

LUENTOSARJA

Kevät 2013

Taidemuseon kevään luentosarja pureutuu taiteen, vallan ja vaikuttamisen välisiin suhteisiin. Kysymysten taustalla on taidemuseon kevään näyttely *It's the Political Economy, Stupid*, jossa taiteilijat käsittelevät nykyistä poliittista ja taloudellista kriisiä. Näyttelyn nimi on lainaus filosofi Slavoj Žižekiltä (s. 1949).

Porin taidemuseon luentosali, 2. kerros.
Luennot kello alkavat 18.30, Vapaa pääsy.

TAIDE, VALTA JA VAIKUTTAMINEN

- 30.01. **Spatial Occupations**
Artist / Curator Oliver Ressler
Lecture in English / Luento on englanninkielinen.
Näyttelyn toinen kuraattori, taiteilija Oliver Ressler avaa puheenvuorossaan näyttelyn tematiikkaa sekä kertoo omista globaaleja kriisitilanteita käsittelevistä teoksistaan.
- 13.02. **Jacques-Louis Davidin taistelu vallasta**
Anni Saisto, Porin taidemuseo
Intendentti Anni Saisto kertoo taiteilija Jacques-Louis Davidista (1748-1825), joka tuki maalauksillaan sekä keisarin, vallankumouksellisten että Napoleonin valtaa mutta haastoi taidemaailman valtarakenteita.
- 13.03. **Vallankumouksellinen teko Heideggerin ja Žižekin mukaan**
Tere Vadén, Aalto-yliopisto, Helsinki
Professori Tere Vadénin luento murtaa käsityksiä filosofian epäpoliittisuudesta tuoden esiin Žižekin ja Heideggerin ajatuksia vallankumouksellisen muutoksen välttämättömyydestä.
- 20.03. **Taide vallassa - edelleen: taiteen ja taidemaailman politiikoista**
Leena-Maija Rossi, New Yorkin kulttuuri-instituutin johtaja, vieraileva tutkija, New York University
FT Leena-Maija Rossi tarkastelee suomalaista taidekenttää ja sen eri toimijoita Taide vallassa -väitöskirjansa teemojen pohjalta.
- 17.04. **Checkpoint Helsinki – Hulluja noi taiteilijat**
Tellervo Kalleinen ja Markus Kährer
Kuvataiteilijat Tellervo Kalleinen ja Markus Kährer tuovat luentonsarjaan näkökulman taiteilijalähtöisestä vaikuttamisesta ja tavoitteista. Checkpoint Helsinki edustaa uudenlaista kollektiivista nykytaiteen yhteistyömallia.
- 24.04. **Satellite Platform**
Artists talks in English / Taiteilijapuheenvuorot englanninkielisiä.
Satellite Platform on tilaisuus residenssi- ja kulttuurikeskus Artelesin kautta Suomessa vieraileville taiteilijoille esitellä omaa taiteellista toimintaansa. Esitykset lähetetään myös livenä internetin välityksellä. Yhteistyössä Arteles ja Porin taidemuseo.

PORIN TAIDEMUSEON LUENTOSARJA

Syksy 2013 -----

TAIDE, RUUMIS JA RAJAT

Luentosarjassa tarkastellaan syyskauden näyttelyiden teemoja eri näkökulmista. *Itä-Aasian videoikkuna* -näyttelysarjaa Porin taidemuseoon kuratoiva Minna Valjakka luennoi Hongkongin nykytaiteesta. Juhani ja Hannele Pallasmaan kokoelmat ovat esillä *Keräilijän katse* -näyttelyssä. Juhani Pallasmaa tunnetaan arkkitehdin työn ohella näyttely-, esine- ja graafisena suunnittelijana, arkkitehtuurin opettajana ja lukuisista arkkitehtuuria ja taiteiden filosofia käsittelevistä kirjoituksistaan. Luentosarjan jälkimmäinen osa paneutuu syksyn näyttelyn *Rajanylityksiä - Bodies, Borders, Crossings* teemoihin.

Luennot alkavat kello 18.30 Porin taidemuseon luentosalissa, 2.krs. Vapaa pääsy.

28.08. Luovuus, taide ja menestys – nykytaiteilijan arki Hongkongissa

Hongkongin monikulttuurinen syke tarjoaa lukemattomia virikkeitä ja tapahtumia nykytaiteilijoille. Samalla taloudellista menestymistä painottava ilmapiiri asettaa huomattavia vaatimuksia kaikille elämän aloille. Miten nykytaiteilijat pystyvät vastaamaan luovan työn, taiteenkentän ja kaupallisuuden asettamiin haasteisiin? Minna Valjakka käsittelee Hongkongin nykytaiteen tilannetta keväällä 2013.

Minna Valjakka, FT, Kiinan visuaalisen kulttuurin tutkija

04.09. YKSINKERTAISUUDEN MONIMUTKAISUUS - taiteellisen mielikuvan sisäinen rakenne

Yksinkertaisuuden käsite taiteessa liitetään yleensä geometriaan tai muunlaisen aiheen käsittelyn selväpiirteisyyteen. Mutta taiteellisen mielikuvan saa aina rikkautensa ulkoiseen yksinkertaisuuteen kätkeytyvästä moninaisuudesta ja monimerkityksellisyydestä. Taideteosta ei voi ”ymmärtää” samassa mielessä kuin arkielämää tai tieteen tosiasiat ymmärrettäin, sillä taiteen kokemisessa on kyse teoksen ja sen sisäisen maailman eksistentiaalisesta kohtaamisesta. Teoksen varsinaisena sisältönä on pohjimmiltaan aina oma maailmasuhteemme.

Juhani Pallasmaa, arkkitehti, professori

25.09. Rajanylityksiä – Bodies, Borders, Crossings

Johdantoluento näyttelyn teemoihin ja taustoihin. Näyttelyn kurattorit Leena-Maija Rossi, johtaja, Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutti ja Kari Soinio, valokuvataiteilija

02.10. Henkeviä rajanylityksiä

Rajanylityksiä-näyttelyssä mukana oleva valokuvataiteilija Jaakko Heikkilä kertoo työskentelystään ja taiteensa lähtökohdista. Jaakko Heikkilä, valokuvataiteilija

16.10. Yhteiskunnallisen todellisuuden käsittely taiteen keinoin - dokumentaarisuus tekemisen strategiana ja merkityksellistämisen peruskivenä

Luennoissa pohditaan, miksi dokumentaarinen ilmaisu on edelleen käyttökelpoinen kuvallistamisen strategia, ja miten jopa sellaisia teoksia, joita ei heti ole mahdollista kutsua dokumentaarisiksi, voi merkityksellistää dokumentaarisen diskurssin avulla. Luento pohjautuu Harri Pälvirannan väitöskirjaan, jossa tarkastellaan, miten teosten tekijä ja katsojat merkityksellistävät dokumentaarisia teoksia näyttelykontekstissa. Harri Pälviranta, valokuvataiteilija, valokuvataiteilija, TaT

30.10. Hyväksymmekö naiskaupan?

Asettaako maahanmuutto naiset erityisen alttiiksi ihmisoikeusloukkauksille ja naiskaupalle? Eva Biaudet, vähemmistövaltuutettu

13.11. Kansallisia ja etnisiä rajaamisia: Missä menee raja meidän ja muiden välillä?

Karina Horsti, dosentti, Helsingin yliopisto

20.11. Lasten oikeuksien päivä / Rajanylityksiä: miten rakentaa siltää lapsen maailman ja aikuisen maailman välille?

Miten lapsen ja aikuisen kokemusmaailmat eroavat toisistaan? Luento avaa näkökulmia lasten kohtaamiseen. Auli Laakso-Santavirta, ylilääkäri, lastenpsykiatrian erikoislääkäri, perhepsykoterapeutti Yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

Muutokset mahdollisia.

Tarkista tiedot taidemuseon nettisivulta ja Facebookista.

PORIN TAIDEMUSEO. Eteläranta. 28100 Pori. Puh. 02 621 1080 /1081. www.porintaidemuseum.fi. Museolehtori, puh. 044 701 1119.

Syksy 2013

Luentosarjassa tarkastellaan syyskauden näyttelyiden teemoja eri näkökulmista. Itä-Aasian videoikkuna näyttelysarjaa Porin taidemuseoon kuratoiva Minna Valjakka luennoi Hongkongin nykytaiteesta. Juhani ja Hannele Pallasmaan kokoelmat ovat esillä Keräilijän katse näyttelyssä. Juhani Pallasmaa tunnetaan arkkitehdin työn ohella näyttely-, esine- ja graafisena suunnittelijana, arkkitehtuurin opettajana ja lukuisista arkkitehtuuria ja taiteiden filosofian käsittelevistä kirjoituksistaan. Luento sarjan jälkimmäinen osa paneutuu syksyn näyttelyn Rajanylityksiä - Bodies, Borders, Crossings teemoihin.

TAIDE, RUUMIS JA RAJAT

28.08. Luovuus, taide ja menestys – nykytaiteilijan arki Hongkongissa

Hongkongin monikulttuurinen syke tarjoaa lukemattomia virikkeitä ja tapahtumia nykytaiteilijoille. Samalla taloudellista menestymistä painottava ilmapiiri asettaa huomattavia vaatimuksia kaikille elämän aloille. Miten nykytaiteilijat pystyvät vastaamaan luovan työn, taiteenkentän ja kaupallisuuden asettamiin haasteisiin? Minna Valjakka käsittelee Hongkongin nykytaiteen tilannetta keväällä 2013.

Minna Valjakka, FT, Kiinan visuaalisen kulttuurin tutkija

04.09. Yksinkertaisuuden monimutkaisuus - taiteellisen mielikuvan sisäinen rakenne

Yksinkertaisuuden käsite taiteessa liitetään yleensä geometriaan tai muunlaisen aiheen käsittelyn selväpiirteisyyteen. Mutta taiteellinen mielikuva saa aina rikkautensa ulkoiseen yksinkertaisuuteen kätkeytyvästä moninaisuudesta ja monimerkityksellisyydestä. Taideteosta ei voi ”ymmärtää” samassa mielessä kuin arkielämää tai tieteen tosiasiat ymmärrettäin, sillä taiteen kokemisessa on kyse teoksen ja sen sisäisen maailman eksistentiaalisesta kohtaamisesta. Teoksen varsinaisena sisältönä on pohjimmiltaan aina oma maailmassaolomme. Juhani Pallasmaa, arkkitehti, professori

25.09. Rajanylityksiä – Bodies, Borders, Crossings

Johdantoluento näyttelyn teemohin ja taustoihin. Näyttelyn kuraattorit LeenaMaija Rossi, johtaja, Suomen New Yorkin kulttuuriinstituutti ja valokuvataiteilija Kari Soinio

02.10. Henkeviä rajanylityksiä

Rajanylityksiä-näyttelyssä mukana oleva valokuvataiteilija Jaakko Heikkilä kertoo työskentelystään ja taiteensa lähtökohdista. Jaakko Heikkilä, valokuvataiteilija

16.10. Yhteiskunnallisen todellisuuden käsittely taiteen keinoin - dokumentaarisuus tekemisen strategiana ja merkityksellistämisen peruskivenä

Luennoissa pohditaan, miksi dokumentaarinen ilmaisu on edelleen käyttökelpoinen kuvallistamisen strategia, ja miten teoksia, joita ei hetimiten ole mahdollista kutsua dokumentaarisiksi, voi merkityksellistää dokumentaarisen diskurssin avulla. Luento pohjautuu Harri Pälvirannan väitöskirjaan, jossa tarkastellaan, miten teosten tekijä ja katsojat merkityksellistävät dokumentaarisia teoksia näyttelykontekstissa. Harri Pälviranta, valokuvataiteilija, valokuvataiteilija TaT

30.10. Hyväksymmekö naiskaupan?

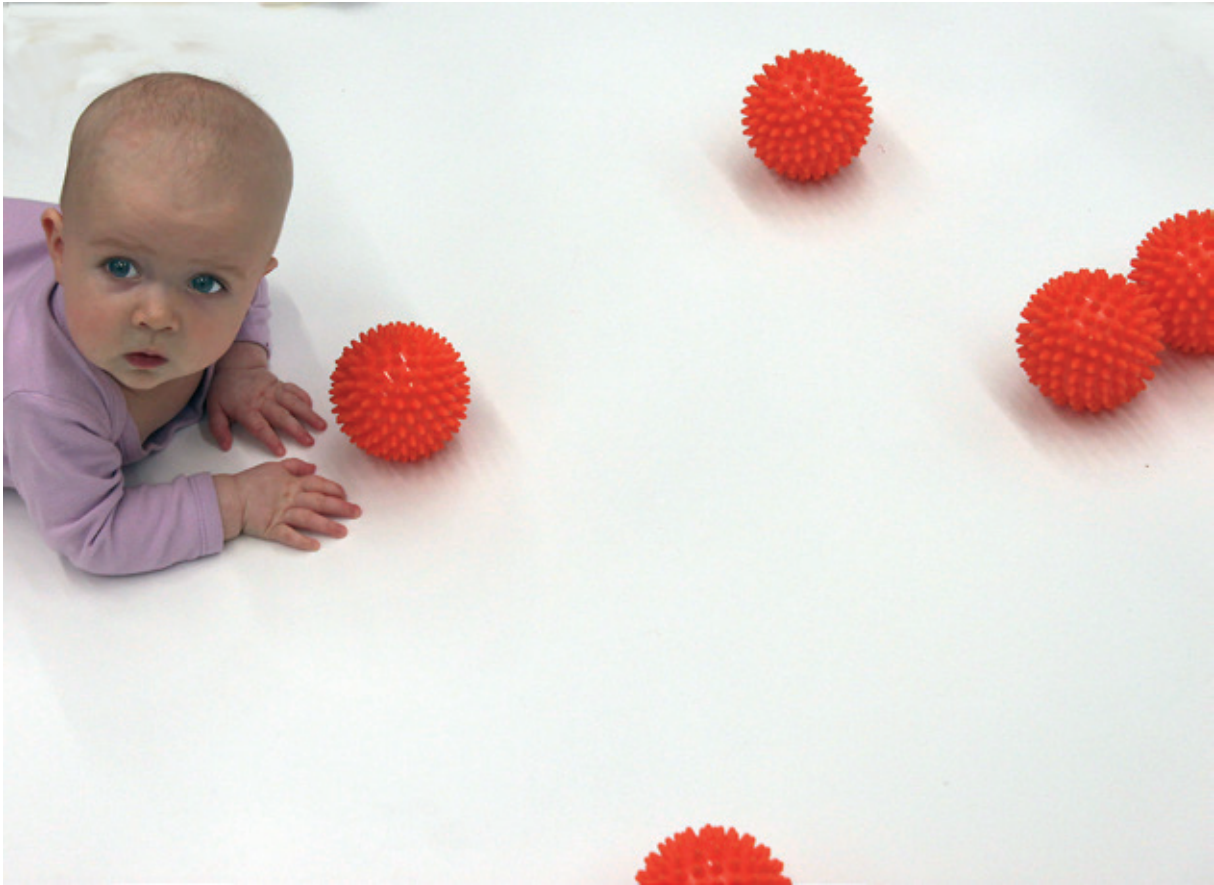
Asettaako maahanmuutto naiset erityisen alttiiksi ihmisoikeusloukkauksille ja naiskaupalle? Eva Biaudet, vähemmistövaltuutettu

13.11. Kansallisia ja etnisiä rajaamisia: Missä menee raja meidän ja muiden välillä.

Karina Horsti, dosentti. Helsingin yliopisto

20.11. Lasten oikeuksien päivä / Rajanylityksiä: miten rakentaa siltää lapsen maailman ja aikuisen maailman välille? Miten lapsen ja aikuisen kokemusmaailmat eroavat toisistaan?

Luento avaa näkökulmia lasten kohtaamiseen. Auli LaaksoSantavirta, ylilääkäri, lastenpsykiatrian erikoislääkäri, perhepsykoterapeutti Yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto esitteli Vauvojen värikylpy -toimintaa Belfastin lastenkulttuurifestivaaleilla 15.03.2013

Kuva Päivi Setälä

168

169

PÄIVÄHOIDON TYÖPAJA

Kokeiluna vuonna 1993 alkanut päivähoidon työpaja on vakiinnuttanut asemansa yhtenä varhaiskouluikäisten taidepedagogisen työn tärkeimmistä toimintamuodoista. Työpaja on ideoitu yhteistyössä Porin kaupungin sosiaalitoimen perhepäivähoidon ja päiväkotien toimialueiden edustajien kanssa. Työpaja on avoinna perhepäivähoidon, päiväkotien ja ohjattujen leikkikenttien piirissä oleville lapsille. Työpajan varaukset tapahtuvat päivähoitotoimiston kautta. Päivähoidon työpajalla on käytettävissään tarkoitusta varten varustetut ateljeetilat taidemuseon itäpäädyssä.

MENTAL HEALTH EUROPE (MHE) valitsi Porin taidemuseon päivähoidon työpajan vuonna 2000 yhdeksi Euroopan Unionin *Mental Healt promotion for Children up to 6 Years* -projektin eurooppalaisista esimerkkihankkeista.

Toiminnan tarkoituksena on tutustuttaa lapset jo varhain aikamme kuvataiteen monimuotoiseen maailmaan. Lähtökohdan muodostavat taidemuseon näyttelyt, taidekokoelmat, kirjaston ja kuva-arkiston aineisto, joiden myötä lasta ohjataan kokemaan, arvioimaan ja pohtimaan itsenäisesti visuaalisen kulttuurin eri ilmiöitä. Elämyksellisen ja kokemuksellisen aineiston rinnalla merkittävän elementin muodostaa omaehtoinen työskentely, joka harjaannuttaa sekä motorisia että tiedollisia valmiuksia. Perinteisten teknikoiden, mm. piirtämisen rinnalla lapset ovat nykytekniikkaa hyödyntäen pohtineet kuvan ja kuvallisen esittämisen luonnetta, tutustuneet väreihin ja värillisen valon tapaan rakentaa tilaa. Omaa vartaloaan, mittakaavaa, ympäröivää tilaa sekä sen ominaisuuksia hyödyntäen lapset ovat käsitelleet monin eri tavoin nykyaiteelle ominaisia laaja-alaisia kysymyksiä. Työpaja kokoontuu ohjatusti tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin. Perjantaisin ja maanantaisin on pidetty erityistyöpajoja. Lapsiryhmän koko on 10–15 lasta sekä 3–5 aikuista. Parillisina viikkoina keskiviikkoisin työpaja oli suunnattu perhepäivähoidon ryhmille. Toiminnassa on säännöllisesti ollut mukana myös erityisryhmiä. Kevään ja syksyn 2013 työpajakausina viikoittaisia perustyöpajoja ohjasivat tiistaisin ja torstaisin kuvataiteilija Veijo Setälä ja keskiviikkoisin kuvataiteilija Anne Salmela. Onnenkiven päiväkodin erityisryhmä *Vintiöille* suunnattuja työpajoja ohjasi kuvataiteilija Veijo Setälä.

ERIKOISTYÖPAJAT PÄIVÄKODEILLE

Teemallisia erikoistyöpajoja järjestettiin päivähoidon ryhmille yhteistyössä Porin taidemuseon, Porin lastenkulttuurikeskuksen ja Porin kasvatus- ja opetusviraston kanssa. Työpajat järjestettiin Porin taidemuseon työpajatilassa.

Kevään aikana kuvataiteilija Anne Salmelan johdolla tehtiin mm. teoksia, joissa maalaus kohtaa kolmiulotteisen pinnan. Valuttamalla aikaan saadut kuviot näyttävät ehjiltä ylhäältä katsottuna mutta kun katselukulma muuttuu, muodot hajoavat. Taustalla oli samaan aikaan Porin taidemuseossa esillä ollut Felice Varinin näyttely, jonka teokset olivat tilaan sijoitettuja kuvioita jotka hahmottuivat kunnolla vasta, kun oli löytänyt juuri oikean pisteen niiden näkemiseen. Teokset olivat esillä Porin lastenkulttuurikeskuksen *Ihan Kybällä* -kesänäyttelyssä ja UV-valon loisteessa ne veivät avaruudellisiin tunnelmiin.

Muita erityistyöpajoja olivat mm.

Mitä vain rakennus

11.02 / 25.02 / 11.03 / 25.03 / 08.04

Kun rakennus on ollut olemassa vuosikausia, sen osaksi tulee sopeutua vaihtuviin käyttäjiin ja usein myös erilaisiin käyttötarkoituksiin. Kaupungintalossa on joskus asuttu, nyt siellä virkaillaan. Ja mitäpä taidemuseossa on ennen tehty? Työpajassa lapset pohtivat rakennusten käyttötapoja, niiden muuttumista ja ennen kaikkea suunnittelevat uusia sisältöjä porilaisittain tunnettuihin rakennuksiin. Työpaja liittyi Euroopan rakennusperintöpäivään 2013, jonka teemana oli Eläköön rakennus. Ohjaajana kuvataiteilija Katri Tella.

Varjolaboratorio

04.03. / 18.03.

Varjomaa-työpajassa tutustuttiin varjojen valtakuntaan varjoteatterin kautta. Työpajassa rakennettiin omat varjonuket ja kokeiltiin varjoteatteria nukkejen, oman kehon ja erilaisten esineiden kautta. Ohjaajana toimi läänintaiteilija Roosa Halme. Työpaja oli osa nukketeatterijuhla PIP-Festin ohjelmaa.

Anna sun soida -ääni- ja kuvatyöpajat

28.10. / 4.11 / 18.11 /

Miten elokuvan äänimaailma syntyy? Päivähoidon erityistyöpajoissa kokoonnuttiin syksyllä kolmen Ruosniemen

päiväkodin ryhmän kanssa yhteensä kolmena maanantaina Porin taidemuseon työpajatilaan tekemään elokuvaan ääniä. Käytettävät elokuvakohtaukset olivat osia mittavasta Porin lastenkulttuurikeskuksen koordinoimasta yhteisprojektista, videoista koostuvasta joulukalenterista, Joulumysteristä. Päiväkodin lapset pääsivät äänityksissä muun muassa laulamaan yhdessä, soittamaan lintupillejä, leikkimään kummitusta ja sutta, sekä tekemään avaruusääniä elektronisella theremin -soittimella. Kaikki äänet tulivat mukaan osoitteessa www.pori.fi/joulukalenteri julkaistun Joulumysterin jaksoihin. Ohjaajana toimi muusikko Antti-Jussi Marjamäki.

VAUVOJEN VÄRIKYLPLY – PERHEILLE SUUNNATTU TOIMINTA

Porin lastenkulttuurikeskus käynnisti yhteistyössä Porin taidemuseon kanssa loppuvuodesta 2003 kotiäideille ja -isille sekä heidän vauvoilleen tarkoitetun säännöllisen, kuvataiteellisen työpajatoiminnan. Työpajan nimeksi luotiin Vauvojen värikylpy. Säännöllistä kuvataidetoimintaa näin pienille ei ollut aiemmin Suomessa järjestetty. Moniaistisessa työpajassa vauvat tutustuvat niin värien maailmaan kuin taidemuseon näyttelyihin. Työpajat etenevät värin tarkastelusta ja erilaisten materiaalien tunnistelusta itse tuotettuun jälkeen. Keskeiset toimintaperiaatteet ovat värien ja materiaalien moniaistinen kokemuksellisuus ja elämyksellisyys, vuorovaikutuksellinen työskentely, hetkessä oleminen ja toimijälähtöisyys. Työskentelyn lähtökohtana ovat kokonaisvaltaisesti turvallinen ympäristö ja turvalliset materiaalit. Työpajat ovat avoimia koko perheelle vanhemmat, sisarukset ja esimerkiksi isovanhemmat mukaan lukien.

Työpajat luovat uusia toimintamuotoja pikkulapsiperheiden vertais- ja yhteistyöverkostoihin sekä tarjoavat kulttuuripalveluita niistä helposti paitsioon jääville kotihoidossa oleville alle kouluikäisille vanhempineen. Porin lastenkulttuurikeskus on jatkanut Vauvojen värikylpyyn liittyvää kehitystyötä Värikylpy-metodiksi.Värikylpy-metodia on mahdollista soveltaa eri-ikäisille ja erilaisiin toimintaympäristöihin. Metodi toimii positiivisesti yli kulttuuristen ja kielellisten rajojen ja se kannustaa luovuuteen ja taiteelliseen prosessiin kiireettä, ilman suorittamisen paineita. Vuonna 2011 julkaistiin ensimmäinen Vauvojen värikylpy -julkaisu. Käytännönläheinen teos toiminnan perusperiaatteista käännettiin vuonna 2013 englannin- ja ruotsinkielisiksi suuren kysynnän ja kansainvälisen toiminnan lisääntymisen vuoksi.

VÄRIKYLPLY-TYÖPAJAT

Säännöllisesti viikoittain kokoontuvia työpajoja

Keväällä 2013

Vauvojen värikylpy (3–11 kk)	4 työpajaa / viikko
Vauvojen värikylpy (12–23 kk)	4 työpajaa / viikko
Ipanavärikylpy 2–3-vuotiaille	2 työpajaa / viikko

Syksyllä 2013

Vauvojen värikylpy (3–11 kk)	4 työpajaa / viikko
Vauvojen värikylpy (12–23 kk)	4 työpajaa / viikko
Ipanavärikylpy 2–3-vuotiaille	2 työpajaa / viikko

Kerran kuussa ympäri vuoden

Värikylpylauantai, jossa työpajat 3–11 kk ja 12–23 kk vanhoille vauvoille ja Ipanavärikylpy 2–3-vuotiaille.

Syyskaudella 2012 aloitettiin **Värikylpysunnuntai-työpajat**, jolloin 3-11 ja 12-23 kuukauden ikäisten vauvojen perheet pääsivät tutustumaan ja kokemaan Vauvojen värikylpy -toimintaa. Värikylpysunnuntaityöpajoja jatkettiin vielä keväällä 2013 suositun ja vakiintuneen kävijäkunnan täyttämän Värikylpylauantain rinnalla.

Kesällä lisänä olivat perinteisesti suositut **Värikylpykesäperjantai-työpajat** 3–11 kk ja 12–23 kk vanhoille vauvoille, **Ipanavärikylpy** 2–3-vuotiaille ja **Mukulavärikylpy** 4–5-vuotiaille.

Kävijät

Viikoittaisissa Värikylpy-työpajoissa kävi vuonna 2013 säännöllisesti noin 80 perhettä / viikko. Vauvojen ja Ipanoiden lisäksi osallistuvia sisaruksia työpajoissa oli viikoittain noin 12. Lapsia pajoissa kävi yhteensä säännöllisesti noin 90. Perheet ovat pääosin porilaisia, mutta 20 % perheistä tulee lähikunnista: Luvia, Nakkila, Pomarkku ja Ulvila. Tulijoita on myös Eurajoelta, Hämeenlinnasta, Kokemäeltä, Merikarvialta ja Vantaalta.

170

171

Säännöllisten työpajojen lisäksi järjestettiin yhteensä 56 Värikylpylauantai-, Värikylpyperjantai- ja Värikylpysunnantai-työpajaa. Osallistuneita niissä oli kaikkiaan 884, joista lapsia 388. Porilaisten perheiden lisäksi työpajoihin osallistui perheitä Honkakoskesta, Harjunpäästä, Järvimaasta, Kokemäeltä, Liedosta, Loviisasta, Nakkilasta, Pomarkusta, Raumalta, Ulvilasta ja Vantaalta.

VAUVOJEN VÄRIKYLPLY -ERITYISRYHMÄHANKKEET

Porin lastenkulttuurikeskus järjestää vuosittain Vauvojen värikylpy -erityisryhmähankkeita, joiden kohderyhmänä ovat erityistä huomiota tai erityishoitoa tarvitsevat vauvaperheet ja aikuiset. Erityistyöpajoja toteutetaan vuosittain 3–5 kerran Värikylpy-työpajakokonaisuutena. Erityistyöpajojen suunnittelussa huomioidaan valitun kohderyhmän erityispiirteet ja mahdolliset erityistarpeet.

Vuoden 2013 Värikylpy-erityisryhmähankkeet järjestettiin yhteistyössä Porin psykososiaalisten palveluiden parissa toimivan masentuneiden äitien Baby blues -ryhmän, Näkövammaisten Keskusliitto ry:n Moninäkövammaisten lasten Värikylpy-ryhmän ja Sampolan päivätoimintakeskuksen virike-ryhmän kanssa. Alustavat neuvottelut on käynnistetty myös Leijonaemot ry:n ja Porin ensi- ja turvakoti Esikon kanssa vuodelle 2014.

Baby blues -erityisryhmä 2013.

Babyblues työpajojen päämääränä on vahvistaa ja tukea vanhemman ja lapsen vuorovaikutusta sekä luoda onnistumisen hetkiä yhdessäolon ja yhdessä tekemisen positiivisten kokemusten kautta. Vauvojen värikylpy -erityistyöpajoja on toteutettu yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston ja Porin kaupungin psykososiaalisten palveluiden kanssa kevästä 2012 lähtien. Keväällä 2013 toteutettiin neljän työpajan sarja yhteyshenkilönä Porin psykososiaalisten palveluiden terveydenhoitaja Päivi Koivumäen kokoamien Baby blues- ryhmien kanssa. Työpajojen sisällöistä ja ohjaamisesta vastasivat Porin lastenkulttuurikeskuksen värikylpyohjaajat Annina Cerón ja Sanna Pajunen.

Värikylpy-erityistyöpajat vaikeasti kehitysvammaisille aikuisille

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto järjesti yhteistyössä Sampolan päivätoimintakeskuksen virike-ryhmän kanssa kaksi Värikylpy-erityistyöpajaa 13 vaikeasti kehitysvammaiselle aikuiselle. Kerrallaan ryhmäkoko työpajoissa oli 6 tai 7 osallistujaa. Työpajoissa käytetyt maalit ja materiaalit suunniteltiin osallistujien kyvyt ja tarpeet huomioiden. Yhteistyöhenkilönä Sampolan päivätoimintakeskuksesta toimi Sanna Väyrilä. Värikylpy-ohjaajina työpajoissa olivat kulttuuriohjaajat Sanna Pajunen ja Annina Cerón.

VAUVOJEN VÄRIKYLPLY -TÄYDENNYSKOULUTUS

Porin lastenkulttuurikeskus on järjestänyt Vauvojen värikylpy -täydennyskoulutusta vuodesta 2006 alkaen Värikylpy-toiminnan ammattimaisen leviämisen takaamiseksi. Täydennyskoulutus on tarkoitettu Vauvojen värikylpy -työpajojen ohjaamisesta ja järjestämisestä kiinnostuneille sekä soveltuvien alojen ammattilaisille. Koulutuksessa tutustutaan Vauvojen värikylpy -perusperiaatteisiin, varhaiseen vuorovaikutukseen, vauvan näön ja havainnon kehitykseen, värin ja materiaalien mahdollisuuksiin sekä turvallisuuteen Vauvojen värikylpy -työpajoissa. Koulutukseen valittiin ensisijaisesti koulutustaustoiltaan visuaalisten alojen ammattilaisia. Lapsi- ja perhetyön ammattilaisia oli kuitenkin myös jonkin verran koulutettavana. Ensimmäinen jakso pidettiin 26.09.–28.09.2013 ja toinen jakso 24.10.–26.10.2013. Koulutus kesti kokonaisuudessaan 44 oppituntia.

Kouluttajina toimivat

- Porin lastenkulttuurikeskuksen - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston toiminnanjohtaja, Vauvojen värikylpy-kehittäjä, TaT Päivi Setälä
- kulttuuriohjaaja, Vauvojen värikylpy -ohjaaja, KuM Sanna Pajunen
- kuvataideopettaja, TaM Terhi Sammalmaa

Lisäksi koulutuksessa olivat seuraavat luentokokonaisuudet:

- ”Vauvan näön kehitys” sekä ”Vauvan valmiudet ja kyvyt” | Sokeain lasten tuki ry. toiminnanjohtaja Rilla Aura-Korpi
- ”Luotettava ja vahva ohjaaja” sekä ”Haastavat tilanteet” | Työyhteisökouluttaja, lastentarhanopettaja ja päiväkodin johtaja Anne Auramo
- ”Sisäinen värikokemus - Kuinka kokea värejä ilman visuaalista havaintoa” | Kuvataiteilija, TaM Maarit Hedman
- ”Väristä ja maalaamisesta” | kuvataiteilija, TaM, KuM Marjo Heino

Vuoden 2013 Värikytlypy-ohjaajien kesäpäivät järjestettiin kaksipäiväisenä koulutus- ja kokemusjaksona 06.06.–07.06.2013. Paikkana oli elämys-sellinen maaseutumiljö; Koivuniemen herran Muumaa Merikarvialla.

Kuvat Päivi Setälä

172

173

- ”Vauvaperhe taidenäyttelyssä” | Porin taidemuseon museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen
- ”Vauvojen värikytlypy sovellettuna eri ryhmille ja käytännön kysymyksiä” | Emilia Jokinen

Koulutukseen tuli yhteensä 37 hakemusta ja koulutukseen osallistui 26 henkilöä ympäri Suomen.

VÄRIKYLPY-OHJAAJIENTEN KESÄPÄIVÄT

Vuoden 2013 Värikytlypy-ohjaajien kesäpäivät järjestettiin kaksipäiväisenä koulutus- ja kokemusjaksona 06.06.–07.06.2013. Paikkana oli elämys-sellinen maaseutumiljö; Koivuniemen herran Muumaa Merikarvialla. Ensimmäisen päivän kouluttajana toimi Malla Tallgren teemalla ”Miten valmistaa turvallisia maalaisaineita?” Toisen päivän kouluttajana toimi Marika Leinonen-Vainio, joka johdatteli osallistujat kuvailutulkauksen maailmaan aiheenaan ”Miten puhua materiaaleista?”

Värikytlypy-ohjaajien kesäpäiville osallistui 23 henkilöä eri puolilta Suomea. Palaute kesäpäivistä oli erityisen positiivista ja innostunutta. Järjestettyjen työpajojen antia kiiteltiin ja osallistujat kokivat käytännön tekemisen työpajojen kannalta erityisen tärkeäksi. Värikytlypy-työpajoihin turvallisten ja laadukkaiden materiaalien testaaminen ja valmistaminen upeassa maalaisympäristöstä koettiin erityisen toimivaksi konseptiksi. Kesäpäivien tarkoitus ohjaajien keskustelufoorumina, tutustumisena, rentoutumisena, uuden oppimisena ja kokemisena toteutui täydellisesti.

VAUVOJEN VÄRIKYLPY / KULTTUURIVIENTI

Vauvojen värikytlypy Belfastin lastenkulttuurifestivaaleilla

Porin lastenkulttuurikeskus järjesti yhteistyössä pohjois-irlantilaisen Young at Art -lastenkulttuurikeskuksen kanssa neljä Vauvojen värikytlypy -työpajaa 5–12 kk ikäisille vauvoille ja heidän perheilleen Belfast Children’s Cultural Festivaleilla. Työpajat järjestettiin paikallisen Ulster museumin tiloissa 14.03. ja 15.03.2013. Työpajat oli ennakoon varattu täyteen ja suuren suosion saavuttaneena hieman yli, joten niihin osallistui yhteensä 44 vauvaa ja 60 vanhempaa. Ohjaajana työpajoissa toimi Porin lastenkulttuurikeskuksen kulttuuri-ohjaaja Sanna Pajunen. Työpajoja kuvaamassa ja avustamassa oli Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälä.

Värikytlypy-esittely Ulster Museumin taide- ja museoalan ammattilaisille osana Belfast Children’s Cultural Festival -tapahtumaa

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto esitteli Vauvojen värikytlypy -toimintaa Belfastin lastenkulttuurifestivaaleilla 15.03.2013. Ulster Museumin ja Young at Art -lastenkulttuurikeskuksen henkilökunnille. Vauvojen värikytlypy koettiin kiinnostavana ja erittäin positiivisena lisänä vauvojen harrastustoimintaan. Toiminnalla koettiin olevan myös suuria mahdollisuuksia uudistaa pohjois-irlantilaista museopedagogiikkaa. Esittelijöinä toimivat Päivi Setälä ja Sanna Pajunen. Esittelyyn osallistui yhteensä 15 henkilöä.

TAIDEMUSEON TYÖPAJAN KÄYTTÖASTE

Taidemuseon ateljeetilojen käyttöaste on ollut korkea. Työpajatilassa pidetään työpajat päiväkodeille, kouluille ja vauvaperheille. Kaikkiaan päivähoidon työpajan opetustuntien määrä oli kertomusvuonna 184. Kävijämäärä työpajoissa oli 990 ja se koostui lapsista ja päiväkotien henkilökuntaan kuuluvista aikuisista.

Yhteistyö Porin lastenkulttuurikeskuksen kanssa on laajentanut käyttöastetta. Taidemuseon ateljeessa pidettyjä Vauvojen värikytlypy -tunteja, mukaan lukien säännölliset työpajat, viikonloppupajat ja erityistyyöpajat, on vuoden aikana ollut liki 388 ja käyntejä niissä oli 4040.

Ihan kybällä!

Ihan kybällä -näyttelyssä Antinkatu 7:ssä oli esillä jotain uutta ja jotain vanhaa.

174

175

PORIN LASTENKULTTUURIKESKUS - SATAKUNNAN LASTENKULTTUURIVERKOSTO

1. TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITTEET

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston tavoitteena on kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen, lasten kulttuuristen oikeuksien tukeminen läpäisyperiaatteella ja monipuolisten ja laadukkaiden kulttuuripalveluiden saavutettavuuden parantaminen.

Toiminnan pääpainoa ohjaa vuosina 2009–2013 jäsenyys valtakunnallisessa Taikalamppu-verkostossa ja sen kautta saadut tehtävät. Porin lastenkulttuurikeskuksen tehtävät valtakunnallisen verkoston jäsenenä ovat lastenkulttuurikeskusten kehittäminen paikallisesti ja alueellisesti, näyttelytoiminnan kehittäminen ja taiteen aloilta kuvataide ja visuaalinen kulttuuri ja valokuva.

2. TOIMINNAN ARVIOINTI

Toimintaa arvioidaan opetusministeriön kanssa sovituilla yhteisillä määrällisiä mittareita sekä valtakunnallisessa lastenkulttuurikeskusten arvioinnissa. Lisäksi toiminnan laadullisia kriteereitä kehitetään arvioimalla työpajoja, julkaisuja ja toiminnan saavutettavuutta.

3. HALLINTO, HENKILÖKUNTA, TOIMITILAT JA EDUSTUKSET

Lastenkulttuurikeskuksen toiminta on käynnistetty 2003 verkostomallilla paikallisten lastenkulttuurialan toimijoiden kanssa.

Lastenkulttuurikeskuksella on alueellinen työryhmä LaitosPRO, jonka tehtävänä on suunnitella ja toimeenpanna paikallista lastenkulttuurityötä. Ryhmä kehittää toimintaa tunnistamalla paikallisia vahvuuksia ja heikkouksia. Toiminta on laajasti kattavaa sisällöntuottamista ja paikallisesti laajasti levittäytymää. Merkittävintä yhteistyössä on se, että siinä yhdistyvät kunnan kulttuurilaitosten ja eri hallintokuntien, avoimen sektorin ja eri taidealojen yhteistyö niin, että myös lapset ja nuoret saadaan aktiivisesti mukaan. Ryhmä kokoontuu neljästä kuuteen kertaan vuodessa. Kokoukset jakaantuvat yhteistyön suunnittelu- ja toimintakokouksiin ja arvokeskustelu- ja koulutustilaisuuksiin, joissa on mukana asiantuntija-alustajat.

Taiteilijatyöryhmä vastaa ideoinnista ja maakunnallinen lastenkulttuurityöryhmä maakunnallisesta yhteistyöstä.

Ryhmissä kehitetään hyviä toimintatapoja ja vahvistetaan parantamalla toimintaedellytyksiä ja yhteistyötä. Ryhmät auttavat toimijoitaan verkostoitumaan, koordinoimaan alueen lastenkulttuuria ja tarjoaa arvokasta vertaistukea.

HALLINTO

Porin lastenkulttuurikeskus on sijoitettu Porin taidemuseon yhteyteen. Kaupungin kulttuurilaitokset kuten Porin lastenkulttuurikeskus toimivat kulttuurilautakunnan alaisuudessa.

HENKILÖKUNTA

toiminnanjohtaja, valokuvataiteilija, TaT Päivi Setälä
assistentti, kuvataiteilija Kirsi Jaakkola
kulttuuriohjaaja, kuvataiteilija Sanna Pajunen
järjestelymestari, kuvataiteilija Veijo Setälä

Taikalamppu-lastenkulttuurikeskusten rahoitus

taideohjaaja, kuvataiteilija Annina Cerón 01.01.–31.12.2013 (äitiysvapaalla 24.08–31.12.2013)
taideohjaaja, kuvataiteilija Terhi Sammalmaa 15.08.–31.12.2013
taideohjaaja, kuvataiteilija Anne Salmela 01.01.–31.08.2013 (osa-aikainen)
media-assistentti Antti-Jussi Marjamäki 01.01.–31.12.2013 (osa-aikainen)
tuottaja Johanna Salmi 9.10.–31.12.2013

KESÄTYÖLÄISET

media-assistentti Noora Linden 10.06.–09.08.2013
kulttuuriharjoittelija Johanna Salmi 20.05.–20.07.2013

TYÖHARJOITTELIJAT JA TYÖSSÄOPPIJAT

Johanna Salmi, Aalto-yliopisto, Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, 09.09.–08.10.2013
Hanna Huhdanmäki, SAMK, Viestintä, 14.01.–10.06.2013

Noora Linden, SAMK, Viestintä, 13.05.–06.09.2013
Johanna Kivekäs, Luvian peruskoulu, 07.10.–11.10.2013

LAITOSPRO RYHMÄ

puheenjohtaja, toiminnanjohtaja Päivi Setälä, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto
läänintaiteilija Taru Anttila, Taiteen edistämiskeskus / Satakunnan taidetoimikunta
rehtori Henna Jaatinen, Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulu
museointendentti Tuulikki Kiilo, Satakunnan Museo / Toivo & Korsmanin talo
projektipäällikkö Juha-Matti Kivistö, Iltis
opiskelija Sara Kärpänen, Aalto-yliopisto / Näky ry
kasvatustoiminnanohjaaja Anja Lamminen, Porin päivähoitotoimisto
kulttuuriohjaaja Erja Lehtonen, Porin kaupunki, Kulttuuritalo Annankatu 6
koulutussuunnittelija Eeva Kaisa Malin, Palmgren-konservatorio / taiteen perusopetus
nuoriso-ohjaaja Jari Nyström, Porin kaupunki, vapaa-aikavirasto
kirjastonhoitaja Arja Palonen, Porin kaupunginkirjasto – Satakunnan maakuntakirjasto
läänintaiteilijat Laura Piirto / Roosa Halme´, Taiteen edistämiskeskus / Satakunnan taidetoimikunta
museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen, Porin taidemuseo
toiminnanjohtaja Yrjö Räikkälä, Satakunnan Elävän Kuvan Keskus
intendentti Leila Stenroos, Satakunnan museo / Rosenlew-museo
museolehtori Carita Tulkki, Satakunnan Museo
opettaja Teija Niemi-Välimäki, Porin koulutoimi
kaavoitusarkkitehti Mikko Nurminen, Porin kaupunki, kaavoitusosasto
sihteeri, assistentti Kirsi Jaakkola, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

PORIN LASTENKULTTUURIKESKUKSEN TAITEILIJATYÖRYHMÄ

kuvataiteilija Tapio Haapala, Kokemäki
kuvataiteilija Mollu Heino, Luvia
kuvataiteilija Kirsi Jaakkola, Kankaanpää
kuvataiteilija Annina Cerón, Pori
kuvataiteilija Toni Lehtola, Pori
kuvataiteilija Maria Markkio, Pori
kuvataiteilija Sanna Pajunen, Pori
nukketeatteritaiteilija Roosa Halme, Pori
kuvataiteilija Arja-Riitta Ihalainen, Pori
kuvataiteilija Nina Pörn, Pori
kuvataiteilija Anne Salmela, Pori
kuvataiteilija Terhi Sammalmaa, Pori
valokuvataiteilija Päivi Setälä, Pori
kuvataiteilija Veijo Setälä, Pori
kuvataiteilija Anu Sukanen, Rauma
kuvataiteilija Katri Tella, Pori
kuvataiteilija Kirsi Vihervirta, Rauma

MUUT HENKILÖT

**luennoitsijat ja työpajojen ohjaajat
sekä monet eri laitosten, yhdistysten ja järjestöjen kautta toimineet**

TOIMITILAT

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston toimipiste on Porin taidemuseossa. Lastenkulttuurikeskuksella on käytössään toimistohuone ja taidemuseon toimistolaitteet. Verkostomuotoisena lastenkulttuurikeskuksen työpajat ja tapahtumat järjestetään yhteistyössä eri toimijatahojen kanssa, jolloin käytössä on yhteistyökumppanin tai muut sopivaksi katsotut tilat.

176

177

JÄSENYYYDET ja EDUSTUKSET

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto on valtakunnallisen Taikalamppu -lastenkulttuurikeskusten verkoston jäsen.

Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälä on asiantuntijajäsenenä seuraavissa:

- > Kulttuuritoimen johtoryhmä
- > Valtakunnallisen Taikalamppu -lastenkulttuurikeskusten verkoston tulevaisuustoimikunta
- > Visuaalisen kulttuurin ja luovan talouden vaihtoehdot 2013–2014, ohjausryhmän varapuheenjohtaja
- > Porin kaupungin Saavutettavuus-työryhmän puheenjohtaja
- > Lähiön henki - Porin lähiöiden kulttuurisuunnitteluhankkeen ohjausryhmän jäsen
- > Valtakunnallisen Lastenkulttuuripoliittisen ohjelman asiantuntijakuuleminen
- > Satakunnan taidetoimikunta, puheenjohtaja
- > Näyttöapurahalautakunnan jäsen

Porin lastenkulttuurikeskuksen assistentti Kirsi Jaakkola on asiantuntijajäsenenä seuraavissa

- > RaumArs-taiteilijavierasohjelma, puheenjohtaja
- > Porin kulttuuritoimen viestintätyöryhmä
- > Porin taiteilijaseuran sihteeri ja residenssityöryhmän jäsen

PALKINNOT JA TUNNUSTUKSET

Porin lastenkulttuurikeskukselle myönnettiin Suomen kuvataidejärjestöjen liiton tunnustuspalkinto esimerkillisestä toiminnasta koulujen taidekasvatuksen monipuolistajana ja nuorten kuvataiteilijoiden työllistäjänä.

Porin lastenkulttuurikeskus sai tunnustuspalkinnon esimerkillisestä toiminnasta koulujen taidekasvatuksen monipuolistajana ja nuorten kuvataiteilijoiden työllistäjänä. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto on erityisesti Taiteilija koulussa -hankkeessa tuonut taiteen osaksi koulujen arkipäivää toteuttamalla työpajoja, joissa koululaiset ja taiteilijat ovat tehneet yhteistyössä pysyviä julkisia teoksia parantaen näin koulujen ympäristöä ja lasten viihtyisyyttä.

Tunnustuspalkinto, kuvanveistäjä Raimo Heinon Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitolle suunnittelema Taisto Ahtola -mitali luovutettiin Suomen kuvataidejärjestöjen liiton vuosikokouksessa lauantaina 18.05.2013 Porin taidemuseossa lastenkulttuurikeskukselle.

4. TAIKALAMPPU-TEHTÄVIEN TOTEUTTAMINEN - ESIMERKKEJÄ VUONNA 2013

4.1. PAIKALLINEN TOIMINTA

4.1.1 LASTENKULTTUURIKESKUKSEN 10-VUOTISJUHLAVUOSI IHAN KYBÄLLÄ!

Porin lastenkulttuurikeskus juhlisti kymmenvuositäivaltaan *Ihan kybällä* -näyttelyllä ja *Lapsellisella kesähäpe-ningillä* kesäkuussa.

Ihan kybällä -näyttelyssä Antinkatu 7:ssä oli esillä jotain uutta ja jotain vanhaa. Avajaispäivän aloittivat Kuvataidepäiväkoti Viikarin lapset, jotka osallistuivat koko huoneen kokoiseen maalausprojektiin yhdessä kuvataiteilija Annina Cerónin ja Laura Myllykankaan kanssa. Näyttelyssä oli esillä erilaisia lasten ja nuorten kymmenen vuoden aikana toteuttamia teoksia valokuvista videoon, kuvanveistoon ja installaatioihin. Uudemmat teokset olivat Vauvojen värikylpy- metodilla toteutetut lentopallot, jotka oli tehty vaikeasti kehitysvammaisten ryhmässä, gif-animaatiot Kravattipakko tai Arabialainen, jotka oli toteutettu yhteistyössä Porin Painimiesten ja Porin Naisvoimistelijoiden kanssa sekä kuvataiteilija Veijo Setälän tilaan toteuttama ”sormikaivuri”, jolla pystyi piirtämään hiekkaan. Lasten teosten lisäksi esillä oli näyttelyyn kutsuttujen liki kolmenkymmenen kuvataiteilijan teoskokonaisuus. Avajaisissa kaupungin tervehdysten esitti apulaiskaupunginjohtaja Aulis Laaksonen, avajaispuheen piti kulttuurijohtaja Jaana Simula ja Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälä esitteli näyttelyn. Taiteilijat jatkoivat

maalaushuoneen työstämistä avajaisten ajan thereminin soidessa. Juhlinta jatkui seuraavana päivän Väinölän vanhalla lyhytaaltoasemalla pidetyllä Lapsellisella kesähäppeningillä. Tapahtuman avasi Noita Nytenenä. Tässä koko perheen tapahtumassa vanhan lyhytaaltoaseman ympäristö muuntui kokeilevaksi ympäristötaiteen ja veis-totaiteen kentäksi. Ohjelmassa oli työpajoja, esityksiä ja rentoa yhdessäoloa. Paikalle tulleiden oli mahdollisuus maalata maasta kasviväreillä, osallistua keppihevoskilpailuun, piirtää liero, tehdä valtavia saippuakuplia, stailata käpylehmiiä tai ottaa selvää, mikä on otuksen kuvatus. Paikalla oli myös lammasmalleja! Ohjaajina olivat Porin lastenkulttuurikeskuksen kuvataiteilijat. Lisäksi T.E.H.D.A.S. ry esitti performanssin ja Meri-Porin partiolaiset paistoivat muurin pohjalettuja.

4.1.2 JOULUMYSTEERI – KARHEA JA OMAPERÄINEN, PORILAINEN JOULUKALENTERI

Joulumysteeri oli Porin lastenkulttuurikeskuksen LaitosPRO-työryhmän toteuttama 24-osainen videojoulukalenteri. Joulumysteeri oli porilaisen karhea, kevyt, iloinen ja omaperäinen sekoitus totta ja kuvitelmaa Porin kaupungissa kehkeytyneestä koko joulun rauhaa uhkaavasta mysteeristä.

Mysteeri kietoi yhteen merkillisellä tavalla kaupunginjohtaja Aino-Maija Luukkosen, porilaiset lapset, Kirjastotäti Arjan, Ässien kapteenin Ville Uusitalon, professori Jaakko Suomisen, Noita Nytenenän, presidentti Sauli Niinistön ja monta muuta porilaisille tuttua hahmoa. Tarina kehittyi päivä päivältä, kun joka aamu 01.12.–24.12. kello 7 avautui osoitteessa *www.pori.fi/joulukalenteri* uusi videoluukku.

Mysteeri sai huikean suosion

Joulumysteeristä oli avautunut vasta muutama luukku, kun se on jo saavutti laajan suosion, jopa Porin rajojen ulkopuolella. Ensimmäisestä luukusta alkaen katsojia oli päivittäin useita satoja. Yhteensä kaikki 24 videoluuk-kua saivat lähes 9500 katsojaa vuoden vaihteeseen mennessä. Palautteissa mainittiin, että Joulumysteeristä tuli monissa perheissä aamuruutiini ja leikkien aihe. Opettajilta tulleen palautteen mukaan oppilaat olivat katsoneet Joulumysteeriä myös joululomalla. Keskustelua aiheesta oli riittänyt koulussa joululoman jälkeenkin. Joulurauhan julistuksessa Porin raatihuoneella nähtiin viime jouluaattona myös tavallista enemmän innostuneita lapsiperheitä. Mysteeri oli ehkä selvinnyt?

Mystisen suuri joukko tekijöitä

Jokaisella jaksolla oli tekijänsä, jotka toteuttivat jaksonsa oman näköisekseen videoluukuksi. Joulumysteerin jaksoja kuvattiin loka-marraskuun aikana ympäri Poria. Kuvauksiin käytettiin lähes 60 tuntia ja kuvaustilanteissa oli mukana noin 200 lasta ja aikuista. Ensi-iltoja pidettiin yhteensä 6 ja niissä vieraili tekijöitä parisatapainen joukko.

Joulumysteeri-yhteistyössä mukana ovat Aalto-yliopisto, Porin kasvatus- ja opetustoimi, Kulttuuritalo Annan-katu 6, Lasten yliopisto, Satakunnan Museo, Luontotalo Arkki, Rosenlew-museo, Rakennuskulttuuritalo Toivo ja Korsmanin talo, Onnenkiven, Viikarin ja Ruosniemen päiväkodit, Pori Sinfonietta, Porin IT-palvelut, Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto, Porin kaupungintalo, Porin kulttuuritoimi, Porin taidemuseo, Porin taidekoulu, Porin Vapaa-aikaviraston nuorisoyksikkö, Porin yliopistokeskus, Porin Videotuki, Porin Ässät, Satakirjastot, Satakunnan Elävän Kuvan Keskus ry, Taiteen edistämiskeskus ja Porin lastenkulttuurikeskus - Sa-takunnan lastenkulttuuriverkosto.

4.1.3 KUMPPANUUS KOULUTOIMEN KANSSA/ PORIN KULTTUURIPOLKU JA TAITEILIJAT KOULUSSA

Taideaineet parantavat keskittymiskykyä, edistävät aivojen kykyä luoda erilaisia visioita ja mielikuvia. Taide ja kulttuuri ovat voimavaroja myös muihin oppiaineisiin. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuu-riverkoston, Porin kulttuurilaitosten ja koulutoimen yhteistyönä kehitetään taidekasvatustoimintaa koulujen ja kulttuurialan toimijoiden välillä opetussuunnitelmissa, opettajien kulttuurikalenterin ja kouluihin suunnattujen työpajojen kautta. Lastenkulttuurikeskus toimii keskeisenä yhdyssiteenä ja välittäjänä laitosten, kolmannen sek-torin ja koulutoimen välillä. Tiedonvälitystä kehitetään molempiin suuntiin, laitoksille paremmat tiedot koulun suunnitelmista ja koululle tieto alueen kulttuuritarjonnasta.

178

179

Kulttuurikoukku Porin koulujen opettajille suunnattu kulttuurikalenteri ilmestyi kaksi kertaa vuoden aikana. Sitä pidetään tärkeänä koulujen ja kulttuuritahojen yhteistyön edistäjänä.

PORIN KAUPUNGIN PERUSOPETUKSEN KULTTUURIOPETUSSUUNNITELMA

Porin kulttuuripolku eli kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma laadittiin tukemaan opetusta sekä opettajan ja kulttuuritoimijoiden työvälineeksi. Tavoitteena ovat oppilaiden ja koulujen yhdenvertaisuus ja tasa-arvoiset mahdollisuudet lasten kulttuuristen oikeuksien toteuttamisessa. Kulttuurin kautta opetussuunnitelmia voidaan toteuttaa entistä syvemmin, vivahteikkaammin ja rikkaammin. Porin kulttuuripolku tasoittaa kulttuurin tietä luontevaksi osaksi opetusta.

Porin kulttuuripolun sisältö tuo esille paikallisuuden voiman. Joka kunnassa ei ole kansainvälistä nykytaidetta esittelevää taidemuseota, ei valtakunnallisia teatteri- tai valokuvafestivaaleja, ei mahdollisuutta käydä penko-massa 50-luvun huoneiston kaappeja eikä kuunnella musiikkia yhdessä pohjoismaiden parhaista saleista. Porin paikallinen kulttuuriopetussuunnitelma tekee näkyväksi kaikki nämä mahdollisuudet. Moniin valtakunnallisiin kulttuuriopetussuunnitelmiin verrattuna erona on eheyttävän opetuksen laaja huomioiminen. Taide- ja kulttuu-ritoiminta voidaan yhdistää moneen eri oppiaineeseen riippuen ajankohtaisesta tarjonnasta tai näkökulmasta.

Porin kulttuuripolun toteutuksen takana on laaja yhteistyö. Se laadittiin Porin kasvatus- ja opetustoimen ja alueen kulttuuritoimijoiden yhteistyönä. Sen toimituksesta ja graafisesta suunnittelusta vastasi Porin lastenkulttuurikes-kus. Kulttuuriopetussuunnitelma otettiin käyttöön syyskaudella 2013. Tehty julkaisu sai runsaasti kiitosta niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti sekä visuaalisuudestaan että selkeydestään.

ILTAPÄIVÄKERHOT JA MUUT KURSSIT

Vähärauman ja Kaarisillan kouluissa iltapäiväkerhot

Iltpäiväkerhoissa oppilaat jäivät koulupäivän jälkeen tutustumaan erilaisiin kuvataiteen materiaaleihin ja tekniikoihin. Tutustuminen toisiin aloitettiin tekemällä muovailuvahasta hahmot, jotka laitettiin seikkailemaan yhteisissä tarinoissa. Muodostui tarinoita, joita esitettiin muulle ryhmälle. Kerholaisten toiveesta keskittyttiin myös piirustuksen perusteisiin ja tehtiin asetelma- ja mallipiirustuksia tarkkaan seuraten valon ja varjon kulkua. Ohjaajana oli kuvataiteilija Anne Salmela.

Digikerho, Digijärkkäri-työpaja Koivulan koulussa

Koivulan koulun Digikerho tutustui järjestelmäkameran huikeisiin mahdollisuuksiin. Koivulan koulun luokassa 20.03.2013 kello 14–16 järjestetyssä työpajassa tutustuttiin järjestelmäkameran ominaispiirteiden lisäksi studio-kuvauksen perusteisiin. Osallistujat saivat itse sekä ottaa studiovalaistun potrettikuvan että olla myös mallina kuvissa. Ohjaajina olivat media-assistentti Antti-Jussi Marjamäki ja erityisopettaja Tuula Salo.

Solarigrafiaa Porin suomalaisen yhteislyseon lukiossa

Porin suomalaisen yhteislyseon lukion kuvataidetunneilla tehtiin solarigrafiakuvia opettaja Ritva Taipaleen johdolla. Pitkään valotusaikaan ja itse tehtyihin neulanreikäkameroihin perustuva valokuvaustyyli oli haastava, mutta palkitseva kokemus. Valmiit kuvat skannattiin asianmukaisesti koululla ja tämän jälkeen kahtena iltpäi-vänä käsiteltiin valittuja kuvia valmiiksi työpajassa Photoshop-kuvankäsittelyohjelmalla. Työpajan ohjasi Porin taidekoulun tiloissa media-assistentti Antti-Jussi Marjamäki.

SYANOTYPIA-paja Kuninkaanhaan koulussa

RaumArs-residenssivierailija, taiteilija Tasha Doremus ohjasi 6. ja 8. luokkien oppilaille kuvataidetyöpajan. Työpajassa käytettiin syanotypiatekniikkaa sekä maalausvälineitä kunkin osallistujan tarinan kertomiseen. Yh-teistyössä Kuninkaanhaan koulu, RaumArs-taiteilijavierasohjelma ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

TAAVIN TULET -TULITAIDETAPAHTUMA

Idea Taavin tulista on syntynyt Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston LaitosPRO -ryhmässä. Tapahtuma suunniteltiin juhlistamaan Porin 450-vuotisjuhlavuotta ja symboloimaan Porin historian yhdeksää kaupunkialoa. Onnistuneesta yhteistyöprojektista muodostui yhteisöllinen, vuosittain järjestettävä taidetapahtuma, joka kokoaa yhteen Porin seudun eri alojen toimijoita sekä runsaan yleisön.

Mukana omilla veistoksillaan vuonna 2013 olivat Porin taidekoulu, Kulttuuritalo Annankatu 6, Lyseon koulu, Porin Taiteilijaseura, Porin kaupungin Etsivä nuorisotyö, T.E.H.D.A.S. ry sekä Porin taidemuseo yhdessä Porin lastenkulttuurikeskuksen ja Länsi-Porin lukion kanssa. Tärkeässä osassa oli tapahtuman taltiointi, mistä vastasi Porin Videotuki yhteistyössä Satakunnan Ammattikorkeakoulun viestintäopiskelijoiden kanssa. Tapahtuman järjestelyissä olivat mukana lisäksi Porin kulttuuriasiainkeskus ja Taiteen edistämiskeskuksen Porin sivutoimipiste. Tapahtuma oli osa Porin päivien ohjelmistoa.

Länsi-Porin lukion, Porin lastenkulttuurikeskuksen ja Porin taidemuseon yhteisen tuliveistoksen aiheeksi valikoitui silmä useiden toteuttamiskelpoisten ideoiden joukosta. Idean lähtökohtana oli Sormusten herra -elokuvista tutuksi tullut Sauronin silmä. Käytännön syistä päätimme keskittyä itse silmään ja luopua alkuperäisversioon kuuluneesta korkeasta torniosasta.

Edellisvuosien veistosten osin hurjienkin pystytyssessioiden opettamana veistos päätettiin toteuttaa suoraan hiekalle ilman mitään tukirakennelmia. Lisäksi veistoksen haluttiin toimivan myös valoisana aikana ja se pystytettiin aikaisin polttopäivän aamuna, jotta se olisi koko päivän ohikulkijoiden ihailtavana. Tämä hieman lievensi rakentajien harmittelua teoksen lyhyestä näytteilläolosta, itse palaminen kun kestää korkeintaan noin puoli tuntia.

Veistoksessa käytetty puutavara saatiin pääasiassa Winnovan Kullaan Metsäopistolta. Veistoksen rakennuspaikana oli Metson vanha asentajien verstas Karjarannassa. Yleisöä oli seuraamassa noin 2000 henkeä.

4.1.4 PÄIVÄKOTEIHIN SUUNNATUT TYÖPAJAT

Porin lastenkulttuurikeskus toteuttaa päiväkoteihin suunnattuja työpajoja, joissa perehdytään valokuvaukseen ja nykytaiteeseen. Ohjaajina ovat ammattitaiteilijat. Toiminta tapahtuu yhteistyössä Porin kaupungin koulutoimen alaisen varhaiskasvatuksen kanssa. Joistakin työpajoista tuotetaan myös näyttelyitä.

ERIKOISTYÖPAJAT PÄIVÄKODEILLE

Teemallisia erikoistyyöpajoja järjestettiin päivähoidon ryhmille yhteistyössä Porin taidemuseon, Porin lastenkulttuurikeskuksen ja Porin kasvatus- ja opetusviraston kanssa. Työpajat järjestettiin Porin taidemuseon työpajatilassa.

Kevään aikana kuvataiteilija Anne Salmelan johdolla tehtiin mm. teoksia, joissa maalaus kohtaa kolmiulotteisen pinnan. Valuttamalla aikaan saadut kuvat näyttävät ehjiltä ylhäältä katsottuna mutta kun katselukulma muuttuu, muodot hajoavat. Taustalla oli samaan aikaan Porin taidemuseossa esillä ollut Felice Varinin näyttely, jonka teokset olivat tilaan sijoitettuja kuvioita, jotka hahmottuivat kunnolla vasta, kun oli löytänyt juuri oikean pisteen niiden näkemiseen. Teokset olivat esillä Porin lastenkulttuurikeskuksen IhanKybällä-kesänäyttelyssä ja UV-valon loisteessa ne veivät avaruudellisiin tunnelmiin.

Muita erityistyyöpajoja olivat mm.

Mitä vain rakennus

Kun rakennus on ollut olemassa vuosikausia, sen osaksi tulee sopeutua vaihtuviin käyttäjiin ja usein myös erilaisiin käyttötarkoituksiin. Kaupungintalossa on joskus asuttu, nyt siellä virkaillaan. Ja mitäpäs taidemuseossa on ennen tehty? Työpajassa lapset pohtivat rakennusten käyttötapoja, niiden muuttumista ja ennen kaikkea suunnittelevat uusia sisältöjä porilaisittain tunnettuihin rakennuksiin. Työpaja liittyi Euroopan rakennusperintöpäivään 2013, jonka teemana oli Eläköön rakennus. Ohjaajana kuvataiteilija Katri Tella.

Varjolaboratorio

Varjomaa-työpajassa tutustuttiin varjojen valtakuntaan varjoteatterin kautta. Työpajassa rakennettiin omat varjonuket ja kokeiltiin varjoteatteria nukkejen, oman kehon ja erilaisten esineiden kautta. Ohjaajana toimi läänintaiteilija Roosa Halme. Työpaja oli osa nukketeatterijuhla PIP-Festin ohjelmaa.

Anna sun soida -ääni- ja kuvatyöpajat

Miten elokuvan äänimaailma syntyy? Päivähoidon erityistyyöpajoissa kokoonnuttiin syksyllä kolmen Ruosniemen päiväkodin ryhmän kanssa yhteensä kolmena maanantaina Porin taidemuseon työpajatilaan tekemään elokuvaan

180

181

ääniä. Käytettävät elokuvakohtaukset olivat osia mittavasta Porin lastenkulttuurikeskuksen koordinoimasta yhteisprojektista, videoista koostuvasta joulukalenterista, Joulumysteristä. Päiväkodin lapset pääsivät äänityksissä muun muassa laulamaan yhdessä, soittamaan lintupillejä, leikkimään kummitusta ja sutta, sekä tekemään avaruusääniä elektronisella theremin-soittimella. Kaikki äänet tulivat mukaan osoitteessa www.pori.fi/joulukalenteri julkaistun Joulumysterin jaksoihin. Ohjaajana toimi muusikko Antti-Jussi Marjamäki.

KIEKKOVIERAAT VÄINÖLÄSSÄ

Väinölän päiväkodin Muumit-ryhmän 20 lasta teki yhdessä kuvataiteilija Veijo Setälän kanssa seinämaalauksen päiväkodin saliin. Seinämaalauksen aiheeksi valikoitui huutoäänestyksellä jääurheilu, lähinnä jääkiekko ja kaunoluistelu, ja nimenomaan kaunoluistelu, ei taitoluistelu tai jäätanssi. Maalauksen tekotavasta ja toivotusta lopullisesta ulkonäöstä keskusteltaessa päällimmäisiksi nousivat ”jään pitää sitten näyttää oikeasti jäältä” ja ”kimalteita on hyvä käyttää mahdollisimman runsaasti”. Kuvataiteilija Veijo Setälä teki teoksen sommitteluehdotuksen ja alustavan luonnoksen, joka hyväksytettiin lapsilla. Lapset luonnostelivat teokseen tulevat hahmot, jääkiekkokentän kuvat ja maalit.

Joulukuussa 2013 valmistunut seinämaalaus on lasten piirtämistä jääkiekkoilija- ja luistelijai-aiheisista hahmoista koottu kokonaisuus, jossa 5,5 x 2,5 metrin alalla sattuu ja tapahtuu: ankara kiekkopeli on käynnissä, piruetteja harjoitellaan ja hiotaan. Kasvaapa kentän laidalla kuin ihmeen kaupalla myös kukkia, joita pari luistelijaa on pysähtynyt poimimaan.

Maalausprosessin aikana lapset oppivat erilaisia seinämaalauksen tekoon tarvittavia taitoja: kuvien suurentamista ja jäljentämistä, luonnoksen sommittelua ja mittakaavaan piirtämistä. Tutuiksi tulivat niin logoskooppi, piirtoheitin kuin suhdeviivaimetkin. Värien sekoittamiseen totuttelu tuotti seinämaalauksen lisäksi suuren määrän pienempiä maalauksia, jotka toteutettiin enimmäkseen suoraan paletteina käytetyille kertakäyttölautasille.

Hankalimmaksi osaksi maalauksen tekovaiheessa osoittautui tausta, joka yhteisellä päätöksellä haluttiin mahdollisimman jään oloiseksi ja näköiseksi. Halutun lopputuloksen saavuttaminen vaati loppujen lopuksi neljä päällekkäistä kuultavaa värikerrosta, jotka urhoollisesti lapsivoimin vain vähäisen napinan säestämänä siveltiin seinään. Päiväkodin rutiineista johtuen maalaustyö ajoittui päiväunien aikaan, eli työvuorossa olleet 2–3 lasta saivat jättää päiväunet väliin ja työskennellä rauhassa päiväkodin melskeeltä. Parin tunnin työjakso osoittautui käytännössä juuri sopivan mittaiseksi jaksamisen ja mielenkiinnon säilymisen kannalta. Teos valmistui sopivasta jouluksi. Varsinainen nimenantotilaisuus päätettiin pitää seuraavan vuoden alussa.

TAIDETOILETTI ONNENKIVEN PÄIVÄKOTIIN

Onnenkiven Päiväkodin Vintiöt-ryhmän ”Taidetoiletti”-projekti syntyi tarpeesta kohentaa päiväkodin ankeahkoja lasten vessoja ja mahdollisesti vaikuttaa erilaisiin lasten wc:n käyttöä hankaloittaviin pelkotiloihin ja traumoihin. Teemaksi valittiin avoimella huutoäänestyksellä ”avaruus tai jotain sellaista”.

Seinien väriksi valittiin syvä tumman sininen ja muun rekvisiitan yleisväriyukseksi hopea, valaistukseen ledspotit. Katseenvangitsijoiksi toilettiin tehtiin jokaiselle henkilökohtainen mobileveistos hehkutetusta teräslangasta ja foliotarrasta. Veistokset ripustetaan kattoon kiinnitetystä hidaskierrosmoottorista, joka pyörittää teosta hitaasti kirkaassa kohdevalossa. Veistoksen suurikokoinen alati muuttuva varjo ja kirkaasta foliopinnasta sinkoilevat valonsäteet yhdessä seinään kiinnitetyn peilipallon puolikkaan kanssa luovat siniseen tilaan rauhoittavaa, unenomaista tunnelmaa. Veistokset ovat vaihdettavissa kulloisenkin vessassakävijän toiveiden mukaan. Valaistuksen voi valita myös normaaliksi yleisvalaistukseksi.

Kokonaisuuden viimeistelevät seinille kiinnitetyt, omatekoiset foliopohjaiset tarrakuviot, joiden aiheissa on kaikkea mahdollista kerrostaloista pyrstötähtiin. Projektin on saamassa jatkoa.

4.1.5 AVOIMET TILAISUUDET

KESÄN POP-UP-TYÖPAJAT KIRJURINLUODOSSA

Aurinkoisina päivinä Porin Kirjurinluodolla saattoi törmätä Porin lastenkulttuurikeskuksen yllätyksellisiin Pop-up-taidetyöpajoihin. Lapsille ja heidän perheilleen suunnatut taidetyöpajat kulkivat hyvällä säällä maitokärkyjen päällä Kirjurinluodossa Pelle Hermannin leikkipuiston, jokirannan ja aasiaitauksen läheisyydessä pysähdellen eri

Tuntumaa-näyttely oli esillä Taidetalo Pessissä 26.08.–19.09.2013.

Kuva Päivi Setälä

182

183

paikoissa. Työpajoissa pääsi muun muassa stailaamaan käpylehmää, laatimaan laamapiirustuksia ja valokuvautamaan itseään Cecilian kanssa. Heinäkuussa runoiltiin ja tehtiin origamiveneitä. Ohjaajina olivat kuvataiteilijat Annina Cerón ja Anne Salmela sekä sanataiteilija Outi Lähteenlahti. Pop-up -taidetyöpajat olivat osa Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnallista 10-vuotisjuhlavuotta ja lahja 20-vuotiaalle Pelle Hermannin leikkipuistolle.

ISÄNPÄIVÄN VÄRITÄ AUTO -TYÖPAJA SAI PERHEET LIIKKEELE

Isänpäivänä on parasta yhdessäolo ja yhteinen hauska tekeminen. Tänä vuonna jo perinteisessä Porin lastenkulttuurikeskuksen ja Porin taidemuseon yhteisessä Isänpäivän työpajassa väritettiin auto. Puuauton kokoaminen ja värittäminen sekä paikalla ollut Sydämellinen auto innosti satoja osallistumaan marraskuiseen työpajaan. Työpajan ohjasi kuvataiteilija Veijo Setälä.

NOISE – NUORET VALOKUVAUKSEN HARRASTAJAT

Kevään 2013 aikana Noisen harrastajakunta pääsi kokeilemaan kuvaamista studiovalaistuksen avulla ja valolaatikossa. Valokuvauksen perusteisiin liittyvän sommittelun lisäksi pureuduttiin samoin muotokuvauksen saloihin. Noisen kesäleirillä muotokuvamalleina oli ihmisten lisäksi eläimiä. Kirjurinluodossa napattiin otoksia vuohista, linnuista ja oravista. Leirillä suunnattiin myös valokuvauksen alkuaikoihin ja rakennettiin neulanreikäkamerat, joilla kuvattiin ulkona. Kuvat kehitettiin pimiössä, joka olikin ihan uusi paikka nuorille valokuvaajille. Noisen toiminnasta vastasi keväällä kuvataiteilija Anne Salmela ja syksyllä ryhmää ohjasi opiskelija Hanna Huhdanmäki.

4.1.6 YHTEISTYÖLLÄ LAAJAA VAIKUTTAVUUTTA

NIPPORI TOI JAPANIN PORIIN

Supersuosittu NIPPORI-tapahtuma toi jälleen tuulahduksen japanilaista kulttuuria porilaiseen kulttuurimaisemaan. Osallistujina oli noin 200 lasta, nuorta ja aikuista. Porin pääkirjasto ja Nuokkari ja kadut siinä välillä täyttyivät tänä vuonna erityisesti cossaaajista eli cosplay-harrastajista. Maksuton NIPPORI-tapahtuma järjestettiin nyt jo viidettä kertaa. NIPPORI-tapahtuma on saanut alkunsa vuonna 2009 paikallisten nuorten aloitteesta Porin Aloitekanavan kautta. Tapahtuma laajeni tänä vuonna myös maakunnalliseksi. Euran mangatapahtuma järjestettiin 12.10.2013. Tapahtuma oli osa Satakunnan Taikalamppu -toimintaa ja Euran nuorten viikon ohjelmistoa.

NIPPORI-tapahtumassa oli jälleen mahdollisuus kisata omalla cosplay-hahmollaan. Kisassa oli kaksi osaa sekä yleisöäänestys, joka toteutui Porilaine-lehden verkkopalvelussa sekä tuomaroitu kisa, joka pidettiin Nuokkarilla. Yleisöäänestykseen mukaan haluavat kuvattiin Porin kaupunginkirjastossa Nippori-tapahtuman yhteydessä ja äänestys avautui sunnuntaina 06.10. Nuokkarin kisassa tuomaroivat paikalliset asiantuntijat ja palkinnot jaettiin saman illan aikana. Porilaine-lehden kisaan uskaltautui 23 kisaajaa ja illan nuokkarilla tapahtuneeseen kisaan 11 kilpailijaa.

Pääkirjaston NIPPORISSA pääsi tekemään aarrehankintoja Jinsei ry:n kirppispöydässä ja tutustumaan vitriini-näyttelyihin. Kirjasto oli koonnut esille manga- ja animeaineista kirjallisuutta ja lainauksia tapahtui huikea määrä! Aamupäivällä oli mahdollisuus osallistua mangavinkkaukseen, jossa Siina Vieri esitteli lukuvinkejä niin aloittelijoille kuin asiaan perehtyneillekin. Tapahtumassa myös nojatuolimatkailtiin Japanissa. Tänä vuonna työpajoissa tehtiin häntiä, korvia ja origameja sekä opiskeltiin japanin kieltä. Aivan uutta oli Martta-yhteistyönä toteutettu sushikurssi. Valokuvastudio Vida Studio palveli yleisöäänestyskisaan osallistuvia cossaaajia. Nuokkarilla virallisissa iltabileissä oli cosplay-kisan lisäksi mahdollisuus katsoa animea, piirtää mangaseinään, tutustua kendoon, tanssia J- ja K-poppia ja kuunnella musiikkia. Tapahtumaan pääsee mukaan vielä kuvien kautta Nipporin FB-sivuilla!

NIPPORI-tapahtuman järjestivät Porin kaupunginkirjasto – Satakunnan maakuntakirjasto, Suomen aktiivisimmaksi alan harrasteseuraksi arvioitu Jinsei ry – Porin manga- ja animeklubi, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto ja Porin nuorisotoimi yhteistyössä Satakunnan Kansan Porilaine-lehden kanssa. Vuonna 2013 yhteistyökumppaneina olivat lisäksi Porin Martat, Porin Tulitikut ry, Porin kendoseura ja Porin Seudun Kansalaisopisto. Osallistujia tapahtumassa oli arviolta 200.

SIRKUSPELLE HERMANNI 20 VUOTTA

Porin Kirjuriluodossa olevan Pelle Hermannin leikkipuiston 20-vuotisjuhlavuoden kunniaksi järjestettiin elokuun alussa viisipäiväinen puistotapahtumien sarja. Ohjelman keskiössä on sirkus. Porin lastenkulttuurikeskus toteuttaa tapahtumaan työpajamuotoista toimintaa. Torstaina valokuvakerho NOISE tarjosi muotokuvausta. Nuoret

valokuvaharrastajat ottivat halukkaista muotokuvia. Kuvan saa mukaan heti kuvauksen jälkeen. Perjantaina kaikki pääsivät tekemään jättisaippuakuplia sekä niihin tarvittavia rinkuloita. Sunnuntaina oli syntymäpäiväjuhljoilla piknikin ohessa mahdollisuus vielä hioa saippuakuplien puhallustaitoa sekä osallistua keppihevosradan esteratsastuskilpailuun. Esteradan äärellä pääsi kokeilemaan valokuvaamista – kuvauskohteena keppihevosurheilu! Tapahtumaa tehtiin yhteistyössä Porin kaupungin teknisen palvelukeskuksen puistotoimen kanssa. Muotokuvauksessa ohjaajina olivat kuvataiteilija Anne Salmela ja viestinnän opiskelija Hanna Huhdanmäki. Jättisaippuakuplien primus motorina oli viestinnän opiskelija Noora Lindén.

KANSALLISEN KAUPUNKIPUISTON KAUPUNKIPUISTONÄYTTELYSSÄ ARKISSA

Porin kaupungin eri toimijat toteuttivat yhteistyössä Satakunnan museon Luontotalo Arkkiin Avaa silmäs, oot kaupunkipuistos! -näyttelyn ajalle 04.05.–29.9.2013. Porin lastenkulttuurikeskus osallistui Porin kansallista kaupunkipuistoa esittelevään näyttelyyn toteuttamalla osallistavan teoksen, missä pääsee polkupyörien selästä kokemaan puistomaisemia ja -tapahtumia eri päivän- ja vuodenaikoina. Videossa uutta, pyöräilijän näkökulmasta kuvattua, videomateriaalia yhdistettiin sujuvasti viime vuosien tapahtumataltiointeihin Kirjurinluodosta. Arkiston videoissa nähtiin muun muassa Noita Nytenenä Kirjurin talvitapahtumassa 2012.

Pyöräretki puistojen halki näytettiin suuresta LCD-näytöstä ja näytön eteen oli asetettu kaksi telineeseen kiinnitettyä polkupyörää. Toinen punaisista pyöristä oli aikuiselle ja toinen lapselle tarkoitettu. Näiden pyörien päältä ”ajettiin” videossa esiintyvä lenkki. Samalla oli mahdollisuus kuunnella kuulokkeista Antti-Jussi Marjamäen säveltämää Puisto-teemaa. Videomateriaalin suunnitteli, kuvasi ja leikkasi media-assistentti Antti-Jussi Marjamäki. Kaupunkipuistonäyttelyä järjestämässä olivat Porin kaupunkisuunnittelu, puistotoimi, viestintä, kulttuuriasiainkeskus, vapaa-aikavirasto, ympäristövirasto, kaupunginkirjasto, Porin Taidekoulu, Porin Teatteri, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto ja Porin Cygnaeuksen koulu. Lisäksi yhteistyössä olivat mukana Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä, Porin yliopistokeskus, Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma ja Mu Pori o kaunis -yhteisö.

KULTTUURINEN OLOHUONE KIRJURISSA – LUPA HENGAILLA

Porin lastenkulttuurikeskus osallistui jälleen, nyt toista kertaa järjestettävään, Nuori Pori harrastaa -tapahtumaan sunnuntaina 25.08.2013. Nuorille suunnattuja harrastuspalveluja esiteltiin toiminnallisoin keinoin tänä vuonna Kirjurinluodon Lokkilavan ympäristössä. Porin lastenkulttuurikeskus oli osana suurempaa Kulttuurinen olohuone -kokonaisuutta, joka oli kulttuuritoimijoiden yhteinen toiminnallinen alue, jossa oli mahdollista muun muassa tehdä rintamerkkejä, osallistua valokuvatyöpajaan, tuunata vanhasta uutta, hakea kirjavinkkejä tai osallistua musabingoon.

Porin lastenkulttuurikeskus tuotti tapahtumaan valokuvatyöpajan. Työpajassa oli mahdollista kokeilla itse järjestelmäkameralla kuvaamista tai kuvassa esiintymistä esim. taideteoksen kanssa kesäisessä maisemassa. Kulttuurisen olohuoneen nahkainen sohva osoittautui myös erittäin kiinnostavaksi kuvausmiljööksi. Osallistujat saivat valitsemansa kuvan heti mukaansa mukana olleen valokuvatulostimen ansiosta. Ohjaajana toimi media-assistentti Antti-Jussi Marjamäki.

Yhteistyössä toimivat Porin vapaa-aikatoimen nuorisoyksikkö, Porin kulttuuritoimi, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto, Kulttuuritalo Annankatu 6, Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto, Pori Sinfonietta, Porin taidemuseo ja Satakunnan Museo.

STEREOTYPIAA EUROOPAN NUORISOVIIKOLLA

Porin lastenkulttuurikeskus järjesti 29.05.2013 Kulttuuritalo Annankatu 6:ssa Stereotypiaa-valokuvatyöpajan osana Euroopan nuorisoviikolla pidettävää Maailmaan mahtuu Porissa -tapahtumaa. Stereotypiaa-valokuvatyöpajassa osallistujat tekivät itselleen paperia ja rekvisiittaa käyttäen stereotypia-paidan, jonka selässä oli itseensä joskus pilkallisesti kohdistettu ennakkoluuloinen adjektiivi. Studiovalaistut, kohteet kasvottomina pitävät kuvat ottivat joko ohjaajat tai kuvattava itse kaukolaukaisimella.

Lapsille ja nuorille suunnatun työpajan ohjaajina toimivat Antti-Jussi Marjamäki ja Noora Lindén Porin lastenkulttuurikeskuksesta. Maailmaan mahtuu Porissa -tapahtuman järjestävät yhteistyössä Porin vapaa-aikavirasto, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto, Porin kaupunginkirjasto, Satakunnan Museo, Opiskelijatalo Saikku, Satakunnan Lastenliitto, Satakunnan Monikulttuuriyhdistys, Satakunnan Näkövammaiset ry, Radio UusJussi, Satakunnan SETA ry ja Kulttuuritalo Annankatu 6.

184

185

NOITA NYTENENÄN TAIKATALO

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto toteutti Noita Nytenenän Taikataloon Noita Nytenenän muotokuvanäyttelyn. Näyttely oli esillä Uudenkoiviston koululla Porissa 25.7. ja sen näki yli 1000 taikatalokierroksella käynnyttä lasta, nuorta ja aikuista.

MAATILAELÄMÄ TUTUKSI TAITEEN KEINAIN

Porin lastenkulttuurikeskus toteutti yhteistyössä Satakunnan Museon ja Diakin kanssa Lasten maatila -työpajan, missä maatilaelämään tutustuttiin taiteentekemisen keinoin. Työpajan innoituksena oli Satakunnan Museossa esillä oleva Aikaa Saima-tädin talossa -näyttely, jonka yhdeksi osaksi tuli työpajassa toteutettu Maatila-taideteos. 7–13-vuotiaille suunnatun työpajan ohjaajana toimi kuvataiteilija Reetta Partanen apunaan kaksi Diakin opiskelijaa. Aikaa Saima-tädin talossa -näyttely oli esillä 06.09.–17.11.2013 Satakunnan Museon Kamarissa. Näyttely kertoi työstä ja leikistä Porin V-osan lastentarhatalossa sekä lastentarhan pitkäaikaisesta johtajasta Saima Kyhästä ja hänen työstään lasten asioiden ajajana fröbeliläisen pedagogiikan hengessä.

VAUVOJEN VÄRIKYLPLY -PERHEILLE SUUNNATTU TOIMINTA ks. Päivähoidon työpaja s 169

VAUVAKULTTUURIVIIKKO

Porin lastenkulttuurikeskus järjesti vauvakulttuuria monipuolisesti esittelevän Vauvakulttuuriviikon 28.10.–01.11.2013. Vauvakulttuuriviikko oli toinen laatuaan Porissa, ensimmäinen järjestettiin vuonna 2004. Ohjelmassa oli yhteistyökumppaneiden ja Porin lastenkulttuurikeskuksen järjestämiä tapahtumia, työpajoja ja näyttelyitä.

Erityisesti hyvää palautetta ja kiitosta saatiin helsinkiläisen *Loiske Ensemble* -ryhmän *Zukkapaitupumbula*-tanssiteatteriesityksestä, jossa vauvat pääsivät nauttimaan visuaalisesta tanssielämyksestä akustisen musiikin siivittämänä Rakastajat-teatterin Hilikka Studiolla. Viikon aikana järjestettiin myös monia työpajoja. Musiikkiseikkailuja sekä Iskä-vauva-muskaria Palmgren-konservatoriolla luotsasivat Minttu Koivunen ja Anne Kuusiluoto, Vauvasanataiteen loruleikkejä pääsi kokeilemaan Outi Lähteenlahden johdolla opiskelijatalo Saikussa ja isät vauvoineen pääsivät tutustumaan Vauvojen Värikylpy -toimintaan Sanna Pajusen johdolla Porin taidemuseossa. Äiti-vauva-joogaa oli myös tarjolla Johanna Jokisen ohjaamana HyvinvointiCenterissä.

Esillä oli myös kaksi Vauvojen Värikylpy -työpajoissa tehdyistä teoksista koottua Värilorulaineet -näyttelyä. Ipanavärikylpyteoksia oli esillä opiskelijatalo Saikussa ja Vauvojen Värikylpy –teoksia Porin kaupunginkirjaston lastenosastolla. Vauvakulttuuriviikon työpajoissa ja esityksissä kävi 153 henkilöä, joista 70 oli lapsia ja 83 aikuisia. Näyttelykävijät eivät ole tässä laskelmassa. Tapahtumat toteutettiin yhteistyössä Porin kaupunginkirjaston, Opiskelijatalo Saikun, Hyvinvointicenterin, Palmgren-konservatorion, Porin Taidemuseon ja Rakastajat teatterin kanssa.

4.2. ALUEELLINEN TOIMINTA

4.2.1 SATAKUNNAN KUNTIEN TAIKALAMPPU-TOIMINTA

Porin lastenkulttuurikeskus on verkostoitunut vuosiksi 2009–2013 Taikalamppu-yhteistyössä viiden Satakunnan kunnan kanssa. Mukana ovat Porin lisäksi Eura, Eurajoki, Merikarvia, Nakkila ja Rauma. Mukaan olisi tulossa enemmänkin kuntia, mutta nykyisellä budjetilla se ei ole mahdollista.

OTUKSEN KUVATUS JUHLI SATAKUNNASSA TAIKALAMPUN 10-VUOTISTAIVALTA

Porin lastenkulttuurikeskuksen Kamera-obscura -kypärä ilahdutti perheitä Otuksen kuvatus -työpajassa Rauman 571-vuotisjuhlapäivän ja Satakunnan Taikalamppu -verkoston 10-vuotistaipaleen kunniaksi Kippari puiston avajaisissa keväällä Raumalla sekä kesällä Merikarvian Vanhan Savun lte-piknikissä. Ohjaajana oli kuvataiteilija Toni Lehtola.

LÖNNSTRÖMIN TAIDEMUSEOSSA RAUMAN OPETTAJAKOULUTUSLAITOKSEN JA KOULUJEN YHTEISTYÖTÄ

Lönnströmin taidemuseo toteutti osana Satakunnan Taikalamppu -toimintaa Seitsemän aalto – Kuvataiteen Wihuri ja Laila Pullinen – Valon kaari -näyttelyiden yhteydessä erityistä ohjelmaa koululaisille. Opastukset toteutettiin näyttelyiden aikana maaliskuussa ja loka-marraskuussa yhteistyössä Rauman opettajankoulutuslaitoksen, Rauman kaupungin ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa. Opastuksessa

hyödynnettiin kuvataiteen sivuaineopiskelijoiden laatimia tehtävävihkoja. Yhteensä opastuksissa vieraili 378 koululaista ja opettajaa.

Syksyllä Laila Pullisen näyttelyn yhteydessä Rauman opettajankoulutuslaitoksen kanssa tehtiin alakoululaisille suunnattu taidekasvatuksellisen ohjelmakokonaisuuden. Kokonaisuus liittyi opettajaopiskelijoiden kuvataideope- tuksen perusteiden Muodosta tulkintaan -kurssiin ja sen suunnittelivat yliopistonlehtori Anne Keskitalo ja muse- onjohtaja Jenny Nybom. Projekti koostui taidemuseon henkilökunnan, opettajien ja opiskelijoiden tapaamisista ja opastetusta näyttelyvierailuista. Opettajaopiskelijat toteuttivat alakoululaisryhmille yhteensä 10 opastusta ja niissä vieraili yhteensä lähes 200 oppilasta opettajineen. Opastuksen aiheina olivat muun muassa Ympäristö, julkinen taide ja luonto, Valon kaari, Tyyli-suunnat ja symboliikka ja Sakraalitaide.

RAUMAN TAIDEMUSEOSSA TARTUTTIIN LOHIKÄÄRMEEN PYRSTÖÖN

Rauman taidemuseo toteutti osana Satakunnan Taikalamppu -toimintaa työpajoja ja tapahtumia kouluille ja eri ikäisille lapsille Lohikäärmeen aika – Nykytaidetta Kiinasta -näyttelyn yhteydessä. Yhteistyökumppaneina olivat Rauman taidemuseo, Rauman kaupunki, Rauman opettajankoulutuslaitos, Alfred Kordelinin säätiö ja Porin las- tenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

Näyttelyopastuksia raumalaisille koululaisille järjestettiin yhteensä seitsemän ohjaajanaan museo-opas Katherine Virolainen. Kiinalainen paperinleikkaus ja kollaasipaja oli suunnattu 12-vuotiaille. Pajat ohjasi kuvataiteilija Chen Hangfeng. Tartu lohikäärmeen pyrstöön -tapahtuma, missä tutustuttiin kiinalaiseen kulttuuriin, lohikäärmeisiin ja kirjoitusmerkkeihin sekä opeteltiin puhumaan ja lukemaan kiinan kieltä osallistui raumalaisia. Ohjaajana toimi taiteilija Wang Jing Hua. Opettajankoulutuslaitoksella järjestettiin kuvataiteilija Jaakko Karhusen vetämänä Len- tävä ja Vilkkuva Lohikäärme -taideleijatyöpajat. Lisäksi näyttelyn yhteydessä järjestettiin Nukketeatteri Sytkyen Apinakapina-nukketeatteriesityksiä. Esitykset sisälsivät myös opastetun näyttelykierroksen. Yhteensä kaikkiin tapahtumiin osallistui 309 henkeä.

INSPIRA RYN KUVATAIDEKURSSIT LAPSILLE

Taideyhdistys Inspira ry järjesti osana Satakunnan Taikalamppu -toimintaa kaksi lasten kuvataidekurssia Rauman Nokan torpalla. Ensimmäiselle 7–10-vuotiaille suunnatulle kurssille osallistui 15 lasta ja toiselle yli 10-vuotiaille suunnatulle kurssille yhteensä 7 lasta. Ohjaajina toimivat Kirsi Urmson Inspirasta sekä opiskelijat Sonja Frimodig ja Susanna Suoranen. Molemmilla kursseilla maalattiin akryyli- ja vesiväreillä ja piirrettiin hiilellä ja kuivapas- tellailla luontoaiheisia teoksia sekä tutustuttiin Inspira ry:n näyttelyyn. Kurssit päättyivät taidenäyttelyyn, jonne kutsuttiin lasten vanhemmat. Yhteistyökumppaneita olivat Inspira ry, Rauman kaupunki, Rauman Freinet-koulu, Lapin yliopisto, Turun yliopisto ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

4.2.2 LASTEN YLIOPISTOSSA VIKINKIKILPIÄ JA VIHAISSIA LINTUJA

Porin lastenkulttuurikeskus aloitti vuonna 2009 Lasten yliopistokeskustoiminnan Porin yliopistokeskuksen kans- sa. Lasten yliopistossa tutustutaan taiteeseen ja kulttuurin tieteen ja tutkimuksen kautta. Lasten yliopiston luen- noilla professorit ja tutkijat kertovat kiinnostavista aiheista lapsille soveltuvalla tavalla. Pääpaino on ihmettelyn, mielikuvituksen ja uteliaisuuden herättämisessä. Koululuentoihin liittyy Porin lastenkulttuurikeskuksen järjestä- miä työpajoja, missä luentojen teemoja jatketaan taiteilijoiden ohjaamien työpajojen kautta. Lasten yliopisto- keskus yhdistää luontevasti tieteen, taiteen ja lastenkulttuurin. Lasten yliopisto on suunnattu 6–13-vuotiaille.

Vuonna 2013 järjestettiin kaksi Lasten yliopisto -tilaisuutta. Aluehistorian tutkimusjohtaja FT Sulevi Riukulehton luento ”Miten viikingit elivät?” liittyvät työpajat pidettiin Lattomeren koulun 3–4-luokkalaisille ja Cygnaeuksen koulun erityisluokan oppilaille. Luennolla esillä ollut pyöreä viikinkikilpi jäljennettiin oppilaiden voimin. Jokainen valmisti ja tuunasi oman viikinkikilven, joista koostettiin kouluun pienimuotoinen näyttely. Oppilaat saivat kilvet itselleen näyttelyn jälkeen. Ohjaajana oli kuvataiteilija Toni Lehtola. Syksyllä digitaalisen kulttuurin professori Jaakko Suominen luennoi aiheesta ”Angry Birdsien sukuun arvoitus” (27.09.2013). Aihetta käsitelleet ani- maatiotyöpajat pidettiin Enäjärven koululla ja ne ohjasi mediaohjaaja Emmi Sydänmaa. Animaatiot innoittivat myös videojoulukalenteri Joulumysterin tekijöitä ja luennolla kuvattiin materiaalia, joka tuli suoraan osaksi videojoulukalenteria.

4.2.3 LASTEN OMIE TEOSTEN NÄYTTELYKIERTUEET JA TYÖPAJAT

Lastenkulttuurin näkyvyyttä ja lasten ja nuorten taiteen kohtauspaikkoja lisäämään toteutetaan kiertäviä näyttelyitä. On tärkeää lisätä lasten ja nuorten mahdollisuutta olla sekä taiteen tekijä että kokija. Lasten työpajoista toteutetut näyttelyt Pukuleikkejä, Äklöpensselit ja Kuvisfutis -näyttelyt kiersivät Porissa, Espoossa ja Paraisilla ja ne tavoittivat yhteensä 230 henkeä.

4.3. VALTAKUNNALLINEN TOIMINTA

4.3.1 LASTENKULTTUURIN TULEVAISUUDEN TEKIJÄT -FOORUMI PORISSA

Porin lastenkulttuurikeskus järjesti yhdessä Taikalamppu-verkoston kanssa Porin Raatihuoneella 18.07.2013 valtakunnallisen Lastenkulttuurin tulevaisuuden tekijät -foorumin. Foorumiin kutsuttiin lasten ja nuorten parissa toimivia yhteisöjä ja tekijöitä rakentamaan laajempaa perustaa lasten ja nuorten kulttuurityölle ja edunvalvonnalle.

SuomiAreenan ja Pori Jazz -viikon aikaan järjestettävässä foorumissa keskusteltiin lastenkulttuurityön haasteista ja mahdollisuuksista tällä hetkellä. Aiheena olivat myös edunvalvonta ja sen tarpeet lastenkulttuurityössä sekä kentän yhteismuodot ja tarpeet niiden tiivistämiselle.

Tilaisuuden avaus ja puheenjohtaja
Päivi Setälä, toiminnanjohtaja, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

Lastenkulttuuri uudessa taidehallinnossa,
Minna Sirnö, taidejohtaja, Taiteen edistämiskeskus
Viiden minuutin puheenvuorot
Hanna-Mari Manninen, puheenjohtaja, Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry
Henna Jaatinen, Porin Taidekoulun rehtori, Taiteen perusopetusliitto TPO ry:n edustaja
Mari Rantasila, näyttelijä, ohjaaja, laulaja
Anniina Aunola, läänintaitelija
Marjo Tiainen-Niemistö, koordinaattori, Kulttuuriaitta Jyväskylä, Taikalamppu-verkosto

Keskusteluiden pohjalta lastenkulttuurityön haasteiksi nousivat erityisesti kulttuuristen oikeuksien toteutuminen, saavutettavuus ja vaikuttavuuden arviointi. Lastenkulttuurin tulevaisuuden mahdollisuudet pohjaavat siihen, että toimijat arvostavat itse toimintaansa ja pitävät itseään arvostettavina toimijoina. Lastenkulttuurityön edunval- vonnalle nähtiin erityistä tarvetta ja kentän yhteistyötä pitää tiivistää.

Edunvalvonnan ja yhteistyön tiivistäminen keinoja ovat mm. lastenkulttuurilla pysyvästi oma osuus valtion budjetissa

- tulonohjauksella tuetaan lastenkulttuurin suunnatun toiminnan rahoittamista esim. erilaisilla kiintiöillä
- lastenkulttuurin huomiointi taidekoulutuksessa kattavasti
- vaikuttavuusmittareiden kehittäminen
- lastenkulttuurin edunvalvontaliitto, jossa laaja edustus alan toimijoista (mm. TPO, Allianssi)
- lastenkulttuurifoorumi, josta kehitetään vuosittain kokoontuva keskustelualusta yhteisille asioille. Foorumi on lastenkulttuuritoimijoiden yhteistyön, keskustelun ja kontaktien luomisen edistäjä. Tilaisuus, jossa linjataan ja viedään eteenpäin asioita kulttuuripoliittisesti

Lastenkulttuurifoorumin käytännön toteutuksen pohdintaa jatkettiin Taikalamppu-lastenkulttuuriverkoston koko- uksissa päämääränä tehdä foorumista vuosittainen eri paikkakunnilla toteutettava keskustelutilaisuus.

4.3.2 SUOMIAREENASSA SUOMEN KIELESTÄ

Varmasti eräs SuomiAreenan intomielisimmistä ja verbaalisesti hulvattomimmista keskusteluista käytiin torstai- aamupäivällä 18.07.2013 Yliopistokeskuksen auditoriossa, viiden kärkevän puhujan ja asialle omistautuneen yleisön kerääntyttyä vaihtamaan ajatuksiaan aiheesta ”Suomen kieli - ihan kesannolla?”

Debattia kotoisan kielemme hyvinvoinnista juonsi

Alivaltiosihteereistä ja Aristoteleen kantapää -ohjelmastaan tuttu Pasi Heikura ja vakaita mielipiteitään tarjoilivat sanataideohjaaja Riikka Turtiainen, kulttuuriasiainneuvos Marjo Mäenpää, suomen kielen tutkija Lari Kotilainen sekä näyttelijä-elokuvaohjaaja Mari Rantasila.

Ajatustenjaon järjestämisestä vastasi Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto yhdessä Porin kulttuuriasiainkeskuksen kanssa.

Tässä keskustelussa ei turhia jaariteltu, vaan ensimmäinen Heikuran panelisteille heittäämä kysymys kuului syväluotaavasti ”Pitäisikö suomen kielestä olla huolestunut?”. Yhtä ainutta oikeaa vastausta ei muodostunut, mutta vaikka soimaavalla sormella osoitettiin niin englannin kielen kynärpäätaktiikkaa, argumentaatiotaidon hupenemista, käsittämättömyyksiin taipuvaa virastokieltä kuin hiljaisuuden pakonomaista tilkitsemistä niinkulla ja kaltaisillaan, oltiin myös yhtä mieltä siitä ettei suomen kieli vielä aivan rappiolla rilluttele.

Polveilevaa sanailua nostatti lähiaikoina medioissa vellonut keskustelu korkeakouluopintojen painottumisesta englannin kielelle. Suurpiirteiseksi konsensukseksi todettiin, ettei englanti kaikesta huolimatta ole mikään synkeä uhka, mutta mahdollisuudesta opintojen suorittamiseen suomen kielellä on pidettävä kiinni hampain ja kynsin.

Lopuksi keskusteltiin vielä kotva äidinkielen opetuksen sekä kulttuuriharrasteiden oleellisesta asemasta suomen kielen ylläpidossa. Keskustelun ohessa pidettiin pienimuotoinen sanataidepaja. Yleisöä rohkaistiin myös ammentamaan 160 merkin verran twitter-runoutta suonistaan, ja sointisimmat tiivistykset pääsivät vielä keskustelun kauniiksi lopuksi Heikuran ja Rantasilan tunteella lausumiksi.

4.3.3 SYDÄMELLINEN AUTO INNOSTI ITÄ-SUOMESSA JA NÄRKÄSTYTTI ILTA-SANOMIA

Porin lastenkulttuurikeskuksen palveluksessa toimiva Toyota Corolla DX vm-87 ilmaantui liikenteeseen keväällä 2013 vaaleanpunaisena ja sydänkuvioita pursuavana. Onnenkiven päiväkodin Vintiöt-ryhmän toteuttama maalaus hämmensi ja riemastutti ihmisiä Itä - ja Etelä-Suomen kiertueillaan pitkän ja lämpimän kesän aikana.

Reippaan pinkillä pohjavärillä varustettuna auto saapui toukokuussa päiväkodin leikkipihalle, jossa 12 innokasta maalaria peitti maalipinnan kaikella tykkäämiseen ja sydämellisyyteen liittyvällä: sydänkuvioilla, yltiöpositiivisilla hahmoilla, pastellisävyillä, kullalla ja hopealla. Auton kyljessä on myös nimeltä mainittuna eräs pikkutyttöjen rakastama ylipirteillä keijuhahmoilla kansoitettu lastenohjelma.

Auto kiersi 8000 kilometrin pituisen seikkailunsa aikana mm. Tampereella, Helsingissä, Raumalla, Lappeenrannassa ja monissa muissa paikoissa kaupunkien välisillä taipaleilla. Erityistä huomiota auto sai huoltoasemien pihoilla ja pysäköintialueilla. Edelleen hämmästyttä yleistössä herättää virkavallan positiivinen suhtautuminen melko rentoon ja vapaamuotoiseen auton ”pilaamiseen”, kuten Ilta-Sanomat asian ilmaisi. Sydämellinen auto huomattiin myös Toyota-lehdessä. Ilta-Sanomat nosti asian keskusteluun otsikolla ”Pilaako kulttuuriväki hyvän käyttöauton?” ja kysyi ”Onko se taidetta, että lapset maalaavat auton?”. Nettilehdessä olevaan kysymykseen vastasi yli 2000 henkilöä ja vastauksista 40% oli sitä mieltä, että kyllä se on taidetta.

4.3.4 TUNTUMAA VAIKUTTI VANTAALLA

Porin lastenkulttuurikeskuksen ja TaM Marika Leinonen-Vainion tuottama näkövammaisille lapsille ja nuorille suunnattu Tuntumaa-näyttely oli esillä Vantaalla Taidetalo Pessissä 26.08.–19.09.2013 ja Taidetalo Toteemissa 23.09.–18.10.2013. Näyttelyn palautteissa kiiteltiin näyttelyn sisältöä, kokemuksellisuutta ja osallistavuutta. Näyttelyn todettiin myös tuoneen vammaisuutta aiheena esille positiivisella tavalla. Taidetalo Pessissä näyttelyn näki 1956 ja Toteemissa 786 henkeä. Näyttelyissä kävi useita eri ryhmiä muun muassa esiopetuksesta ja taiteen perusopetuksesta.

188

189

Tuntumaa on näyttely, jossa kerrankin saa koskea, haistaa, kuulla ja maistaa. Tuntumaa-näyttely on suunniteltu erityisesti näkövammaisille lapsille ja nuorille. Näyttely tarjoaa kuitenkin aivan kaikille mahdollisuuden tutustua aistien maailmaan. Näyttelyprosessi on ollut myös mukana oleville taiteilijoille mielenkiintoinen ja uusia näkökulmia avaava prosessi.

Näyttely oli ensimmäistä kertaa esillä Porin Puuvillan Lankavärjäämössä syksyllä 2010 ja sen jälkeen Näkövammaisten palvelu- ja toimintakeskus Iiriksessä, Galleria ARXissa Hämeenlinnassa, Lastenkulttuurikeskus Rullassa Tampereella, Kullo-galleriassa Tallinnassa Virossa ennen Vantaan kahta näyttelyä. Tuntumaa-näyttelyn tuottaminen ja kuratointi oli osa Marika Leinonen-Vainion taiteen maisterin opinnäytetyötä Aalto-yliopiston Porin taiteen ja median laitokselle. Näyttelyn on toteuttanut Porin lastenkulttuurikeskus. Näyttelykiertueen välillä osa teoksista on ollut esillä Porin yliopistokeskuksessa. Näitä teoksia Porin lastenkulttuurikeskus esitteli kesällä 2013 eduskunnan sivistysvaliokunnalle luomassaan kokemuksellisessa tilaisuudessa.

4.3.5 TAIKALAMPPU JA MUU VALTAKUNNALLINEN YHTEISTOIMINTA

Porin lastenkulttuurikeskus on osa valtakunnallista Taikalamppu-lastenkulttuurikeskusten verkostoa. Taikalamppu-yhteistyön lisäksi Porin lastenkulttuurikeskus tekee valtakunnallista yhteistyötä eri taiteenalojen toimijoiden kanssa. Tavoitteena on välittää paikallista osaamista ja tuoda hyviä esimerkkejä Satakuntaan.

Porin lastenkulttuurikeskus on osallistunut valtakunnallisen Taikalamppu-lastenkulttuuriverkoston yhteiseen toimintaan ja kokouksiin. Taikalamppu-verkosto on kokoontunut vuoden 2013 aikana neljä kertaa. Kokoontumiset ovat olleet Jyväskylässä, Hämeenlinnassa, Helsingissä ja risteilykokous Helsinki-Tukholma-Helsinki. Pori on osallistunut aktiivisesti Taikalamppu-verkoston toimintaan.

Vuoden 2013 aikana tehtiin Taikalamppu-lehti, joka sai nimekseen Taikasanomat. Porin lastenkulttuurikeskuksen johtaja Päivi Setälä oli mukana toimituskunnassa.

Verkoston Laatukäsikirja viimeisteltiin ja Porilla oli sen työstämisessä aktiivinen rooli.

Taikalamppu-rahoituksen tulevaisuus oli pitkään auki. Opetus- ja kulttuuriministeriö ilmoitti alustavasti, että tuleva kausi olisi viisivuotinen (2014–2018), mikäli rahoitusta jatketaan. Porin lastenkulttuurikeskus osallistui aktiivisesti valtakunnallisen verkoston kanssa lastenkulttuuriverkoston vakinaistamiseen ja lastenkulttuurin tulevaisuuden turvaamiseen liittyviin keskusteluihin ja toimenpiteisiin. Päätös ja haku tulevasta kaudesta venyi pitkälle syksyyn. Lopulta OKM avasi lastenkulttuurikeskuksille suunnatun rahoitushaun marraskuussa. Avatussa hakemuksessa ei puhuttu enää Taikalampusta, vaan vain lastenkulttuuriverkostosta ja rahoitusta haettiin yhdelle vuodelle.

4.3.6 ÄKLÖPENSSELIT ESPOOSSA

Äklöpensselit on toiminnallinen, lapsille suunnattu näyttely, joka innostaa katsojaa tutkimaan eksoottisia otuksia kuvataiteen keinoin. Näyttely esittelee Äklöpensselit-maalaustyöpajassa tuotettuja piirroksia ja maalauksia ja näyttelyyn voi osallistua myös tunnustelemalla, kuuntelemalla ja piirtämällä itse. Äklöpensselit-näyttely oli kutsuttuna esillä Taidetalo Pikku-Aurorassa Espoossa alkuvuodesta 2013.

4.4. KANSAINVÄLISEN KULTTUURIVAIHDON EDISTÄMINEN

4.4.1 YHTEISTYÖ RAUMARS-TAITEILIJAVIERASOHJELMAN KANSSA

RaumArs on taiteilijavierasohjelma, joka organisoi yhteisö- ja ympäristötaideprojekteja Satakunnan alueella. RaumArs ry on kansainvälisen ResArtis-taiteilijaresidenssiorganisaation jäsen. Raumarsin tarkoituksena on edistää Satakunnan alueen kulttuuritarjontaa tuottamalla kaikille avoimia, kiinnostavia ja korkeatasoisia taideprojekteja.Vuosittain hakemusten perusteella valitaan 3–6 kansainvälistä tai kotimaista taiteilijavierasta. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkostolla on edustus Raumarsin hallituksessa ja keskus toimii aktiivisesti lasten kanssa työskentelevien taiteilijoiden löytämiseksi.

Vuonna 2013 RaumArs-taiteilijavierasohjelma toteutti osana Satakunnan Taikalamppua yhdysvaltalaisen valokuvaajan Tasha Doremuksen ja nuorten valokuvaprojektin keväällä 2013. Arvet, hyväilyt ja muistot – kehomuistin kartoitusta -projektissa toteutettiin useita valokuvatyöpajoja Lapijoen koululla Eurajoella, Porin Kuninkaanhaan koululla ja Rauman Seudun Katulähetyksen Valo-projektin nuorten kanssa sekä näyttelyt Rauman Fransiscus-talossa ja Katulähetyksen Toivon talossa.

Arvet, hyväilyt ja muistot – kehomuistin kartoitusta -projektin tutkii eri puolilla maailmaa olevien ihmisten kehomaista ja ihoa. Doremus näkee ihon kuin karttana, joka tallentaa vuorovaikutuksemme maailman kanssa ja pukee kokemukset yllemme. Valo-projektin nuorten kanssa Doremus vietti päiviä heille merkityksellisissä paikoissa, joissa he ovat tunteneet toivoa, rauhaa tai ovat kokeneet voimistuvansa. Valokuvista ja haastatteluista syntyi näyttely, joka oli esillä Rauman Fransiscus-talossa ja Katulähetyksen Toivon talossa yhdessä Tasha Doremuksen Algeriassa Boujdoorin pakolaisleireillä ottamien kuvien kanssa.

Tämän lisäksi Doremus työskenteli Eurajoella Lapijoen koulussa ja Porissa Kuninkaanhaan koulussa, joissa hänen Arvet, hyväilyt ja muistot -projektinsa liittyi valokuvatyöpajoja sekä syanotypiatekniikan työpaja. Oppilaat ottivat muotokuvia myös toisistaan. Porin taidemuseon järjestämässä Museoiden yö -tapahtuman Doremuksen muotokuvastudiossa kävijät saivat kuvauttaa kehonsa merkityksellisiä jälkiä, tatuointeja ja lävistyksiä.

Projektin yhteistyökumppaneina olivat Rauman Seudun Katulähetys, Eurajoen Lapijoen koulu ja Porin kuninkaanhaan koulu, Rauman kameraseura, RaumArs-taiteilijavierasohjelma, Rauman seurakunta, Rauman kaupunki ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

5. TIEDOTUS, NÄKYVYYS JA OSAAMISEN JAKAMINEN

Taikalamppu-yhteistyön lisäksi Porin lastenkulttuurikeskus tekee valtakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä eri taiteenalojen toimijoiden kanssa. Tavoitteena on välittää paikallista osaamista Satakunnasta ja tuoda hyviä esimerkkejä Satakuntaan. Vauvojen värikyly oli vuoden aikana vahvasti esillä valtakunnallisessa mediassa.

Tiedotuksen haasteisiin on vastattu painottamalla hyvän sisällön lisäksi esitteiden ja tiedotteiden korkeaa tasoa ja visuaalisuutta. Tällä on osaltaan tuotu esille lastenkulttuurin arvostusta ja sen näkyväksi tekemisen tärkeyttä. Tiedotuksen grafiikassa on painotettu lasten itsensä tuottamaa kuvaa, lasten ääntä ja lasten maailman ilmiöitä.

Toimintaan liittyvistä tapahtumista, seminaareista ja verkoston toiminnasta on tiedotettu lastenkulttuuriverkoston välityksellä (www.sakulaku.fi), valtakunnallisen Taikalamppu-verkoston sivuilla (www.taikalamppu.fi), Porin kaupungin sivuilla (www.pori.fi) tiedotustilaisuuksissa sekä tapahtumiin liittyvillä julkaisuilla ja esitteillä. Tapahtumista ja tilaisuuksista on tiedotettu myös Satakunnan päiväkoteihin, kouluihin ja perheille suunnattujen tapahtumien kautta. Tiedotus on suunnattu osin myös valtakunnalliseksi ja kansainväliseksi.

Porin lastenkulttuurikeskus konsultoi laajasti omaa osaamistaan eri alueilla, mutta erityisesti kysyntää on Vauvojen värikyly -toimintaan liittyen. Vuoden 2013 aikana lastenkulttuurikeskus on vastannut lähes viikoittain demo-työpajojen, luentopyyntöjen, opinnäytteiden ja yhteistyöehdotusten lisäksi tiedusteluihin työpajoista ja työpajaohjaajista sekä muualla Suomessa että ulkomailla.

JULKAISUT JA TILASTOT

Porin kulttuuripolku – Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma
ISBN 978-952-5414-96-7
ISBN [PDF] 978-952-5414-97-4

Kulttuurikoukku (tammikuu – toukokuu 2013)
ISSN 1796-1025 (painettu)
ISSN 1796-1033 (verkkoversio)

Kulttuurikoukku (heinäkuu – joulukuu 2013)
ISSN 1796-1025 (painettu)
ISSN 1796-1033 (verkkoversio)

Porin lastenkulttuurikeskus tilastoi tapahtumat ja toiminnot neljännesvuosiperiaatteella. Tilastoinnissa huomioidaan tapahtumien, tuotettujen palveluiden ja kokonaisuuksien hyvin erityyppiset luonteet ja ilmenemismuodot. Porin lastenkulttuurikeskus on kehittänyt uusia lastenkulttuurin toimintamuotoja, joiden asiakaskontaktit muodostuvat kokonaan tai osittain esimerkiksi lehtien lukijatiedoista, tiellä liikkujista tai kadun kulkijoista.

sakulaku.fi
Porin lastenkulttuurikeskus on toteuttanut koko Satakuntaa palvelevan lastenkulttuurisivuston sakulaku.fi. Sivuilta löytyy ajankohtaista tietoa muun muassa lapsiperheille ja lasten ja nuorten kanssa työskenteleville. Sivuilta löytyy tietopankki, johon on kerätty maakunnan lastenkulttuuritoimijoita sekä merkittävimpiä valtakunnallisia ja kansainvälisiä linkkejä ja tietoa opiskeluvaihtoehtoista. Sivuilla on mahdollista ilmoittaa omista lastenkulttuuritapahtumistaan. Sivut ovat kokonaisuudessaan kattava palvelu, jota tarjotaan niin satakuntalaisille kuin laajemmallekin yleisölle. Sivuilla on eri käyntejä noin 5800 kuukaudessa. Vuoden 2013 aikana sivuilla vieraili yli 69 000 kävijää.

varikylpy.fi
Porin lastenkulttuurikeskus avasi toukokuussa 2009 värikyly.fi-sivuston, jossa kerrotaan Porin lastenkulttuurikeskuksen kehittämästä Vauvojen värikyly -toiminnasta. Sivustosta löytyy niin ajankohtaiset asiat työpajoihin ja koulutukseen liittyen kuin myös tietoa materiaaleista ja infopaketti vanhemmille. Värikyly.fi palvelee Porin lastenkulttuurikeskuksen työpajoihin osallistuvia perheitä ja valtakunnallisesti ja kansainvälisesti asiasta kiinnostuneita. Sivustolla on kuukausittain noin 4400 kävijää. Vuoden 2013 aikana sivuilla vieraili yli 53 000 kävijää.

Some ja muu markkinointi
Vuonna 2013 uudistettiin Vauvojen värikyly -esitettä sekä opettajien kulttuurikalenteri Kulttuurikoukku. Myös muuta markkinointimateriaalia uudistettiin ja täydennettiin vuonna 2013. Tapahtumakohtaisesti tehtiin useita erilaisia esitteitä, julisteita, flyereitä, web-mainoksia, jotka graafiselta suunnittelultaan tukivat Porin lastenkulttuurikeskuksen arvoja sekä sisällöllisiä ja visuaalisia linjauksia. Vuonna 2013 Porin lastenkulttuurikeskus vaikutti laajasti koko Porin kaupungin kulttuuritoimen verkkosivuille toimittamalla sivujen yläbannerin kuvituksen.

Sosiaalista mediaa on hyödynnetty markkinoinnissa vuonna 2013 entistä monipuolisemmin ja sen käyttöastetta on lisätty aikaisemmista vuosista. Aktiivisessa käytössä olivat erityisesti Porin lastenkulttuurikeskuksen, Vauvojen värikyly -toiminnan ja valokuvakerho Noisen Facebook-sivut sekä Noisen blogisivusto.

Näyttelyt	Tapahtumat	Asiakaskontaktit
21	857	235 335

PORIN TAIDEMUSEO NUMEROINA 2013

KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN	2011	2012	2013
AVOINNAOLOPÄIVÄT / Avoinnaolotunnit yhteensä Porin taidemuseo Poriginal	547 / 3´931 303 / 2´223 244 / 1´708	571 / 4 027 305 / 2 165 266 / 1 862	554 / 3´959 296 / 2 153 258 / 1 806
ASIAKASKONTAKTIT	37 602	40 911	34 647
Porin taidemuseo	30 671	35 194	28 363
Poriginal galleria	6 931	5 717	6 284
Ilmaiskävijät	28 106	31 654	24 817
INTERNET-kävijät FACEBOOK-tykkäämiset	103´599	111´795 824	171´873 1 153
NÄYTTELYT	41	43	44
Taidemuseo, (josta määrästä omaa tai yhteistuotantoa)	12 (12)	16 (16)	22
Poriginal	22	19	22
Pedagogiset näyttelyt ja näyttelyt maakunnassa	7	8	5
JULKAISUT	8	8	7
PALVELUT	804	936	812
Museopedagogiikka Taidemuseolla järjestetyt luennot, työpajat, asiantuntijapalvelut.			
Näyttelyesittelyt (joista koululaitokselle suunnatut)	198 75	221 117	139 59
Näyttelyesittelyihin osallistuneet (joista koululaitokselle suunnatut)	3 540 1 708	4 480 2 639	2 039 999
Pedagogiset työpajat (aikuisryhmät, koululaitos, muut) osallistujat	83 2 378	62 2 091	72 2 739
Päivähoidon työpaja opetustunteja osallistujat	168 1 151	190 1 145	184 990
Vauvojen värikylpy opetustunteja osallistujat	302 3 600	400 3 511	388 4 040
Senioreille suunnatut näyttelyesittelyt osallistujat tapahtumat, työpajat ja esitelmät / osallistujat	6 163 7	9 180 17 / 172	6 84 8 / 118
Luentosarja luennot, seminaarit osallistujat keskimäärin luennolla kuulijoita	11 312 29	14 362 26	15 465 31
Osallistujat yhteensä	11 144	11 769	10 475
TAPAHTUMAT Konsertit, performance, Museoiden yö, screenings osallistujat	29 4 230	23 4 461	31 5 416
KAIKKI OSALLISTUJAT YHTEENSÄ	15 374	16 230	15 891

192

193

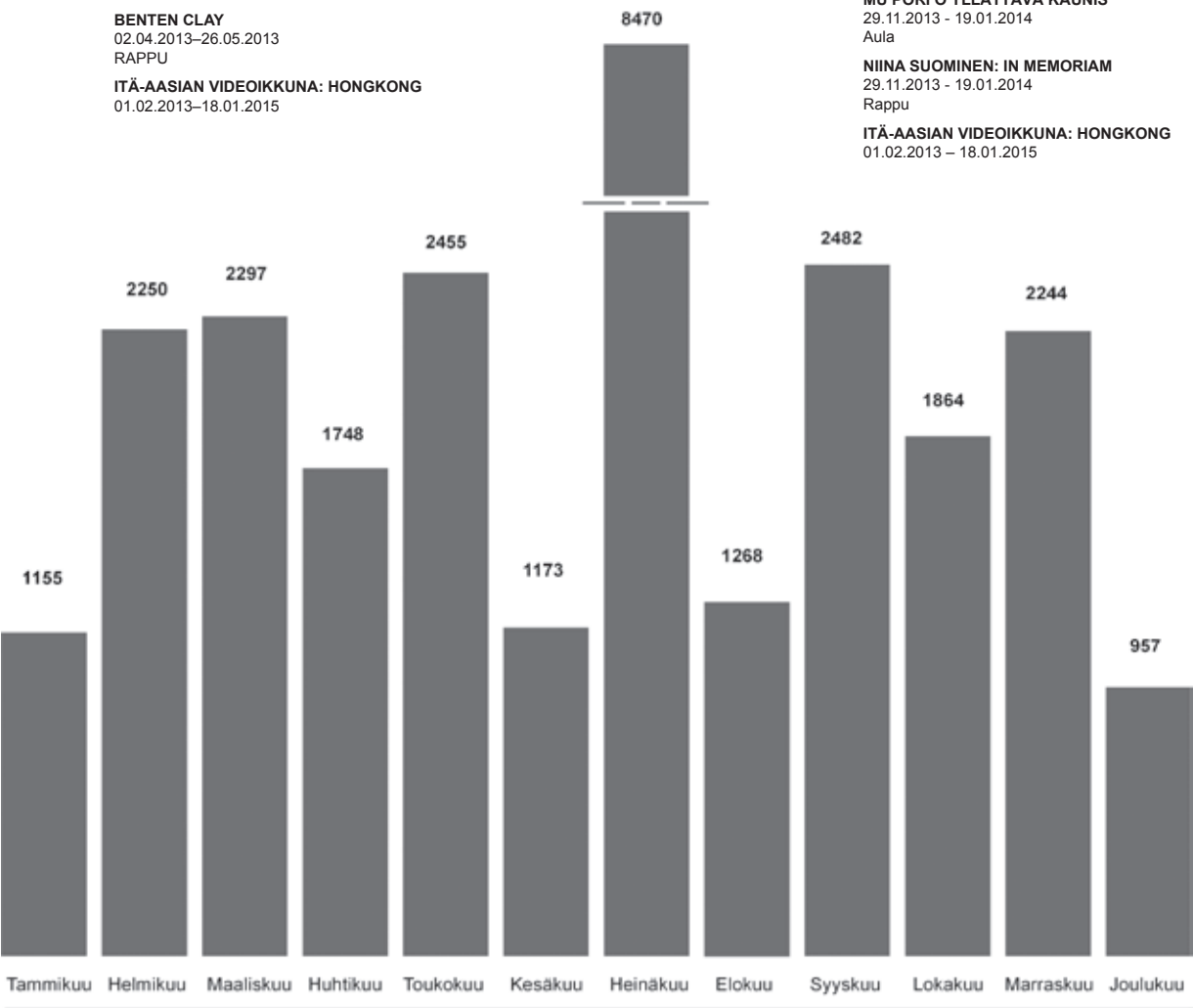
PORIN TAIDEMUSEO NUMEROINA 2013

PERUSTUTKIMUS JA DOKUMENTAATIO, KULTTUURIVARALLISUUDESTA HUOLEHTIMINEN Taidekokoelmien ja tietovarantojen ylläpito sekä kehittäminen	2011	2012	2013
TAIDETEOSTEN KOKONAISMÄÄRÄ	3 731	3 849	3 899
Porin kaupungin kokoelma Noormarkun kunnan kokoelma Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma Porin kaupungin kokoelman teosten kartunta	2 046 47 535 39	2 121 47 535 75	2 150 41 535 29
TALLENNEKOKOELMIEN MÄÄRÄ Teoksia tallennekokoelmissa yhteensä Tallennekokoelmien kartunta	13 1 103 26	13 1 146 43	13 1 167 21
TEOSLAINAUKSET KOKOELMISTA yhteensä Porin kaupungin kokoelma Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma Tallennekokoelmat	51 8 13 30	51 5 12 34	44 6 5 33
TOIMENPITEET Teosten sijoitukset julkisiin tiloihin Konsultoinnit asiakkaan tiloissa, henkilökäyntejä Konsultoinnit taidemuseon tiloissa, henkilökäyntejä Konservoinnit, huoltotoimenpiteet (teos/kehys)	102 52 14 9	131 62 17 19	131 32 41 15
TUTKIMUSARKISTO Arkistoyksikköjen määrä, Porin taidemuseo *		14,40	15
Arkistoyksikköjen määrä, muut arkistonmuodostajat		2,70	2,71
Arkistoyksikköjen määrä, tallenteet		3,60	3,62
VALOKUVA-ARKISTO, analoginen aineisto Tallenteiden kokonaismäärä Tallenteiden kartunta Kuvailutietokannassa	83 810 1 390 57 262	84 038 228 57 490	84 038 0 60 050
VALOKUVA-ARKISTO, digitaalinen aineisto Kartunta e-kuvaan Tallenteiden kokonaismäärä			3 560 60 050
Tallenteiden kartunta, born digital			
Tallenteiden kartunta, digitoinnit	694	1 151	63
MEDIA-ARKISTO Kuvatallenteet, kokonaismäärä Äänitteet, kokonaismäärä Analoginen aineisto Digitaalinen aineisto	170 645 632 13	170 661 645 16	196 664 645 45
KIRJASTO Aineiston kokonaismäärä Kartunta	9 466 197	9 572 106	983 258
LEHTILEIKEARKISTO 1979-2001	38 541	38 541	
HENKILÖKUNTA Vakinaiset (josta museoammatillista henkilökuntaa) Porin lastenkulttuurikeskus (vakituista henkilökuntaa)	32 15 (5)	23 13 (6)	25 14(5) 8(3)

* hyllymetriä

MUSEOKÄVIJÄT 2013

FELICE VARINI 01.02.2013–26.05.2013 Halli IT'S THE POLITICAL ECONOMY, STUPID 01.02.2013–26.05.2013 Siipi, MEDIApiste PINTAA SYVEMMÄLTÄ 01.02.2013–26.05.2013 Projektihuone IHMINEN VOI EREHTYÄ – KONE EI KOSKAAN ARTELES 4-RT ANALYZER 01.02.2013–26.05.2013 Aula MARI KESKI-KORSU: KOHTUUS / DEGROWTH 01.02.2013–31.03.2013 RAPPU SABOTANIC GARDEN , esitykset 23.03.2013–13.04.2013 Hever and Hell eli Tunkki helvetissä 23.03. Tonttu ja orkesteri 13.04. Halli METROPOLIS. KUVITUKSIA VUOSILTA 1950–57 Juhani Tarna 27.03.2013–16.04.2013 Poriginal galleria BENTEN CLAY 02.04.2013–26.05.2013 RAPPU ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG 01.02.2013–18.01.2015	KERÄILIJÄN KATSE - TAIDETTA KRISTIAN JA KIRSI GULLICHSENIN SEKÄ JUHANI JA HANNELE PALLASMAAN KOKOELMISTA 07.06.2013 - 08.09.2013 Halli, Siipi, MEDIApiste, Projektihuone, Aula TOMMI GRÖNLUND & PETTERI NISUNEN: VIIVAIN 07.06.2013 - 08.09.2013 VEISTOSpiha JAANA KOKKO: METSÄ ON NUORI JA TÄYNNÄ ELÄMÄÄ 07.06.2013 - 25.08.2013 RAPPU ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG 01.02.2013 – 18.01.2015	RAJANYLITYKSIÄ – BODIES, BORDERS, CROSSINGS 27.09.2013 - 19.01.2014 Halli, Siipi KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA. UUSIA KYSYMYKSIÄ MG-KOKOELMALLE 27.09.2013 - 19.01.2014 Projektihuone JOHNNY AMORE: PERFORMERS & PERFORMING GROUNDS Näyttely on osa kansainvälistä performanssitaiteen sarjaa I Perform, Therefore I am 27.09.2013 - 24.11.2013 MEDIApiste JUHANI KOIVUMÄKI: HEIJASTUS 27.09.2013 - 24.11.2013 Aula CHERIE SAMPSON: PUUT PUNALLE, MAAT SINELLE Näyttely on osa kansainvälistä performanssitaiteen sarjaa I Perform, Therefore I am 29.11.2013 - 19.01.2014 MEDIApiste MU PORI O YLLÄTTÄVÄ KAUNIS 29.11.2013 - 19.01.2014 Aula NIINA SUOMINEN: IN MEMORIAM 29.11.2013 - 19.01.2014 Rappu ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG 01.02.2013 – 18.01.2015
--	--	--

Kuukausi	Kävijöitä
Tammikuu	1155
Helmikuu	2250
Maaliskuu	2297
Huhtikuu	1748
Toukokuu	2455
Kesäkuu	1173
Heinäkuu	8470
Elokuu	1268
Syyskuu	2482
Lokakuu	1864
Marraskuu	2244
Joulukuu	957

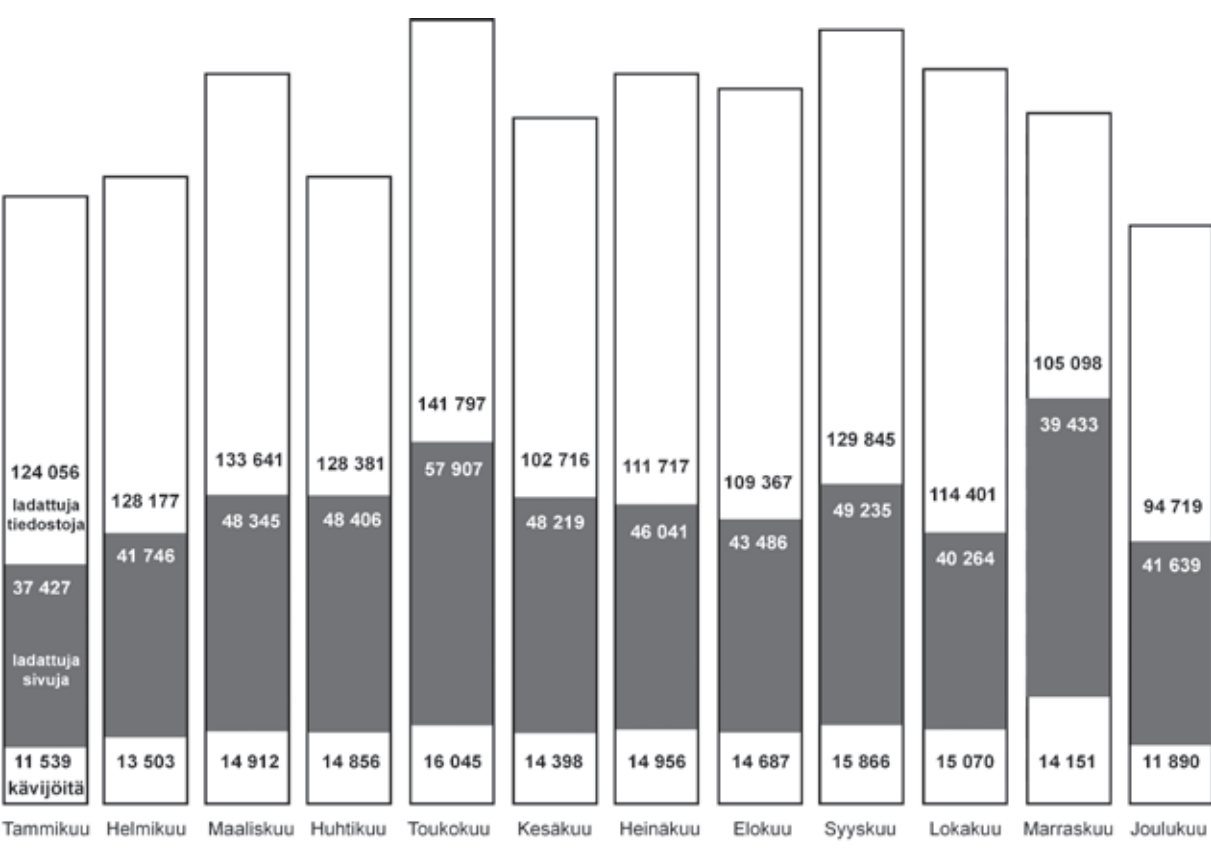
Porin taidemuseon näyttelyt ja kuukausittaiset kävijämäärät vuonna 2013.
Vuoden 2013 kävijöiden kokonaismäärä oli yhteensä 34´647 henkilöä, joista Poriginal gallerian kävijöitä 6´284.

194

195

INTERNET-KÄVIJÄT 2013

FELICE VARINI 01.02.2013–26.05.2013 Halli IT'S THE POLITICAL ECONOMY, STUPID 01.02.2013–26.05.2013 Siipi, MEDIApiste PINTAA SYVEMMÄLTÄ 01.02.2013–26.05.2013 Projektihuone IHMINEN VOI EREHTYÄ – KONE EI KOSKAAN ARTELES 4-RT ANALYZER 01.02.2013–26.05.2013 Aula MARI KESKI-KORSU: KOHTUUS / DEGROWTH 01.02.2013–31.03.2013 RAPPU SABOTANIC GARDEN , esitykset 23.03.2013–13.04.2013 Hever and Hell eli Tunkki helvetissä 23.03. Tonttu ja orkesteri 13.04. Halli METROPOLIS. KUVITUKSIA VUOSILTA 1950–57 Juhani Tarna 27.03.2013–16.04.2013 Poriginal galleria BENTEN CLAY 02.04.2013–26.05.2013 RAPPU ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG 01.02.2013–18.01.2015	KERÄILIJÄN KATSE - TAIDETTA KRISTIAN JA KIRSI GULLICHSENIN SEKÄ JUHANI JA HANNELE PALLASMAAN KOKOELMISTA 07.06.2013 - 08.09.2013 Halli, Siipi, MEDIApiste, Projektihuone, Aula TOMMI GRÖNLUND & PETTERI NISUNEN: VIIVAIN 07.06.2013 - 08.09.2013 VEISTOSpiha JAANA KOKKO: METSÄ ON NUORI JA TÄYNNÄ ELÄMÄÄ 07.06.2013 - 25.08.2013 RAPPU ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG 01.02.2013 – 18.01.2015	RAJANYLITYKSIÄ – BODIES, BORDERS, CROSSINGS 27.09.2013 - 19.01.2014 Halli, Siipi KOVA REUNA JA KOSKETUSPINTA. UUSIA KYSYMYKSIÄ MG-KOKOELMALLE 27.09.2013 - 19.01.2014 Projektihuone JOHNNY AMORE: PERFORMERS & PERFORMING GROUNDS Näyttely on osa kansainvälistä performanssitaiteen sarjaa I Perform, Therefore I am 27.09.2013 - 24.11.2013 MEDIApiste JUHANI KOIVUMÄKI: HEIJASTUS 27.09.2013 - 24.11.2013 Aula CHERIE SAMPSON: PUUT PUNALLE, MAAT SINELLE Näyttely on osa kansainvälistä performanssitaiteen sarjaa I Perform, Therefore I am 29.11.2013 - 19.01.2014 MEDIApiste MU PORI O YLLÄTTÄVÄ KAUNIS 29.11.2013 - 19.01.2014 Aula NIINA SUOMINEN: IN MEMORIAM 29.11.2013 - 19.01.2014 Rappu ITÄ-AASIAN VIDEOIKKUNA: HONGKONG 01.02.2013 – 18.01.2015
--	--	--

Kuukausi	Kävijöitä
Tammikuu	124 056
Helmikuu	128 177
Maaliskuu	133 641
Huhtikuu	128 381
Toukokuu	141 797
Kesäkuu	102 716
Heinäkuu	111 717
Elokuu	109 367
Syyskuu	129 845
Lokakuu	114 401
Marraskuu	105 098
Joulukuu	94 719

Porin taidemuseon internet-sivut tavoittivat vuonna 2013 kaikkiaan **171´873** kävijää.
Ladattujen sivujen määrä oli 542´148 ja ladattujen tiedostojen määrä 1´423´915, lisäksi FACEBOOK-tykkäämiset 1´153.

Kävijäseuranta toimii siten, että kunkin kuukauden aikana samasta osoitteesta tehdyt käynnit lasketaan ainoastaan yhden kerran.

PORIN TAIDEMUSEO, TALOUS 2013

196

Porin taidemuseon toimintamenot ja -tulot olivat kertomusvuonna seuraavat:

Menot		
Palkat	739 630	euroa
Sosiaalivakuutusmaksut	252 640	
Palvelujen ostot	421 329	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	160 474	
Muut kulut	256 714	
Toimintakulut yhteensä	1 830 787	
Tulot		
Muut myyntituotot	13 163	
Muut sisäiset myyntitulot	3 300	
Pääsymaksut	12 074	
Muut opetus- ja kulttuuritoimen maksut	31 813	
Muut hallintokuntien sisäiset tulot	15 852	
Työllistämistuki valtiolta	8 472	
EU-tuki muilta	34 481	
Muut tuet ja avustukset valtiolta	110 000	
Muut tuet ja avustukset muilta	21 434	
Kelan korvaukset työterveydenhuollosta	3 005	
Muiden rakennusten vuokrat	7 434	
Muut sisäiset vuokratulot	500	
Muut tuotot	8 320	
Toimintatuotot yhteensä	269 848	
Nettomenot	1 560 939	euroa

Yllä oleviin lukuihin ei sisälly taidemuseon lakisääteinen valtionosuus, joka vuonna 2013 oli 458 073 euroa.
Porin kaupungin nettomenot valtionosuus huomioiden olivat 1 102 866 euroa vuonna 2013.

